

Regeringens proposition 1996/97:107

En allmän och sammanhållen arbetslöshetsförsäkring

Prop.
1996/97:107

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 6 mars 1997

Lena Hjelm-Wallén

Margareta Winberg
(Arbetsmarknadsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att en allmän och sammanhållen arbetslöshetsförsäkring införs fr.o.m. den 1 januari 1998. Den nya arbetslöshetsförsäkringen skall bestå av en grundförsäkring och en frivillig inkomstbortfallsförsäkring.

Vissa ändringar i de nuvarande ersättningsvillkoren och i fråga om ersättningsnivåerna föreslås emellertid bli genomförda redan under år 1997. Kompensationsnivån i arbetslöshetsförsäkringen höjs den 29 september 1997 från 75 till 80 procent av den tidigare inkomsten. Riksdagen föreslås godkänna att regeringen fastställer den högsta dagpenningen i arbetslöshetsförsäkringen och stödbeloppet i det kontanta arbetsmarknadsstödet till 580 kronor respektive 240 kronor fr.o.m. den 29 december 1997. Ett nytt arbetsvillkor införs fr.o.m. den 1 juli 1997 som är antingen minst 6 arbetade månader med minst 70 arbetade timmar i varje månad alternativt minst 450 arbetade timmar inom en sammanhållen period om 180 dagar. Samtidigt införs en samordning med avgångsvederlag. Nya samordningsregler för arbetslöshetsersättning i samband med studier, permittering och bisyssla föreslås införas fr.o.m. den 29 september 1997. Vidare öppnas då också möjligheter för företagare som har upphört med sin personliga verksamhet i en rörelse endast tillfälligt att få arbetslöshetsersättning.

Arbetslöshetskassornas bidrag till finansieringen av arbetslöshetsersättningen höjs fr.o.m. den 1 juli 1997.

En ny lag om arbetslöshetsförsäkring föreslås träda i kraft den 1 januari 1998. Enligt den nya lagen lämnas arbetslöshetsersättning dels som ett grundbelopp till den som inte tillhör en arbetslöshetskassa eller

som tillhör en sådan men som ännu inte har uppfyllt kassans medlemsvillkor, dels som en inkomstrelaterad ersättning till den som har uppfyllt medlemsvillkoret. Grundbeloppet utgör 240 kronor per dag och den inkomstrelaterade ersättningen 80 procent av den tidigare inkomsten, dock högst 580 kronor per dag. Medlemsvillkoret för såväl arbetstagare som företagare skall vara 12 månader.

I den nya arbetslöshetsförsäkringen bör gälla enhetliga ersättningsperioder. Dessa är 300 ersättningsdagar för dem som inte har fyllt 57 år och därefter 450 dagar.

Den nya arbetslöshetsförsäkringen bör i huvudsak bygga på och administreras av de nuvarande arbetslöshetskassorna.

För att arbetslöshetsförsäkringen skall bli tillgänglig för alla med en viss anknytning till arbetsmarknaden föreslås emellertid att rikstäckande organisationer som företräder anställda respektive företagare på arbetsmarknaden skall bilda en arbetslöshetskassa som kompletterar de nuvarande arbetslöshetskassorna. Den kompletterande kassan kommer att främst vara en övergångskassa till någon av de existerande arbetslöshetskassorna för dem som inte är medlemmar i någon sådan arbetslöshetskassa. Kassan skall tillhandahålla såväl ersättning enligt grundförsäkringen som ersättning enligt den frivilliga inkomstbortfallsförsäkringen till dem som ansluter sig till kassan.

Det införs en ramtid om fyra sammanhängande veckor inom vilken den som söker medlemskap i en arbetslöshetskassa skall ha arbetat i genomsnitt minst 17 timmar per vecka för att komma i fråga för medlemskap. Den som uppfyller det s.k. studerandevillkoret skall under vissa omständigheter kunna bli medlem i en arbetslöshetskassa.

Medlemsavgiften till en arbetslöshetskassa skall i fortsättningen kunna differentieras mellan olika medlemskategorier.

En ny lag om arbetslöshetskassor föreslås träda i kraft den 1 januari 1998.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	6
2	Lagtexter.....	7
2.1	Förslag till lag om arbetslöshetsförsäkring	7
2.2	Förslag till lag om arbetslöshetskassor.....	21
2.3	Förslag till lag om införande av lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1997:000) om arbetslöshetskassor.....	40
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1927:77) om försäkringsavtal.....	42
2.5	Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).....	43
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.....	46
2.7	Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1973:349).....	50
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring.....	51
2.9	Förslag till lag om ändring i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd.....	60
2.10	Förslag till lag om ändring i lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring.....	66
2.11	Förslag till lag om ändring i lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring.....	67
2.12	Förslag till lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter	69
2.13	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter	70
2.14	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1340) om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomst- skatt för utomlands bosatta.....	71
2.15	Förslag till lag om ändring i lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal.....	73
2.16	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:308) om bostadstillägg till pensionärer	74
2.17	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:459) om arbetsförmedlingsregister	75
2.18	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:870) om offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa.....	77
2.19	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:871) om ändring i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäk- ring.....	79

2.20	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:872) om ändring i lagen (1973:371) om kontant arbetsmark- nadsstöd.....	80
3	Ärendet och dess beredning	81
4	Inledning	83
5	Riksdagens beslut den 12 juli och den 12 december 1996.....	90
6	Förändringar under budgetåret 1997	90
6.1	Kompensationsnivån och dagpenningnivåer.....	90
6.2	Samordning med avgångsvederlag.....	92
6.3	Samordning vid permittering	94
6.4	Arbetsvillkoret.....	96
6.5	Samordning med studiestöd.....	100
6.6	Samordning med bisyssla.....	101
6.7	Överhoppningsbar tid	103
6.8	Företagares ersättningsrätt	104
6.8.1	När anses en företagare som arbetslös?.....	104
6.8.2	Hur beräknas dagpenningen för företagare?.....	111
6.9	Finansieringsavgiften	113
7	En ny lag om arbetslöshetsförsäkring	114
7.1	Inledning.....	114
7.2	Dagpenningen – grundbelopp och inkomstrelaterad ersättning.....	114
7.3	Minskning av dagpenningen på grund av pension.....	116
7.4	Från grundbelopp till inkomstrelaterad ersättning.....	117
7.5	Ersättning vid arbetslöshet under del av vecka.....	118
7.6	Enhetliga ersättningsperioder.....	120
7.7	Inkomstgränsen vid bisyssla.....	121
7.8	En enhetlig karenstid.....	121
8	En ny lag om arbetslöshetskassor.....	122
8.1	Inledning.....	122
8.2	En sammanhållen arbetslöshetsförsäkring admini- strerad av arbetslöshetskassor.....	123
8.3	En kompletterande arbetslöshetskassa.....	126
8.4	Finansierings- och medlemsavgifter m.m.	129
8.4.1	Finansieringsavgift och kostnaden för tillsyn.....	129
8.4.2	Medlemsavgifter	132
8.4.3	Arbetslöshetskassornas eget fria kapital	133
8.5	Vissa övriga frågor.....	134
8.5.1	Krav för medlemskap i en arbetslöshetskassa.....	134

8.5.2	Ökad rättssäkerhet.....	136
8.5.3	Stärkt tillsyn.....	139
8.6	Ikraftträdande m.m.....	141
9	Vissa övriga organisationsfrågor	141
10	Statsbidrag, finansiering och kostnader	144
10.1	Statsbidragen till ersättningen – grundbeloppet och den inkomstrelaterade ersättningen.....	144
10.2	De ekonomiska effekterna av förslagen och beräknade kostnader för budgetåren 1997 och 1998	146
11	Författningskommentarer.....	148
11.1	Förslaget till lag om arbetslöshetsförsäkring	148
11.2	Förslaget till lag om arbetslöshetskassor.....	159
11.3	Förslaget till lag om införande av lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1997:000) om arbetslöshetskassor.....	175
11.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring.....	177
11.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd.....	181
11.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter	181
11.7	Övriga lagförslag	182
Bilaga 1	Sammanfattning av SOU 1996:51 Grundläggande drag i en ny arbetslöshetsförsäkring – alternativ och förslag	183
Bilaga 2	Sammanfattning av SOU 1996:150 En allmän och sammanhållen arbetslöshetsförsäkring.....	187
Bilaga 3	Remissinstanserna.....	195
Bilaga 4	Lagrådsremissens lagförslag	197
Bilaga 5	Lagrådets yttrande	217
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 6 mars 1997.....	261
	Rättsdatablad.....	262

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar regeringens förslag till lag om arbetslöshetsförsäkring,
2. antar regeringens förslag till lag om arbetslöshetskassor,
3. antar regeringens förslag till lag om införande av lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1997:000) om arbetslöshetskassor,
4. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1927:77) om försäkringsavtal,
5. antar regeringens förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
6. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
7. antar regeringens förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1973:349),
8. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring,
9. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd,
10. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring,
11. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring,
12. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter,
13. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter,
14. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:1340) om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta,
15. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal,
16. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:308) om bostadstillägg till pensionärer,
17. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:459) om arbetsförmedlingsregister,
18. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:870) om offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa,
19. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:871) om ändring i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring,
20. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:872) om ändring i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd,
21. godkänner att regeringen fastställer den högsta dagpenningen i arbetslöshetsförsäkringen och stödbeloppet i det kontanta arbetsmark-

nadsstödet till 580 kronor respektive 240 kronor fr.o.m. den 29 december 1997.

2 Lagtexter

2.1 Förslag till lag om arbetslöshetsförsäkring

Härigenom föreskrivs följande.

Vilka som omfattas av lagen

1 § Arbetslöshetsförsäkringen omfattar både arbetstagare och företagare.

Vissa särskilda bestämmelser som endast gäller för företagare finns i 34–37 §§.

2 § Vad som i denna lag sägs om medlemmar i en arbetslöshetskassa skall också tillämpas på dem som är anslutna till den kompletterande arbetslöshetskassan.

3 § Rätt till ersättning har endast personer som i Sverige uppfyller ersättningsvillkoren enligt denna lag, om inte något annat följer av rådets förordning (EG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen.

Om regeringen har träffat överenskommelse med någon annan stat om andra villkor för rätt att få ersättning än som föreskrivs i denna lag, skall arbetslöshetskassan tillämpa dessa villkor.

Grundförsäkring och inkomstbortfallsförsäkring

4 § Arbetslöshetsförsäkringen består av en grundförsäkring och en inkomstbortfallsförsäkring.

5 § Arbetslöshetsförsäkringen handhas av arbetslöshetskassor. Bestämmelser om arbetslöshetskassor finns i lagen (1997:000) om arbetslöshetskassor.

Grundförsäkringen

6 § Ersättning enligt grundförsäkringen lämnas till den som

- inte är medlem i en arbetslöshetskassa, eller
- är medlem i en arbetslöshetskassa men inte uppfyller de villkor som gäller för rätt till en inkomstrelaterad ersättning.

Ersättningen lämnas tidigast den 1 juli det år den arbetslöse fyller 20

år.

Inkomstbortfallsförsäkringen

7 §. Ersättning enligt inkomstbortfallsförsäkringen lämnas till den som varit medlem i en arbetslöshetskassa under minst tolv månader, under förutsättning att medlemmen efter det senaste inträdet i kassan uppfyllt arbetsvillkoret enligt 12–14 §§ (medlemsvillkor).

8 § Personer som omedelbart före inträdet i en arbetslöshetskassa har varit medlemmar i en annan sådan kassa får för uppfyllandet av medlemsvillkoret tillgodoräkna sig tid i den kassan.

Allmänna villkor för rätt till ersättning

9 § Rätt till ersättning vid arbetslöshet har sökande som

1. är arbetsföra och oförhindrade att åta sig arbete för en arbetsgivares räkning minst 3 timmar varje arbetsdag och i genomsnitt minst 17 timmar i veckan,
2. är beredda att anta erbjudet lämpligt arbete under tid för vilken de inte anmält hinder som kan godtas av arbetslöshetskassan,
3. är anmälda som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen i den ordning som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, och
4. inte kan få lämpligt arbete.

10 § Ersättning enligt denna lag lämnas inte i följande fall.

1. Ersättning lämnas inte till personer som deltar i utbildning.
2. Ersättning lämnas inte till personer som är permitterade utan lön.
3. Ersättning enligt grundförsäkringen lämnas inte till personer som enligt 37 § första stycket 2 lagen (1997:000) om arbetslöshetskassor har uteslutits från medlemskap under en tid av ett år från uteslutningen.

Om det finns särskilda skäl får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, med avvikelse från vad som anges i punkterna 1 och 2, föreskriva att ersättning får lämnas till personer som deltar i utbildning eller är permitterade utan lön samt de villkor för rätt till ersättning som i sådana fall skall gälla.

11 § Erbjudet arbete skall anses lämpligt, om

1. det inom ramen för tillgången på arbetstillfällen tagits skäligen hänsyn till den sökandes förutsättningar för arbetet samt andra personliga förhållanden,
2. anställningsförmånerna är förenliga med de förmåner som arbetstagare får som är anställda enligt kollektivavtal eller, om kollektivavtal inte finns, är skäligen i förhållande till de förmåner arbetstagare med likvärdiga arbetsuppgifter och kvalifikationer får vid jämförbara företag,
3. arbetet inte hänför sig till en arbetsplats där arbetskonflikt råder till

följd av stridsåtgärder som är lovliga enligt lag och kollektivavtal, och

4. förhållandena på arbetsplatsen motsvarar vad som anges i författning eller myndighets föreskrifter om åtgärder till förebyggande av ohälsa eller olycksfall.

Övriga villkor för rätt till ersättning

Arbetsvillkoret

12 § Rätt till ersättning vid arbetslöshet har sökande som under en ramtid av tolv månader omedelbart före arbetslöshetens inträde

1. haft förvärvsarbete i minst 6 månader och utfört arbetet under minst 70 timmar per kalendermånad, eller

2. haft förvärvsarbete i minst 450 timmar under en sammanhängande tid av 180 dagar och utfört arbetet under sex perioder om 30 dagar vardera med en arbetad tid av minst 45 timmar i varje period.

För att ha rätt till en inkomstrelaterad ersättning skall den sökande ha uppfyllt arbetsvillkoret efter det senaste inträdet i arbetslöshetskassan. En sökande som omedelbart före inträdet har varit medlem i en annan sådan kassa får för att uppfylla arbetsvillkoret tillgodoräkna sig tid i den kassan.

13 § Med förvärvsarbete avses även tid då den sökande

1. haft semester,

2. varit ledig med helt eller delvis bibehållen lön av någon annan anledning än sjukdom, tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt eller barns födelse, eller

3. får annan ersättning än pension på grund av anställningens upphörande (avgångsvederlag).

Tid med avgångsvederlag beräknas med utgångspunkt i avgångsvederlagets storlek i förhållande till den sökandes genomsnittliga inkomst per månad i anställningen under en viss period. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om beräkningen.

14 § Vid prövning av arbetsvillkoret bortses från utfört förvärvsarbete

1. som arbetsgivaren finansierat med stöd av

– förordningen (1986:414) om rekryteringsstöd, eller

– förordningen (1987:411) om beredskapsarbete, eller

2. som bedrivits med stöd av förordningen (1984:523) om bidrag till arbetslösa m.fl. som startar egen näringsverksamhet.

Detta gäller dock inte om den sökande när det i första stycket nämnda arbetet påbörjades uppfyllde arbetsvillkoret med annat förvärvsarbete enligt 12–13 §§.

15 § Tid då förvärvsarbete har utförts får inte räknas mer än en gång för att uppfylla arbetsvillkoret. Förvärvsarbete som använts för att uppfylla

villkoret för dagpenning i form av grundbelopp får dock senare räknas med för att uppfylla villkoret för den inkomstrelaterade ersättningen, om arbetet utförts efter det senaste inträdet i kassan.

Ramtiden

16 § När ramtid skall bestämmas enligt 12 § räknas inte den tid då den sökande varit hindrad att arbeta på grund av

1. styrkt sjukdom,
2. avslutad heltidsutbildning som den sökande har avslutat efter fyllda 25 år eller som har föregåtts av sammanhängande förvärvsarbete på heltid i minst 5 månader,
3. tvångsvård enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall,
4. frihetsberövande på kriminalvårdens område,
5. vård av eget barn som inte har fyllt 2 år eller vård av adoptivbarn i 2 år efter barnets ankomst i familjen,
6. beslut enligt smittskyddslagen (1988:1472) eller livsmedelslagen (1971:511) eller föreskrifter som har meddelats med stöd av livsmedelslagen, eller
7. utlandsvistelse till följd av att den sökande följt med sin make eller maka vid dennes arbete i utlandet under förutsättning att makens eller makans arbetsgivare har sitt säte i Sverige och att lönen utbetalas från Sverige.

17 § I den utsträckning sådan tid som anges i 16 § punkterna 1-7 inte enligt 19 § jämföras med tid under vilken förvärvsarbete har utförts skall, när ramtiden bestäms, inte heller räknas in tid då den sökande fått föräldrapenningförmån enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller då den sökande varit hindrad att arbeta på grund av

1. tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt,
2. arbetsmarknadsutbildning,
3. yrkesinriktad rehabilitering, eller
4. utbildning för vilken utbildningsbidrag lämnas enligt förordningen (1996:1654) om särskilt utbildningsbidrag.

Studerandevillkoret

18 § Sökande är berättigade till ersättning enligt grundförsäkringen utan att ha uppfyllt arbetsvillkoret, om de stått till arbetsmarknadens förfogande som arbetssökande genom den offentliga arbetsförmedlingen eller förvärvsarbetat i minst 90 kalenderdagar under en ramtid av 10 månader i anslutning till att de avslutat en utbildning på heltid som omfattar minst ett läsår och som berättigar till studiesocialt stöd. När ramtiden bestäms räknas inte in den tid då sökandena har varit hindrade att stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av sjukdom, tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt,

havandeskap, vård av eget barn som inte har fyllt 2 år eller vård av adoptivbarn i 2 år efter barnets ankomst i familjen.

Återkvalificeringsvillkoret

19 § För sökande som en gång har påbörjat en ersättningsperiod enligt denna lag gäller följande. När det arbetsvillkor skall uppfyllas som skall ligga till grund för en ny ersättningsperiod skall med tid under vilken sökande enligt 12–14 §§ skall ha förvärvsarbetat jämföras den tid då de

1. deltagit i och, om inte särskilda skäl hindrat det, fullföljt arbetsmarknadsutbildning eller yrkesinriktad rehabilitering för vilken statligt utbildningsbidrag lämnats,

2. deltagit i och, om inte särskilda skäl hindrat det, fullföljt utbildning för vilken utbildningsbidrag lämnats enligt förordningen (1996:1654) om särskilt utbildningsbidrag,

3. fullgjort tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarspåbud eller fått föräldrapenningförmån enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, i båda fallen dock tillsammans högst 2 månader,

4. utfört förvärvsarbete som arbetsgivaren finansierat med stöd av

– förordningen (1986:414) om rekryteringsstöd, eller

– förordningen (1987:411) om beredskapsarbete, eller

5. bedrivit egen näringsverksamhet med stöd av förordningen (1984:523) om bidrag till arbetslösa m.fl. som startar egen näringsverksamhet.

Ersättningens form

20 § För all dagpenning gäller följande.

– Dagpenningen lämnas i form av ett belopp som beräknas per dag.

– Summan under en kalendervecka av antalet ersatta och arbetade dagar samt karenstid- och avstängningsdagar får uppgå till högst fem.

– Dagpenningen får inte lämnas för lördag eller söndag, om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer medger undantag.

– Dagpenningen får inte lämnas för tid under vilken den sökande får föräldrapenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

– Dagpenning som understiger 10 kronor per dag betalas inte ut och brutet krontal jämnas ut till närmaste högre krontal.

Karenstiden och ersättningstidens längd

21 § Dagpenningen får inte lämnas förrän den sökande under en sammanhängande tid av 12 månader har varit arbetslös 5 dagar (karensvillkor). I karenstiden räknas in endast de dagar för vilka dagpenning skulle ha lämnats om karenstiden löpt ut.

22 § Ersättning lämnas under längst 300 dagar (ersättningsperiod). Om den sökande har fyllt 57 år före ersättningsperiodens slut är perioden i stället 450 dagar.

I ersättningsperioden räknas inte in dagar under vilka den sökande har anvisats verksamhet för arbetslivsutveckling eller ett offentligt tillfälligt arbete för äldre arbetslösa i enlighet med föreskrifter som har meddelats av regeringen.

Om den sökande omedelbart före inträdet i en arbetslöshetskassa har fått ersättning från en annan arbetslöshetskassa, räknas ersättningsdagar i den andra kassan in i ersättningsperioden.

Rätten till dagpenning upphör vid månadskiftet före den månad då den arbetslöse fyller 65 år.

23 § Om arbetslösheten upphör före ersättningsperiodens slut, har den sökande rätt till ersättning under det återstående antalet dagar av perioden vid ny arbetslöshet, även om den sökande då inte uppfyller arbets- och karensvillkoren. Vad som nu har sagts gäller dock inte om en sammanhängande tid av 12 månader har förflutit sedan den sökande senast fick ersättning. I sådan tid räknas inte in tid då den sökande varit hindrad att arbeta på grund av någon av de orsaker som anges i 16 och 17 §§.

Om ersättningsperioden har löpt ut men den sökande under perioden på nytt uppfyllt arbetsvillkoret lämnas ersättning under ytterligare en ersättningsperiod. Då skall dock karensvillkoret på nytt uppfyllas. Den nya ersättningsperioden räknas från inträdet av den arbetslöshet då den sökande uppfyllde det arbetsvillkor som ligger till grund för den nya perioden.

Dagpenningens storlek

Grundbelopp

24 § Ersättning enligt grundförsäkringen lämnas med ett belopp per dag som inte är baserat på tidigare förvärvsinkomster (dagpenning i form av grundbelopp).

Dagpenning i form av grundbelopp lämnas med det belopp som regeringen fastställer, om inte annat följer av denna lag.

Inkomstrelaterad ersättning

25 § Ersättning enligt inkomstbortfallsförsäkringen lämnas med ett belopp per dag som är baserat på tidigare förvärvsinkomster (dagpenning i form av inkomstrelaterad ersättning).

Dagpenning i form av inkomstrelaterad ersättning lämnas med högst det belopp som regeringen fastställer och lägst det belopp som bestäms enligt 24 § andra stycket, om inte annat följer av denna lag.

26 § Om inte annat följer av 25 § andra stycket eller 27 §, lämnas dagpenning med 80 procent av den sökandes dagsförtjänst under normalarbetstiden.

27 § Dagpenning till sökande som har tillerkänts ålderspension i form av folkpension, allmän tilläggspension eller annan pension som lämnas på grund av förvärvsarbete, lämnas med 65 procent av den sökandes dagsförtjänst under normalarbetstiden med den begränsning som följer av 25 § andra stycket.

28 § Som normalarbetstid skall gälla den genomsnittliga arbetstiden i det förvärvsarbete som innebär att arbetsvillkoret uppfylldes. Om arbetsvillkoret uppfyllts genom det arbetsvillkor som anges i 12 § första stycket 1 får, om detta är förmånligare för den sökande, som normalarbetstid gälla den genomsnittliga arbetstiden i allt det förvärvsarbete som utförts under hela ramtiden enligt samma paragraf. Vid denna beräkningsmetod får dock endast månad då den sökande utfört arbete under minst 70 timmar räknas med.

29 § Med dagsförtjänst avses en femtedel av den veckoinkomst eller, i fråga om sökande med månadslön, 1/22 av den månadsinkomst, som den sökande före arbetslöshetens inträde vanligen fick under arbetstid som var normal för den sökande.

Bestämmelser om beräkningen av dagsförtjänsten för företagare finns i 37 §.

30 § Dagpenning till sökande som uppfyllt arbetsvillkoret huvudsakligen genom arbetsmarknadsutbildning eller yrkesinriktad rehabilitering för vilken de har fått statligt utbildningsbidrag får bestämmas till belopp som motsvarar utbildningsbidraget. Detta gäller trots bestämmelserna i 26 – 29 §§.

31 § Får en sökande med anledning av arbetslöshet fortlöpande ersättning från någon annan än arbetslöshetskassan, får dagpenning lämnas med högst skillnaden mellan det högsta belopp som får lämnas enligt 26 – 29 §§ och ersättningen.

Avdrag på dagpenningen

32 § Dagpenning i form av inkomstrelaterad ersättning enligt 27 § skall minskas med 1/260 av åerspensionen. Motsvarande avdrag skall göras på dagpenning i form av grundbelopp, om den sökande tillerkänts ålderspension eller annan pension på sätt som anges i 27 §.

33 § Vad som föreskrivs i 27 § och 32 § skall inte gälla, om regeringen av särskilda skäl föreskriver något annat.

Företagare

34 § Med företagare avses i denna lag personer som äger eller är delägare – direkt eller indirekt – i näringsverksamhet som de är personligen verksamma i och som de har ett väsentligt inflytande över.

35 § En företagare skall, om inte något annat anges i andra stycket, anses vara arbetslös när företagarens personliga verksamhet i rörelsen vid en samlad bedömning kan anses ha upphört annat än tillfälligt.

En företagare som tillfälligt upphör att bedriva verksamhet i rörelsen skall anses vara arbetslös under förutsättning att uppehållet i rörelsen inte till någon del är av säsongkaraktär och att någon verksamhet inte bedrivs i rörelsen. En företagare som återupptagit verksamheten efter ett tillfälligt upphörande med ersättning enligt detta stycke har rätt till ersättning endast om förutsättningarna enligt första stycket är uppfyllda. Ersättning enligt detta stycke får bara utnyttjas en gång per rörelse.

36 § Om det finns särskilda skäl, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriva att en företagare skall anses vara arbetslös även i andra fall än som sägs i 35 §.

37 § När underlaget bestäms för beräkningen av dagsförtjänsten skall för företagare dagsförtjänsten bygga på den genomsnittliga inkomsten under de tre senaste åren före avvecklingsåret. Om företagaren har lagt ned sin verksamhet inom 12 månader från det att företagaren startade den kan ersättningen baseras på företagarens tidigare anställning.

Deltid och bisyssla

38 § Ersättning till personer som söker deltidsarbete lämnas med det antal dagpenningbelopp per vecka som enligt en av regeringen fastställd omräkningstabell svarar mot den arbetslöshet som skall ersättas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får utfärda föreskrifter för beräkning av ersättning vid deltidsarbete för det fall att arbetstiden inte är bestämd till ett visst antal timmar per dag eller vecka.

39 § Är någon arbetslös under del av vecka i andra fall än som avses i 38 §, lämnas ersättning med det antal dagpenningbelopp per vecka som svarar mot den arbetslöshet som skall ersättas enligt den av regeringen fastställda omräkningstabellen.

Vid sådan beräkning av arbetslöshet tas inte hänsyn till en sådan bisyssla som den sökande före arbetslöshetens inträde under minst 6 månader utfört vid sidan av sitt heltidsarbete, om

– inkomsten från bisysslan i genomsnitt inte överstigit ett belopp som

motsvarar 6 grundbelopp per vecka,

- bisysslan inte utvidgas under arbetslösheten, och
- bisysslan inte hindrar personen från att anta ett lämpligt heltidsarbete.

Om inkomsten från bisysslan efter arbetslöshetens inträde överstiger ett belopp som motsvarar 6 grundbelopp per vecka skall hälften av det överskjutande beloppet dras av från dagpenningen.

40 § Om det finns särskilda skäl, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriva om begränsningar i ersättningsrätten och om karenstid utöver vad som följer av denna lag för personer som regelbundet utför deltidsarbete under veckor då de i övrigt är arbetslösa.

41 § Överstiger de sökandes arbetsutbud per vecka den veckotid, under vilken de normalt utfört arbete närmast före arbetslösheten, räknas den överskjutande tiden inte med när ersättningen skall fastställas.

Begränsning vid säsongarbetslöshet

42 § Om det finns särskilda skäl, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer begränsa rätten till ersättning för arbetstagare som huvudsakligen är sysselsatta i yrke där arbetslöshet årligen regelbundet förekommer.

Avstängning från rätt till ersättning

43 § Den sökande skall stängas av från rätt till ersättning under tid som anges i 44 §, om den sökande

1. lämnat sitt arbete utan giltig anledning,
2. skilts från arbetet på grund av otillbörligt uppförande,
3. avvisat ett erbjudet lämpligt arbete utan godtagbart skäl, eller
4. utan att uttryckligen ha avvisat sådant arbete ändå genom sitt uppträdande uppenbarligen vållat att anställning inte kommit till stånd.

44 § Är det sannolikt att ett arbete som avses i 43 § skulle ha varit högst 5 dagar eller mer än 5 men högst 10 dagar eller mer än 10 dagar, utgör avstängningstiden

- 10, 20 respektive 45 ersättningsdagar vid avstängning enligt 43 § 1, och

- 20, 40 respektive 60 ersättningsdagar vid avstängning enligt 43 § 2–4. I avstängningstiden räknas in bara dagar för vilka karenstid skulle ha tillgodoräknats eller dagpenning skulle ha lämnats, om avstängningen inte hade skett, eller dagar under vilka den sökande har utfört förvärvsarbete. Den totala avstängningstiden får dock inte överstiga

- 28, 56 respektive 112 kalenderdagar vid avstängning enligt 43 § 1, och

– 56, 112 respektive 168 kalenderdagar vid avstängning enligt 43 § 2–4.

45 § Inträffar under avstängningstiden förhållande som avses i 43 §, beräknas ny avstängningstid i enlighet med bestämmelserna i 44 §, om inte den nya avstängningstiden ryms inom den löpande avstängningstiden.

Är det uppenbart att den sökande inte vill anta lämpligt arbete, såsom när den sökande vid upprepade tillfällen antingen har avvisat erbjudet sådant arbete utan godtagbart skäl eller lämnat sitt arbete utan giltig anledning, skall den sökande vara avstängd till dess han eller hon utfört sådant förvärsarbete som enligt 12 och 13 §§ får tillgodoräknas för uppfyllande av arbetsvillkoret under 80 dagar.

Avstängningstiden skall räknas från den dag då det förhållande som anges i 43 § inträffat.

46 § Bestämmelserna i 43 § 1–3 om arbete skall tillämpas i fråga om arbetsmarknadspolitiska åtgärder som berättigar till utbildningsbidrag och utbildningar för vilka utbildningsbidrag lämnas enligt förordningen (1996:1654) om särskilt utbildningsbidrag. Bestämmelserna i 44 och 45 §§ skall därvid gälla i tillämpliga delar.

Ansökan om ersättning och utfärdande av intyg

47 § Ansökan om ersättning görs skriftligen hos arbetslöshetskassan. Till ansökan skall fogas intyg av arbetsgivaren om den sökandes arbetsförhållanden samt de uppgifter i övrigt som behövs för bedömning av den sökandes ersättningsrätt. Kan ett sådant intyg bara skaffas med stora svårigheter, får arbetsförhållandena och övriga uppgifter styrkas på annat sätt. Arbetsgivare skall på begäran utfärda intyget enligt formulär som fastställts av Arbetsmarknadsstyrelsen.

Intyg och övriga uppgifter skall förvaras bland kassans handlingar.

48 § Till personer som uppfyller villkoren för rätt att med bibehållen ersättning söka arbete i något annat EU- eller EES-land utfärdar Arbetsmarknadsstyrelsen intyg som visar rätten till ersättning.

Överklagande, omprövning och ändring

Överklagande i ärenden om rätt till ersättning

49 § Beslut av en arbetslöshetskassa i ärenden om rätt till ersättning enligt denna lag överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, om inte annat följer av lagen (1969:93) om begränsning av samhällsstöd vid arbetskonflikt.

Vid prövning av överklagande av länsrättens beslut i mål som avses i första stycket skall nämndemän ingå i kammarrätten, om nämndemän deltagit i länsrätten.

50 § Arbetslöshetskassans beslut får inte överklagas av en enskild innan kassan har omprövat sitt beslut enligt 61 §. Om ett beslut överklagas innan det har omprövats, skall överklagandet anses som en begäran om omprövning.

51 § Arbetsmarknadsstyrelsen får, även till förmån för enskild part, överklaga en domstols och en arbetslöshetskassas beslut i ärenden som avses i 49 §.

Överklagande i ärenden om utfärdande av intyg

52 § Beslut av Arbetsmarknadsstyrelsen i ärenden om utfärdande av intyg enligt 48 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Gemensamma bestämmelser om överklagande

53 § Ett beslut skall överklagas skriftligt.

I skrivelsen skall anges vilket beslut som överklagas och den ändring av beslutet som begärs.

54 § Skrivelsen med överklagandet skall ges in till den instans som har meddelat beslutet. Skrivelsen skall ha kommit in till den instansen inom två månader från den dag klaganden fick del av beslutet eller, om överklagandet anförts av Arbetsmarknadsstyrelsen eller en arbetslöshetskassa, inom två månader från beslutets dag.

55 § Den instans som har meddelat det överklagade beslutet prövar om skrivelsen med överklagandet har kommit in i rätt tid.

Om skrivelsen har kommit in för sent, skall den avvisas utom när

1. förseningen beror på att den instans som har fattat det överklagade beslutet har lämnat klaganden en felaktig underrättelse om hur man överklagar, eller

2. skrivelsen inom tiden för överklagande har kommit in till den instans som skall pröva överklagandet.

I fall som avses i 2 skall den instans dit skrivelsen kommit vid-

arebefordra den till den instans som har meddelat beslutet och samtidigt lämna uppgift om vilken dag skrivelsen kom in till den högre instansen.

56 § Om skrivelsen med överklagandet inte avvisas enligt 55 § andra stycket, skall den instans som har meddelat det överklagade beslutet lämna över denna och övriga handlingar i ärendet till den instans som skall pröva överklagandet.

57 § En arbetslöshetskassas, Arbetsmarknadsstyrelsens eller en domstols beslut enligt denna lag gäller omedelbart, om inte något annat har angetts i beslutet eller bestämts av den instans som skall överpröva beslutet.

58 § I ett mål där en enskild part överklagar en arbetslöshetskassas beslut är kassan den enskildes motpart.

59 § Arbetsmarknadsstyrelsen får överta en arbetslöshetskassas uppgift att i länsrätten och kammarrätten föra det allmännas talan.

Arbetsmarknadsstyrelsen för det allmännas talan i Regeringsrätten.

60 § Vid överklagande till kammarrätt krävs det prövningstillstånd.

Omprövning och ändring

61 § Beslut av en arbetslöshetskassa i ärenden som sägs i 49 § skall omprövas av kassan, om det begärs av den enskilde som beslutet angår.

Detta gäller inte, om arbetslöshetskassan redan har ändrat beslutet med stöd av 63 §.

62 § Bestämmelserna i 53–56 §§ om överklagande skall tillämpas i fråga om en begäran om omprövning.

63 § En arbetslöshetskassa skall utan begäran ändra sitt beslut i ärenden som sägs i 49 § och som inte överprövats av en högre instans, om

1. beslutet på grund av skrivfel, räknefel eller annat sådant förbiseende innehåller uppenbar oriktighet,
2. beslutet har blivit oriktigt på grund av att det fattats på uppenbart felaktigt eller ofullständigt underlag, eller
3. beslutet har blivit oriktigt på grund av en uppenbart felaktig rättstillämpning eller någon annan liknande orsak.

En ändring enligt första stycket behöver inte göras, om oriktigheten är av ringa betydelse.

64 § En ändring med stöd av 63 § av ett beslut får inte göras sedan mer än två år förflutit från den dag då beslutet meddelades.

Ett beslut får ändras även efter det att tiden har gått ut, om det först därefter har kommit fram att beslutet har fattats på uppenbart felaktigt

eller ofullständigt underlag eller om det finns andra synnerliga skäl.

65 § Vid omprövning enligt 61 § får beslutet inte ändras till den enskildes nackdel.

Vid ändring enligt 63 § får beslutet inte ändras till den enskildes nackdel, om det finns synnerliga skäl mot det.

Särskilda bestämmelser

66 § Sökande som medvetet eller av grov vårdslöshet lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter om förhållanden av betydelse för bedömningen av deras rätt till ersättning skall fränkännas rätt till ersättning. När sökanden är medlem i en arbetslöshetskassa skall ett sådant fränkännande ske först sedan arbetslöshetskassan med stöd av 37 § andra stycket lagen (1997:000) om arbetslöshetskassor beslutat att inte utesluta den sökande som medlem. Fränkännandet skall gälla under minst 130 ersättningsdagar. Om det finns särskilda skäl får fränkännandet gälla under färre dagar.

Till sökande som fränkänts ersättning enligt första stycket får ersättning betalas ut först sedan de har utfört sådant förvärvsarbete som avses i 12 och 13 §§ under 80 dagar från den tidpunkt då det förhållande som ledde till fränkännandet kom till arbetslöshetskassans kännedom.

Finns det sannolika skäl att en sökande gjort sig skyldig till ett förfarande som avses i första stycket, kan ersättning som tillkommer den sökande innehållas i avvaktan på utredning i ärendet.

Beslut enligt första stycket skall av kassan genast anmälas till Arbetsmarknadsstyrelsen.

67 § Lagen (1969:93) om begränsning av samhällsstöd vid arbetskonflikt skall tillämpas på ersättning enligt denna lag.

68 § Har någon genom oriktig uppgift eller genom underlåtenhet att fullgöra sin uppgifts- eller anmälningsskyldighet eller på annat sätt orsakat att ersättning lämnats obehörigen eller med för högt belopp eller har någon på annat sätt obehörigen eller med för högt belopp fått ersättning och har han eller hon skäligen bort inse detta, skall det som betalats ut för mycket betalas tillbaka. Detta gäller om det inte i det särskilda fallet finns anledning att helt eller delvis befria från återbetalningsskyldighet.

Vid återbetalningsskyldighet enligt första stycket får vid senare utbetalning skäligt belopp innehållas i avräkning från vad som betalats ut för mycket.

69 § När det gäller minskning av vissa ersättningar med utgiven dagpenning gäller föreskrifterna i 17 kap. 1 § lagen (1962:381) om allmän försäkring och 6 kap. 7 § andra stycket lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring.

Föreskrifter om ikraftträdande av denna lag meddelas i lagen (1997:000) om införande av lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1997:000) om arbetslöshetskassor.

2.2 Förslag till lag om arbetslöshetskassor

Härigenom föreskrivs följande.

Allmänna bestämmelser

1 § Arbetslöshetsförsäkringen enligt lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring handhas av arbetslöshetskassor som har registrerats enligt 7–14 §§. Arbetslöshetskassor är föreningar för vilkas bildande och verksamhet det finns närmare bestämmelser i denna lag.

En arbetslöshetskassas verksamhet skall omfatta ett visst verksamhetsområde. Ett verksamhetsområde omfattar en viss yrkeskategori eller bransch eller vissa närbesläktade sådana.

2 § En arbetslöshetskassa kan förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter samt föra talan inför domstolar och andra myndigheter sedan den registrerats.

För en arbetslöshetskassas förbindelser svarar endast kassans tillgångar. I tillgångarna räknas in avgifter som har förfallit till betalning, även om de ännu inte har betalats.

3 § En förening kan registreras som arbetslöshetskassa endast om den har minst 10 000 medlemmar, har till ändamål att ge sina medlemmar ersättning vid arbetslöshet samt har antagit stadgar och utsett styrelse och revisorer enligt denna lag.

4 § En arbetslöshetskassas firma skall innehålla ordet *arbetslöshetskassa*.

Firman skall tydligt skilja sig från andra bestående arbetslöshetskassors firma.

Endast arbetslöshetskassor enligt denna lag får i sin firma använda benämningen *arbetslöshetskassa* eller förkortningar därav.

5 § En arbetslöshetskassas stadgar skall ange följande:

1. arbetslöshetskassans firma,
2. kassans verksamhetsområde,
3. uppgift om kassan är avsedd för anställda eller företagare eller båda kategorierna,
4. den ort i Sverige där kassans styrelse skall ha sitt säte,
5. betalningssätt för arbetslöshetsersättning,
6. betalningssätt för avgifter,
7. påföljden för försummelse att till kassan betala avgift eller särskilt uttaxerat belopp,
8. antalet styrelseledamöter och revisorer samt deras suppleanter, sättet att tillsätta dem och tiden för deras uppdrag,
9. bestämmelser om föreningsstämma,
10. antalet ombud som skall utses till föreningsstämman, sättet att

utse dem och tiden för deras uppdrag,

11. tid för ordinarie föreningsstämma,

12. den tid inom vilken föreningsstämman skall sammankallas, hur den skall sammankallas och hur andra meddelanden skall ges till känna för ombuden och medlemmarna, samt

13. den tid inom vilken en medlem som vill få ett ärende behandlat vid en föreningsstämma skall begära det och hur det skall göras.

Första stycket 8 gäller inte arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för privatanställda.

Arbetsmarknadsstyrelsen får medge att en arbetslöshetskassas stadgar innehåller annat än det som anges i första stycket, om det finns särskilda skäl.

6 § En arbetslöshetskassa får inte utöva annan verksamhet än sådan som avses i 1 § eller använda medel för ändamål som är främmande för sådan verksamhet. Regeringen eller efter regeringens bemyndigande Arbetsmarknadsstyrelsen får medge undantag från denna föreskrift, om det finns särskilda skäl.

Registrering av arbetslöshetskassor

7 § En förening som vill verka som arbetslöshetskassa registreras hos Arbetsmarknadsstyrelsen.

Registreringen gäller från den dag ansökan om registrering kom in till Arbetsmarknadsstyrelsen.

8 § Om en arbetslöshetskassas avsedda verksamhetsområde helt eller i väsentligt hänseende skulle sammanfalla med en redan verksam arbetslöshetskassas verksamhetsområde får registrering vägras.

9 § En arbetslöshetskassa skall för registrering anmäla

1. sin postadress,
2. de personer som har utsetts till
  - styrelseledamot,
  - kassaföreståndare,
  - suppleant,
  - firmatecknare,
  - revisor,
3. de utseddads postadress och personnummer, och
4. hur kassans firma tecknas.

Om en arbetstagarrepresentant har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda skall det anges.

10 § En arbetslöshetskassa skall också för registrering anmäla varje ändring av stadgarna som beslutats av föreningsstämman.

11 § En anmälan som sägs i 9 § görs första gången när arbetslöshetskassan ansöker om registrering enligt 7 §. Därefter skall en anmälan göras genast efter det att en ändring inträffat i något förhållande som tidigare anmälts eller borde ha anmälts enligt 9–10 §§.

Även den som anmälan gäller har rätt att göra anmälan.

12 § Arbetsmarknadsstyrelsen får förelägga arbetslöshetskassan att inom en viss tid avge yttrande eller vidta rättelse, om styrelsen finner att ett beslut som anmäls för registrering eller en handling som bifogas anmälan

1. inte har tillkommit i behörig ordning,
2. till sitt innehåll strider mot lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring, mot denna lag, mot föreskrifter som har meddelats med stöd av dessa lagar eller mot arbetslöshetskassans stadgar,
3. i något viktigare hänseende har formulerats otydligt eller vilseledande.

Om en arbetslöshetskassa inte följer ett sådant föreläggande, skall anmälan avskrivras. En underrättelse om att så kan ske skall tas in i föreläggandet.

13 § Finns det något hinder mot registrering även efter det att ett yttrande som sägs i 12 § första stycket har avgetts och arbetslöshetskassan har haft tillfälle att yttra sig över hindret, skall Arbetsmarknadsstyrelsen vägra registrering, om det inte finns anledning att ge ett nytt föreläggande.

14 § För en förpliktelse som genom en åtgärd på en förenings vägnar uppkommit före registreringen svarar de solidariskt som har beslutat eller deltagit i åtgärden. Genom registreringen övergår ansvaret på arbetslöshetskassan, om förpliktelsen uppkommit efter det att föreningen bildats.

Arbetslöshetskassans ledning

Kassans styrelse

15 § En arbetslöshetskassa skall ha en styrelse med minst tre ledamöter samt suppleanter.

En av ledamöterna och hans eller hennes suppleant skall som statens representant utses av Arbetsmarknadsstyrelsen. Övriga ledamöter och suppleanter väljs av föreningsstämman.

Den ledamot och den suppleant som utsetts av Arbetsmarknadsstyrelsen har rätt till ersättning för uppdragets fullgörande med det belopp som regeringen eller efter regeringens bemyndigande Arbetsmarknadsstyrelsen fastställer.

16 § Vad som sägs i denna lag om styrelseledamöter gäller även suppleanter.

Bestämmelser om arbetstagarrepresentanter finns i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Krav för att få vara styrelseledamot

17 § Styrelseledamöter skall vara bosatta i Sverige, om inte regeringen eller efter regeringens bemyndigande Arbetsmarknadsstyrelsen i ett särskilt fall tillåter annat.

Den som är underårig, i konkurs, har en förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken eller är underkastad näringsförbud får inte vara styrelseledamot.

Till styrelseledamot får föreningsstämman välja endast den som är medlem i kassan.

Styrelseledamöternas uppdragstid

18 § En styrelseledamots uppdrag gäller för den tid som anges i arbetslöshetskassans stadgar. Uppdragstiden får inte omfatta mer än fyra verksamhetsår och skall bestämmas så att den upphör vid slutet av den ordinarie föreningsstämma där styrelseval förrättas.

19 § Ett uppdrag som styrelseledamot upphör i förtid om ledamoten begär det. Ett sådant uppdrag upphör i förtid även i det fall att den som utsett ledamoten eller, i fråga om vald styrelseledamot, föreningsstämman beslutar det. Anmälan om att uppdrag upphört i förtid skall göras hos arbetslöshetskassans styrelse och hos Arbetsmarknadsstyrelsen.

20 § Om en styrelseledamots uppdrag upphör i förtid eller det uppkommer hinder enligt 17 § för honom eller henne att vara styrelseledamot och en suppleant inte kan träda i ledamotens ställe, skall övriga styrelseledamöter vidta åtgärder för att en ny styrelseledamot tillsätts för den återstående mandattiden.

Sådana åtgärder behöver inte vidtas om den ledamot vars uppdrag upphört var en arbetstagarrepresentant som avses i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Valet av en ny ledamot som skall väljas på föreningsstämma får anstå till nästa ordinarie stämma där styrelseval förrättas utan hinder av 15 § första stycket, om styrelsen är beslutför med kvarstående ledamöter och suppleanter.

Poster inom arbetslöshetskassans ledning

21 § Styrelsen utser inom sig en ordförande och en vice ordförande. Den som är anställd hos arbetslöshetskassan får inte vara ordförande.

Styrelsen utser även en kassaföreståndare och en sekreterare. Bestämmelserna i 17 § andra stycket gäller också kassaföreståndaren. Kassaföreståndaren får inte vara styrelseledamot eller kassaföreståndare i en annan kassa.

Vid lika röstetal avgörs frågan genom lottning.

Ledningens uppgifter

22 § Styrelsen företräder arbetslöshetskassan och tecknar dess firma. Styrelsen får bemyndiga en styrelseledamot, kassaföreståndaren eller någon annan att företräda arbetslöshetskassan och teckna dess firma, om det inte är förbjudet enligt stadgarna. Styrelsen kan föreskriva att rätten att företräda arbetslöshetskassan och teckna dess firma får utövas endast av två eller flera personer i förening. Ingen annan inskränkning får registreras.

Bestämmelserna i 17 § andra stycket och 30 § gäller också den som bemyndigas enligt andra stycket.

Styrelsen kan när som helst återkalla ett bemyndigande som avses i andra stycket.

23 § Styrelsen svarar för arbetslöshetskassans organisation och förvaltningen av kassans angelägenheter.

Kassaföreståndaren ansvarar för den löpande förvaltningen enligt de riktlinjer och anvisningar som styrelsen meddelar.

24 § Styrelsen skall se till att organisationen av bokföringen och medelsförvaltningen innefattar en tillfredsställande kontroll.

Kassaföreståndaren skall se till att bokföringen fullgörs i överensstämmelse med lag och att medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt.

Styrelsesammanträden

25 § Styrelsens ordförande skall se till att styrelsesammanträden hålls när det behövs. Styrelsen skall sammankallas om någon av styrelseledamöterna eller kassaföreståndaren begär det.

Kassaföreståndaren har rätt att närvara och yttra sig vid styrelsesammanträden även om han eller hon inte är styrelseledamot, om inte styrelsen bestämmer något annat i ett särskilt fall.

26 § Vid styrelsesammanträden skall föras protokoll som undertecknas av ordföranden och justeras av den ledamot som styrelsen utser.

Styrelseledamöter och kassaföreståndaren har rätt att få en avvikande mening antecknad till protokollet.

Protokollen skall föras i nummerföljd och förvaras på ett betryggande sätt.

27 § Styrelsen är beslutför om mer än hälften av det totala antalet ledamöter eller det högre antal som föreskrivs i stadgarna är närvarande.

Beslut i ett ärende får inte fattas om inte, såvitt möjligt, samtliga styrelseledamöter har fått tillfälle att delta i ärendets behandling och fått tillfredsställande underlag för att avgöra det.

28 § Om en styrelseledamot inte kan närvara vid ett styrelsesammanträde skall ledamotens suppleant ges tillfälle att delta i sammanträdet.

Suppleanten för den arbetstagarledamot som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda skall alltid få underlag för styrelsesammanträdena och ges tillfälle att delta vid sammanträden på samma sätt som en styrelseledamot.

29 § Om inte stadgarna föreskriver en särskild röstmajoritet, gäller som styrelsens beslut den mening för vilken fler än hälften av de närvarande röstar eller, vid lika röstetal, den mening som ordföranden stöder. Är styrelsen inte fulltalig skall de som röstar för beslutet utgöra mer än en tredjedel av det totala antalet styrelseledamöter, om inte något annat föreskrivs i stadgarna.

Särskilda bestämmelser om arbetslöshetskassans ledning och ställföreträdare

30 § Styrelseledamöter eller kassaföreståndaren får inte handlägga frågor som rör avtal mellan dem och arbetslöshetskassan. De får inte heller handlägga frågor om avtal mellan kassan och tredje man, om de i frågan har ett väsentligt intresse som kan strida mot kassans intressen. Vad som sägs om handläggning av frågor som rör avtal gäller även rättegång eller annan talan.

31 § Styrelsen eller andra ställföreträdare för en arbetslöshetskassa får inte företa en rättshandling eller någon annan åtgärd som kan bereda en otillbörlig fördel åt medlem eller någon annan, om rättshandlingen eller åtgärden är till nackdel för arbetslöshetskassan eller någon av dess medlemmar.

32 § En ställföreträdare för en arbetslöshetskassa får inte följa en sådan föreskrift av en föreningsstämma eller ett annat organ hos arbetslöshetskassan som inte gäller därför att den står i strid med lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring, med denna lag, med föreskrifter utfärdade med stöd av dessa lagar eller med kassans stadgar.

33 § Om en ställföreträdare har överskridit sin befogenhet när han eller hon företog en rättshandling för en arbetslöshetskassa gäller inte rättshandlingen mot kassan, om den mot vilken rättshandlingen företogs insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds.

Detta gäller också om en kassaföreståndare vid företagande av en rättshandling har överskridit sin behörighet att vidta åtgärder på arbetslöshetskassans vägnar enligt 23 § andra stycket och 24 § andra stycket.

Arbetslöshetskassans medlemmar

Rätt till medlemskap

34 § Rätt att bli medlem i en arbetslöshetskassa har var och en som uppfyller villkoren i kassans stadgar om arbete inom kassans verksamhetsområde. Medlemskap får dock beviljas endast den som under en sammanhängande period av fyra veckor har förvärvsarbetat i genomsnitt minst 17 timmar per vecka och fortfarande arbetar i minst denna omfattning. Rätt att bli medlem har inte den som

1. är medlem i en annan arbetslöshetskassa, eller
2. har fyllt 64 år.

Rätt att bli medlem har även den som till följd av att han eller hon uppfyller studerandevillkoret enligt lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring är berättigad till ersättning enligt grundförsäkringen och som har utbildat sig för arbete i yrkeskategori eller bransch inom kassans verksamhetsområde.

35 § Arbetslöshetskassan skall föra en medlemsförteckning. Förteckningen skall innehålla uppgift om

1. varje medlems namn, personnummer, postadress och tid för inträde i kassan, och
2. de avgifter och andra belopp som medlemmen har betalat in.

36 § Medlemskapet i en arbetslöshetskassa upphör utan uppsägning den dag medlemmen fyller 65 år.

Uteslutning av medlem

37 § Arbetslöshetskassans styrelse skall, om inte särskilda skäl talar mot det, utesluta en medlem som

1. inte uppfyller och inte heller under de senaste sex månaderna har uppfyllt bestämmelsen i kassans stadgar om arbete inom kassans verksamhetsområde, eller
2. medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat oriktig eller vilseledande uppgift om något förhållande av betydelse för hans eller hennes rätt till medlemskap eller ersättning.

Om det finns särskilda skäl skall styrelsen, i stället för att utesluta medlemmen, fränkänna honom eller henne rätten till ersättning enligt bestämmelser om detta i lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring.

Första stycket 1 gäller inte sådana medlemmar som grundar sitt medlemskap endast på förhållanden som avses i 34 § andra stycket.

38 § Har i ett ärende om uteslutning av medlem uppgift som inte saknar betydelse för frågan om uteslutning tillförts ärendet av någon annan får ärendet inte avgöras utan att medlemmen har underrättats om det och fått tillfälle att yttra sig över uppgiften. Medlemmen skall anses ha fått underrättelse om uppgiften, om den har sänts i ett rekommenderat brev under medlemmens vanliga adress.

39 § Ett beslut varigenom en medlem uteslutits skall innehålla de skäl som bestämt utgången, om det inte är uppenbart obehövt. I beslutet skall även anges från och med vilken dag uteslutningen gäller.

Om ett beslut om uteslutning fattas med stöd av 37 § 1 under tid då medlemmen har rätt till ersättning, gäller uteslutningen från och med dagen efter det att medlemmens rätt till ersättning upphör.

Rätt till utträde

40 § Utträde ur en arbetslöshetskassa sker efter anmälan. Sådan anmälan skall göras skriftligen och innehålla uppgift om tidpunkten för utträdet. En medlems rätt att träda ut ur en arbetslöshetskassa får inte begränsas.

Ytterligare bestämmelser om utträde finns i 45–46 §§.

Medlemsavgifter och särskild uttaxering

41 § En arbetslöshetskassa skall ta ut medlemsavgifter som i förening med andra inkomster får antas täcka kassans förvaltningskostnader, betalningen av finansieringsavgift och utjämningsavgift samt övriga utgifter. En arbetslöshetskassa får besluta om olika medlemsavgifter för olika medlemskategorier, om det finns skäl för det.

42 § Trots vad stadgarna föreskriver, får en arbetslöshetskassa besluta om särskild uttaxering, om arbetslöshetskassans tillgångar är otillräckliga för verksamhetens behöriga utövande.

43 § En arbetslöshetskassas beslut om medlemsavgifter och om särskild uttaxering skall godkännas av Arbetsmarknadsstyrelsen.

44 § En arbetslöshetskassas inkomster som inte används för löpande utgifter under verksamhetsåret, skall användas för sådana utgifter följande verksamhetsår.

45 § En medlem skall anses ha trätt ut ur arbetslöshetskassan, om medlemmen vid utgången av andra månaden efter den tid på vilken en medlemsavgift eller ett särskilt uttaxerat belopp belöper inte har betalat avgiften eller beloppet till kassan och inte heller har anmält ett förhållande på vilket befrielse från betalningsskyldighet kan grundas. Medlemmen skall anses ha trätt ut ur kassan vid den tidpunkten.

I en arbetslöshetskassa med en längre avgiftsperiod än en kalendermånad skall en medlem som inte inom tre månader från periodens början har betalat medlemsavgiften anses ha trätt ut ur kassan efter den tiden.

46 § Om det finns särskilda skäl, får Arbetsmarknadsstyrelsen medge utträde vid en senare tidpunkt än vad som sägs i 45 §, dock senast vid utgången av sjätte månaden.

47 § En arbetslöshetskassas styrelse får medge att en medlem får fortsätta att vara medlem, även om medlemmen låtit bli att inom den tid som framgår av 45 § anmäla ett förhållande som befrielse från betalningsskyldighet kan grundas på.

Om det finns särskilda skäl, får styrelsen även i andra fall än som sägs i första stycket besluta att en medlem får fortsätta att vara medlem även om medlemmen inte inom den tid som framgår av 45 § betalat medlemsavgiften eller ett särskilt uttaxerat belopp.

Finansieringsavgift och utjämningsavgift

48 § Arbetslöshetskassorna skall för varje medlem som fanns i kassan den 31 december det senast förflutna verksamhetsåret till staten betala

1. en avgift för finansiering av del av statens kostnader för utbetald ersättning som avser inkomstbortfallsförsäkringen med ett belopp som motsvarar 131 procent av den under det löpande verksamhetsåret genomsnittligt utbetalade dagpenningen enligt inkomstbortfallsförsäkringen (finansieringsavgift), och

2. en avgift för finansiering av ett för kassorna gemensamt utjämningsbidrag med ett belopp som motsvarar tre procent av den gällande högsta dagpenningen (utjämningsavgift).

49 § Regeringen får meddela närmare föreskrifter om när och på vilket sätt betalningarna enligt 48 § skall göras samt om utjämningsbidrag.

Föreningsstämma

50 § En arbetslöshetskassa skall hålla ordinarie föreningsstämma före den 1 juli varje år.

Arbetsmarknadsstyrelsen får medge att stämma hålls vid en senare tidpunkt eller att den hålls endast vartannat år.

51 § Medlemmars rätt att besluta i arbetslöshetskassans angelägenheter får utövas vid föreningsstämman genom valda ombud. Varje ombud har en röst.

Om en arbetslöshetskassa är nybildad och val av ombud inte har hunnit anordnas, får medlemmarna besluta i kassans angelägenheter vid föreningsstämman. Vad som sägs om ombud i 55 och 56 §§ gäller i ett sådant fall på motsvarande sätt medlemmar som beslutar vid stämman.

52 § Samtliga medlemmar i en arbetslöshetskassa har rätt att delta i val av ombud.

53 § Föreningsstämman fastställer antalet ombud som skall väljas.

Föreningsstämman kan bemyndiga styrelsen att fastställa antalet ombud. Ett sådant bemyndigande blir giltigt endast om det godkänns av Arbetsmarknadsstyrelsen.

54 § Ett ombud får inte väljas för längre tid än fem år.

Till ombud får väljas endast en person som är medlem i arbetslöshetskassan.

55 § Ett ombud får inte rösta genom ett annat ombud.

Ett ombud får inte rösta i en fråga som rör

1. talan mot ombudet,
2. ombudets befrielse från skadeståndsansvar eller från någon annan förpliktelse mot arbetslöshetskassan, eller
3. talan eller befrielse som avses i 1 eller 2 som rör någon annan, om ombudet i frågan har ett väsentligt intresse som kan strida mot kassans intressen.

56 § Om en bestämmelse i denna lag eller i arbetslöshetskassans stadgar som rör kallelse till föreningsstämma eller tillhandahållande av handlingar har åsidosatts i ett ärende, får stämman inte besluta i ärendet utan samtycke av alla närvarande ombud. Även utan ett sådant samtycke får föreningsstämman avgöra ett ärende som inte har tagits upp i kallelsen, om ärendet enligt stadgarna skall förekomma på stämman eller omedelbart föranleds av ett annat ärende som skall avgöras. Stämman får också besluta att en extra föreningsstämma skall sammankallas för behandling av ärendet.

57 § Föreningsstämman öppnas av styrelsens ordförande eller av den som styrelsen har utsett.

Ordföranden vid föreningsstämman utses av stämman.

58 § Föreningsstämmans beslut utgörs av den mening som har fått mer än hälften av de avgivna rösterna eller, vid lika röstetal, den mening som

stämman ordförande stöder.

Vid val anses den vald som har fått de flesta rösterna. Vid lika röstetal avgörs valet genom lottning, om inte något annat beslutas av stämman innan valet förrättas.

59 § Föreningsstämman beslutar om ändring av stadgarna. Beslutet är giltigt, om minst tre fjärdedelar av samtliga röstberättigade vid stämman har förenat sig om det. Om arbetslöshetskassans stadgar innehåller ytterligare villkor för ändring av stadgarna, gäller det villkoret.

Beslutet får inte verkställas innan registrering har skett enligt 10 §.

60 § Föreningsstämman får uppdra åt styrelsen att fatta beslut om medlemsavgifter.

61 § Ett förbehåll i stadgarna om att tvister mellan arbetslöshetskassan och styrelsen, styrelseledamöterna, kassaföreståndaren eller medlemmarna skall hänskjutas till skiljemän har samma verkan som ett skiljeavtal.

Om styrelsen begär skiljemannaförfarande mot arbetslöshetskassan, tillämpas 65 §.

Talan mot föreningsstämmans beslut

62 §. Om ett beslut av en föreningsstämma inte har kommit till i behörig ordning eller i övrigt strider mot lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring, denna lag eller mot arbetslöshetskassans stadgar, kan talan mot arbetslöshetskassan om att beslutet skall upphävas eller ändras föras av en medlem, styrelsen, en styrelseledamot eller kassaföreståndaren.

Talan skall väckas vid tingsrätten.

Talan skall väckas inom tre månader från dagen för beslutet. Väcks inte talan inom denna tid, är rätten till talan förlorad.

63 § En dom som upphäver eller ändrar en föreningsstämmas beslut gäller även för medlemmar som inte har fört talan.

64 § Rätten kan ändra en föreningsstämmas beslut endast om det kan fastställas vilket innehåll beslutet rätteligen borde ha haft.

Skall föreningsstämmans beslut enligt denna lag anmälas för registrering, skall rätten underrätta Arbetsmarknadsstyrelsen för registrering, om beslutet har upphävts eller ändrats genom en dom som vunnit laga kraft eller om rätten genom beslut under rättegången har förordnat att beslutet inte får verkställas.

65 § Om styrelsen vill väcka talan mot arbetslöshetskassan, skall den sammankalla en föreningsstämma där det skall väljas ställföreträdare som kan föra kassans talan i tvisten. Stämning delges den valde

ställföreträdaren.

För styrelsen talan mot föreningsstämmans beslut är rätten till talan inte förlorad enligt 62 § tredje stycket, om styrelsen inom den där angivna tiden har kallat till föreningsstämma enligt första stycket.

Redovisning

66 § Arbetslöshetskassans verksamhetsår är kalenderår.

67 § Styrelsen skall avge årsredovisning för varje verksamhetsår. Årsredovisningen skall bestå av resultaträkning, balansräkning och förvaltningsberättelse.

Resultaträkningen och balansräkningen skall upprättas i enlighet med bestämmelserna i bokföringslagen (1976:125). Förvaltningsberättelsen skall upprättas med iakttagande av god redovisningssed.

68 § Årsredovisningen skall skrivas under av samtliga styrelseledamöter och av kassaföreståndaren.

Om det har antecknats en avvikande mening om årsredovisningen till styrelsens protokoll, skall den avvikande meningen fogas till redovisningen.

69 § Årsredovisningen för det förflutna verksamhetsåret skall avlämnas till revisorerna senast den 31 mars.

70 § Senast en månad efter det att resultaträkningen och balansräkningen har blivit fastställda, skall en kopia av årsredovisningen och revisionsberättelsen hållas tillgängliga hos arbetslöshetskassan för dem som vill ta del av dessa handlingar.

71 § Regeringen eller efter regeringens bemyndigande Arbetsmarknadsstyrelsen får utfärda närmare föreskrifter om arbetslöshetskassans bokföring, årsbokslut och årsredovisning. Om det finns särskilda skäl, får föreskrifterna avvika från vad som följer av bokföringslagen (1976:125).

Revision

72 § En arbetslöshetskassa skall ha minst två revisorer och personliga suppleanter för dem. Vad som i denna lag sägs om revisorer gäller även revisorssuppleanter.

Revisorerna väljs av föreningsstämman, om det inte föreskrivs i stadgarna att de skall utses på ett annat sätt.

73 § Minst en av revisorerna skall vara en auktoriserad eller en godkänd revisor.

Till revisor kan utses även ett registrerat revisionsbolag.

74 § Revisor får inte

1. vara underårig,
2. ha en förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken,
3. vara i konkurs,
4. vara underkastad näringsförbud,
5. vara styrelseledamot eller kassaföreståndare i arbetslöshetskassan eller hjälpa till vid kassans bokföring eller medelsförvaltning eller kontrollen över den,
6. vara anställd hos arbetslöshetskassan, eller
7. vara gift eller sambo med en person som avses i 5, syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till en sådan person, eller besvägrad med en sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon.

75 § En revisors uppdrag gäller för den tid som anges i stadgarna. Om uppdraget inte skall gälla tills vidare, skall tiden bestämmas så att uppdraget upphör vid slutet av den ordinarie föreningsstämma på vilken revisorsval förrättas.

76 § Om en revisors uppdrag upphör i förtid eller om revisorn enligt 74 § eller enligt stadgarna inte får fortsätta att vara revisor och inte har någon suppleant, skall styrelsen vidta åtgärder för att en ny revisor tillsätts för den återstående mandattiden.

77 § Revisorerna får när som helst inventera arbetslöshetskassans tillgångar och granska dess böcker, räkenskaper och andra handlingar.

Arbetslöshetskassans styrelse och kassaföreståndaren skall lämna de upplysningar och den hjälp som revisorerna begär.

78 § Revisorerna skall i den omfattning som följer av god revisionsred granska arbetslöshetskassans årsredovisning och räkenskaper samt styrelsens och kassaföreståndarens förvaltning. Efter att granskningen har slutförts, skall revisorerna skriva en hänvisning till revisionsberättelsen på årsredovisningen. Om revisorerna finner att balans- eller resultaträkningen inte bör fastställas, skall även det antecknas.

79 § Revisorerna skall för varje verksamhetsår till föreningsstämman avge en revisionsberättelse som skall innehålla

1. ett uttalande om årsredovisningen har gjorts enligt gällande lag och arbetslöshetskassans stadgar,
2. ett uttalande i frågan om ansvarsfrihet för styrelseledamöterna, och
3. ett förslag i frågan om fastställande av balansräkning och resultaträkning.

80 § Revisionsberättelsen skall lämnas till arbetslöshetskassans styrelse senast en månad efter det att revisorerna har fått redovisningshandlingarna. Dessa skall samtidigt lämnas tillbaka till styrelsen.

81 § Revisorerna har rätt att närvara vid en föreningsstämma. De är skyldiga att närvara vid en stämma, om det med hänsyn till ärendena anses nödvändigt.

Fusion

82 § Genom ett avtal om fusion kan en arbetslöshetskassa (*den överlåtande kassan*) gå upp i en annan arbetslöshetskassa (*den övertagande kassan*). En sådan fusion innebär att medlemmarna i den överlåtande kassan blir medlemmar i den övertagande kassan, att den överlåtande kassan upplöses samt att dess tillgångar och skulder övertas av den övertagande kassan.

En fusion kan också verkställas genom att en överlåtande kassa går upp i två eller flera övertagande kassor.

83 § Genom ett avtal om fusion kan två eller flera arbetslöshetskassor (*de överlåtande kassorna*) förenas genom att bilda en ny arbetslöshetskassa. En sådan fusion innebär att medlemmarna i de överlåtande kassorna blir medlemmar i den nya kassan, att de överlåtande kassorna upplöses samt att deras tillgångar och skulder övertas av den nya kassan.

84 § Ett avtal om fusion skall för att bli giltigt godkännas av föreningsstämman i den överlåtande arbetslöshetskassan samt av Arbetsmarknadsstyrelsen. Bestämmelserna i 59 § skall tillämpas i fråga om en föreningsstämmas beslut att godkänna en fusion.

Den kompletterande arbetslöshetskassan

85 § Rikstäckande organisationer som företräder anställda och företagare på arbetsmarknaden får bilda *en kompletterande arbetslöshetskassa*. I den kompletterande arbetslöshetskassan är organisationerna som bildat föreningen medlemmar. Denna kassa kommer främst övergångsvis att handha arbetslöshetsförsäkring åt enskilda. När det gäller grundförsäkringen omfattar kassans verksamhet arbetslösa som inte är medlemmar i någon arbetslöshetskassa. När det gäller den frivilliga inkomstbortfallsförsäkringen omfattar verksamheten dem som är anslutna till den kompletterande kassan.

Den kompletterande arbetslöshetskassan skall godkännas av regeringen.

86 § Såväl arbetstagare som företagare kan hos kassan försäkra sig mot

inkomstbortfall. En sådan försäkrad benämns *ansluten*.

87 § För den kompletterande kassan gäller i övrigt bestämmelserna i denna lag med följande undantag.

Bestämmelserna i 1 § andra stycket och 5 § första stycket 2 om kassans verksamhetsområde, bestämmelsen i 3 § om minsta antal medlemmar, bestämmelsen i 8 § om att registrering i vissa fall får vägras samt bestämmelserna i 82–84 §§ om fusion gäller inte.

Bestämmelserna i 3 §, 5 § första stycket 12, 34–47 §§ samt 60 § om medlemskap, medlemsförteckning, medlemsavgift m.m., i 48 § om finansieringsavgift, och i 95–97 §§ och 111–115 §§ om överklagande, omprövning och ändring gäller för de anslutna i stället för medlemmarna. Vad som sägs i 31 och 61 §§ om medlem gäller även den som är ansluten till den kompletterande arbetslöshetskassan.

I stället för vad som sägs i 17 § tredje stycket gäller för den kompletterande arbetslöshetskassan följande. Till styrelseledamot får utses medlemmar, förtroendevalda eller anställda i de organisationer som är medlemmar i föreningen. Styrelseledamöterna får inte vara styrelseledamöter, kassaföreståndare eller ombud vid föreningsstämma i en annan arbetslöshetskassa.

Bestämmelserna i 51–54 §§ om val av ombud och valda ombud gäller i den kompletterande arbetslöshetskassan på motsvarande sätt ombud som utses av medlemsorganisationerna. För sådana ombud gäller vad som i tredje stycket sägs om styrelseledamot i den kompletterande kassan.

Samverkan

88 § Arbetslöshetskassorna skall samverka med varandra i frågor som rör administration, service, information, utbildning och utveckling av kassornas verksamhet.

Arbetslöshetskassorna skall lämna information till den enskilde om vilka andra arbetslöshetskassor som är verksamma inom hans eller hennes yrkesområde.

Tillsyn

89 § Arbetsmarknadsstyrelsen utövar tillsyn över arbetslöshetskassorna och gör uppföljning av arbetslöshetsförsäkringen.

Arbetsmarknadsstyrelsen skall verka för att bestämmelserna i lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring och i denna lag tillämpas likformigt och rättvist.

90 § En arbetslöshetskassa skall för tillsyn och uppföljning av arbetslöshetsförsäkringen lämna uppgifter enligt vad regeringen eller efter regeringens bemyndigande Arbetsmarknadsstyrelsen föreskriver.

En arbetslöshetskassa är skyldig att lämna Arbetsmarknadsstyrelsen tillträde till föreningsstämman och styrelsesammanträdena.

91 § Arbetsmarknadsstyrelsen får meddela de erinringar i fråga om en arbetslöshetskassas verksamhet som styrelsen finner behövliga.

Arbetsmarknadsstyrelsen får förelägga en arbetslöshetskassa att inom en viss tid vidta de åtgärder som behövs för rättelse, om

1. en avvikelse har gjorts från kassans stadgar, denna lag, lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring eller de författningar och föreskrifter i övrigt som gäller för kassans verksamhet,
2. stadgarna inte längre uppfyller kraven enligt 5 §,
3. kassans tillgångar inte är tillräckliga, eller
4. någon annan allvarlig anmärkning kan riktas mot kassans verksamhet.

92 § Om ett föreläggande enligt 91 § inte har följts inom den tid som angetts i förelägget och det förhållandet mot vilket anmärkningen riktats inte heller har undanröjts på något annat sätt, får Arbetsmarknadsstyrelsen bestämma att arbetslöshetskassan helt eller delvis under en viss tid inte skall ha rätt till statsbidrag.

Statsbidrag

93 § En arbetslöshetskassa har rätt till statsbidrag för kostnader för ersättning som betalas ut enligt bestämmelser i lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring.

94 § Om en arbetslöshetskassa har fått statsbidrag utan att vara berättigad till det eller har fått för stort bidrag, skall kassan betala tillbaka bidraget.

I frågor om återkrav beslutar Arbetsmarknadsstyrelsen. Grundas återkravet på att beslut om ersättning enligt lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring är felaktigt, får dock statsbidraget återkrävas endast om beslutet om utbetalning av ersättning uppenbart strider mot den lagen, denna lag eller med stöd av dessa lagar meddelade föreskrifter.

Vid återkrav får beloppet jämkas eller, om det finns synnerliga skäl, helt efterges.

Överklagande, omprövning och ändring

Överklagande i ärenden om rätt till medlemskap i en arbetslöshetskassa

95 § Beslut av en arbetslöshetskassa i ärenden om rätt till medlemskap enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Vid prövning av överklagande av länsrättens beslut i mål som avses i första stycket skall nämndemän ingå i kammarrätten, om nämndemän deltagit i länsrätten.

96 § Arbetslöshetskassans beslut får inte överklagas av en enskild innan kassan har omprövat sitt beslut enligt 111 §. Om ett beslut överklagas innan det har omprövats, skall överklagandet anses som en begäran om omprövning.

97 § Arbetsmarknadsstyrelsen får, även till förmån för en enskild part, överklaga en domstols och en arbetslöshetskassas beslut i ärenden som avses i 95 §.

Överklagande i övriga ärenden

98 § Beslut som en arbetslöshetskassa fattar med stöd av denna lag får i andra fall än som avses i 62 och 95 §§ överklagas hos Arbetsmarknadsstyrelsen.

Arbetsmarknadsstyrelsens beslut i ett sådant ärende överklagas hos regeringen.

99 § Utan hinder av vad som sägs i 2 § första stycket får styrelsen för en förening som vägrats registrering överklaga Arbetsmarknadsstyrelsens beslut i ärendet om registrering.

100 § Arbetsmarknadsstyrelsens beslut enligt 92 eller 94 § får överklagas av arbetslöshetskassan hos allmän förvaltningsdomstol.

Gemensamma bestämmelser om överklagande

101 § Ett beslut skall överklagas skriftligt.

I skrivelsen skall anges vilket beslut som överklagas och den ändring av beslutet som begärs.

102 § Skrivelsen med överklagandet skall ges in till den instans som har meddelat beslutet. Skrivelsen skall, om inte annat anges i 103 och 104 §§, ha kommit in till den instansen inom två månader från den dag klaganden fick del av beslutet.

103 § Om överklagandet görs av Arbetsmarknadsstyrelsen eller av en arbetslöshetskassa skall skrivelsen med överklagandet ha kommit in till den instans som meddelat beslutet inom två månader från beslutets dag.

104 § Arbetsmarknadsstyrelsens beslut i frågor som avses i 8, 92 och 94 §§ skall överklagas inom två månader från beslutets dag.

105 § Den instans som har meddelat det överklagade beslutet prövar om skrivelsen med överklagandet har kommit in i rätt tid.

Om skrivelsen har kommit in för sent, skall den avvisas utom när

1. förseningen beror på att den instans som har fattat det överklagade beslutet har lämnat klaganden en felaktig underrättelse om hur man överklagar, eller

2. skrivelsen inom tiden för överklagande har kommit in till den instans som skall pröva överklagandet.

I fall som avses i 2 skall den instans dit skrivelsen kommit vidarebefordra den till den instans som har meddelat beslutet och samtidigt lämna uppgift om vilken dag skrivelsen kom in till den högre instansen.

106 § Om skrivelsen med överklagandet inte avvisas enligt 105 § andra stycket, skall den instans som har meddelat det överklagade beslutet lämna över denna och övriga handlingar i ärendet till den instans som skall pröva överklagandet.

107 § En arbetslöshetskassas, Arbetsmarknadsstyrelsens eller en domstols beslut enligt denna lag gäller omedelbart, om inte något annat har angetts i beslutet eller bestämts av den instans som skall överpröva beslutet.

108 § I ett mål där en enskild part överklagar en arbetslöshetskassas beslut är kassan den enskildes motpart.

109 § Arbetsmarknadsstyrelsen får överta en arbetslöshetskassas uppgift att i länsrätt och kammarrätt föra talan.

Arbetsmarknadsstyrelsen för sådan talan i Regeringsrätten.

110 § Vid överklagande till kammarrätt krävs det prövningstillstånd.

Omprövning och ändring

111 § Beslut av en arbetslöshetskassa i ärenden som sägs i 95 § skall omprövas av kassan, om det begärs av den enskilde som beslutet angår.

Detta gäller inte, om arbetslöshetskassan redan har ändrat beslutet med stöd av 113 §.

112 § Bestämmelserna i 101–106 §§ om överklagande skall tillämpas i fråga om en begäran om omprövning.

113 § En arbetslöshetskassa skall utan begäran ändra sitt beslut i ärenden som sägs i 95 § och som inte har överprövats av en högre instans, om

1. beslutet på grund av skrivfel, räknefel eller något annat sådant förbiseende innehåller en uppenbar oriktighet,

2. beslutet har blivit oriktigt på grund av att det har fattats på uppenbart felaktigt eller ofullständigt underlag, eller

3. beslutet har blivit oriktigt på grund av en uppenbart felaktig rättstillämpning eller någon annan liknande orsak.

En ändring enligt första stycket behöver inte göras, om oriktigheten är av ringa betydelse.

114 § En ändring med stöd av 113 § av ett beslut får inte göras sedan mer än två år förflutit från den dag då beslutet meddelades.

Ett beslut får ändras även efter det att den tiden har gått ut, om det först därefter har kommit fram att beslutet har fattats på uppenbart felaktigt eller ofullständigt underlag eller om det finns andra synnerliga skäl.

115 § Vid omprövning enligt 111 § får beslutet inte ändras till den enskildes nackdel.

Vid ändring enligt 113 § får beslutet inte ändras till den enskildes nackdel, om det finns synnerliga skäl mot det.

Straffbestämmelse

116 § Om en förening eller en annan organisation, utan att vara registrerad enligt denna lag handhar frågor om ersättning enligt lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring, döms den som på föreningens eller organisationens vägnar deltar i en åtgärd eller ett beslut i sådan verksamhet till böter eller fängelse i högst sex månader.

Föreskrifter om ikraftträdande av denna lag meddelas i lagen (1997:000) om införande av lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1997:000) om arbetslöshetskassor.

2.3 Förslag till lag om införande av lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1997:000) om arbetslöshetskassor

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1997:000) om arbetslöshetskassor träder i kraft den 1 januari 1998 då lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd upphör att gälla.

2 § Arbetslöshetskassor som registrerats med stöd av äldre lagstiftning och som bedriver verksamhet enligt sådan lagstiftning vid utgången av år 1997 skall anses registrerade med rätt att enligt lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring handha arbetslöshetsförsäkringen.

3 § Stödtagare som enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd påbörjat en ersättningsperiod före ikraftträdandet har rätt till fortsatt ersättning i den perioden. Längden av ersättningsperioden skall då beräknas enligt bestämmelserna i lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring. Ersättningen lämnas i form av grundbelopp.

4 § Försäkrade enligt lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring som påbörjat en ersättningsperiod före ikraftträdandet har rätt till de återstående antal dagar av ersättningsperioden som följer av 14 § i den lagen. Ersättningen lämnas i form av inkomstrelaterad ersättning.

5 § Försäkrade enligt lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring som fått kontant arbetsmarknadsstöd enligt 1 § 3 lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd är berättigade till ersättning enligt grundförsäkringen även om de inte uppfyller arbetsvillkoret.

6 § Med beslut om avstängning enligt 43–46 §§ och beslut om fränkännande enligt 66 § lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring jämställs motsvarande beslut enligt lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd.

7 § Bestämmelsen i 13 § första stycket 3 och andra stycket lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring tillämpas om anställningen upphört efter ikraftträdandet.

8 § Äldre föreskrifter i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd gäller fortfarande i fråga om omprövning och överklagande av beslut som meddelats före

ikraftträdandet.

9 § En anvisning om utbetalning av stöd enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd som har kommit in till en allmän försäkringskassa före ikraftträdandet skall verkställas av den kassan. Övriga utbetalningar av kontant arbetsmarknadsstöd skall göras av arbetslöshetskassorna med tillämpning av bestämmelserna i lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1927:77) om försäkringsavtal

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1927:77) om försäkringsavtal skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag äger tillämpning på avtal, varigenom försäkring meddelas av någon som driver försäkringsrörelse.

Lagen gäller inte återförsäkring eller försäkring som avses i lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring, lagen (1991:1047) om sjuklön eller lagen (1993:16) om försäkring mot vissa semesterlönekostnader.

Lagen gäller inte återförsäkring eller försäkring som avses i lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring, lagen (1991:1047) om sjuklön eller lagen (1993:16) om försäkring mot vissa semesterlönekostnader.

Lagen tillämpas inte på försäkringar som avses i konsumentförsäkringslagen (1980:38). I förhållande till annan än försäkringstagaren tillämpas dock 25, 54–58, 86–88, 95 och 96 samt 122 och 123 §§ även i fråga om sådana försäkringar. Vid tillämpningen av dessa bestämmelser gäller även 3 § första stycket.

Lagen tillämpas inte heller på trafikförsäkringar i den mån annat följer av trafikskadelagen (1975:1410) eller på patientförsäkringar i den mån annat följer av patientskadelagen (1996:799).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

¹ Senaste lydelse 1996:800.

2.5 Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs att punkt 1 av anvisningarna till 19 § och punkt 12 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha följande lydelse.

Anvisningar till 19 §

1.² Socialbidrag, bistånd enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., begravningshjälp samt underhåll, som har lämnats intagen i kriminalvårdsanstalt eller patient på sjukhus, samt annan liknande ersättning utgör inte skattepliktig inkomst. Detsamma gäller i fråga om till föreningar influtna medlemsavgifter. Som begravningshjälp behandlas inte tjänstepension avseende tid efter den pensionsberättigades frånfälle.

Med skadeståndsförsäkring förstås försäkring, enligt vilken den försäkrade äger utfå ersättning för skadestånd vartill han är berättigad på grund av personskada (överfallsskydd o.d.).

Ersättning till följd av personskada som utgår i annan form än periodisk utbetalning (engångsbelopp) och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur utgör skattepliktig intäkt såvida icke annat följer av övriga bestämmelser i denna lag.

Om engångsbelopp, som utgår till följd av personskada, utgör ersättning för framtida förlust av skattepliktig inkomst, skall dock 40 procent av beloppet avräknas såsom icke skattepliktig del. Uppbär skattskyldig två eller flera sådana engångsbelopp till följd av samma personskada, skall vad som nu har sagts gälla varje sådant belopp. Vad som avräknas från ett eller flera engångsbelopp under beskattningsåret får emellertid – i förekommande fall tillsammans med vad som avräknats tidigare år – för samma personskada sammanlagt icke överstiga femton basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Härvid skall avräknad del av ett engångsbelopp uttryckas i det basbelopp, som har fastställts för det år under vilket engångsbeloppet blivit tillgängligt för lyftning.

Utbytes sådan livränta eller del därav, som utgår till följd av personskada och utgör skattepliktig intäkt enligt 32 § 1 mom., mot engångsbelopp, gälla bestämmelserna i föregående stycke beträffande sådant engångsbelopp. Utbytes annan livränta eller del därav, som utgör skattepliktig intäkt enligt 32 § 1 mom., mot engångsbelopp, skall hela engångsbeloppet upptagas såsom skattepliktig intäkt. Sker utbyte, helt eller delvis, av annan livränta än nu sagts mot engångsbelopp, skall beloppet anses utgöra icke skattepliktig intäkt.

Lön, som utgår från arbetsgivare i sådana fall, då denne på grund av

² Senaste lydelse 1995:1521. Ändringen innebär att åttonde stycket upphävs.

3 kap. 16 § andra eller tredje stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring äger uppbära arbetstagaren tillkommande ersättning från allmän försäkringskassa, är skattepliktig intäkt. För arbetsgivaren är den av honom i nämnda fall uppburna ersättningen från försäkringskassan ävensom annan därifrån uppburen ersättning i anledning av kostnad för den anställdes räkning att betrakta som skattepliktig inkomst, dock att ersättningen icke är skattepliktig för arbetsgivaren, därest den till den anställda utbetalda lönen eller den för honom havda kostnaden utgör för arbetsgivaren icke avdragsgill utgift i förvärvskälla. Ersättning, som annorledes än i form av pension eller annan livränta utbetalas av arbetsgivare vid yrkesskada eller arbetsskada i de fall, då arbetsgivaren står s.k. självrisk enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, räknas till skattepliktig inkomst enligt de grunder som skulle hava gällt vid försäkring enligt sistnämnda lag.

Skatteplikt föreligger inte för bidrag från stat eller kommun, som utgår enligt av regeringen eller av statlig myndighet meddelade bestämmelser, i samband med utbildning eller omskolning, till arbetslösa och partiellt arbetsföra samt med dem i fråga om sådana bidrag likställda i den mån bidragen avser traktamente och särskilt bidrag. Flyttningsbidrag som lämnas av en arbetsmarknadsmyndighet utgör inte skattepliktig intäkt i följd varav avdrag inte medges för den kostnad som sådant bidrag eller stöd är avsett att täcka. Skatteplikt föreligger inte heller för bidrag från en allmän försäkringskassa till handikappade eller föräldrar till handikappade barn för anskaffning eller anpassning av motorfordon. Utgår bidraget till en näringsidkare för näringsverksamheten tillämpas bestämmelserna om näringsbidrag i punkt 9 av anvisningarna till 22 §.

Kontant arbetsmarknadsstöd utgör skattepliktig intäkt.

Skatteplikt föreligger icke för engångsbidrag som utgår i samband med arbetsplacering som utgör led i Arbetsmarknadsstyrelsens omhändertagande av flyktingar.

Skatteplikt föreligger inte för bidrag som stiftelsen Dag Hammarskjölds minnesfond till fullföljande av sitt ändamål lämnar för mottagarens utbildning. Inte heller föreligger skatteplikt för stipendium som lämnas enligt förordningen (1995:559) om stipendium efter genomfört basår inom kommunal vuxenutbildning eller bidrag enligt förordningen (1995:667) om bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan.

till 32 §

12.³ Sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt lagen (1962:381)

³ Senaste lydelse 1996:1394.

om allmän försäkring och sjukpenning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skattepliktig intäkt av tjänst om förmånen grundas på förvärvsinkomst, som hänför sig till tjänst. Till intäkt av tjänst hänföres under nämnda förutsättning också ersättning enligt lagen (1989:225) om ersättning till smittbärare samt annan lag eller författning, som utgått annorledes än på grund av försäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring.

Föräldrapenningförmåner och vårdbidrag enligt lagen om allmän försäkring, ersättning enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård samt ersättning som en allmän försäkringskassa utger enligt 20 § lagen (1991:1047) om sjuklön utgör skattepliktig intäkt av tjänst, dock ej sådan del av vårdbidrag som utgör ersättning för merkostnader.

Korttidsstudiestöd och vuxenstudiebidrag enligt studiestödslagen (1973:349), vuxenstudiebidrag enligt lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa, utbildningsbidrag för doktorander, särskilt utbildningsbidrag samt timersättning vid vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvox) eller vid svenskundervisning för invandrare (sfi) räknas som skattepliktig intäkt av tjänst.

<p>Dagpenning från arbetslöshetskassa, <i>kontant arbetsmarknadsstöd</i>, statsbidrag motsvarande dagpenning vid arbetsmarknadsutbildning som lämnas till den som startar egen näringsverksamhet, och som avser att utgöra ett tillskott till näringsidkarens försörjning under inledningsskedet av verksamheten, räknas som skattepliktig intäkt av tjänst.</p>	<p>Dagpenning från arbetslöshetskassa, statsbidrag motsvarande dagpenning vid arbetsmarknadsutbildning som lämnas till den som startar egen näringsverksamhet, och som avser att utgöra ett tillskott till näringsidkarens försörjning under inledningsskedet av verksamheten, räknas som skattepliktig intäkt av tjänst.</p>
--	---

Dagpenning vid utbildning och tjänstgöring inom totalförsvaret räknas som skattepliktig intäkt av tjänst.

Detsamma gäller dagpenning, som enligt av regeringen eller av statlig myndighet meddelade bestämmelser utgår till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådant bidrag likställda.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998. Äldre bestämmelser tillämpas dock fortfarande i fråga om kontant arbetsmarknadsstöd som betalas ut efter ikraftträdandet.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 12 § och 11 kap. 2 § lagen (1962:381)⁴ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

12 §⁵

Om någon för samma tid och för samma nedsättning av förvärvsmöjligheten har rätt till såväl särskild efterlevandepension som någon av nedan uppräknade förmåner, minskas den särskilda efterlevandepensionen med den andra förmånens belopp. Minskning skall göras med

- a) förtidspension enligt denna lag,
- b) delpension enligt lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring,
- c) dagpenning från arbetslöshetskassa,
- d) *kontant arbetsmarknadsstöd enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd,*
- e) vuxenstudiebidrag enligt studiestödslagen (1973:349) eller lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa och särskilt utbildningsbidrag, samt
- f) timersättning vid vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särsvux) och vid svenskundervisning för invandrare (sfi).

Om särskild efterlevandepension till följd av bestämmelserna i 5 kap. utges med viss andel av oavkortad sådan pension, skall minskning enligt första stycket göras endast med hänsyn till motsvarande andel av förmån som där avses.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller även i fråga om motsvarande förmåner som utges till den efterlevande på grundval av utländsk lagstiftning.

⁴ Lagen omtryckt 1982:120.

⁵ Senaste lydelse 1996:1395. Ändringen innebär att första stycket d upphävs.

11 kap
2 §⁶

Med *inkomst av anställning* avses lön eller annan ersättning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner, som en försäkrad har fått såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Med lön likställs kostnadsersättning som inte enligt 10 § uppbördslagen (1953:272) undantas vid beräkning av preliminär A-skatt. Sådan skattepliktig intäkt i form av rabatt, bonus eller annan förmån som utgår på grund av kundtrohet eller liknande, skall också anses som inkomst av anställning, om den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen är någon annan än den som är skattskyldig för förmånen. Till sådan inkomst räknas dock inte från en och samma arbetsgivare utgiven lön som under ett år ej uppgått till 1 000 kronor. Till sådan inkomst räknas inte heller intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i kommunalskattelagen (1928:370) eller sådan ersättning som anges i 1 § första stycket 2-6 och fjärde stycket lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. I fråga om arbete som har utförts utomlands bortses vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst från sådana lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet. Såsom inkomst av anställning anses även

a) sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt denna lag samt sjukpenning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande ersättning som utgår enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande, i den mån ersättningen träder i stället för försäkrads inkomst såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst,

b) föräldrapenningförmåner,

c) vårdbidrag enligt 9 kap. 4 §, i den mån bidraget inte är ersättning för merkostnader,

d) dagpenning från *erkänd* arbetslöshetskassa, d) dagpenning från arbetslöshetskassa,

e) *kontant arbetsmarknadsstöd enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd,*

f) utbildningsbidrag under arbetsmarknadsutbildning och yrkesinriktad rehabilitering i form av dagpenning,

g) korttidsstudiestöd och vuxenstudiebidrag enligt studiestödslagen (1973:349) eller lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa samt särskilt utbildningsbidrag,

⁶ Senaste lydelse 1996:1395. Ändringen innebär bl.a. att första stycket e upphävs.

h) delpension enligt lagarna (1975:380) och (1979:84) om delpensionsförsäkring,

i) dagpenning till totalförsvarspiktiga som tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarspikt och andra som erhåller dagpenning enligt de för totalförsvarspiktiga gällande grunderna,

j) utbildningsbidrag för doktorander,

k) timersättning vid vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvox) och vid svenskundervisning för invandrare (sfi),

l) livränta enligt 4 kap. lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande livränta som bestäms med tillämpning av sagda lag,

m) från Sveriges författarfond och konstnärnämnden utgående bidrag som ej är att hänföra till inkomst av annat förvärvsarbete enligt 3 §, i den mån regeringen så förordnar,

n) statsbidrag till arbetslösa som tillskott till deras försörjning när de startar egen rörelse,

p) ersättning enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård,

q) tillfälliga förvärvsinkomster av verksamhet som inte bedrivs självständigt,

r) ersättning som en allmän försäkringskassa utger enligt 20 § lagen (1991:1047) om sjuklön.

I fråga om ersättning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner för utfört arbete i annan form än pension, i fråga om ersättning till idrottsutövare från visst slag av ideell förening samt i fråga om ersättning från vinstandelsstiftelse eller annan juridisk person med motsvarande ändamål gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 3 kap. 2 § andra stycket samt 2 a § tredje och fjärde styckena.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall hänsyn tas till lön eller annan ersättning, som den försäkrade har fått från en arbetsgivare, som är bosatt utom riket eller är utländsk juridisk person, endast ifall då den försäkrade sysselsatts här i riket och överenskommelse inte träffats enligt 3 kap. 2 a § första stycket eller då han tjänstgjort som sjöman ombord på svenskt handelsfartyg. Vad som sägs här skall inte gälla beträffande lön till svenska medborgare, om svenska staten eller, där lönen härrör från utländsk juridisk person, en svensk juridisk person, som äger ett bestämmande inflytande över den utländska juridiska personen, enligt av Riksförsäkringsverket godtagen förbindelse har att svara för tilläggspensionsavgiften.

Hänsyn skall ej heller tas till lön eller annan ersättning från främmande makts beskickning eller lönade konsulat här i riket eller från arbetsgivare, som tillhör sådan beskickning eller sådant konsulat och som inte är svensk medborgare. Vad som sägs här skall inte gälla beträffande lön till svensk medborgare eller till den som utan att vara svensk medborgare är bosatt i riket, om en utländsk beskickning här i riket enligt av Riksförsäkringsverket godtagen förbindelse har att svara för tilläggspensionsavgiften.

Den som åtagit sig förbindelse enligt tredje eller fjärde stycket skall

anses som arbetsgivare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998. Äldre bestämmelser tillämpas dock fortfarande i fråga om kontant arbetsmarknadsstöd som betalas ut efter ikraftträdandet.

2.7 Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1973:349)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 7 § studiestödslagen (1973:349)⁷ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap. 7 §⁸

Till en studerande som uppfyller villkoren för ersättning från en arbetslöshetskassa eller som under den längsta tid som ersättning kan betalas ut har *uppburit* ersättning från någon arbetslöshetskassa *eller kontant arbetsmarknadsstöd i form av dagpenning* lämnas vuxenstudiestöd enligt 7 a, 7 b och 8 b §§.

Till en studerande som uppfyller villkoren för ersättning från en arbetslöshetskassa eller som under den längsta tid som ersättning kan betalas ut har *fått* ersättning från någon arbetslöshetskassa lämnas vuxenstudiestöd enligt 7 a, 7 b och 8 b §§. Till en annan studerande lämnas särskilt vuxenstudiestöd enligt bestämmelserna i 8, 8 a och 8 b §§.

När studerande i kommunal och statlig vuxenutbildning bedriver studier på mer än halvtid men mindre än heltid får storleken av det vuxenstudiestöd som annars skulle lämnas enligt föreskrifterna i första och andra stycket, bestämmas i förhållande till studiernas omfattning.

Föreskrifter om tillämpningen av tredje stycket meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

⁷ Lagen omtryckt 1987:303.

⁸ Senaste lydelse 1995:994.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring

Härigenom föreskrivs att 4, 6, 7, 8, 20, 23, 31 och 57 §§ lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring⁹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹⁰

Ersättning vid arbetslöshet tillkommer försäkrad som

1. är arbetsför och i övrigt oförhindrad att åta sig arbete,
2. är beredd att antaga erbjudet lämpligt arbete under tid för vilken han icke anmält hinder som kan godtagas av arbetslöshetskassan,
3. är anmäld som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen i den ordning som Arbetsmarknadsstyrelsen föreskriver,
4. icke kan erhålla lämpligt arbete.

Ersättning enligt denna lag lämnas inte till den som deltar i utbildning *om det inte finns särskilda skäl. Närmare föreskrifter om tillämpningen av denna bestämmelse meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.*

Ersättning enligt denna lag lämnas inte till den som enligt 35 § lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd fått ett sådant stöd indraget eller enligt 26 och 27 §§ samma lag avstängts från rätten till ersättning. Ersättningen lämnas inte så länge beslut om en sådan åtgärd gäller.

Ersättning enligt denna lag lämnas inte till den som deltar i utbildning. *Om det finns särskilda skäl får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriva att ersättning får lämnas till en person som deltar i utbildning samt de villkor för rätt till ersättning som i sådant fall skall gälla.*

Ersättning enligt denna lag lämnas inte till den som enligt 35 § lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd fått ett sådant stöd indraget eller enligt 26 och 27 §§ samma lag avstängts från rätten till ersättning. Ersättningen lämnas inte så länge beslut om en sådan åtgärd gäller. *Ersättning lämnas inte heller till personer som är permitterade utan lön. Om det finns särskilda skäl får regeringen eller den myndighet*

⁹ Lagen omtryckt 1991:1334.

¹⁰ Senaste lydelse 1995:1636.

som regeringen bestämmer föreskriva att ersättning får lämnas till personer som är permitterade utan lön samt de villkor för rätt till ersättning som i sådant fall skall gälla.

Som företagare i denna lag anses den som äger eller är delägare – direkt eller indirekt – i näringsverksamhet som hon eller han är personligt verksam i och som hon eller han har ett väsentligt inflytande över.

En företagare skall anses vara arbetslös, när hennes eller hans personliga verksamhet i rörelsen har upphört annat än tillfälligt.

En företagare skall anses vara arbetslös

– när företagarens personliga verksamhet i rörelsen *vid en samlad bedömning kan anses ha upphört annat än tillfälligt, eller*

– *när företagaren tillfälligt upphör att bedriva verksamhet i rörelsen under förutsättning att uppehållet i rörelsen inte till någon del är av säsongkaraktär och att någon verksamhet inte bedrivs i rörelsen.*

En företagare som återupptagit verksamheten efter ett tillfälligt upphörande med ersättning enligt femte stycket andra strecksatsen har rätt till ersättning endast om förutsättningarna enligt första strecksatsen samma stycke är uppfyllda. Ersättning enligt femte stycket andra strecksatsen får bara utnyttjas en gång per rörelse.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriva att en företagare skall anses vara arbetslös även i andra fall än som sägs i femte stycket.

6 §¹¹

Rätt till ersättning vid arbetslöshet föreligger, för försäkrad som efter senaste inträdet i arbetslöshetskassan,

¹¹ Senaste lydelse 1996:1418.

1. varit medlem i kassan under minst tolv månader, om han haft sin huvudsakliga försörjning genom avlönat arbete för annans räkning, eller under minst 24 månader, om han haft sin huvudsakliga försörjning som självständig företagare (medlemsvillkor),

2. under en ramtid av tolv månader omedelbart före arbetslöshetens inträde *utfört förvärvsarbete i minst åttio dagar fördelade på minst fem månader (arbetsvillkor). Endast dag då förvärvsarbete har utförts i minst tre timmar får här räknas in.* Med *utfört* förvärvsarbete avses även tid då den försäkrade haft semester eller *annars* varit ledig av *någon* annan anledning än sjukdom, tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt eller barns födelse med helt eller delvis bibehållen lön.

2. under en ramtid av tolv månader omedelbart före arbetslöshetens inträde

– haft förvärvsarbete i minst sex månader och utfört arbetet under minst 70 timmar per kalendermånad, eller

– haft förvärvsarbete i minst 450 timmar under en sammanhängande tid av 180 dagar och utfört arbetet under sex perioder om 30 dagar vardera med en arbetad tid av minst 45 timmar i varje period (arbetsvillkor). Med förvärvsarbete avses även tid då sökanden haft

– semester,

– varit ledig av annan anledning än sjukdom, tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt eller barns födelse med helt eller delvis bibehållen lön, eller

– får annan ersättning än pension på grund av anställningens upphörande (avgångsvederlag).

Tid med avgångsvederlag beräknas med utgångspunkt i avgångsvederlagets storlek i förhållande till den sökandes genomsnittliga inkomst per månad i anställningen under en viss period. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om beräkningen.

Vid prövning av arbetsvillkoret bortses från förvärvsarbete som

1. arbetsgivaren finansierat med stöd av

– förordningen (1986:414) om rekryteringsstöd *såvitt avser vikariatsstöd enligt 6 a § första*

Vid prövning av arbetsvillkoret bortses från förvärvsarbete som

1. arbetsgivaren finansierat med stöd av

– förordningen (1986:414) om rekryteringsstöd, eller

– förordningen (1987:411) om

strecksatsen denna förordning, beredskapsarbete, eller som
eller

– förordningen (1987:411) om
beredskapsarbete, eller som

2. bedrivits med stöd av förordningen (1984:523) om bidrag till
arbetslösa m.fl. som startar egen näringsverksamhet. Detta gäller dock
inte om den försäkrade då arbetet påbörjas uppfyller arbetsvillkoret med
annat förvärvsarbete än som nyss sagts.

Föreligger särskilda skäl får regeringen eller den myndighet som
regeringen bestämmer medge att medlemsvillkoret bestäms till tolv
månader för försäkrad, som haft sin huvudsakliga försörjning som
självständig företagare.

Tid då förvärvsarbete har utförts   Tid då förvärvsarbete har utförts
får *icke* räknas mer än en gång för   får *inte* räknas mer än en gång för
uppfyllande av arbetsvillkoret.   uppfyllande av arbetsvillkoret.

7 §¹²

För den som en gång har påbörjat en ersättningsperiod enligt denna lag
gäller följande. Vid uppfyllandet av det arbetsvillkor som skall ligga till
grund för en ny ersättningsperiod skall med tid under vilken en försäkrad
enligt 6 § skall ha utfört förvärvsarbete jämföras tid då den försäkrade

1. deltagit i och, om inte särskilda skäl hindrat det, fullföljt arbets-
marknadsutbildning eller yrkesinriktad rehabilitering för vilken statligt
utbildningsbidrag utgått,

2. *deltagit i och, om inte särskil-
da skäl hindrat det, fullföljt ut-
bildning för vilken
utbildningsbidrag lämnats enligt
förordningen (1996:1654) om
särskilt utbildningsbidrag,*

2. fullgjort tjänstgöring enligt la-
gen (1994:1809) om totalför-
svarsplikt eller fått föräldrapen-
ningförmån enligt lagen
(1962:381) om allmän försäkring,
i båda fallen dock tillsammans
högst två månader,

3 . fullgjort tjänstgöring
enligt lagen (1994:1809) om
totalförsvarsplikt eller fått
föräldrapenningförmån enligt
lagen (1962:381) om allmän
försäkring, i båda fallen dock till-
sammans högst två månader,

3. utfört förvärvsarbete som ar-
betsgivaren finansierat med stöd
av – förordningen (1986:414)

4. utfört förvärvsarbete som ar-
betsgivaren finansierat med stöd
av – förordningen (1986:414)

¹² Senaste lydelse 1996:1418.

om rekryteringsstöd *såvitt avser vikariatsstöd enligt 6a § första strecksatsen denna förordning*, eller

– förordningen (1987:411) om beredskapsarbete, eller

4. bedrivit egen näringsverksamhet med stöd av förordningen (1984:523) om bidrag till arbetslösa m.fl. som startar egen näringsverksamhet.

om rekryteringsstöd, eller

– förordningen (1987:411) om beredskapsarbete,

5. bedrivit egen näringsverksamhet med stöd av förordningen (1984:523) om bidrag till arbetslösa m.fl. som startar egen näringsverksamhet.

8 §¹³

Vid bestämmande av ramtid enligt 6 § räknas inte tid då försäkrad varit hindrad att arbeta på grund av

1. styrkt sjukdom,
2. heltidsutbildning som den försäkrade har avslutat efter fyllda 25 år eller som har föregåtts av sammanhängande förvärvsarbete på heltid i minst fem månader,
3. tvångsvård enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall,
4. frihetsberövande på kriminalvårdens område,
5. vård av eget barn eller adoptivbarn som inte har fyllt två år,
5. vård av eget barn som inte har fyllt 2 år eller vård av adoptivbarn i 2 år efter barnets ankomst i familjen,
6. beslut enligt smittskyddslagen (1988:1472) eller livsmedelslagen (1971:511) eller föreskrifter som har meddelats med stöd av sistnämnda lag.

7. utlandsvistelse till följd av att den sökande följt med sin make eller maka vid dennes arbete i utlandet under förutsättning att makens eller makans arbetsgivare har sitt säte i Sverige och att lönen utbetalas från Sverige.

Detsamma gäller tid då försäkrad har fått föräldrapenningförmån enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller varit hindrad att arbeta på grund av

¹³ Senaste lydelse 1995:860.

1. tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt,
2. arbetsmarknadsutbildning,
3. yrkesinriktad rehabilitering, i den mån sådan tid inte enligt 7 § jämföras med tid under vilken förvärvsarbete har utförts.
3. yrkesinriktad rehabilitering, *eller*
4. utbildning för vilken utbildningsbidrag lämnats enligt förordningen (1996:1654) om särskilt utbildningsbidrag, i den mån sådan tid inte enligt 7 § jämföras med tid under vilken förvärvsarbete har utförts.

20 §¹⁴

Dagpenning lämnas med 75 procent av den försäkrades dagsförtjänst, om inte annat följer av 17 § första stycket och andra stycket första meningen. Dagpenning till en försäkrad som har tillerkänts ålderspension i form av folkpension, allmän tilläggspension eller annan pension som lämnas på grund av förvärvsarbete, lämnas med 65 procent av den försäkrades dagsförtjänst, med den begränsning som följer av 17 § första stycket.

Med dagsförtjänst avses en femtedel av den veckoinkomst eller, i fråga om försäkrad med månadslön, en tjugotvåndel av den månadsinkomst, som den försäkrade före arbetslöshetens inträde vanligen åtnjöt under arbetstid som var normal för den försäkrade.

Som normalarbetstid skall gälla den genomsnittliga arbetstiden *antingen* i det förvärvsarbete som innebär att arbetsvillkoret uppfylls, *eller, om detta är förmånligare för den försäkrade, i allt det förvärvsarbete som utförts under hela ramtiden enligt 6 §.*

Dagpenning lämnas med 80 procent av den försäkrades dagsförtjänst, om inte annat följer av 17 § första stycket och andra stycket första meningen. Dagpenning till en försäkrad som har tillerkänts ålderspension i form av folkpension, allmän tilläggspension eller annan pension som lämnas på grund av förvärvsarbete, lämnas med 65 procent av den försäkrades dagsförtjänst, med den begränsning som följer av 17 § första stycket.

Som normalarbetstid skall gälla den genomsnittliga arbetstiden i det förvärvsarbete som innebär att arbetsvillkoret uppfylls. *Om arbetsvillkoret uppfyllts genom det arbetsvillkor som anges i 6 § första stycket 2 första strecksatsen får, om detta är förmånligare för den sökande, som normalarbetstid gälla den genomsnittliga arbetstiden i allt det förvärvsarbete som utförts under*

¹⁴ Senaste lydelse 1995:860.

hela ramtiden enligt samma paragraf. Vid denna beräkningsmetod får dock endast månad då den sökande utfört arbete under minst 70 timmar räknas med.

Saknas underlag för beräkning av dagsförtjänsten enligt andra stycket, skall som medlemmens dagsförtjänst räknas den i orten vanliga arbetsförtjänsten per arbetsdag för arbetstagare inom samma yrke och med samma arbetsförmåga som medlemmen.

Utän hinder av bestämmelserna i första–tredje styckena får dagpenning till försäkrad som uppfyllt arbetsvillkoret huvudsakligen genom arbetsmarknadsutbildning eller yrkesinriktad rehabilitering för vilken statligt utbildningsbidrag har utgått bestämmas till belopp som motsvarar utbildningsbidraget.

Åtnjuter medlem med anledning av arbetslöshet fortlöpande ersättning från annan än arbetslöshetskassa, får dagpenning utges högst med belopp som motsvarar skillnaden mellan det högsta belopp som får lämnas enligt första–fjärde styckena och ersättningen.

När underlaget bestäms för beräkningen av dagsförtjänsten skall för företagare dagsförtjänsten bygga på den genomsnittliga inkomsten under de tre senaste åren före avvecklingsåret. Om företagaren lagt ned sin verksamhet inom 12 månader från det att företagaren startade den kan ersättningen baseras på företagarens tidigare anställning.

23 §¹⁵

Är någon arbetslös under del av vecka i annat fall än som avses i 22 §, utgår ersättning med det antal dagpenningbelopp per vecka som svarar mot den arbetslöshet som skall ersättas enligt tabell som avses i 22 § första stycket.

Vid beräkning av arbetslöshet enligt första stycket *tages icke* hänsyn till bisyssla som *försäkrad* före arbetslöshetens inträde *varaktigt* utfört vid sidan av heltidsarbete, om bisysslan *ej* utförd vid sidan av heltidsarbete, *Vid beräkning av arbetslöshet enligt första stycket tas inte* hänsyn till *en sådan* bisyssla som *den sökande* före arbetslöshetens inträde *under minst 6 månader* utförd vid sidan av heltidsarbete,

¹⁵ Senaste lydelse 1994:1673.

utvidgas under arbetslösheten och *ej* hindrar *den försäkrade* från att *antaga erbjudet lämpligt arbete.*

om
 – *inkomsten från bisysslan i genomsnitt inte överstigit 1 400 kronor per vecka,*
 – *bisysslan inte utvidgas under arbetslösheten, och*
 – *bisysslan inte hindrar personen från att anta ett lämpligt heltidsarbete.*

Om inkomsten från bisysslan efter arbetslöshetens inträde överstiger 1 400 kronor per vecka skall hälften av det överskjutande beloppet dras av från dagpenningen.

31 §¹⁶

Bestämmelserna i 29 § 1–3 om arbete skall tillämpas i fråga om arbetsmarknadspolitiska åtgärder som berättigar till utbildningsbidrag. Bestämmelserna i 30 § skall därvid gälla i tillämpliga delar.

Bestämmelserna i 29 § 1–3 om arbete skall tillämpas i fråga om arbetsmarknadspolitiska åtgärder som berättigar till utbildningsbidrag *samt i fråga om utbildningar för vilka utbildningsbidrag lämnas enligt förordningen (1996:1654) om särskilt utbildningsbidrag.* Bestämmelserna i 30 § skall därvid gälla i tillämpliga delar.

57 §¹⁷

En arbetslöshetskassa skall för varje medlem som fanns i kassan vid utgången av det senast förflutna verksamhetsåret till staten betala

1. för finansiering av statens kostnad för utbetalade arbetslöshetsersättningar samt för tillsynen av arbetslöshetskassornas utbetalning av arbetslöshetsersättning ett belopp

1. för finansiering av statens kostnad för utbetalade arbetslöshetsersättningar samt för tillsynen av arbetslöshetskassornas utbetalning av arbetslöshetsersättning ett belopp

¹⁶ Senaste lydelse 1995:708.

¹⁷ Senaste lydelse 1995:708.

som motsvarar 70 procent av den under *det löpande verksamhetsåret* genomsnittligt utbetalade dagpenningen i kassan (finansieringsavgift), och

som motsvarar 70 procent av den under *tiden den 1 januari – den 30 juni 1997 och 131 procent av den under tiden den 1 juli – den 31 december 1997* genomsnittligt utbetalade dagpenningen i kassan (finansieringsavgift),

2. för finansieringen av ett för kassorna gemensamt utjämningsbidrag ett belopp som motsvarar tre procent av den gällande högsta dagpenningen (utjämningsavgift).

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om tid och sätt för betalningarna samt om utjämningsbidrag

---

1. Denna lag träder i kraft i fråga om 6 § och 57 § den 1 juli 1997 samt i övrigt den 29 september 1997.

2. Bestämmelsen i 6 § första stycket 2 femte strecksatsen och andra stycket tillämpas om anställningen har upphört efter ikraftträdandet.

3. Rätten till ersättning för den som inte påbörjat en ersättningsperiod och som före ikraftträdandet påbörjat förvärvsarbete som arbetsgivaren finansierat med stöd av förordningen (1986:414) om rekryteringsstöd skall i fråga om detta arbete bedömas enligt 6 § i dess äldre lydelse.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd

Härigenom föreskrivs att 4, 6, 7, 8 och 28 §§ lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd¹⁸ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹⁹

Kontant arbetsmarknadsstöd tillkommer den som

1. är arbetsför och i övrigt oförhindrad att åta sig arbete för en arbetsgivares räkning minst 3 timmar varje arbetsdag och i genomsnitt minst 17 timmar i veckan,
2. är beredd att anta erbjudet lämpligt arbete under tid för vilken hon eller han inte anmält hinder som kan godtas,
3. är anmäld som arbets sökande hos den offentliga arbetsförmedlingen i den ordning som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, och
4. inte kan få lämpligt arbete.

Ersättning lämnas tidigast den 1 juli det år den arbetslöse fyller 20 år.

Ersättning enligt denna lag lämnas inte till den som deltar i utbildning om det inte finns särskilda skäl. Närmare föreskrifter om tillämpningen av denna bestämmelse meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Ersättning enligt denna lag lämnas inte till den som enligt 48 § lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring har uteslutits från medlemskap under en tid av ett år från uteslutningen.

Ersättning enligt denna lag lämnas inte till den som deltar i utbildning. Om det finns särskilda skäl får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriva att ersättning får lämnas till en person som deltar i utbildning samt de villkor för rätt till ersättning som i sådant fall skall gälla.

Ersättning enligt denna lag lämnas inte till den som enligt 48 § lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring har uteslutits från medlemskap under en tid av ett år från uteslutningen. Ersättning lämnas inte heller till personer som är permitterade utan lön. Om det finns särskilda skäl får

¹⁸ Lagen omtryckt 1994:929.

¹⁹ Senaste lydelse 1995:1637.

regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriva att ersättning får lämnas till personer som är permitterade utan lön samt de villkor för rätt till ersättning som i sådant fall skall gälla.

Som företagare enligt denna lag anses den som äger eller är delägare – direkt eller indirekt – i näringsverksamhet som hon eller han är personligt verksam i och som hon eller han har ett väsentligt inflytande över.

En företagare skall anses vara arbetslös, när *hennes eller hans* personliga verksamhet i rörelsen har upphört annat än tillfälligt.

En företagare skall anses vara arbetslös

– när *företagarens* personliga verksamhet i rörelsen *vid en samlad bedömning kan anses ha upphört* annat än tillfälligt, *eller*

– när *företagaren tillfälligt upphör att bedriva verksamhet i rörelsen under förutsättning att uppehållet i rörelsen inte till någon del är av säsongkaraktär och att någon verksamhet inte bedrivs i rörelsen.*

En företagare som återupptagit verksamheten efter ett tillfälligt upphörande med ersättning enligt sjätte stycket andra strecksatsen har rätt till ersättning endast om förutsättningarna enligt första strecksatsen samma stycke är uppfyllda. Ersättning enligt sjätte stycket andra strecksatsen får bara utnyttjas en gång per rörelse.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriva att en företagare skall anses vara arbetslös även i andra fall än som sägs i sjätte stycket.

6 §²⁰

Rätt till kontant arbetsmark- Rätt till kontant arbetsmark-

²⁰ Senaste lydelse 1996:1419.

nadsstöd föreligger, om den arbetslöse under en ramtid av tolv månader omedelbart före arbetslöshetens inträde *utfört förvärvsarbete* i minst *fem* månader (arbetsvillkor). Här skall hänsyn tas endast till månad då förvärvsarbete utförts under minst 75 timmar. Med utfört förvärvsarbete avses även tid då sökanden haft semester eller *annars* varit ledig av annan anledning än sjukdom, tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt eller barns födelse med helt eller delvis bibehållen lön.

nadsstöd föreligger, om den arbetslöse under en ramtid av tolv månader omedelbart före arbetslöshetens inträde

– *haft förvärvsarbete* i minst 6 månader och utfört arbetet under minst 70 timmar *per kalendermånad, eller*

– *haft förvärvsarbete i minst 450 timmar under en sammanhängande tid av 180 dagar och utfört arbetet under sex perioder om 30 dagar vardera med en arbetad tid av minst 45 timmar i varje period* (arbetsvillkor).

Med förvärvsarbete avses även tid då sökanden haft

– semester,

– varit ledig av annan anledning än sjukdom, tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt eller barns födelse med helt eller delvis bibehållen lön, *eller*

– *får annan ersättning än pension på grund av anställningens upphörande (avgångsvederlag).*

Tid med avgångsvederlag beräknas med utgångspunkt i avgångsvederlagets storlek i förhållande till den sökandes genomsnittliga inkomst per månad i anställningen under en viss period. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om beräkningen.

Vid prövning av arbetsvillkoret bortses från förvärvsarbete som

1. arbetsgivaren finansierat med stöd av

– förordningen (1986:414) om rekryteringsstöd *såvitt avser vikariatsstöd enligt 6a § första strecksatsen denna förordning,*

Vid prövning av arbetsvillkoret bortses från förvärvsarbete som

1. arbetsgivaren finansierat med stöd av

– förordningen (1986:414) om rekryteringsstöd, eller

– förordningen (1987:411) om beredskapsarbete, eller som

eller

– förordningen (1987:411) om beredskapsarbete, eller som

2. bedrivits med stöd av förordningen (1984:523) om bidrag till arbetslösa m.fl. som startar egen näringsverksamhet. Detta gäller dock inte om sökanden då arbetet påbörjas uppfyller arbetsvillkoret med annat förvärvsarbete än som nyss sagts.

Tid då förvärvsarbete har utförts får *icke* räknas mer än en gång för uppfyllande av arbetsvillkoret.

Tid då förvärvsarbete har utförts får *inte* räknas mer än en gång för uppfyllande av arbetsvillkoret.

7 §²¹

För den som en gång har påbörjat en ersättningsperiod enligt denna lag gäller följande. Vid uppfyllandet av det arbetsvillkor som skall ligga till grund för en ny ersättningsperiod skall med tid under vilken den sökande enligt 6 § skall ha utfört förvärvsarbete jämföras tid då den sökande

1. i enskilt hem vårdat åldring eller handikappad i sådan utsträckning att sökanden varit förhindrad att stå till arbetsmarknadens förfogande,

2. deltagit i och, om inte särskilda skäl hindrat det, fullföljt arbetsmarknadsutbildning eller yrkesinriktad rehabilitering för vilken statligt utbildningsbidrag lämnats,

3. deltagit i och, om inte särskilda skäl hindrat det, fullföljt utbildning för vilken utbildningsbidrag lämnats enligt förordningen (1996:1654) om särskilt utbildningsbidrag,

3. fullgjort tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt eller fått föräldrapenningförmån enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, i båda fallen dock tillsammans högst två månader,

4. fullgjort tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt eller fått föräldrapenningförmån enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, i båda fallen dock tillsammans högst två månader,

4. utfört förvärvsarbete som arbetsgivaren finansierat med stöd av

5. utfört förvärvsarbete som arbetsgivaren finansierat med stöd av

– förordningen (1986:414) om rekryteringsstöd *såvitt avser vikariatsstöd enligt 6a § första strecksatsen denna förordning,*

– förordningen (1986:414) om rekryteringsstöd, eller
– förordningen (1987:411) om beredskapsarbete,

²¹ Senaste lydelse 1996:1419.

eller

– förordningen (1987:411) om beredskapsarbete,

5. bedrivit egen näringsverksamhet med stöd av förordningen (1984:523) om bidrag till arbetslösa m.fl. som startar egen näringsverksamhet.

6. bedrivit egen näringsverksamhet med stöd av förordningen (1984:523) om bidrag till arbetslösa m.fl. som startar egen näringsverksamhet.

8 §²²

Vid bestämmande av ramtid enligt 6 § räknas inte tid då sökanden varit hindrad att arbeta på grund av

1. styrkt sjukdom,
2. heltidsutbildning som den sökande har avslutat efter fyllda 25 år eller som har föregåtts av sammanhängande förvärvsarbete på heltid i minst fem månader,
3. tvångsvård enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall,
4. frihetsberövande på kriminalvårdens område,
5. vård av eget barn eller adoptivbarn som inte har fyllt två år, 5. vård av eget barn som inte har fyllt 2 år eller vård av adoptivbarn i 2 år efter barnets ankomst i familjen,
6. beslut enligt smittskyddslagen (1988:1472) eller livsmedelslagen (1971:511) eller föreskrifter som har meddelats med stöd av sistnämnda lag.

7. utlandsvistelse till följd av att den sökande följt med sin make eller maka vid dennes arbete i utlandet under förutsättning att makens eller makans arbetsgivare har sitt säte i Sverige och att lönen utbetalas från Sverige.

Detsamma gäller tid då sökanden har fått föräldrapenningförmån enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller varit hindrad att arbeta på grund av

1. tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarspikt,
2. arbetsmarknadsutbildning,
3. yrkesinriktad rehabilitering, i den mån sådan tid inte enligt 7 § jämföras med tid under vilken förvärvsarbete har utförts.
3. yrkesinriktad rehabilitering, eller

4. utbildning för vilken utbildningsbidrag lämnats enligt förordningen (1996:1654) om särskilt utbildningsbidrag, i den mån sådan tid inte enligt 7 § jämföras med tid under vilken förvärvsarbete har utförts.

Den tid som inte räknas in i ramtiden får dock inte överstiga två år.

²² Senaste lydelse 1995:859.

28 §²³

Bestämmelserna i 26 § 1–3 om arbete skall tillämpas i fråga om arbetsmarknadspolitiska åtgärder som berättigar till utbildningsbidrag. Bestämmelserna i 27 § skall därvid gälla i tillämpliga delar.

Bestämmelserna i 26 § 1–3 om arbete skall tillämpas i fråga om arbetsmarknadspolitiska åtgärder som berättigar till utbildningsbidrag *samt i fråga om utbildningar för vilka utbildningsbidrag lämnas enligt förordningen (1996:1654) om särskilt utbildningsbidrag*. Bestämmelserna i 27 § skall därvid gälla i tillämpliga delar.

---

1. Denna lag träder i kraft i fråga om 6 § den 1 juli 1997 och i övrigt den 29 september 1997.

2. Bestämmelsen i 6 § andra stycket tredje strecksatsen och tredje stycket tillämpas om anställningen har upphört efter ikraftträdandet.

3. Rätten till ersättning för den som inte påbörjat en ersättningsperiod och som före ikraftträdandet påbörjat förvärvsarbete som arbetsgivaren finansierat med stöd av förordningen (1986:414) om rekryteringsstöd skall i fråga om detta arbete bedömas enligt 6 § i dess äldre lydelse.

²³ Senaste lydelse 1995:709.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §²⁴

Försäkrad för delpension är den som är bosatt i Sverige och under en ramtid av ett år omedelbart före den dag då pension avses börja utges eller den tidigare dag då ansökan görs har förvärvat arbetat i minst 80 dagar fördelade på minst fem månader enligt bestämmelserna om arbetsvillkor i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring. Tid då sökanden har varit hindrad att arbeta av anledning som sägs i den lagen eller i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd inräknas inte vid bestämmande av ramtid. Som arbetshinder räknas vid tillämpning av denna paragraf även arbetslöshet vid vilken ersättning har utgetts enligt någon av nämnda lagar.

Försäkrad för delpension är den som är bosatt i Sverige och under en ramtid av ett år omedelbart före den dag då pension avses börja utges eller den tidigare dag då ansökan görs har förvärvat arbetat i minst sex månader under förutsättning att förvärvsarbetet utförts under minst 70 timmar per månad, eller har förvärvat arbetat i minst 450 timmar under en sammanhängande tid av 180 dagar under förutsättning att förvärvsarbetet har utförts under sex perioder om trettio dagar vardera med en arbetad tid av minst 45 timmar i varje period enligt bestämmelserna om arbetsvillkor i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring. Tid då sökanden har varit hindrad att arbeta av anledning som sägs i den lagen eller i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd inräknas inte vid bestämmande av ramtid. Som arbetshinder räknas vid tillämpning av denna paragraf även arbetslöshet vid vilken ersättning har utgetts enligt någon av nämnda lagar.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1997.

²⁴ Senaste lydelse 1995:518.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1997:000) om ändring i lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*²⁵

Föreslagen lydelse

3 §²⁶

Försäkrad för delpension är den som är bosatt i Sverige och under en ramtid av ett år omedelbart före den dag då pension avses börja utges eller den tidigare dag då ansökan görs har förvärvat arbetat i minst sex månader under förutsättning att förvärvsarbetet utförts under minst 70 timmar per månad, eller har förvärvat arbetat i minst 450 timmar under en sammanhängande tid av 180 dagar under förutsättning att förvärvsarbetet har utförts under sex perioder om trettio dagar vardera med en arbetad tid av minst 45 timmar i varje period enligt bestämmelserna om arbetsvillkor i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring. Tid då sökanden har varit hindrad att arbeta av anledning som sägs i den lagen eller i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd inräknas inte vid bestämmande av ramtid. Som arbetshinder räknas vid tillämpning av denna paragraf även arbetslöshet vid vilken ersättning har utgetts enligt någon av nämnda lagar.

Försäkrad för delpension är den som är bosatt i Sverige och under en ramtid av ett år omedelbart före den dag då pension avses börja utges eller den tidigare dag då ansökan görs har förvärvat arbetat i minst sex månader under förutsättning att förvärvsarbetet utförts under minst 70 timmar per månad, eller har förvärvat arbetat i minst 450 timmar under en sammanhängande tid av 180 dagar under förutsättning att förvärvsarbetet har utförts under sex perioder om trettio dagar vardera med en arbetad tid av minst 45 timmar i varje period enligt bestämmelserna om arbetsvillkor i lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring. Tid då sökanden har varit hindrad att arbeta av anledning som sägs i den lagen inräknas inte vid bestämmande av ramtid. Som arbetshinder räknas vid tillämpning av denna paragraf även arbetslöshet vid vilken ersättning har utgetts enligt nämnda lag.

²⁵ I enlighet med föreslagen lydelse i avsnitt 2.10 i denna proposition.

²⁶ Senaste lydelse 1995:518.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

2.12 Förslag till lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 7 § lagen (1981:691) om socialavgifter²⁷ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap. 7 §²⁸

Arbetsmarknadsavgifter förs till staten för finansiering av

1. arbetslöshetsersättning enligt lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring,

2. kontant arbetsmarknadsstöd enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd,

3. utbildningsbidrag till sådan deltagare i arbetsmarknadsutbildning enligt förordningen (1987:406) om arbetsmarknadsutbildning eller yrkesinriktad rehabilitering enligt förordningen (1987:405) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten som uppfyller *medlems- och arbetsvillkoren* i 6 § lagen om arbetslöshetsförsäkring.

Arbetsmarknadsavgifter förs till staten för finansiering av

1. arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring,

2. kostnader för tillsyn av arbetslöshetskassornas utbetalning av arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:000) om arbetslöshetskassor, och

3. utbildningsbidrag till sådan deltagare i arbetsmarknadsutbildning enligt förordningen (1987:406) om arbetsmarknadsutbildning eller yrkesinriktad rehabilitering enligt förordningen (1987:405) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten som uppfyller *villkoren för inkomstrelaterad ersättning* enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

²⁷ Lagen omtryckt 1989:633.

²⁸ Senaste lydelse 1995:413.

2.13 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 13 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.
13 §²⁹

Kontrolluppgifter om sjukpenning, föräldrapenning, vårdbidrag, *kontant arbetsmarknadsstöd* samt andra förmåner i form av bidrag, stöd eller ersättning som är skattepliktiga intäkter för mottagaren skall lämnas av

1. Riksförsäkringsverket,
2. allmän försäkringskassa,
3. arbetslöshetskassa,
4. universitet och högskola,
5. Centrala studiestödsnämnden,
6. länsarbetsnämnd.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som fått förmånen om det utbetalda beloppet uppgår till sammanlagt minst 100 kronor för hela året. Kontrolluppgiften skall ta upp utbetalt belopp och avdragen preliminär A-skatt.

Riksförsäkringsverket skall, i fråga om sjukpenning, i kontrolluppgiften ange om utbetalt belopp avser anställning eller annat förvärvsarbete.

Kontrolluppgifter om sjukpenning, föräldrapenning, vårdbidrag samt andra förmåner i form av bidrag, stöd eller ersättning som är skattepliktiga intäkter för mottagaren skall lämnas av

1. Riksförsäkringsverket,
2. allmän försäkringskassa,
3. arbetslöshetskassa,
4. universitet och högskola,
5. Centrala studiestödsnämnden,
6. länsarbetsnämnd.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 och tillämpas första gången vid 1998 års taxering. Äldre bestämmelser tillämpas dock fortfarande i fråga om kontant arbetsmarknadsstöd som betalas ut efter ikraftträdandet.

²⁹ Senaste lydelse 1994:1991.

2.14 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1340) om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

Härigenom föreskrivs att 5 § samt ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (1996:1340) om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Skattepliktig inkomst enligt denna lag är:

1. avlöning eller därmed jämförlig förmån, som utgått av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun;
2. avlöning eller därmed jämförlig förmån, som utgått av annan anställning eller annat uppdrag än hos svenska staten eller svensk kommun, i den mån inkomsten förvärvats genom verksamhet här i riket;
3. arvode och liknande ersättning som uppburits av någon i egenskap av ledamot eller suppleant i styrelse eller annat liknande organ i svenskt aktiebolag eller annan svensk juridisk person, oavsett var verksamheten utövats;
4. pension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring till den del beloppet överstiger uppburden folkpension och pensionstillskott som uppburits enligt 2 § lagen (1969:205) om pensionstillskott eller, för den som uppburit folkpension i form av förtidspension, till den del beloppet överstiger uppburden folkpension och 52 procent av pensionstillskott som uppburits enligt 2 a § sistnämnda lag, eller, om folkpension enligt bestämmelserna i 17 kap. 2 § lagen om allmän försäkring samordnats med yrkesskadelifvränta eller annan i nämnda lagrum angiven livränta, till den del beloppet överstiger den pension som skulle ha utgått om sådan samordning inte skett, och för annan ersättning enligt lagen om allmän försäkring;
5. pension på grund av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun;
6. belopp, som utgår på grund av annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, om försäkringen meddelats i här i riket bedriven försäkringsrörelse samt belopp som utbetalas från pensionssparkonto fört av ett svenskt pensionssparinstitut eller av ett utländskt instituts filial i Sverige enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande;
7. pension på grund av tjänstepensionsförsäkring samt annan pension eller förmån, om förmån utgår från Sverige på grund av förutvarande tjänst och den tidigare verksamheten huvudsakligen utövats här;
8. ersättning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller

lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring och lagen (1989:225) om ersättning till smittbärare samt enligt annan lag eller författning, som utgått till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän;

9. dagpenning från arbetslöshetskassa enligt lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring och kontant arbetsmarknadsstöd enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd;

9. dagpenning från arbetslöshetskassa enligt lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring;

10. korttidsstudiestöd enligt studiestödslagen (1973:349);

11. annan härifrån uppuren, genom verksamhet här i riket förvärvat inkomst av tjänst;

12. återfört avdrag för egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter, egenavgifter som fallit bort, i den mån avdrag har medgetts för avgifterna samt avgifter som avses i 46 § 2 mom.

första stycket 3 kommunalskattelagen (1928:370) och som satts ned genom ändrad debitering i den mån avdrag har medgetts för avgifterna och dessa inte hänför sig till näringsverksamhet;

13. sjöinkomst som avses i punkt 1 av anvisningarna till 49 § kommunalskattelagen.

Som inkomst enligt första stycket 1--3 anses också förskott på sådan inkomst. Som folkpension behandlas även tilläggs pension i den mån den enligt lagen om pensionstillskott föranlett avräkning av pensionstillskott. Däremot räknas inte barnpension eller vårdbidrag som folkpension.

Verksamhet på grund av anställning i svenskt företag anses utövad här i riket även om tjänsteinnehavaren i och för sin tjänst måste göra tillfälliga besök utomlands eller under längre tid uppehålla sig där under kringresande (t. ex. handelsresande).

Skattepliktig inkomst enligt denna lag är dock endast sådan inkomst som är skattepliktig inkomst enligt kommunalskattelagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 och tillämpas på inkomster som hänför sig till tid efter ikraftträdandet.

Äldre bestämmelser i 5 § 9 skall fortfarande tillämpas i fråga om kontant arbetsmarknadsstöd som betalas ut efter ikraftträdandet.

2.15 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Lagen gäller inte återförsäkring eller försäkring som avses i lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring, lagen (1991:1047) om sjuklön eller lagen (1993:16) om försäkring mot vissa semesterlönekostnader.

Lagen gäller inte återförsäkring eller försäkring som avses i lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring, lagen (1991:1047) om sjuklön eller lagen (1993:16) om försäkring mot vissa semesterlönekostnader

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

2.16 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:308) om bostadstillägg till pensionärer

Härigenom föreskrivs att 5 b § lagen (1994:308) om bostadstillägg till pensionärer skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 b §³⁰

Vid beräkning av årsinkomst enligt 5 § första stycket för den som är berättigad till folkpension i form av änkepension skall bortses från livränta enligt 6 kap. 1 § lagen (1976:380) om arbetska-
deförsäkring eller motsvarande livränta som bestäms med tillämpning av sagda lag till den del livräntan överstiger det belopp denna skulle ha uppgått till om inte änkepensionen minskats med hänsyn till årsinkomst. Detsamma skall gälla för tjänstepension eller motsvarande ersättning som följer av kollektivavtal och som är samordnad med folkpension i form av änkepension och för *kontant arbetsmarknadsstöd enligt 24 § lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd.*

Vid beräkning av årsinkomst enligt 5 § första stycket för den som är berättigad till folkpension i form av änkepension skall bortses från livränta enligt 6 kap. 1 § lagen (1976:380) om arbetska-
deförsäkring eller motsvarande livränta som bestäms med tillämpning av sagda lag till den del livräntan överstiger det belopp denna skulle ha uppgått till om inte änkepensionen minskats med hänsyn till årsinkomst. Detsamma skall gälla för tjänstepension eller motsvarande ersättning som följer av kollektivavtal och som är samordnad med folkpension i form av änkepension och för *dagpenning i form av grundbelopp enligt 32 § lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

³⁰ Senaste lydelse 1996:1590.

2.17 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:459) om arbetsförmedlingsregister

Härigenom föreskrivs att 14 och 20 §§ lagen (1994:459) om arbetsförmedlingsregister skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

I den utsträckning regeringen föreskriver får uppgifter om utbetalning av medel för arbetsmarknadspolitiska åtgärder hämtas till arbetsförmedlingsregistren och Arbetsmarknadsstyrelsens centrala statistikregister från Riksförsäkringsverket och de allmänna försäkringskassorna samt från Centrala studiestödsnämnden. Uppgifter om utbetald arbetslöshetsersättning *och kontant arbetsmarknadsstöd* får hämtas från arbetslöshetskassorna och de länsarbetsnämnder som *administrerar sistnämnda stöd*.

I den utsträckning regeringen föreskriver får uppgifter om utbetalning av medel för arbetsmarknadspolitiska åtgärder hämtas till arbetsförmedlingsregistren och Arbetsmarknadsstyrelsens centrala statistikregister från Riksförsäkringsverket och de allmänna försäkringskassorna samt från Centrala studiestödsnämnden. Uppgifter om utbetald arbetslöshetsersättning får hämtas från arbetslöshetskassorna och de länsarbetsnämnder som *administrerat kontant arbetsmarknadsstöd enligt den upphävda lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd*.

20 §

Som sökbegrepp får användas

1. uppgifter som avses i 9–11 §§ utom sådana som gäller kontaktpersoner,
2. uppgifter om koder för arbetshandikapp och medborgarskap för att underlätta förmedling av arbete åt arbetshandikappade och utlänningar och för att framställa statistik där uppgifter om enskilda personer inte kan utläsas,
3. andra uppgifter som avses i 5§ än uppgifter om arbetstillstånd, uppehållstillstånd och telefonnummer, och
4. uppgifter från Riksförsäkringsverket, de allmänna försäkringskassorna och Centrala studiestödsnämnden om utbetalning av

4. uppgifter från Riksförsäkringsverket, de allmänna försäkringskassorna och Centrala studiestödsnämnden om utbetalning av

medel för arbetsmarknadspolitiska åtgärder, av arbetslöshetsersättning från arbetslöshetskassa *och av kontant arbetsmarknadsstöd.* medel för arbetsmarknadspolitiska åtgärder *och* av arbetslöshetsersättning från arbetslöshetskassa.

Andra registrerade uppgifter får inte användas som sökbegrepp.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

2.18 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:870) om offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa

Härigenom föreskrivs att 2 och 3 §§ lagen (1996:870) om offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §³¹

Den tid under vilken en person deltagit i ett offentligt tillfälligt arbete i enlighet med länsarbetsnämndens anvisning utgör sådan med utfört arbete jämställd tid som avses i 7 § lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring *eller*; 7 § lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd. Vid bestämmande av ramtid enligt *samma lagar* räknas inte tid då personen varit hindrad att arbeta på grund av deltagandet, i den mån tiden inte jämställs enligt vad som nyss sagts.

Den tid under vilken en person deltagit i ett offentligt tillfälligt arbete i enlighet med länsarbetsnämndens anvisning utgör sådan med utfört arbete jämställd tid som avses i 19 § lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring. Vid bestämmande av ramtid enligt *nämnda lag* räknas inte tid då personen varit hindrad att arbeta på grund av deltagandet, i den mån tiden inte jämställs enligt vad som nyss sagts.

3 §³²

När det gäller avstängning från rätt till ersättning skall vad som föreskrivs om arbetsmarknadspolitiska åtgärder i 31 § lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring *och i 28 § lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd* gälla också i fråga om verksamhet som avses i 1 §.

När det gäller avstängning från rätt till ersättning skall vad som föreskrivs om arbetsmarknadspolitiska åtgärder i 46 § lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring gälla också i fråga om verksamhet som avses i 1 §.

³¹ Senaste lydelse 1996:1423.

³² Senaste lydelse 1996:1423.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

2.19 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:871) om ändring i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring

Härigenom föreskrivs att lagen (1996:871) om ändring i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring skall utgå.

2.20 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:872) om ändring i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd

Härigenom föreskrivs att lagen (1996:872) om ändring i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd skall utgå.

3 Ärendet och dess beredning

Den 15 juni 1995 bemyndigade regeringen chefen för arbetsmarknadsdepartementet att tillkalla en särskild utredare (A 1995:12) med uppdrag att lämna förslag till hur en ny arbetslöshetsförsäkring skall utformas (dir. 1995:92). Utgångspunkter för uppdraget var att föreslå regler för en långsiktigt finansierad sammanhållen arbetslöshetsförsäkring. Förslaget skulle utformas så att försäkringen hävdade arbetslinjen och betonade dess karaktär av omställningsförsäkring.

Utredningen, som arbetat under namnet Utredningen om ersättning vid arbetslöshet och omställning, ARBOM, överlämnade i mars 1996 ett delbetänkande Grundläggande drag i en ny arbetslöshetsförsäkring – alternativ och förslag (SOU 1996:51) och i oktober 1996 slutbetänkandet En allmän och sammanhållen arbetslöshetsförsäkring (SOU 1996:150). En sammanfattning av delbetänkandet finns i *bilaga 1* och av slutbetänkandet i *bilaga 2*.

Betänkandena har remissbehandlats. En förteckning över dem som har yttrat sig finns i *bilaga 3*. Yttrandena finns tillgängliga i arbetsmarknadsdepartementet (dnr A96/3121/A och A96/6302/A).

Riksdagsbehandling under år 1996

Regeringen föreslog i den s.k. sysselsättningspropositionen (1995/96:222) i juni 1996 omfattande ändringar i bestämmelserna för arbetslöshetsförsäkringen och det kontanta arbetsmarknadsstödet (KAS). Det gällde framför allt regler om en tidsbegränsad ersättning och därmed sammanhängande frågor. Vidare föreslogs ett nytt strängare arbetsvillkor. Riksdagen beslöt den 12 juli 1996 (bet. 1995/96:FiU15, ytr. 1995/96:AU6y, rskr. 1995/96:307), med vissa justeringar, i enlighet med regeringens förslag. De nya reglerna skulle börja gälla den 1 januari 1997.

Under hösten 1996 togs frågan om bl.a. en tidsbegränsad arbetslöshetsersättning åter upp i riksdagen i samband med behandlingen av budgetpropositionen. Riksdagen beslöt (bet. 1996/97:AU7, rskr. 1996/97:105) att skjuta på ikraftträdandet av det under sommaren 1996 fattade beslutet till den 1 juli 1997. Arbetsmarknadsutskottet uttalade att ett starkt skäl till att skjuta upp förändringarna är den stora fördel som kan nås med ett samlat förslag. Utskottet anförde vidare att uppskjutandet av de under sommaren 1996 beslutade ändringarna inte innebar ett frånträdande av principen om en bortre gräns för ersättningen. Utskottet förutsatte att regeringen skulle återkomma med ett samlat förslag om reglerna för arbetslöshetsersättning under våren 1997 och i sådan tid att de nya lagreglerna kan träda i kraft vid halvårsskiftet 1997.

Lagrådet

Regeringen anser i likhet med ARBOM-utredningen att arbetslöshetsförsäkringen bör regleras i två lagar – dels en lag som innehåller ersättningsregler, dels en lag med föreningsrättsliga bestämmelser för arbetslöshetskassorna. Regeringen beslöt den 12 februari 1997 att genom lagrådsremiss inhämta Lagrådets yttrande över ett förslag till ny lag om arbetslöshetskassor. Lagrådsremissens lagförslag finns i *bilaga 4*. Lagrådet, vars yttrande bifogas som *bilaga 5*, har gjort en relativt omfattande redaktionell omarbetning av det remitterade lagförslaget. Lagrådets synpunkter behandlas i avsnitt 8 samt i avsnitt 11.2. Regeringen har godtagit Lagrådets förslag till disposition av lagen samt dess förslag till lydelse av de olika bestämmelserna. Dessa finns kommenterade i en särskild specialmotivering i Lagrådets yttrande. Därutöver föreslås i förhållande till lagrådsremissens förslag vissa ändringar av reglerna om medlemsavgifter samt om finansierings- och utjämningsavgifter. Några smärre redaktionella ändringar har också gjorts.

De förslag som redovisas i det följande innebär att ändringar behöver göras i ett antal lagar som finns upptagna under avsnitt 2. Av dessa lagar ligger lagen (1927:77) om försäkringsavtal, kommunalskattelagen (1928:370), lagen (1981:691) om socialavgifter, lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter, lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal, lagen (1994:459) om arbetsförmedlingsregister samt lagen (1996:870) om offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa inom Lagrådets granskningsområde. Ändringarna är i huvudsak av redaktionell beskaffenhet och innebär främst att hänvisningar görs till den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring. Lagrådets hörande torde därför inte erfordras.

Läsanvisningar

Mot bakgrund av den tidigare hanteringen av arbetslöshetsförsäkringsfrågan under år 1996 och av att de förslag som redovisas i det följande bör träda i kraft vid olika tillfällen under innevarande och under nästa år redovisas förslagen i följande ordning.

Avsnitt 5: Förslag att de av riksdagen redan beslutade lagändringar som skall träda i kraft den 1 juli 1997 bör utgå.

Avsnitt 6: Förslag som bör träda i kraft under år 1997.

Asnitten 7 och 8: Förslag som bör träda i kraft den 1 januari 1998.

De förslag av ARBOM-utredningen som inte berörs i det följande har regeringen inte funnit skäl att tillstyrka.

4 Inledning

Arbetslöshetsförsäkringen – en omställningsförsäkring

Arbetslöshetsförsäkringen är en viktig och integrerad del av arbetsmarknadspolitiken, vars huvudsakliga syfte är att underlätta tillväxten genom att främja en snabb och effektiv omställning på arbetsmarknaden så att det går att kombinera en stigande sysselsättning med låg inflation och låg arbetslöshet. En aktiv omställningsförsäkring måste utformas så att den står i samklang med övrig sysselsättningspolitik och blir ett aktivt inslag i tillväxt- och fördelningspolitiken. En robust arbetslöshetsförsäkring och utbyggd arbetsmarknadspolitik minskar också motståndet mot tekniska förändringar inom arbetslivet.

Arbetslöshetsförsäkringen har en lång historia med starka krav på omställning. Ersättningsperioden har hela tiden varit relativt kort och kraven på att stå till arbetsmarknadens förfogande och aktivt söka arbete har alltid varit starka.

Arbetslöshetsersättningen skall ses som en försäkringsersättning som faller ut när en person blir arbetslös främst på grund av en vikande konjunktur eller en pågående strukturomvandling. Försäkringen är ingen yrkesförsäkring utan den skall göra det möjligt för den arbetslöse att under rimliga ekonomiska förhållande, under en begränsad tid, söka sig fram till en ny anställning där hans eller hennes kompetens kan utnyttjas.

En grundläggande princip i en försäkring för omställning är att den arbetslöse hela tiden aktivt söker arbete och deltar i den utbildning, praktik m.m. som arbetsförmedlingen anser lämplig. De regler som styr försäkringen måste vara tydliga. Det gäller att ta erbjudna arbeten även utanför det yrkesområde som man tidigare arbetat inom, att godta en förändrad lön, att vara beredd att inom rimliga krav pendla, flytta, omkola sig eller skaffa praktik. Å andra sidan stöttar samhället vid behov den arbetsökande med stora resurser i form av förmedlingsinsatser och olika åtgärder om dessa regler följs.

Vad som nyss sagts innebär kort sagt att den sökande skall stå till arbetsmarknadens förfogande. Det innebär att det i princip inte får finnas några hinder för henne eller honom att ta lämpligt arbete. En fråga som i detta sammanhang är ständigt aktuell är hur man skall se på en förälder som inte har barntillsynen ordnad. I princip betraktas en sådan person i arbetslöshetsförsäkringens mening inte stå till arbetsmarknadens förfogande och har inte rätt till arbetslöshetsersättning om barntillsynen inte kan ordnas omgående. Denna princip bör gälla även fortsättningsvis. Arbetslöshetsersättningen skall inte vara en ersättning för tillsyn av barn om inte detta kan ordnas på annat sätt.

För många föräldrar innebär emellertid detta ett stort problem beroende på var de bor. Vissa kommuner tillåter att barnen får fortsätta att delta i barnomsorgsverksamhet när föräldrarna är arbetslösa. Andra kommuner utestänger barnen från barnomsorgsverksamheten när

föräldrarna är arbetslösa och söker arbete. Föräldrarna har då inte rätt till arbetslöshetsersättning.

Detta problem kan emellertid inte lösas inom ramen för arbetslöshetsersättningen utan lösningen måste finnas i ett nära samspel mellan kommunen och arbetsförmedlingen. Ett erbjudande om ett lämpligt arbete får inte stupa på bristande barntillsyn. Regeringen avser därför att inleda diskussioner med i första hand Svenska kommunförbundet om en lösning som innebär att barntillsynsfrågan inte får utgöra ett hinder för en förälder att anta ett erbjudet arbete.

En annan grundläggande princip är att den tid under vilken ersättning vid öppen arbetslöshet lämnas bör vara relativt kort. Perioder av öppen arbetslöshet skall brytas av perioder med meningsfulla aktiviteter som anpassats till den enskilda individens behov och stärker möjligheterna att få ett arbete.

En annan viktig princip är att det bör finnas tidsbegränsning i ersättningsrätten.

Bakgrund

I Sverige liksom i många andra länder startade arbetslöshetsförsäkringen som en frivillig försäkring organiserad av fackförbund för ca 100 år sedan.

För drygt 60 år sedan infördes statsbidrag till arbetslöshetsförsäkringen. Statsbidragens andel av försäkringens kostnader ökade från ca 35 procent år 1935 med ca 10 procentenheter per decennium, och uppgick år 1975 till 75 procent. Sedan år 1991 har statsbidragen finansierat över 95 procent av ersättningen. Utgifterna för arbetslöshetsersättningen finansieras i dag huvudsakligen med arbetsgivaravgifter. En begränsad del, ca 3 procent år 1996, täcks av arbetslöshetskassornas finansieringsavgifter. Medlemsavgiften i försäkringen täcker denna finansieringsavgift och administrationskostnaden hos arbetslöshetskassorna för försäkringen.

Ersättningsperioden har under försäkringens historia varit kort. År 1974 förlängdes ersättningsperioden från längst 150 dagar till högst 300 dagar, och till längst 450 för dem som uppnått 55 års ålder. Samtidigt infördes det statliga kontanta arbetsmarknadsstödet (KAS) som ett ekonomiskt grundskydd för dem som inte hade rätt till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen.

Arbetslöshetsförsäkringens täckningsgrad har ökat markant under de senaste decennierna. I dag är över 90 procent av arbetskraften ansluten till arbetslöshetsförsäkringen. Så sent som år 1965 uppgick andelen till ca 50 procent.

Andelen arbetslösa som får ersättning är dock mindre eftersom arbetslösheten är större bland nytilträdande och bland dem som ännu ej fått en fast förankring på arbetsmarknaden. Dessutom uppfyller en del av medlemmarna i arbetslöshetskassorna inte medlems- eller arbetsvillkoret. Ungefär 75 procent av de arbetslösa får ersättning från arbetslös-

hetsförsäkringen. Ca 8 procent får KAS.

I ett historisk perspektiv är det dock få arbetslösa som saknar ersättning. I början av 1960-talet hade enbart ca 20 procent av de arbetslösa rätt till ersättning. Framförallt saknade kvinnor och ungdomar ersättning. Andelen berättigade till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen var så sent som vid 1980-talets början kring 46 procent.

Arbetsmarknadsläget

Under 1990-talet har situationen på arbetsmarknaden försämrats dramatiskt. Sysselsättningen föll med ca 550 000 personer på tre år. Arbetslösheten har nått höjder som vi tidigare inte haft under efterkrigstiden. Under år 1996 var ca 347 000 personer eller 8,1 procent av arbetskraften öppet arbetslösa. Dessutom var ca 195 000 personer i genomsnitt per månad sysselsatta i konjunkturberoende arbetsmarknadsåtgärder. Tillsammans utgjorde antalet personer i åtgärder plus antalet öppet arbetslösa ca 540 000 eller 12,6 procent av arbetskraften.

Under de senaste fyra åren har arbetslösheten varit av denna höga omfattning. Detta har lett till stora påfrestningar för såväl de arbetslösa som på statsfinanserna och arbetsmarknadspolitiken. Utgifterna för arbetslöshetsersättningen har ökat från knappt 6 miljarder kronor budgetåret 1989/90 till ca 35 miljarder kronor under år 1996. Utgifterna för den aktiva arbetsmarknadspolitiken har samtidigt ökat mycket kraftigt.

Den långvarigt kvarvarande arbetslösheten medför att allt fler människor nu är långvarigt arbetslösa. Långtidsarbetslösheten, dvs. minst sex månaders arbetslöshet, har stigit från 19 till 37 procent mellan åren 1991 och 1996. I ett internationellt perspektiv är långtidsarbetslösheten i Sverige dock fortfarande låg.

Arbetsmarknadspolitiken har varit starkt inriktad på att både förhindra och bryta långtidsarbetslöshet. Den har till viss del också lyckats med detta. Arbetsmarknadsåtgärder har varit ett sätt att bryta långa arbetslöshetsperioder. Det har dock varit allt svårare att efter genomgången åtgärd åter få en fast förankring på arbetsmarknaden, varför återkommande växling mellan arbetslöshet och arbetsmarknadsåtgärd har ökat. Möjligheten att genom en åtgärd kvalificera för en ny ersättningsperiod har medfört att många personer i praktiken har kunnat få ersättning från arbetslöshetsförsäkringen under mycket lång tid.

Antalet långtidsinskrivna vid arbetsförmedlingen, dvs. inskrivna längre än två år, var vid årsskiftet 1996/97 över 200 000. På senare tid är det framförallt de med mycket långa inskrivningstider vid arbetsförmedlingen, som har ökat kraftigt. Bl.a. har antalet personer med inskrivningstid över fyra år tredubblats under det senaste året. Hela 84 000 personer hade i slutet av oktober förra året varit inskrivna vid förmedlingen så lång tid. Bland dem med långa inskrivningstider är andelen kassaberättigade betydligt högre än bland dem med kortare inskrivningstider. För dem med inskrivningstid över fyra år var andelen

med ersättning från arbetslöshetsförsäkringen ca 89 procent att jämföra med ca 64 procent för dem med inskrivningstid mellan sju och tolv månader.

Arbetsmarknadsforskning visar att ju längre tid man har varit utanför den reguljära arbetsmarknaden desto svårare har det blivit att återvända. I och för sig är aktivitet i form av utbildning eller arbetsmarknadsåtgärd, som gör att individen hela tiden kan ta de arbeten som erbjuds, alltid bättre än passivitet. Men frånvaro från den reguljära arbetsmarknaden medför i sig att det blir svårare att få arbete.

Färsk forskning visar att det tar längre tid för arbetslösa med kassaersättning att få arbete än arbetslösa med KAS eller utan ersättning. Detta beror sannolikt på att de senare är mer motiverade att ta alla tänkbara arbeten. Förutom av sociala skäl kan det ur rent samhällsekonomiskt perspektiv dock vara motiverat att en arbetslös person under en begränsad sökperiod har en tryggad ekonomisk situation, för att finna ett arbete där personens kompetens kan komma till användning.

Arbetslöshetsförsäkringen är en sådan möjlighet, en omställningsförsäkring under trygghet, dock kombinerad med starka krav. Det betyder att om den tillfälliga arbetslöshetsperioden riskerar att bli långvarig skall kraven på omställning vara höga. Målet som skall uppnås är ett nytt arbete på den reguljära arbetsmarknaden och det kan innebära byte av verksamhetsområde, yrke eller bostadsort. Försäkringen skall stimulera till yrkes- och kompetensmässig omställning. Den som riskerar att inte snabbt hitta arbete skall också vara beredd att anpassa sina krav på arbets- och lönevillkor. Arbetslöshetsförsäkringen får inte skapa inlåsnings effekter eller motverka att de arbetslösa tar även tillfälliga arbeten. För att medverka till detta är det vilkigt att en tidsbegränsning i ersättningsrätten införs.

Det finns dock forskning som å andra sidan tyder på att det är den låga arbetskraftsefterfrågan som förklarar utvecklingen i dag och att det i stor utsträckning är slumpen och i viss mån bostadsorten som avgör vem som står utan arbete i långa tider. Det är därför inte bara individernas ansvar att anpassa sig till den befintliga arbetsmarknaden. Samhället måste även ta ansvar för att det skall finnas förutsättningar för att få arbete eller andra lämpliga åtgärder såsom utbildning m.m. för de arbetssökande.

Avsikten med att införa en tidsbegränsad ersättning har aldrig varit att fler människor skall hamna i behov av socialbidrag. Tvärtom är syftet att öka den långtidsarbetslöses möjligheter till reguljärt arbete. Tanken är att med klara spelregler och ett tydligare eget ansvar för att finna arbete, kan sökeffektiviteten öka. Meningen är även att påverka arbetsgivare och minska möjligheterna att låta arbetslöshetsförsäkringen betala för s.k. stilleståndskostnader. De knappa resurserna kan då riktas in på dem med störst behov av stöd, nämligen de långtidsarbetslösa.

Situationen på arbetsmarknaden under de senaste åren har varit exceptionellt svår för de arbetslösa. Antalet nyaanmälda lediga platser för de arbetslösa att söka har varit lågt i förhållande till antalet arbetslösa.

En omfattande satsning på arbetsmarknadspolitiska åtgärder i form av bl.a. utbildning och praktik har dock medfört att en stor del av de arbetslösa fått reguljära arbeten. För andra har arbetslöshetsersättningen inneburit en ekonomisk trygghet i en svår omställningssituation.

Målsättningen är att ingen person skall behöva bli utförsäkrad och därför skall satsningen vara intensiv för att stärka ställningen på arbetsmarknaden för främst de långtidsarbetslösa och dem som riskerar att bli långtidsarbetslösa. Detta är också regeringens uppdrag till Arbetsmarknadsstyrelsen. Ett av medlen som i ökad utsträckning skall användas för att finna vägen till ett reguljärt arbete är individuella handlingsplaner. En sådan plan skall innehålla en analys av den arbetslöses möjligheter att hävda sig på arbetsmarknaden och en genomtänkt strategi för hur den arbetslöse skall kunna återgå till reguljärt arbete. Handlingsplanen skall samtidigt vara en överenskommelse mellan arbetsförmedlingen och den arbetslöse att arbeta för att uppnå detta mål. I handlingsplanen skall sättas ut ett antal "kontrollstationer", dvs. tidpunkter då mer genomgripande uppföljningar skall göras av hur uppsatta mål har uppnåtts.

Regeringen har tillsammans med företrädare för fackföreningsrörelsen noggrant diskuterat tänkbara alternativ om en arbetslös trots detta ändå blir utförsäkrad från arbetslöshetsersättning. En lösning kan vara att den arbetslöse erbjuds att delta i verksamhet vid s.k. arbetscenter, som skall ha till syfte att erbjuda tjänster som normalt inte utbjuds på den lokala arbetsmarknaden. För vissa utförsäkrade kan lönebidragsanställningar vara den riktiga åtgärden, för andra förtidspension.

Det finns dock ett betydande antal oklarheter förknippade med en tidsbegränsad ersättning. Vad är t.ex. en lämplig ersättningsnivå vid placering i ett arbetscenter, kan dessa arbetscenter leda till undanträngning av reguljära arbeten, hur påverkas den kommunala respektive den statliga ekonomin. Likaså måste de eventuella incitamenteffekter till att vänta, som de större extrainsatser den långtidsarbetslöse får i slutet av sin ersättningsperiod, begränsas så att inte arbetslösheten förlängs av denna anledning. Vidare måste incitamenteffekter av olika typer av efterskydd när det gäller sökbeteende m.m. beaktas. Dessa problem måste analyseras och utredas ytterligare innan en tidsbegränsad ersättning införs.

Regeringen kommer därför att tillkalla en utredning med uppgift att närmare analysera vilka åtgärder som kan göras inför och efter en utförsäkring, på basis av ovanstående problembild. När utredningsarbetet visat på lämpliga åtgärder kommer förslag lämnas om införande av en treårig tidsbegränsad ersättningstid. Ett beslut om detta bör kunna fattas med giltighet från den 1 juli 1999.

Nya tendenser på arbetsmarknaden

Den fasta anställningen är ännu den dominerande anställningsformen på

den svenska arbetsmarknaden, men en viss ökning av tidsbegränsade anställningar har skett under de senaste åren. Sedan år 1990 har antalet tidsbegränsat anställda ökat med ca 100 000 personer. År 1996 utgjorde dessa 490 000 eller ca 14 procent av alla anställda. Det är framförallt ungdomar som har tidsbegränsade anställningar, ca en tredjedel av dem under 30 år hade tidsbegränsade anställningar.

Någon markant ökning av tidsbegränsade arbeten har således inte skett under 1990-talet. Det tycks inte heller vara så att tidsbegränsade arbetsuppgifter i någon större utsträckning har ökat, utan snarare så att företagen för att minska sin osäkerhet i allt större utsträckning inledningsvis anställer tidsbegränsat. Detta innebär att många av de arbeten som omsätts är tidsbegränsade. För de nytillkomna på arbetsmarknaden tycks det vara så att ett tillfälligt arbete är vägen till ett fast arbete.

En grupp som ökat något under 1990-talet är egenföretagarna. Dessa är nästan lika många som de tillfälligt anställda. År 1996 var antalet egenföretagare inklusive deltagande familjemedlemmar 434 000.

En mer tydlig tendens på dagens arbetsmarknad är att det i första hand är kunskapsintensiv och social kompetens som efterfrågas. Nettotillväxten av arbeten har under den senaste tiden främst skett inom tjänstesektorn. Ytterligare en tendens är att arbetstillfällena i de stora företagen minskar, medan de nya arbetena finns i de mindre och medelstora företagen.

Behovet av en ny arbetslöshetsförsäkring

Arbetslöshetsförsäkringen består i dag av två delar, dels en inkomstrelaterad ersättning administrerad av de huvudsakligen fackföreningsanknutna arbetslöshetskassorna, dels det kontanta arbetsmarknadsstödet (KAS) som är en ren statlig ersättning. Den viktigaste källan till finansiering av de två systemen är arbetsgivaravgifter. Kravet på att ha arbetat före arbetslösheten skiljer sig i dag något åt i omfattning mellan de båda systemen men är i grunden ungefär detsamma. Skillnaden är att för att få den inkomstrelaterade ersättningen måste man ha varit medlem i en arbetslöshetskassa under minst ett år. För medlemskapet i en arbetslöshetskassa betalar man också en avgift, vilken bidrar till en mindre del av kostnaderna för arbetslöshetsersättningen.

I dag är det relativt lätt att kvalificera sig för den inkomstrelaterade arbetslöshetsersättningen. Arbetsvillkoret omfattar ett relativt begränsat mått av arbete och kan uppfyllas utan någon särskilt stark förankring på arbetsmarknaden. Ett högre mått av utfört förvärvsarbete bör krävas för att försäkringens karaktär av ekonomiskt skydd vid ofrivillig arbetslöshet inte skall urholkas. Detta mått får dock inte sättas så högt att det utesluter stora grupper av förvärvsarbetande från möjligheten att få arbetslöshetsersättning.

Arbetslöshetsförsäkringen i sin nuvarande form är sedan gammalt uppbyggd kring fackföreningar. Försäkringen har i dag en mycket hög täckningsgrad vilket visar på att den har lyckats att på frivillig väg

motivera människor att försäkra sig mot inkomstbortfall vid arbetslöshet.

Arbetslöshetsförsäkringen är i princip tillgänglig för alla förvärsarbetande på den svenska arbetsmarknaden. Tillsammans med det kontanta arbetsmarknadsstödet utgör den ett system som erbjuder en god ekonomisk trygghet vid arbetslöshet. Detta system bör emellertid vidareutvecklas för att ytterligare underlätta för förvärsarbetande och ny tillträdande på arbetsmarknaden att skaffa ett bra skydd vid arbetslöshet. Det bör ske genom att den nuvarande arbetslöshetsförsäkringen och det kontanta arbetsmarknadsstödet ersätts med en allmän och sammanhållen arbetslöshetsförsäkring. Denna försäkring bör bygga på de nuvarande arbetslöshetskassorna. Från arbetslöshetskassorna skall kunna lämnas såväl en grundersättning, motsvarande i stort det nuvarande kontanta arbetsmarknadsstödet, som en inkomstrelaterad ersättning. För dem som ännu inte har fått en fast förankring på arbetsmarknaden och inte har blivit medlemmar i en av de existerande arbetslöshetskassorna bör en kompletterande arbetslöshetskassa bildas. Huvudmän för denna kassa bör vara rikstäckande organisationer på arbetsmarknaden som företräder företagare och anställda. Den kompletterande arbetslöshetskassan skall agera konkurrensneutralt och vara underställd samma regelsystem som gäller för andra arbetslöshetskassor. Kassan skall ha karaktären av en övergångskassa till någon av de andra befintliga arbetslöshetskassorna.

I den allmänna och sammanhållna arbetslöshetsförsäkringen skall alla som har en viss anknytning till arbetsmarknaden kunna få ett grundbelopp som i stort motsvarar det nuvarande kontanta arbetsmarknadsstödet. Den kompletterande arbetslöshetskassan skall administrera grundförsäkringen för dem som inte är medlemmar i en av de existerande arbetslöshetskassorna. Till de arbetslösa som är medlemmar i en arbetslöshetskassa men som inte uppfyller villkoren för inkomstrelaterad ersättning lämnas grundbeloppet från den arbetslöshetskassan. Från såväl de existerande arbetslöshetskassorna som den kompletterande arbetslöshetskassan skall vidare kunna lämnas en högre ersättning som är relaterad till den tidigare förvärsinkomsten.

Den inkomstrelaterade arbetslöshetsersättningen lämnas för närvarande med högst 75 procent av den arbetslöses tidigare inkomst, dock högst med 564 kronor per dag. En höjning av såväl kompensationsnivån som den högsta dagpenningen är angelägen. Genom ett ökat ekonomiskt ansvarstagande för arbetslöshetsförsäkringen från arbetslöshetskassornas medlemmar kan detta genomföras.

5 Riksdagens beslut den 12 juli och den 12 december 1996

Regeringens förslag: De ändringar av ALF- och KAS-lagarna som riksdagen den 12 juli 1996 antog med ikraftträdande den 1 januari 1997 och vars ikraftträdande sedan av riksdagen framflyttats till den 1 juli 1997 utgår.

Skälen för regeringens förslag: Riksdagen antog den 12 juli 1996 (prop. 1995/96:222, bet.1995/96:FiU15, rskr. 1995/96:307) bl.a. ett antal ändringar i ALF- och KAS-lagarna. Det rörde sig i huvudsak om en skärpning av arbetsvillkoret samt om en tidsbegränsning av rätten att uppbära arbetslöshetsersättning. Ändringarna skall, efter ett ytterligare beslut från riksdagen (bet. 1996/97:AU7, rskr. 1996/97:105), träda i kraft den 1 juli 1997. Regeringens förslag i denna proposition gör att de tidigare antagna ändringarna inte längre är aktuella. Regeringen föreslår därför att dessa skall utgå.

Förslaget innebär att lagen (1996:871) om ändring i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring samt lagen (1996:872) om ändring i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd bör utgå.

6 Förändringar under budgetåret 1997

6.1 Kompensationsnivån och dagpenningnivåer

Regeringens förslag: Dagpenning lämnas fr.o.m. den 29 september 1997 med 80 procent av den sökandes dagsförtjänst, dock högst med 564 kronor.

Riksdagen godkänner att regeringen fastställer nivån på dagpenningen i arbetslöshetsförsäkringen till högst 580 kronor och stödbeloppet i det kontanta arbetsmarknadsstödet till 240 kronor fr.o.m. den 29 december 1997.

Utredningens förslag: Kompensationsnivån i inkomstbortfallsförsäkringen bör vara 80 procent av den tidigare dagsförtjänsten. Den lägsta dagpenningen – grundbeloppet – föreslås i 1998 års nivå vara 295 kr. Den högsta dagpenningen bör på kort sikt höjas till två grundbelopp dvs. 590 kr. På längre sikt bör den högsta ersättningen vara 2,5 grundbelopp i dagpenningen. Både den lägsta och den högsta dagpenningen bör knytas till ett inkomstindex som avspeglar de förvärvsarbetandes standardutveckling.

Remissinstanserna: LO står fast vid sin tidigare uttryckta uppfattning

att ersättningsnivån, så snart ekonomin medger, skall höjas till 90 procent. LO anser att utredningens förslag om en högsta dagpenning om 590 kronor är ett steg i rätt riktning. SACO vill förstärka differentieringen utifrån den samlade tiden med anknytning till arbetsmarknaden och föreslår en ingångstrappa. En sådan skulle kunna ge olika kompensationsnivå och/eller olika lång ersättningsperiod beroende på hur länge den arbetslöse tidigare arbetet. SACO föreslår att inkomsttaket i arbetslöshetsförsäkringen bör vara detsamma som i sjukförsäkringen och denna uppfattning delas av TCO. SO tillstyrker en ökning av kompensationsnivån till 80 procent i en första etapp samt förordar en ökning till 90 procent. SO föreslår att försäkringens värde återupprättas. Den högsta dagpenningen bör bestämmas med utgångspunkt i 1993 års dagpenning 598 kronor. SAF anser att ersättningsnivån bör sänkas till 70 procent. SAF avvisar utredningens förslag om indexering av ersättningen. Svenska Kommunförbundet är positivt till utredningens förslag till höjning av grundbelopp, ersättningsnivån och ersättningstaket. Låga nivåer i arbetslöshetsersättningen gör att arbetslösa redan tidigt måste vända sig till socialtjänsten för kompletterande stöd.

Skälen för regeringens förslag: Dagpenning lämnas i dag med 75 procent av den sökandes dagsförtjänst. Kompensationsnivån sänktes den 1 januari 1996 från 80 till 75 procent. För sänkningen fanns två huvudskäl. Den ena var det statsfinansiella läget. Det andra var att anpassa kompensationsnivån till den i sjukförsäkringen och föräldraförsäkringen.

Regeringen har tidigare uttalat att kompensationsnivån i arbetslöshetsförsäkringen bör höjas till 80 procent från den 1 januari 1998 och att höjningen skall finansieras inom ramen för arbetslöshetsersättningen. De förslag till ändringar i arbetslöshetsförsäkringen som regeringen nu lämnar skapar på ett ansvarsfullt sätt utrymme för höjning av kompensationsnivån. Genom att arbetslöshetskassornas finansieringsavgift höjs fr.o.m. den 1 juli 1997 anser regeringen att det därför är möjligt att redan fr.o.m. den 29 september 1997 höja kompensationsnivån till 80 procent av den tidigare inkomsten. Av praktiska skäl bör dagpenningen inte ändras mitt i en vecka. Regeringen föreslår därför att ändringen görs den måndag som ligger närmast den 1 oktober 1996.

För den som har vissa pensionsförmåner är kompensationsnivån lägre och avdrag görs för den pension som den arbetslöse uppbär. Regeringens förslag innebär ingen ändring i pensionsreglerna eller för de fall då den arbetslöse får en inkomstrelaterad ersättning från annan än arbetslöshetskassa.

Förslaget förutsätter en ändring i 20 § lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring. Förslaget bör träda i kraft den 29 september 1997.

Enligt 17 § ALF-lagen respektive 18 § KAS-lagen har regeringen bemyndigats att fastställa nivån på den högsta dagpenning i arbetslöshetsförsäkringen respektive stödbeloppet.

Finansutskottet har i betänkande 1995/96:FiU15 med anledning av

prop. 1995/96:222 instämt i arbetsmarknadsutskottets uppfattning att det i dag gällande maximala beloppet för dagpenningen enligt 17 § första stycket ALF-lagen inte bör höjas i samband med att ersättningsnivån höjs till 80 procent.

Många arbetslösa får på grund av taket för dagpenningen i arbetslöshetsförsäkringen i dag en lägre kompensationsnivå än 75 procent av sin tidigare inkomst. Om kompensationsnivån ökas till 80 procent utan att taket höjs blir den grupp som slår i taket större. Dessutom har den högsta dagpenningen i arbetslöshetsförsäkringen varit oförändrad sedan den 5 juli 1993 då den sänktes från 598 till 564 kronor. Regeringen anser mot denna bakgrund att det är angeläget med en viss höjning av den högsta dagpenningen respektive det kontanta arbetsmarknadsstödet och har inom ramen för arbetslöshetsersättningen funnit en finansiering för detta.

Regeringen avser därför att, med stöd av föreskrifter i ALF-och KAS-lagarna, fastställa den högsta dagpenningen till 580 kronor och det kontanta arbetsmarknadsstödet till 240 kronor fr.o.m. den 29 december 1997. Av praktiska skäl bör dagpenningen inte ändras mitt i en vecka. Ändringen föreslås därför ske från den måndag som ligger närmast den 1 januari 1998.

Mot bakgrund av finansutskottets uttalande i frågan bör riksdagens godkännande inhämtas. Även för tid efter nämnda tidpunkt bör det emellertid ankomma på regeringen att besluta om dagpenningnivåerna.

En höjning av kompensationsnivån i arbetslöshetsförsäkringen får också effekter på utbildningsbidragen vid arbetsmarknadsutbildning m.m. Något särskilt beslut av riksdagen behövs dock inte i denna fråga. Regeringen har bemyndigats att fastställa högsta och lägsta dagpenning i utbildningsbidrag.

Regeringen avser att senare anpassa dagpenningen i utbildningsbidraget vid arbetsmarknadsutbildning m.m. fr.o.m. den 29 december 1997 till samma nivåer som i arbetslöshetsersättningen.

6.2 Samordning med avgångsvederlag

Regeringens förslag: Tid då den arbetslöse från en arbetsgivare får annan ersättning än pension på grund av anställningens upphörande (avgångsvederlag) skall räknas som tid under vilken en arbetslös utfört förvärvsarbete. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter om beräkning av denna tid. De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 juli 1997.

Utredningens förslag: Utredningen har förslagit att det inte genomförs någon förändring beträffande avgångsvederlaget. Avgångsvederlag bör således, enligt utredningen, inte avräknas från arbetslöshetsersättningen utöver den avräkning som innebär att avgångsvederlag betraktas

som lön under den uppsägningstid som gäller enligt lagen (1982:80) om anställningsskydd.

Remissinstanserna: TCO är positiv till att ingen ändring av gällande praxis föreslås eftersom avgångsvederlag, enligt TCO, är en viktig faktor i samband med förhandlingar som rör omstrukturering och omställning i arbetslivet. AMS kan acceptera utredningens förslag att nuvarande ordning skall bestå vad gäller samordning med avgångsvederlag. SACO och SO ställer sig bakom utredningens förslag i denna del.

Skälen för regeringens förslag: Endast den som saknar förvärvsinkomster betraktas som arbetslös i ALF-lagens och KAS-lagarnas mening. Till förvärvsinkomster räknas lön, uppsägningslön, avgångsvederlag och andra ersättningar som utbetalas av arbetsgivaren på grund av anställningsförhållandet. Under den tid sådana förvärvsinkomster lämnas är vederbörande inte berättigad till arbetslöshetsersättning men skall å andra sidan tillgodoräknas tiden för uppfyllande av det arbetsvillkor som uppställs som kvalifikationsgrund för en ersättningsperiod. Genom en utveckling i praxis har avgångsvederlagen kommit att behandlas något annorlunda än andra förvärvsinkomster, nämligen på det sättet att den tid under vilken vederbörande anses som arbetslös har begränsats till den uppsägningstid som gäller för denne enligt anställningsskyddslagens regler, dvs. högst sex månader, även om vederlaget motsvarat betydligt fler månadslöner.

Regeringen har tidigare föreslagit ändringar av ovan nämnda praxis. Frågan har varit föremål för riksdagens behandling (prop. 1993/94:80, bet. 1993/94:AU18 och 1993/94:AU26). Riksdagen har då konstaterat att det är en utbredd företeelse på arbetsmarknaden att olika slag av ersättningar utbetalas till en arbetstagare som blivit uppsagd på grund av arbetsbrist. Enligt riksdagen är möjligheten att ekonomiskt kompensera arbetstagare som blir övertaliga många gånger en förutsättning för att en nödvändig strukturomvandling skall komma till stånd. En reglering av avgångsvederlagen skulle kunna leda till att önskvärda strukturomvandlingar motverkas.

Regeringen är väl medveten om att möjligheten att kunna uppbära arbetslöshetsersättning även om avgångsvederlag lämnas har betydelse vid omstruktureringar i arbetslivet.

Enligt regeringens mening bör avgångsvederlag i samband med avveckling av arbetskraft utgöra en del av företagets kostnader. Det finns enligt regeringen inte skäl för att staten skall bära dessa kostnader. Det bör även här framhållas att det är aktörerna inom en viss bransch som kan påverka innehållet i de överenskommelser om avgångsvederlag som träffas. Regeringen anser således att övervägande skäl talar för att det bör ske en samordning mellan arbetslöshetsersättningarna och avgångsvederlagen.

Samordningen mellan arbetslöshetsersättningarna och avgångsvederlagen bör ske genom att tid med avgångsvederlag skall räknas som förvärvsarbete i fråga om tillgodoräkningsbar tid för uppfyllande av arbetsvillkoret. Detta bör åstadkommas genom att avgångsvederlaget beräknas avse en viss tid från anställningens upphörande. Utgångspunkten bör vara avgångsvederlagets storlek i förhållande till storleken

av den försäkrades genomsnittliga månadsinkomst i anställningen under en viss period. Det bör emellertid ankomma på regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om den närmare beräkningen av denna tid. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför bemyndigas att meddela sådana föreskrifter.

En konsekvens av att avgångsvederlaget omräknas till viss tid som skall räknas som förvärvsarbete är att personen för samma tid inte är att anse som arbetslös i ALF-lagens och KAS-lagens mening och följaktligen inte heller är berättigad till arbetslöshetsersättning. Det bör betonas att förslaget inte gäller försäkringsersättningar baserade på kollektivavtal eller ideella skadestånd.

Förslaget förutsätter ändringar i 6 § lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring och 6 § lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd. Ändringarna bör träda i kraft den 1 juli 1997.

6.3 Samordning vid permittering

Regeringens förslag: Den som av arbetsgivaren permitterats utan lön har inte rätt till arbetslöshetsersättning. Om det finns särskilda skäl får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriva om undantag. Bestämmelsen träder i kraft den 29 september 1997.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: AMS anser att arbetslöshetsersättning inte skall kunna lämnas vid permitteringar. Stilleståndskostnader bör belasta produktionen och inte arbetslöshetsförsäkringen enligt AMS.

Skälen för regeringens förslag: Permittering innebär att en arbetsgivare på grund av tillfällig arbetsbrist, driftstörning eller annan sådan omständighet inte tillhandahåller arbetstagaren något arbete och befriar denne från skyldighet att närvara på arbetsplatsen. Rätten att permittera är inte reglerad i lag, men finns reglerad inom många avtalsområden inom SAF/LO.

Den nu gällande bestämmelsen om löneskydd vid permittering återfinns i anställningsskyddslagen. Enligt denna bestämmelse har en arbetstagare som permitterats rätt till samma lön som om arbetstagaren hade fått behålla sina arbetsuppgifter. Detta gäller dock inte om permitteringen är en följd av att arbetet är säsongbetonat eller av andra skäl inte är sammanhängande till sin natur. Genom kollektivavtal som har slutits eller godkänts av central arbetstagarorganisation får dock göras avvikelser från denna bestämmelse.

Fram till och med den 30 juni 1995 fanns möjlighet för arbetsgivare att erhålla statsbidrag för utbetald permitteringslön. Denna möjlighet slopades den 1 juli 1995. Permitteringslöneinstitutet byggde på en trepartsöverenskommelse mellan staten, LO och SAF. Staten stod för en

viss del av permitteringslöneersättningen som utbetalades. Efter den 1 juli 1995 har det således krävts att arbetsgivaren svarar för hela ersättningen till anställda som permitterats.

Behov av att under vissa perioder kunna minska arbetskraftskostnaderna, utan att för den skull behöva säga upp personal, är ett naturligt fenomen i en marknadsekonomi. Enligt regeringens bedömning är det dock inte arbetslöshetsförsäkringens uppgift att gå in och betala för arbetskraftskostnaderna under tillfälliga stillestånd. Regeringen föreslår därför att det införs en regel om att arbetslöshetsersättning inte får lämnas till personer som är permitterade utan lön.

Regeringen anser emellertid att regeln bör kompletteras med ett be- myndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen be- stämmer att, om det finns särskilda skäl, föreskriva att ersättning i vissa fall får lämnas. Det finns på arbetsmarknaden kollektivavtal som innebär att arbetstagare får permitteras utan lön. Om den nu föreslagna regeln skulle få fullt genomslag innebär denna att en person som är sysselsatt på ett område som omfattas av ett sådant kollektivavtal i en permitteringssituation varken skulle kunna få ersättning från arbetsgiva- ren eller arbetslöshetskassan. Undantag bör därför, enligt regeringen, kunna medges för arbetstagare som omfattas av kollektivavtal med detta innehåll som ingåtts före den 14 mars 1997. Avsteg från huvudregeln för denna grupp bör kunna medges i avvaktan på att kollektivavtalen anpassas till den nya bestämmelsen. Undantag bör vidare kunna medges för nytilträdande på arbetsmarknaden som permitterats i samband med semesterstängning.

Förslaget förutsätter ändringar i 4 § lagen (1973:370) om arbetslös- hetsförsäkring och 4 § lagen (1973:371) om kontant arbetsmark- nadsstöd. Ändringarna bör träda i kraft den 29 september 1997.

6.4 Arbetsvillkoret

Regeringens förslag: För att få rätt till arbetslöshetsersättning under en första ersättningsperiod skall sökanden under en ramtid av tolv månader omedelbart före arbetslöshetens inträde

- ha förvärvsarbetat i minst sex månader under förutsättning att förvärvsarbetet utförts under minst 70 timmar per månad, eller
- ha förvärvsarbetat i minst 450 timmar under en sammanhängande tid av 180 dagar under förutsättning förvärvsarbetet har utförts under sex perioder om 30 dagar vardera med en arbetad tid av minst 45 timmar i varje period.

Vid prövning av arbetsvillkoret bortses från vissa typer av subventionerade arbeten.

Som normalarbetstid skall gälla den genomsnittliga arbetstiden i det förvärvsarbete som innebär att arbetsvillkoret uppfylldes eller den genomsnittliga arbetstiden i allt förvärvsarbete under hela ramtiden.

Studier som finansierats med särskilt utbildningsbidrag skall vid kvalificering till ytterligare ersättningsperioder jämföras med förvärvsarbete. I övrigt föreslås inte några ändringar när det gäller återkvalificeringen.

Ändringen av arbetsvillkoret träder i kraft den 1 juli 1997. Övriga ovan nämnda förslag träder i kraft den 29 september 1997.

Utredningens förslag: Utredningen föreslår ett arbetsvillkor på 75 timmar per månad under minst nio månader inom en ramtid av tolv månader före arbetslöshetens inträde. Utredningen föreslår också att anställningar med viss statlig lönesubvention skall få tillgodoräknas vid uppfyllandet av detta villkor. Utredningen föreslår vidare ett mindre strängt krav för rätt till ersättning för dem som är nytillträdande på arbetsmarknaden.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har förordat ett mindre strängt arbetsvillkor än det utredningen föreslagit. *LO* anser att nuvarande arbetsvillkor bör gälla även fortsättningsvis. *TCO* anser i första hand att arbetsvillkoret bör förkortas till sex månader och i andra hand att ramtiden bör förlängas till 24 månader alternativt 18 månader. Oavsett ramtiden och krav på antal arbetade månader anser *TCO* att antalet arbetade timmar per månad skall kunna vara fritt fördelade. *SACO* anser att det, såsom utredningen föreslagit, är rimligt att kräva nio månaders arbete men att detta arbete bör kunna få utföras under en ramtid på 18 månader eller t.o.m. 24 månader. *AMS* föreslår att nuvarande konstruktion av arbetsvillkoret bibehålls men att det skärps till att arbete skall ha utförts under 120 dagar fördelade på minst sju kalendermånader. *AMS* anser vidare att alla anställningar, där det föreligger ett normalt anställningsförhållande och för vilka lagen om anställnings-

skydd gäller, skall kunna användas för att uppfylla arbetsvillkoret. SO förordar ett arbetsvillkor på 100 dagar, fördelade på minst sex månader inom en ramtid på 12 månader. Detta villkor skall enligt SO också gälla som kvalificering för ytterligare perioder med ersättning. *Arbetsgivarverket* anser bl.a. att utredningens förslag till kvalificeringskrav för rätt till ersättning i huvudsak är väl avvägda.

Skälen för regeringens förslag: Det arbetsvillkor som en arbetslös måste uppfylla för att få rätt till arbetslöshetsersättning ser i dag ut på följande sätt. Den arbetslöse måste under en ramtid av tolv månader omedelbart före arbetslöshetens inträde ha utfört förvärvsarbete i viss omfattning. Med förvärvsarbete avses i detta sammanhang också tid då sökanden haft semester eller varit ledig från sin anställning med helt eller delvis bibehållen lön. Vissa former av förvärvsarbeten får dock inte tillgodoräknas. Det rör sig här om anställningar som på visst sätt subventionerats med statligt stöd.

Förvärvsarbetet skall vidare vara av viss omfattning för att ge rätt till ersättning. När det gäller rätt till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen är kravet att förvärvsarbetet skall ha pågått i minst 80 dagar fördelade på minst fem månader. Endast dag då förvärvsarbetet har utförts i minst tre timmar får räknas med. När det gäller rätt till KAS är motsvarande krav att sökanden under en ramtid av tolv månader omedelbart före arbetslöshetens inträde har utfört förvärvsarbete i minst fem månader. Hänsyn tas här endast till månad då förvärvsarbete utförts under minst 75 timmar.

Utredningen föreslår ett skärpt arbetsvillkor. Enligt utredningen markeras då tydligare att det krävs en fast anknytning till arbetsmarknaden för att få del av de förmåner arbetslöshetsförsäkringen innebär. Utredningen föreslår att det för en första period med inkomstrelaterad ersättning skall krävas reguljärt arbete i minst 75 timmar per månad under minst nio månader under en ramtid av tolv månader före arbetslöshetens inträde. För nytillträdande på arbetsmarknaden föreslår utredningen dock ett mindre strängt arbetsvillkor.

Regeringen anser att rätten till arbetslöshetsersättning under en första ersättningsperiod bör bygga på en fast förankring på arbetsmarknaden. Sökanden skall ha förvärvsarbetat reguljärt i viss omfattning. Först vid förlusten av en sådan anknytning till arbetsmarknaden bör ersättning vid arbetslöshet lämnas för att ställa om till ett nytt arbete. Regeringens bedömning är att de nuvarande arbetsvillkoren i de båda ovan beskrivna stödsystemen inte innebär tillräcklig anknytning till arbetsmarknaden. Regeringen föreslår därför att för rätt till en första ersättningsperiod enligt ALF- eller KAS-lagen skall som *huvudregel* krävas att den arbetslöse under en ramtid av tolv månader omedelbart före arbetslöshetens inträde har förvärvsarbetat i minst sex månader. Endast månad då förvärvsarbete utförts under minst 70 timmar får här räknas in.

Regeringen anser emellertid att det också finns skäl att ge dem som inte utfört förvärvsarbete på det sätt som anges i huvudregeln men som ändå visat sig ha en god anknytning på arbetsmarknaden en möjlighet att kvalificera sig för ersättning. Regeringen föreslår därför som en *alternativregel* att den som förvärvsarbetat i minst 450 timmar under en

sammanhängande tid av 180 dagar också skall ha rätt till ersättning. En förutsättning skall dock vara att förvärvsarbetet har utförts under sex perioder om 30 dagar vardera med en arbetad tid av minst 45 timmar i varje period.

Beträffande frågan om vad för slags arbete som skall kunna ge rätt till ersättning föreslår utredningen att även anställningar som är statligt subventionerade bör kunna räknas in i arbetsvillkoret för en första ersättningsperiod, om det föreligger ett anställningsförhållande som är reglerat i kollektivavtal och om kollektivavtalsenlig lön utgår, eller jämförbara villkor gäller. För att arbetet skall vara kvalifikationsgrundande bör dock enligt utredningens mening subventionen inte överstiga 50 procent av lönekostnaden. När det gäller anställningar som subventioneras för att underlätta för arbetshandikappade att komma in i arbetslivet bör, enligt utredningen, undantag göras från denna begränsningsregel. Utredningen har vidare föreslagit att praktik som genomförs i samband med gymnasiestudier inte skall kunna kvalificera till arbetslöshetsersättning.

Bland remissinstanserna har TCO, SACO och AMS förordat att alla anställningar där det föreligger normalt anställningsförhållande bör kunna räknas med i arbetsvillkoret.

Regeringen anser för sin del att huvudprincipen bör vara att för att få rätt till arbetslöshetsersättning bör sökanden ha utfört *reguljärt arbete* i viss omfattning. Med detta avser regeringen att det undantag för vissa typer av subventionerade anställningar när det gäller uppfyllandet av arbetsvillkoret som i dag finns också bör gälla framledes. Detta bör dock enligt regeringens mening inte gälla för anställningar som på något sätt subventionerats med stöd av förordningen om rekryteringsstöd. Sådana anställningar bör inte få tillgodoräknas för uppfyllande av arbetsvillkoret den första ersättningsperioden. Enligt nu gällande bestämmelser är det bara vikariatsstöd enligt förordningen (1986:414) om rekryteringsstöd som inte får tillgodoräknas.

Regeringen föreslår således att vid prövningen av arbetsvillkoret för en första ersättningsperiod skall bortses från förvärvsarbete som arbetsgivaren finansierat med stöd av förordningen om rekryteringsstöd eller förordningen (1987:411) om beredskapsarbete eller som bedrivits med stöd av förordningen (1984:523) om bidrag till arbetslösa m.fl. som startar egen näringsverksamhet.

Ovanstående ändringar av arbetsvillkoret föranleder ändringar i 6 § lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring och 6 § lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd.

Liksom nu kommer också framledes att finnas en koppling mellan arbetsvillkoret och normalarbetstidens beräkning. När det gäller fastställande av dagpenning i form av inkomstrelaterad ersättning skall beräkningen nämligen utgå från den genomsnittliga arbetstiden i det förvärvsarbete som innebär att arbetsvillkoret uppfylldes. Detta innebär att för den som uppfyllt arbetsvillkoret genom huvudregeln, dvs. arbete i minst sex månader med vardera minst 70 arbetade timmar, skall normalarbetstiden utgöra ett genomsnitt av arbetstiden under dessa månader. Om arbetsvillkoret i stället uppfyllts med alternativregeln skall

arbetet i den sammanhängande 180-dagarsperioden utgöra grunden för beräkningen av normalarbetstiden. För den som kvalificerat sig genom huvudregeln skall det emellertid också vara möjligt att vid normalarbetstidens beräkning utgå från ett genomsnitt av all arbetad tid i alla månader under ramtiden. Det är dock endast månad då arbete utförts minst 70 timmar som får tas med vid denna genomsnittsberäkning.

Vad som nu sagts om normalarbetstidens beräkning föranleder en ändring i 20 § ALF-lagen.

För den som en gång har påbörjat en ersättningsperiod och skall kvalificera sig för ytterligare ersättningsperioder gäller både i ALF- och KAS-lagarna att med förvärvsarbete jämföras tid med vissa i lagarna angivna verksamheter som således medräknas för kvalificering för ytterligare ersättningsperioder. Det rör sig bl.a. om fullföljd arbetsmarknadsutbildning eller yrkesinriktad rehabilitering, tjänstgöring enligt lagen om totalförsvarsplikt, tid med föräldrapenningförmån och vissa typer av statligt subventionerade arbeten. Regeringen föreslår här en justering i förhållande till vad som gäller i dag. Regeringens satsning på ett massivt utbildningsprogram för främst arbetslösa innebär att det från och med andra halvåret 1997 skall bli möjligt för arbetslösa att studera och under denna tid få ett särskilt utbildningsbidrag. Regeringens bedömning är att även sådana fullföljda studier, i likhet med vad som gäller för arbetsmarknadsutbildning och yrkesinriktad rehabilitering, skall jämföras med förvärvsarbete när det gäller kvalificering till ytterligare ersättningsperioder. I likhet med vad som gäller för arbetsmarknadsutbildning och yrkesinriktad rehabilitering bör också studier med särskilt utbildningsbidrag som inte fullföljts förlänga ramtiden. Tid i studier med särskilt utbildningsbidrag skall inte inräknas i ersättningsperioden och reglerna om avstängning i KAS- och ALF-lagarna skall äga motsvarande tillämpning på dem som studerar med särskilt utbildningsbidrag.

Den föreslagna justeringen föranleder ändringar i 7, 8 och 31 §§ lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring och 7, 8 och 28 §§ lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd.

Förslagen, såvitt gäller arbetsvillkoret, bör träda i kraft den 1 juli 1997 och i övrigt den 29 september 1997.

6.5 Samordning med studiestöd

Regeringens förslag: Arbetslöshetsersättning lämnas som regel inte till den som bedriver studier och därvid uppbär någon form av studiestöd. Är studierna en direkt fortsättning av studier som varaktigt bedrivits vid sidan av förvärvsarbete får dock arbetslöshetsersättning lämnas för inkomstbortfallet av arbetet under förutsättning att studierna inte utvidgas under arbetslösheten. Förslaget gäller fr.o.m. den 29 september 1997.

Utredningens förslag: Utredningen anser att om en arbetslös uppbär studiestöd bör han eller hon oavsett studiestödets omfattning inte vara berättigad till arbetslöshetsersättning.

Remissinstanserna: *SACO* anser att avvägningen mellan å ena sidan den önskvärda möjligheten att utnyttja tiden under en arbetslöshetsperiod till meningsfulla studier och å andra sidan kravet att stå till arbetsmarknadens förfogande inte är enkel. Oavsett vilket mått man väljer är det viktigt att hänsyn endast tas till studiernas faktiska omfattning. Det primära vid ett sådant hänsynstagande är att den studerande faktiskt står till arbetsmarknadens förfogande på heltid. *TCO* förordar en samordningsregel mellan arbetslöshetsersättning och eventuellt studiestöd.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 4 §§ ALF-lagen och KAS-lagen lämnas inte ersättning till den som deltar i utbildning om det inte finns särskilda skäl. Närmare föreskrifter om tillämpningen av denna bestämmelse meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Regeringen har i 22a § förordningen (1988:1400) om arbetslöshetsförsäkring föreskrivit att sådana särskilda skäl finns bl.a. när den arbetslöse bedriver studier på deltid, under förutsättning att studierna inte hindrar honom från att söka och ta heltidsarbete samt att han är beredd att avbryta studierna om dessa kan hindra honom från att ta arbete. Några egentliga regler om vad som skall gälla för den som får studiestöd finns inte.

AMS har i skrivelse den 27 februari 1996 föreslagit en ändring av dessa föreskrifter. *AMS* menar att det bör vara en grundläggande princip att utbildningars finansiering skall vara skild från arbetslöshetsersättning och att studier i stället skall finansieras med de former av ekonomiskt stöd som samhället tillhandahåller för detta ändamål. Risken är uppenbar att arbetslöshetsersättningen, vid en alltför generös tillämpning, felaktigt blir en förmånlig studiefinansiering. *AMS* anser att den som uppbär studiestöd skall bedömas vara studerande i första hand och inte arbetssökande. *AMS* föreslår att en förutsättning för arbetslöshetsersättning skall vara att den sökande inte uppbär någon form av studiestöd.

SO har i skrivelse den 19 mars 1996 föreslagit en samordningsregel som innebär att arbetslöshetsersättning inte får lämnas för tid för vilken

den försäkrade uppbär särskilt vuxenstudiestöd.

Den som under arbetslösheten börjar en deltidsutbildning kan alltså få hel arbetslöshetsersättning om han eller hon söker heltidsarbete och studierna inte hindrar personen från att ta ett heltidsarbete. Det förekommer också att hel arbetslöshetsersättning lämnas även om personen uppbär studiestöd för sina deltidsstudier.

Regeringen anser att det finns anledning att betona att rätten att studera under tiden med arbetslöshetsersättning är en ren undantagssituation. Sådana studier bör vara tillfälliga och kunna avbrytas när som helst till förmån för ett arbete.

Regeringen delar AMS uppfattning att det förhållandet att en person uppbär någon form av studiestöd, som helt eller delvis består av bidrag, är ett bland flera sätt att visa att han eller hon främst är studerande och inte i första hand arbetsökande. Arbetslöshetsersättning bör därför i normalfallet inte lämnas till en sådan studerande.

Det kan emellertid uppstå situationer där det kan vara befogat att lämna arbetslöshetsersättning trots att personen bedriver vissa studier med studiestöd som helt eller delvis består av bidrag. Det kan röra sig om en person som varaktigt vid sidan av sitt deltidsarbete studerat och uppburit studiestöd. Den personen bör kunna få arbetslöshetsersättning för det inkomstbortfall som uppstått på grund av han eller hon ofrivilligt fått lämna arbetet. Det är i detta sammanhang angeläget att betona att studierna inte får hindra den arbetslöse från att ta ett nytt arbete i åtminstone samma omfattning som tidigare och även med andra arbetstider. Regeringen kommer också mot bakgrund av regeringens satsning på det s.k. kunskapslyftet att överväga om det bör finnas ytterligare möjligheter att få arbetslöshetsersättning vid sidan av studier.

Förslaget föranleder ändringar i 4 § lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring och 4 § lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd. Förslaget bör träda i kraft den 29 september 1997.

6.6 Samordning med bisyssla

Regeringens förslag: Som ett av kriterierna för vad som skall anses som bisyssla införs en inkomstgräns för bisysslan motsvarande högst 1 400 kronor per vecka. Den del av inkomsten av bisyssla som överstiger 1 400 kronor per vecka skall till hälften reducera ersättningen från arbetslöshetsförsäkringen.

Förslaget träder i kraft den 29 september 1997.

Utredningens förslag: Dagens regler om bisysslor bör behållas, samtidigt som en samordningsregel införs. Kravet på varaktighet i bisysslan bör vara minst nio månader jämsides med huvudsysselsättningen. Alla inkomster av bisysslan som överstiger nivån på grundbeloppet i arbetslöshetsförsäkringen bör fr.o.m. andra delperioden reducera ersättningen i motsvarande mån.

Remissinstanserna: *TCO* anser att utredningens förslag är alltför långtgående och motverkar arbetslinjen. *LO* tycker att det är riktigt att bisyssla kan få fortsätta utan att ersättningen äventyras. *LO* tillstyrker förslaget att bisyssla skall ha pågått under hela tiden i arbetsvillkoret. *SACO* anser att en samordningsregel mellan bisyssleinkomster och arbetslöshetsersättning innebär att ersättningen behovsprövas. I stället bör ett visst antal arbetstimmar tillåtas i bisysslan. *AMS* anser att samordning bör ske av antalet timmar, inte av inkomsterna på grund av kontrollsvårigheter. *SO* föreslår att enbart en del av utökningen som inkräktar på medlemmens arbetsutbud skall avräknas från arbetslöshetsersättningen.

Skälen för regeringens förslag: När en sökande begär arbetslöshetsersättning med anledning av att ett av hans eller hennes arbeten har upphört uppstår frågan hur man skall se på det arbete som den sökande fortfarande utför. Skall man helt bortse från att den sökande faktiskt har visst arbete eller skall detta arbete på något sätt reducera den ersättning som lämnas? Reglerna om bisyssla finns i ALF-lagen där det stadgas i 23 § andra stycket att vid beräkning av arbetslöshet enligt första stycket tas inte hänsyn till bisyssla som försäkrad före arbetslöshetens inträde varaktigt utfört vid sidan av heltidsarbete om bisysslan inte utvidgas under arbetslösheten och inte hindrar den försäkrade från att anta erbjudet lämpligt arbete.

AMS har föreskrivit att bestämmelserna i 23 § andra stycket ALF-lagen skall tillämpas även i fråga om kontant arbetsmarknadsstöd.

Kravet på varaktighet har enligt praxis knutits till arbetsvillkoret vilket innebär att det för närvarande krävs att verksamheten utförts vid sidan av heltidsarbete under minst fem månader för att betraktas som bisyssla. Regeringen delar utredningens uppfattning att varaktighetskravet bör överensstämma med arbetsvillkoret.

I ALF-lagen finns för närvarande ingen beloppsgräns för bisyssla. I de fall det bedömts att en bisyssla, som varit på heltid, inte hindrat den sökande från att ta ytterligare ett heltidsarbete kan de totala inkomsterna under arbetslösheten bli betydande. Det förekommer också att en deltidsbisyssla ger inkomster som kanske motsvarar vad många arbetstagare tjänar vid heltidsarbete. Regeringen anser att inkomsterna av bisysslan bör få betydelse både i början av arbetslösheten när det gäller att bedöma om verksamheten är en bisyssla och under tiden i arbetslöshet där inkomster som överstiger en viss nivå bör reducera arbetslöshetsersättningen. Inkomsterna av verksamheten i genomsnitt bör inte få ha överstigit 1 400 kronor per vecka för att betraktas som en bisyssla. Bisysslan bör inte heller få hindra den sökande från att aktivt söka och anta nytt heltidsarbete. Bisysslan bör vidare inte få utvidgas under arbetslösheten.

Om inkomsten från bisysslan, utan att den arbetslöse lägger ned mer tid i bisysslan, överstiger 1 400 kronor per vecka bör hälften av det överskjutande beloppet reducera det belopp som utbetalas från arbetslöshetskassan för den veckan. Beloppet bör vara knutet till vecka eftersom arbetslösheten och det arbete som eventuellt utförs redovisas veckovis till arbetslöshetskassan.

Det bör åligga den arbetslöse att på eget initiativ redovisa såväl om bisysslan utvidgas under arbetslösheten som om inkomsten skulle komma att överstiga 1 400 kronor per vecka. Reduceringen av ersättningen bör gälla från och med den första ersättningsperioden.

Förslaget föranleder en ändring i 23 § lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring. Förslaget bör träda i kraft den 29 september 1997.

6.7 Överhoppningsbar tid

Regeringens förslag: För sökande som inte arbetat på grund av att han eller hon följt med sin maka eller make vid dennes arbete i utlandet hos arbetsgivare med säte i Sverige och vars lön utbetalats härifrån föreslås följande: Vid bestämmande av ramtid för prövning av arbetsvillkoret och vid återgång i en pågående ersättningsperiod räknas inte in tid då den sökande inte arbetat.

I ramtiden räknas inte heller in tid då den sökande varit hindrad att arbeta på grund av vård av adoptivbarn i två år efter barnets ankomst till familjen.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 29 september 1997.

Utredningens förslag: Utredningen har inte lämnat något förslag i dessa delar.

Skälen för regeringens förslag: För att beviljas arbetslöshetsersättning krävs att den arbetslöse under en ramtid av tolv månader närmast före arbetslösheten utfört arbete. I ramtiden ingår inte tid då den arbetslöse har varit hindrad att arbeta av skäl som närmare anges i ALF- och KAS-lagarna. Sådana skäl är t.ex. sjukdom, heltidsutbildning och vård av eget barn eller adoptivbarn som inte fyllt två år.

Med anledning av att adoptivbarn oftast kommer till familjen en tid efter sin födelse föreslår regeringen att den överhoppningbara tiden för vård av adoptivbarn inte direkt knyts till barnets egen ålder utan till tidpunkten för barnets ankomst till adoptivfamiljen.

Regeringen har i skrivelse (skr. 1994/95:221) till riksdagen den 27 april 1995 redovisat förslag från en arbetsgrupp inom utrikesdepartementet som tillsatts med uppgift att behandla de frågor som riksdagen anmält i riksdagens skrivelse 1993/94:439. Arbetsgruppen föreslår att den tid då en medföljande UD-make är bosatt utomlands skall få betraktas som överhoppningsbar enligt 8 § ALF- och KAS-lagarna. Utrikesutskottet har i betänkande 1995/96:UU11 konstaterat att en utredning av reglerna om arbetslöshetsersättningen har tillsatts och anser att utredningen även bör vidta en översyn och prövning av UD-makars rätt till arbetslöshetsersättning.

Mot bakgrund av detta föreslår regeringen en viss utvidgning av vad som skall utgöra s.k. överhoppningsbar tid vid fastställande av den ramtid om tolv månader inom vilken arbetsvillkoret skall vara uppfyllt eller vid

återgång i ersättningsperiod inom samma tidsram. Det bör gälla tid då en person som medföljt en make eller maka som arbetat i utlandet hos arbetsgivare med säte i Sverige och vars lön utbetalas härifrån.

En förutsättning för att tiden skall vara överhoppningsbar bör dock vara att den inte samtidigt är tillgodoräkningsbar i arbetsvillkoret till följd av överenskommelse som Sverige träffat med annan stat eller på grund av Sveriges medlemskap i EU eller till följd av EES-avtalet.

6.8 Företagares ersättningsrätt

6.8.1 När anses en företagare som arbetslös?

Regeringens förslag: Avgörandet för om företagare skall anses som arbetslös skall ske utifrån en samlad bedömning av om hans eller hennes personliga verksamhet i rörelsen har upphört annat än tillfälligt.

Även en företagare som har upphört med sin personliga verksamhet i en och samma rörelse endast tillfälligt skall i vissa fall kunna anses som arbetslös. Detta gäller dock endast för ett tillfälligt uppehåll i den personliga verksamheten.

Förslagen träder i kraft den 29 september 1997.

Utredningens förslag: Utredningen har inte föreslagit någon utvidgning av de krav som ställs för att en företagare skall betraktas som arbetslös. Däremot anser utredningen att det bör införas tidsgränser i lagstiftningen för när en verksamhet kan anses ha upphört annat än tillfälligt.

Vidare anser utredningen att det bör införas en möjlighet för företagare att kunna få arbetslöshetsersättning vid ett tillfälligt uppehåll i den personliga verksamheten. Möjligheten att tillfälligt lägga ned verksamheten skall endast kunna användas en gång och företagaren skall under uppehållet i princip vara förhindrad att vidtaga andra åtgärder än skyddsåtgärder.

Remissinstanserna: Ett flertal remissinstanser är negativa till utredningens förslag om tidsgränser för när en verksamhet skall anses ha upphört annat än tillfälligt. *SO* och *Småföretagarnas arbetslöshetskassa* anser att sådana tidsgränser verkar hämmande på arbetslinjen. *AMS* anser att en bedömning av samtliga omständigheter måste göras i varje enskilt fall för att bedöma om verksamheten upphört. Om tidsgränser införs kan det bl.a. komma att innebära yrkesförbud för näringsidkaren.

De flesta remissinstanserna är positiva till utredningens förslag om att införa regler om att ett företag skall kunna vilandeförklaras. *Företagarnas riksorganisation*, liksom *LRF* och *Småföretagarnas arbetslöshetskassa* vill dock ha ännu generösare regler. De föreslagna villkoren anses som för hårda då viss verksamhet bör kunna få bedrivas

under vilandeperioden. *Köpmannaförbundet*, *Köpmännens arbetslöshetskassa* och *Småföretagarnas arbetslöshetskassa* anser att möjligheten att vilandeförklara ett företag inte skall begränsas till en gång.

Skälen för regeringens förslag:

En samlad bedömning

En företagare anses enligt gällande regler som arbetslös när den personliga verksamheten har upphört annat än tillfälligt.

I allmänhet innebär detta att företagaren skall ha avyttrat fast egendom och rörelsetillgångar. Ett fortsatt innehav av fastighet eller annan rörelsetillgång av betydande värde kan vara skäl att ifrågasätta om sökandens personliga verksamhet i rörelsen verkligen har upphört. En bedömning måste i dessa fall ske av andra omständigheter av betydelse som t.ex. om sökandens närstående fortsätter verksamheten.

Enligt förarbetena till de nuvarande reglerna i ALF- och KAS-lagarna innebär kravet på att den personliga verksamheten skall ha upphört i rörelsen bl.a. att det inte får röra sig om ett tillfälligt eller tidsbegränsat avbrott. I normalfallet krävs att ett inregistrerat företag skall ha avregistrerats. Villkoret att verksamheten skall ha lagts ned har i praxis bedömts i en mängd olika situationer. Om exempelvis ackordsförhandlingar pågår eller skulder fortfarande finns har verksamheten ansetts inte ha lagts ned annat än tillfälligt. Orsaken till att företagares ersättningsberättigade arbetslöshet anses inträffa först när verksamheten lagts ned annat än tillfälligt är främst kontrollsvårigheter och risk för konkurrenssnedvridning.

Regeringen anser att dessa principer i huvudsak skall gälla även fortsättningsvis när det gäller att bedöma om en företagare har upphört med sin verksamhet definitivt.

Enligt regeringens mening finns det emellertid anledning att förändra dessa principer i ett avseende för att undvika oönskade effekter. Frågan om när en företagare skall anses som arbetslös har varit och är alltjämt en av de mest svårbedömbara inom arbetslöshetsersättningsystemet. Förtydliganden från statsmakternas sida har därför fått göras vid flera tillfällen. Det har gällt bl.a. frågan om hur man skall bedöma arbetslösheten för den som har endast formella funktioner i en rörelse och som inte har något reellt inflytande över rörelsens verksamhet.

Beroende på annan lagstiftnings utformning, bl.a. skattelagstiftningens, finns det situationer där en företagare som har upphört med sin verksamhet definitivt ändå för kortare eller längre perioder därefter betraktas som företagare. Vid tillämpningen av reglerna för arbetslöshetsersättning bedöms en sådan person ofta som inte arbetslös och har därigenom inte rätt till arbetslöshetsersättning trots att han eller hon står till arbetsmarknadens förfogande utan begränsningar.

Enligt regeringens mening bör, inte minst mot bakgrunden av det angelägna att stimulera till nyföretagande, tillämpningen av arbetslöshetsbegreppet för företagare inte ha en så snäv innebörd att det avhåller människor från att starta nya verksamheter. En *samlad bedömning* av relevanta förhållanden bör vara styrande för om en företagare skall anses som arbetslös, inte enstaka omständigheter såsom en kvarvarande skyldighet att vara registrerad för mervärdesskatt eller att inneha F-skattsedel. En sådan skyldighet eller nödvändighet kan tänkas uppkomma om en företagare utfört en tjänst som vid nedläggelsen av rörelsen ännu ej betalats. Företagaren kan då behöva ha sin F-skattsedel kvar för att uppdragsgivaren inte skall bli skyldig att betala in sociala avgifter. Likaså kan företagaren förväntas redovisa ingående eller utgående mervärdesskatt som hänför sig till tiden före det att företaget lagts ned. Vidare bör en sådan omständighet som att en företagare, som har sin privatbostad på samma fastighet som rörelsen eller i anslutning till denna, bor kvar på näringsfastigheten efter den definitiva nedläggelsen av rörelsen inte ensamt innebära att arbetslöshetsersättning inte kan lämnas.

Regeringen anser att det bör vara möjligt för en företagare t.ex. en lantbrukare som blivit arbetslös att hyra ut lokaler eller arrendera ut mark. En förutsättning bör dock vara att den arbetslöse är arbetsför och att han eller hon står till arbetsmarknadens förfogande. En förutsättning för att tillåta denna verksamhet är att företagaren inte tidigare haft sin mark utarrenderad eller sina lokaler uthyrda, utan att han eller hon själv brukat marken i rörelsen. Den tid som den arbetslöse lägger ner på att administrera uthyrningen eller utarrenderingen får inte utgöra hinder för att stå till arbetsmarknadens förfogande.

Andra förhållanden att beakta vid en samlad bedömning kan vara en medlems roll i ett kooperativ eller en ekonomisk förening. Endast innehavet av ett förtroendeuppdrag eller tillhörigheten till ett kooperativ eller en förening bör således inte vara avgörande. Det väsentliga att bedöma bör vara medlemmens funktion och inflytande samt ekonomiska engagemang i och beroende av kooperativet eller föreningen och om detta hindrar personen i fråga från att stå till arbetsmarknadens förfogande.

Kravet på en att en samlad bedömning skall göras för att fastställa om en företagare skall anses som arbetslös eller inte bör skrivas in i lagen.

Regeringen vill här ta upp en fråga som gäller rätten till arbetslöshetsersättning för företagare som är partiellt arbetslösa. Den 1 januari 1997 trädde nya regler i kraft gällande sjukpenning och förtidspension. Förändringen innebär bl.a. att arbetsförmågan i framtiden skall bedömas mer renodlat utifrån medicinska kriterier. Syftet med detta är att utforma klara regler som medverkar till att tydliggöra gränserna för vad som bör ersättas från socialförsäkringen. En renodling av kriterierna för arbetsförmågebedömningen innebär inte bara en minskning av försäkringens kostnader utan ger även underlag för en mer rättvisande bild av samhällets kostnader inom olika områden. Problem som i grunden inte

är medicinskt betingade bör i första hand hanteras med arbetsmarknads- eller socialpolitiska medel. Därigenom uppnås även bättre underlag för framtida beslut om åtgärder och prioriteringar mellan olika områden.

Vid riksdagsbehandlingen av proposition 1996/97:28 Kriterierna för rätt till ersättning i form av sjukpenning och förtidspension uttalade socialförsäkringsutskottet (bet. 1996/97:SfU6, Ändrade kriterier för rätt till sjukpenning och förtidspension) att vissa av dem som saknar arbetsgivare, som exempelvis egenföretagare, med den nya bedömningen kommer att anses ha en restarbetsförmåga. Därigenom kommer de att hänvisas till annat på arbetsmarknaden normalt förekommande arbete. Om inget sådant finns, och om de inte har möjlighet att få ersättning från arbetslöshetsförsäkringen kan de komma att ställas utan ersättning från såväl socialförsäkringen som arbetslöshetsförsäkringen. Detta gäller t.ex. företagare som inte helt har avvecklat sin verksamhet. Utskottet uttalade att det erfarit att regeringen avsåg att återkomma till riksdagen med ett förslag med anledning av ARBOM-utredningens förslag till ny arbetslöshetsförsäkring. Utskottet underströk vikten av att frågan om företagarnas rätt till arbetslöshetsersättning skulle ges en positiv prövning. Utskottet ansåg dock att det inte var nödvändigt med ett tillkännagivande i frågan.

I och med de förslag som regeringen nu lägger genomförs flera positiva förändringar vad gäller företagares rätt till arbetslöshetsersättning. Genom att en samlad bedömning av relevanta förhållanden bör ligga till grund för bedömningen av företagares rätt till arbetslöshetsersättning förbättras denna grupps möjligheter till sådan ersättning. Detta gäller även företagare som inom socialförsäkringarna bedöms ha restarbetsförmåga och som är arbetslös. För företagare som utnyttjar hela eller delar av sin restarbetsförmåga i det egna företaget kvarstår dock att de varken är berättigade till arbetslöshetsersättning eller ersättning från socialförsäkringen i de fall de inte finner arbete på marknaden där den resterande arbetsförmågan kan utnyttjas.

I detta sammanhang kan även nämnas att den ovan beskrivna renodlingen av socialförsäkringen är kompletterad med bestämmelser om rimlighetsbedömning i det enskilda fallet. Omständigheter som om det finns särskilda skäl för det kan påverka rätten till sjukpenning och förtidspension är t.ex. ålder och bosättningsförhållanden. Därvid bör åldersfaktorn väga tyngst.

Regeringen avser att noga studera frågan om företagares rätt vad gäller rätten till arbetslöshets- och socialförsäkringsersättningar så att oönskade effekter kan undvikas för denna grupp. Regeringen kommer mot denna bakgrund att ge RFV och AMS i uppdrag att skyndsamt redovisa effekterna av de nya reglerna inom socialförsäkringen vad gäller företagares möjligheter att få ersättning från socialförsäkringen respektive arbetslöshetsförsäkringen. Regeringen avser att återkomma med erforderliga förslag till riksdagen i samband med budgetpropositionen.

Tillfälligt uppehåll

Regeringen anser i likhet med utredningen att det finns skäl att företagare som endast tillfälligt upphör med sin verksamhet i vissa fall skall kunna få arbetslöshetsersättning. Genom att införa en regel om att företaget inte behöver läggas ned definitivt med åtföljande krav på omedelbar avyttring av lager och inventarier med risk för underpriser, kan risktagandet minskas för den som står inför att starta ett företag. Vetskapen om att denna möjlighet finns att tillfälligt lägga ned verksamheten utan detta risktagande kan bli den faktor som gör att företagaren vågar ådra sig initialkostnader och sätta i gång med rörelsen. Genom förslaget undviks bl.a. risken för onödig kapitalförstöring.

Regeringen föreslår att möjligheten att kunna få ersättning under ett avbrott begränsas till en gång. Kontroll- och konkurrensaspekterna väger därför inte lika tungt jämfört med om det skulle vara möjligt att vilande-förklara rörelsen ett flertal gånger.

Regeringen föreslår därför att det införs en regel om att en företagare i vissa fall skall kunna betraktas som arbetslös vid ett tillfälligt uppehåll i en och samma verksamhet. En förutsättning bör dock vara att uppehållet i rörelsen inte till någon del är av säsongkaraktär.

Vissa villkor bör dock ställas upp för att en företagare skall ha rätt att få arbetslöshetsersättning när han eller hon tillfälligt upphör med sin verksamhet. En anställd får som regel ersättning varje gång en anställning upphör och arbetslöshet uppstår. En motsvarande möjlighet för företagare – att hur många gånger som helst tillfälligt upphöra med sin verksamhet i en och samma rörelse skulle dock föra alltför långt. En sådan obegränsad rätt skulle kunna leda till att företagaren när ersättningsperioden gått till ända kan gå tillbaka till sitt företag under sex månader och under samma tid upparbeta ett nytt arbetsvillkor som skulle kvalificera till en ny ersättningsperiod.

För att understryka karaktären av att ersättningen vid tillfälligt upphörande är ett speciellt skydd i en ovanlig situation och för att förhindra missbruk av regeln föreslår regeringen att då företagaren återupptar verksamheten skall för rätt till ytterligare ersättning krävas att verksamheten i rörelsen upphört annat än tillfälligt.

Rätten till ersättning då företagare tillfälligt upphört med verksamheten bör vara knuten till både personen i fråga och företaget. Det bör således inte få förekomma att exempelvis en familj som driver en rörelse, ges möjlighet att ett flertal gånger lägga ned verksamheten tillfälligt genom att växelvis låta familjemedlemmarna ingå i företaget.

Vidare bör i princip ingen egentlig verksamhet få bedrivas i rörelsen utan denna skall faktiskt ha upphört. Ingen produktion av varor eller tjänster bör få ske och inte heller någon förberedelse av sådan produktion. Dessutom bör inga inköp få göras och någon försäljning annat än i undantagsfall av omsättningstillgångar såsom lager bör inte få förekomma. Vidare bör krävas att varken ackquisition eller marknadsföring förekommer under den tid då verksamheten lagts ned tillfälligt. Vid

tveksamheter huruvida verksamheten verkligen har upphört bör få krävas intyg av en betrodd person som är väl insatt i verksamheten. Att tacka nej till ett erbjudet lämpligt arbete med hänvisning till ett eventuellt återupptagande av ett företagande bör inte utgöra ett godtagbart skäl för att undvika avstängning från rätt till ersättning. I detta sammanhang anser regeringen att det är av vikt att understryka att en förutsättning för rätt till ersättning är att den som lagt ned sitt företag tillfälligt och anmält sig arbetslös står till arbetsmarknadens förfogande. Arbetsförmedlingen kan komma att anvisa ett arbete eller en arbetsmarknadspolitisk åtgärd som naturligtvis är återkvalificerande för rätt till ersättning. Under den tid som företagaren har sitt företag nedlagt behandlas han eller hon som andra som söker ersättning vid arbetslöshet.

Företagaren bör på samma sätt som bör gälla för den som upphört med sin verksamhet definitivt kunna hyra ut lokaler eller arrendera ut mark. Dessutom bör skyddsinsatser vara tillåtna, som företagaren är tvungen att vidta för att hindra förstörelse av egendom. Exempel på en sådan åtgärd är försäljning av ett lager. I normalfallet bör inte försäljning av lager kunna ske, utan det skall vara fråga om särskilda omständigheter som inträffat. Andra åtgärder som bör få vidtas är t.ex. lagstadgad redovisning eller andra skyldigheter eller åtaganden som myndigheter beslutar om. En självklar förutsättning för att den sökande skall kunna behålla sin arbetslöshetsersättning trots att vissa skyddsinsatser får vidtas är att de inte hindrar honom eller henne från att stå till arbetsmarknadens förfogande.

Uppdragstagares ersättningsrätt

ARBOM-utredningen har föreslagit att uppdragstagare i vissa fall skall kunna få arbetslöshetsersättning enligt arbetstagarreglerna. Utredningen har vidare föreslagit vissa villkor för när detta skall få ske. Regeringen har övervägt om särskilda regler för uppdragstagares rätt till ersättning bör införas i lagarna om ersättning vid arbetslöshet. Regeringen har emellertid funnit att uppdragstagarbegreppet är så komplext att det inte lämpar sig att reglera i lag utan att detta bör vara en fråga för rättstillämpningen. I många fall har dock uppdragstagare en med arbetstagare jämbördig ställning. Regeringen vill därför betona att tillämpningen bör ske utifrån att det skall finnas realistiska möjligheter för en uppdragstagare att få arbetslöshetsersättning vid brist på uppdrag.

Regeringen vill i detta sammanhang peka på vissa andra frågor som gäller, inte bara för uppdragstagare, utan även för arbetstagare med liknande arbetsförhållanden, i fråga om prövningen arbetsvillkoret m.m. Dessa får vanligtvis inte lön för ett viss antal arbetade timmar utan för en viss arbetsinsats. Denna kan kräva ett stort mått av förberedelsetid. Att beräkna arbetsvillkoret utifrån t.ex. ett kort framträdande ger därför ofta inte en rättvisande bild av den verkliga arbetsinsatsen. Hänsyn bör därför vid prövningen av arbetsvillkoret tas till bl.a. repetitionstid och annan förberedelsetid. Ett stöd för att utforma sådana regler kan vara den

omräkningstabell som AMS tillämpar för att fastställa antalet ersättningsdagar för konstnärligt arbete. Det säger sig självt att för sådan nyss nämnd tid som bör få tillgodoräknas i arbetsvillkoret inte samtidigt får lämnas arbetslöshetsersättning. Med hänsyn till de skiftande villkor i detta avseende som gäller för uppdragstagare och arbetstagare med liknande arbetsförhållanden anser regeringen att detta inte lämpligen bör regleras i lag utan bör vara en fråga för de rättstillämpande myndigheterna.

Förslagen under detta avsnitt föranleder ändringar i 4 § lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring och 4 § lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd. Förslagen bör träda i kraft den 29 september 1997.

6.8.2 Hur beräknas dagpenningen för företagare?

Regeringens förslag: Dagpenningen för företagare beräknas på ett genomsnitt av inkomsterna från rörelsen under de senaste tre åren, exklusive avvecklingsåret, före arbetslöshetens inträde.

Om företagaren har bedrivit verksamhet kortare tid än tolv månader och innan dess varaktigt haft anställning som arbetstagare kan dagsförtjänsten, om det är till fördel för honom eller henne, beräknas på grundval av inkomsten som anställd.

Förslaget träder i kraft den 29 september 1997.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: TCO är positiv till förslaget att dagsförtjänsten skall fastställas med hjälp av en genomsnittsberäkning. SO, Köpmannaförbundet, Köpmännens arbetslöshetskassa, Småföretagarnas arbetslöshetskassa och Företagarnas Riksorganisation anser att dagsförtjänsten i stället skall fastställas utifrån den bästa av de fem senaste årens inkomst.

SACO, LO, SO, AMS, SAF, Företagarnas Riksorganisation och TCO är positiva till att det införs en alternativ beräkningsregel för dem som drivit sin rörelse under kortare tid än tolv månader.

Skälen för regeringens förslag:

Genomsnittsberäkning

Enligt föreskrifter utfärdade av AMS beräknas dagsförtjänsten för företagare till 1/260 av årsinkomsten. Denna utgör den högsta av de till taxering för kommunal inkomstskatt redovisade inkomsterna av verksamheten som företagare de senaste tre åren. I normalfallet finns inte uppgifter att tillgå rörande inkomsterna under tiden omedelbart före arbetslöshetens inträde. Efter det att den arbetslöse anmält avvecklingsårets inkomster till skattemyndigheten kan dock även inkomsten från avvecklingsåret ingå i underlaget om det medför att dagpenningen höjs. Kostnaderna för avveckling av rörelsetillgångar ingår inte i underlaget.

Skälet till att företagares dagsförtjänst fastställs på den bästa inkomsten av tre år är att inkomsterna kan variera kraftigt över tiden. Det har därför ansetts rimligt att viss hänsyn tas till detta. Regeringen har övervägt om tiden tre år är lämpligt avpassad. Vissa remissinstanser har framfört att tiden borde utsträckas till fem år.

Regeringen anser det rimligt att arbetslöshetsersättningen för en företagare bör beräknas utifrån en genomsnittsinkomst och inte utifrån inkomsten under ett enstaka år. Enligt nuvarande ordning beräknas

ersättningen på inkomsten under det bästa av tre år. Ett mer rättvisande resultat fås om beräkningen görs på genomsnittsinkomsten under en längre tid. Vissa remissinstanser har kritiserat utredningens uppfattning om att den nuvarande dagpenningberäkningen medför risk för att exempelvis företagare som driver verksamhet i form av aktiebolag kan ta ut en hög lön och sedan lägga ned verksamheten. Därigenom kan, enligt utredningen, företagaren se till att han eller hon erhåller en hög dagpenning. Enligt dessa remissinstanser är det i stället ofta tvärtom. Företagaren försöker i det längsta att driva sitt företag och inkomsterna minskar med tiden.

Regeringen är av den uppfattningen att en ändring av dagpenningberäkningen till att den skall ske på ett genomsnitt av de senaste tre åren före avvecklingsåret som företagare medför en mer rättvisande ersättning jämfört med nuvarande regler. Samtidigt tas rimlig hänsyn till att en företagares inkomster kan variera över tiden. Om rörelsen drivits under kortare tid än tre år bör genomsnittsberäkningen ske på den tid som verksamheten faktiskt bedrivits. I detta fall bör det vara möjligt för företagaren att i genomsnittsberäkningen få tillgodoräkna sig även avvecklingsårets inkomster, om det är till fördel för honom eller henne.

Alternativ beräkning av dagsförtjänsten

Regeringen anser även att det bör finnas en alternativ möjlighet att beräkna dagsförtjänsten för den som före tid som företagare haft en varaktig anknytning till arbetsmarknaden som anställd. Detta bör kunna komma i fråga om verksamheten i rörelsen inte bedrivits under längre tid än tolv månader vid det tillfälle då arbetslösheten inträffar. I det fall att företagaren blir arbetslös efter en kortare tid än tolv månader skall tiden som företagare kunna bortses från och normalarbetstiden och normalinkomsten fastställas utifrån den arbetade tiden och inkomsten i anställningen, om det är till fördel för den sökande. Det skall dock inte vara möjligt att exempelvis fastställa normalarbetstiden på tiden som företagare och inkomsten på tiden som arbetstagare.

Regeringen vill för tydlighetens skull klargöra att tidpunkten för beräkning av om företaget bedrivits kortare tid än tolv månader bör räknas från det tillfälle då den sökande blir ersättningsberättigad. Det kan förekomma fall, t.ex. då den sökande erhållit ett avgångsvederlag och under tiden som vederlaget hänför sig till startar ett företag, då den alternativa beräkningsregeln får användas trots att starten av verksamheten ligger längre tillbaka i tiden än tolv månader. Detta är en följd av att regeringen föreslår att tid då den arbetslöse erhåller avgångsvederlag skall räknas som tid under vilken han eller hon utfört förvärvsarbete.

Vad som nu sagts föranleder ändringar i 20 § lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring. Förslagen bör träda i kraft den 29 september 1997.

6.9 Finansieringsavgiften

Regeringens förslag: Nivån på finansieringsavgiften utgör under budgetåret 1997

dels 70 procent av den under perioden januari – juni 1997 genomsnittligt utbetalade dagpenningen,

dels 131 procent av den fr.o.m. juli 1997 genomsnittligt utbetalade dagpenningen.

Utredningens förslag: Medlemsavgifterna till arbetslöshetskassorna höjs med ca 25 kronor per månad och medlem för att finansiera 20 procent av tilläggsbeloppet.

Remissinstanserna: TCO utesluter inte en höjning av medlemsavgifterna med 25 kronor per månad även om detta skulle innebära ytterligare en belastning på löntagarnas ekonomi men det måste ge fler arbetslösa rätt till ersättning och ge bättre inkomstskydd genom en höjning av inkomsttak. LO avstyrker förslaget om att finansieringsavgiften skall beräknas utifrån genomsnittet av hela dagpenningen och förordar att avgiften skall beräknas på dagpenningen över grundbeloppet.

Skälen för regeringens förslag: Finansieringsavgiften är en avgift som arbetslöshetskassorna betalar till staten för att delfinansiera statens kostnader för arbetslöshetsersättningarna. Kostnaden för avgiften betalas ytterst av arbetslöshetskassornas medlemmar genom medlemsavgifterna.

Finansieringsavgiften regleras i 57 § ALF-lagen. Enligt vad som där föreskrivs skall arbetslöshetskassorna för finansiering av statens kostnader för utbetalade arbetslöshetsersättningar samt för tillsynen av arbetslöshetskassornas utbetalning av arbetslöshetsersättning betala ett visst belopp till staten för varje medlem som fanns vid utgången av det senaste förflutna verksamhetsåret. Beloppet motsvarar för närvarande 70 procent av den under det löpande verksamhetsåret genomsnittligt utbetalade dagpenningen i arbetslöshetskassan.

Regeringen har i avsnitt 6.1 föreslagit att kompensationsnivån i arbetslöshetsförsäkringen skall höjas den 29 september 1997 från för närvarande 75 till 80 procent av den arbetslöses tidigare inkomst. Denna förbättring av det ekonomiska skyddet vid arbetslöshet bör enligt regeringens mening finansieras inom ramen för arbetslöshetsförsäkringssystemet. Merparten av den kostnadsökning som denna förbättring innebär bör betalas genom en höjning av finansieringsavgiften. Regeringens förslag är därför att finansieringsavgiften höjs till 131 procent av den genomsnittligt utbetalade dagpenningen fr.o.m. den 1 juli 1997. För perioden januari – juni 1997 bör finansieringsavgiften vara oförändrat 70 procent.

Effekten för den enskilde medlemmen av detta förslag blir att medlemsavgiften ökar från i genomsnitt för närvarande ca 41 kronor till ca 64 kronor per månad fr.o.m. juli månad 1997.

Förslaget föranleder ändring i 57 § lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring.

7 En ny lag om arbetslöshetsförsäkring

7.1 Inledning

Regeringen föreslår i denna proposition dels ett flertal ändringar i ALF- och KAS-lagarna med ikraftträdande den 1 juli och den 29 september 1997 (se föregående avsnitt), dels att villkoren för rätt till arbetslöshetsersättning från och med den 1 januari 1998 skall framgå av en ny lag, lagen om arbetslöshetsförsäkring. Den nya lagen utgör i huvudsak en sammanslagning och omarbetning av ALF- och KAS-lagarna såvitt gäller villkoren för rätt till arbetslöshetsersättning. Dagpenning i form av grundbelopp i den nya lagen kan sägas utgöra en motsvarighet till KAS-ersättningen enligt KAS-lagen och dagpenning i form av inkomstrelaterad ersättning utgör en motsvarighet till den inkomstrelaterade ersättningen enligt ALF-lagen. De ändringar som föreslås träda i kraft den 1 juli och den 29 september 1997 återfinns i den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring. Regeringens förslag innebär också att en ny lag om arbetslöshetskassor bör införas. De övergångsbestämmelser som erfordras för en övergång till de nya lagarna bör regleras i en lag om införande av lagen om arbetslöshetsförsäkring och lagen om arbetslöshetskassor.

7.2 Dagpenningen – grundbelopp och inkomstrelaterad ersättning

Regeringens förslag: Dagpenning lämnas i form av dels grundbelopp, dels en inkomstrelaterad ersättning. Dagpenning i form av grundbelopp, som är lika för alla, lämnas till den som uppfyller ett arbetsvillkor eller studerandevillkoret. Dagpenning i form av inkomstrelaterad ersättning lämnas till den som förutom ett arbetsvillkor uppfyller medlemsvillkoret. För såväl företagare som arbetstagare skall medlemsvillkoret vara 12 månader.

Utredningens förslag: Överensstämmer i stort med regeringens förslag. Utredningen föreslår att grundbeloppet skall vara 295 kronor. Den inkomstrelaterade ersättningen skall enligt utredningen bestå av ett grundbelopp och ett tilläggsbelopp som tillsammans ger en inkomstrelaterad ersättning på högst 590 kronor per dag.

Remissinstanserna: I huvudsak är de flesta remissinstanserna som yttrat sig över försäkringens konstruktion positiva till en sammanhållen

arbetslöshetsförsäkring som består av dels grundbelopp, dels inkomstrelaterad ersättning i form av tilläggsbelopp. *Kammarrätten i Göteborg* anser att även om en allmän försäkring med både en obligatorisk och en frivillig del ter sig tilltalande så har utredningen varken redovisat eventuella fördelar av en sammanslagning eller gjort en analys av de svårigheter som kan uppstå i administrativt hänseende om en integration genomförs.

RRV och *AMS* har som alternativ till en begränsad ersättningstid föreslagit att ersättningsgraden stegvis sänks till en lägre grad än 80 procent av fastställd normalinkomst. Även *Uppsala universitet* anser att en sådan modell borde diskuteras. *SO* föreslår att försäkringens värde återupprättas. Den högsta dagpenningen bör bestämmas med utgångspunkt i 1993 års nivå. *TCO* och *SACO* förespråkar att det bör inrättas ett inkomsttak i arbetslöshetsförsäkringen som motsvarar inkomsttaket i sjukförsäkringen.

SAF anser att ersättningsnivån bör sänkas till 70 procent för att skapa en tydlig skillnad mellan inkomst av arbete och inkomst av arbetslöshetsersättning.

När det gäller det enhetliga medlemsvillkoret är flertalet remissinstanser positiva till förslaget däribland *SO*, *Småföretagarnas arbetslöshetskassa* och *TCO*. *AMS* anser att det kan finnas skäl att ha ett längre medlemsvillkor för företagare, men är ändå beredd att tillstyrka förslaget eftersom de anser det viktigt med enhetliga regler inom arbetslöshetsförsäkringen.

Skälen för regeringens förslag: Kraven på att arbetslöshetsförsäkringen skall ge såväl trygghet som stimulans till omställning strider delvis mot varandra. Ett ersättningssystem som är avsett att fungera måste därför bygga på en avvägning mellan olika syften. Ett försäkringssystem där ersättningsnivån sätts alltför hög motverkar incitamenten för den arbetslöse att aktivt verka för att erhålla ny sysselsättning. Om ersättningsnivån däremot sätts alltför låg förfelar försäkringen sin uppgift att fungera som en trygghet vid ofrivillig arbetslöshet.

Den nu föreslagna nya sammanhållna försäkringen tillvaratar olika intressen av att fungera som grundtrygghet och att fungera som en drivkraft för den som är i omställning att aktivt verka för att erhålla sysselsättning. Grundbeloppet i den sammanhållna försäkringen ersätter den roll som *KAS* för närvarande har. Eftersom arbetslöshetsförsäkringen skall vara allmän och sammanhållen bör grundbeloppet i vissa fall lämnas separat och i andra fall ingå som en grunddel i den inkomstrelaterade ersättningen.

Regeringen delar utredningens uppfattning att grundbelopp skall lämnas till den som uppfyller ett arbetsvillkor eller studerandevillkoret. Den som under tid då han eller hon har arbete blir medlem i en arbetslöshetskassa eller ansluter sig till den kompletterande kassan skall ha möjlighet att få inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning, förutsatt att medlems- och arbetsvillkoren är uppfyllda vid den tidpunkten. Regeringen delar också utredningens bedömning att medlemsvillkoret

bör vara enhetligt. Regeringen föreslår därför att medlemsvillkoret för såväl företagare som arbetstagare bör bestämmas till tolv månader.

Regeringen avser, under förutsättning av riksdagens godkännande, att fastställa stödbeloppet i KAS till 240 kronor och den högsta dagpenningen i arbetslöshetsförsäkringen till högst 580 kronor fr.o.m. den 29 december 1997. Se närmare avsnitt 6.1. Regeringen avser att fastställa grundbeloppets nivå i den nya sammanhållna försäkringen till högst 240 kronor fr.o.m. den 1 januari år 1998. Dagpenning i form av inkomstrelaterad ersättning avser regeringen att fastställa till högst 580 kronor från samma datum. Utbildningsbidragens nivåer kommer att anpassas till dessa belopp. I likhet med vad som föreslås gälla fr.o.m. den 29 september 1997 skall den inkomstrelaterade ersättningen även i fortsättningen vara högst 80 procent av sökandens tidigare inkomst.

7.3 Minskning av dagpenningen på grund av pension

Regeringens förslag: Har den arbetssökande tillerkänts ålderspension i form av folkpension, allmän tilläggspension eller annan pension som lämnats på grund av förvärvsarbete bör följande gälla:

Till den som får inkomstrelaterad ersättning lämnas dagpenning med 65 procent av den tidigare inkomsten, dock lägst 240 kronor. Dagpenningen reduceras med 1/260 av årspensionen.

För den som får dagpenning i form av grundbelopp reduceras dagpenningen med 1/260 av årspensionen.

Utredningens förslag: Utredningen har inte lämnat något förslag i denna del.

Skälen för regeringens förslag: Inom arbetslöshetsförsäkringen och KAS gäller för närvarande något olika regler för samordning av arbetslöshetsersättning och pensioner. Reglerna för KAS är något restriktivare än i arbetslöshetsförsäkringen.

Genom förslaget att arbetslöshetsförsäkringen skall vara en sammanhållen försäkring och som ett led i att göra försäkringen enklare föreslår regeringen en gemensam syn på den som har pension och söker arbetslöshetsersättning. Samma regler för samordning med pension skall gälla för grundbeloppet och den inkomstrelaterade ersättningen. Dessa regler bör vara de som nu gäller inom arbetslöshetsförsäkringen. Detta innebär t.ex. att den reduktion på grund av änke- eller änklingspension som finns i KAS, inte skall tillämpas vid dagpenning i form av grundbelopp. När det gäller andra bidragsformer t.ex. förtidspension, sjukbidrag och delpension skall de vid grundbelopp behandlas på samma sätt som i dag sker inom arbetslöshetsförsäkringen.

Regeringen föreslår när det gäller ålderspension i form av folkpension, allmän tilläggspension eller annan pension som lämnas på grund av

förvärvsarbete att dagpenningen skall sättas ned med 1/260 av årspensionen. Detta skall göras både i de fall då dagpenning lämnas i form av grundbelopp och i form av inkomstrelaterad ersättning.

Vid inkomstrelaterad ersättning skall i dessa fall fortfarande dagpenningen utgöra högst 65 procent av den sökandes dagsförtjänst. Skulle dagpenningen därvid bli lägre än om den sökande i stället skulle ha sökt grundbelopp skall dagpenningen fastställas till detta belopp före det att pensionsavdrag görs.

7.4 Från grundbelopp till inkomstrelaterad ersättning

Regeringens förslag: Det skall vara möjligt att växla från grundbelopp till inkomstrelaterad ersättning i en ersättningsperiod eller mellan två ersättningsperioder.

Utredningens förslag: Utredningens förslag om en sammanhållen arbetslöshetsförsäkring innebär att separat grundbelopp lämnas inom ersättningstiden enbart till den som uppfyller ett nio månaders arbetsvillkor men inte medlemsvillkoret. Den som erhåller grundbelopp på grund av att medlemsvillkoret inte är uppfyllt kan när detta villkor är uppfyllt erhålla inkomstrelaterad ersättning.

Remissinstanserna: Utredningens förslag om att de som är nytillträdande på arbetsmarknaden enbart har rätt till en delperiod som omfattar 200 ersättningsdagar och därmed inte ges möjlighet att växla från grundbelopp till inkomstrelaterad ersättning har mött en del kritik. *LO* och *SACO* anser att nytillträdande borde inlemmas i försäkringen. *RFV* anser att förslaget kommer att innebära utslagning av dem som enbart uppfyller studerandevillkoret eftersom de inte har möjlighet att återkvalificera sig genom arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Skälen för regeringens förslag: Den föreslagna nya arbetslöshetsförsäkringen skall vara en sammanhållen arbetslöshetsförsäkring och detta leder till att en sökande som uppfyllt arbetsvillkoret men ännu inte villkoret på tolv månaders medlemskap får grundbelopp. När medlemsvillkoret är uppfyllt och om den sökande då också uppfyller ett arbetsvillkor med arbete som utförts under medlemstiden, lämnas under resten av ersättningsperioden dagpenning i form av inkomstrelaterad ersättning.

Regeringen anser, till skillnad från utredningen, att detsamma bör gälla om sökanden fått grundbelopp baserat på studerandevillkoret och efter en tid uppfyller såväl villkoret tolv månaders medlemskap som arbetsvillkoret. I dessa fall skall ny normalarbetstid och dagsförtjänst fastställas, om det är till fördel för den sökande. Enligt gällande föreskrifter som utfärdats av AMS fastställs normalarbetstiden till arbetsutbudet för den som kvalificerat sig för rätt till KAS genom att ha uppfyllt studerandevillkoret. För att undvika att ersättningen blir lägre vid övergång från grundbelopp till inkomstrelaterad ersättning bör den

sökande vid sådan övergång ha rätt att stå kvar på sin tidigare dagpenning- och normalarbetstidsnivå.

En förutsättning för att den som tidigare erhållit grundbelopp skall få inkomstrelaterad ersättning är att han eller hon uppfyller ett arbetsvillkor. Arbetet i ett tidigare arbetsvillkor får ingå i det nya arbetsvillkoret under förutsättning av att det ligger inom en ny ramtid samt inom medlems- eller anslutningstiden.

Ett exempel. En person påbörjar ett förvärvsarbete på den reguljära arbetsmarknaden och blir medlem i en arbetslöshetskassa. Han eller hon har inte tidigare fått arbetslöshetsersättning. Efter sex månader blir personen arbetslös och ansöker om arbetslöshetsersättning. Om han eller hon då uppfyller ett arbetsvillkor lämnas grundbelopp. Efter att ha fått arbetslöshetsersättning under ett par månader arbetar personen i fyra månader och blir därefter åter arbetslös. Då sker en prövning av huruvida han eller hon är berättigad till inkomstrelaterad ersättning under resten av ersättningsperioden. Visar det sig då att han eller hon dels har varit medlem i en arbetslöshetskassa under minst tolv månader, dels när denna nya prövning sker också uppfyller ett arbetsvillkor under de senaste tolv månaderna lämnas dagpenning i form av inkomstrelaterad ersättning under resten av ersättningsperioden.

7.5 Ersättning vid arbetslöshet under del av vecka

Regeringens förslag: Enhetliga regler gäller för grundbelopp och inkomstrelaterad ersättning vid beräkningen av ersättning under del av vecka.

Utredningens förslag: Utredningen har inte tagit ställning till hur beräkningen skall ske för den som inte är helt arbetslös eller för den som före arbetslösheten arbetat i mindre omfattning än heltid.

Remissinstanserna: SO har uppmärksammat det förhållande att utredningen inte berört frågan om hur beräkning av ersättning under del av vecka skall ske. SO har lämnat förslag på hur reducering av ersättning skall ske. Förslaget har i princip samma innebörd som regeringens förslag.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen har fastställt en omräkningstabell som skall användas om den sökande är arbetslös under del av vecka. Tabellen finns som bilaga till förordningen (1988:1400) om arbetslöshetsförsäkring. I tabellen tas hänsyn både till den arbetslöses normalarbetstid, dvs. den arbetstid som den arbetslöse hade före arbetslösheten, och de hinder i form av arbete, sjukdom eller annat som personen har för varje vecka då han eller hon begär arbetslöshetsersättning. Till den som är helt arbetslös lämnas ersättning fem dagar per vecka även om han eller hon före arbetslösheten arbetat t.ex. halvtid. Har inkomsten av halvtidsarbetet varit låg kan dagpenningen bli lägre än det nuvarande lägsta dagpenningbeloppet på 230 kronor. När det gäller

KAS tillämpas ett annat system men som syftar till att uppnå samma effekt. En särskild tabell används för KAS när ersättning för del av vecka skall beräknas. KAS lämnas med två och ett halvt stödbelopp om den sökande har arbetat halvtid. Själva stödbeloppet, 230 kronor, är i det fallet detsamma som det som lämnas till den som heltidsarbetat. För den som haft deltidsarbete eller minskat sitt arbetsutbud görs en omräkning av antalet utbetalade stödbelopp så att t.ex. två och ett halvt stödbelopp anses motsvara fem ersättningsdagar.

Vid införandet av en sammanhållen arbetslöshetsförsäkring med grundbelopp och inkomstrelaterad ersättning bör enhetliga regler för de båda ersättningsformerna användas. Det leder till att den som har rätt till enbart grundbelopp och som är helt arbetslös och inte har något hinder för ersättning kan få ersättning fem dagar per vecka även om han eller hon endast arbetat exempelvis halvtid före arbetslösheten. Vid ett grundbelopp på 240 kronor vid heltidsarbete kommer en sökande som haft halvtidsarbete och som har rätt till enbart grundbeloppet att få 120 kronor per dag fem dagar per vecka i stället för 240 kronor per dag under två och en halv dag som i det nuvarande systemet för KAS. Antalet ersättningsdagar av ersättningsperioden som tas i anspråk blir i exemplet fem dagar, samma antal det blir enligt de nuvarande bestämmelserna för såväl KAS som arbetslöshetsförsäkringen. Även den som får en inkomstrelaterad ersättning efter att ha haft arbete på deltid kan, i likhet med vad som gäller i dag, få en dagpenning som understiger grundbeloppet på 240 kronor som i princip är det lägsta belopp som lämnas till den som heltidsarbetat.

Regeringen vill här ta upp en annan fråga som gäller deltidsarbetande. Enligt nuvarande regler gäller en begränsning av ersättningsrätten för den som har fast deltidsarbete. Ersättning lämnas under längst en ersättningsperiod i samband med deltidsarbetet. Kritik har framförts mot denna ordning som främst är motiverad av att arbetslöshetsersättningen inte får vara en inkomstutfyllnad när arbetsgivare väljer att anställa personal med begränsad arbetstid. Regeringen är medveten om att denna ordning ställer många deltidsarbetande inför svåra val: Skall han eller hon fortsätta att deltidsarbeta efter ersättningsperiodens slut utan arbetslöshetsersättning eller lämna arbetet för att i stället få hel arbetslöshetsersättning?

Regeringen har övervägt om denna ordning bör ändras men har kommit fram till att övervägande skäl talar för att den för närvarande bör finnas kvar. Att ta bort denna begränsning för deltidsarbetande skulle enligt regeringens bedömning endast leda till en ytterligare ökning av deltidsanställningar och en försämrad ställning för arbetstagare på arbetsmarknaden. Vidare avser regeringen att tillsätta en utredning som skall analysera frågan om en tidsbegränsad ersättningsrätt och i samband därmed skall frågan om borttagandet av deltidsbegränsningen behandlas med förtur.

Regeringen anser att deltidsanställda bör ha samma rätt till åtgärder, program och arbete som de som arbetat heltid. Detta bör också gälla möjligheten för deltidsarbetslösa att återkvalificera sig till en ny ersättningsperiod genom deltagande i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Där-

för ges arbetsförmedlingarna i uppdrag att öka insatserna för de deltidslösa. Det kan gälla båda intensifierade förmedlingsinsatser som tillgång till anpassade åtgärder. I större utsträckning än tidigare bör det i fortsättningen bli möjligt att t.ex. erbjuda den som är deltidslös en åtgärd som anpassas till den tid som personen i fråga är arbetslös. Regeringen bedömer att frågan om deltidslöshetsvillkor i försäkringen på så sätt kan få en lösning tills dess att utredningen som skall tillsättas ges möjlighet att analysera problemen.

7.6 Enhetliga ersättningsperioder

Regeringens förslag: Ersättningsperioden är högst 300 ersättningsdagar för den som inte har fyllt 57 år. Därefter är ersättningsperioden högst 450 ersättningsdagar.

Utredningens förslag: Ersättningsperioden föreslås vara 600 ersättningsdagar uppdelat i tre delperioder med vardera 200 ersättningsdagar med krav på återkvalificering inför varje ny delperiod.

Remissinstanserna: AMS framhåller att delperioder om 200 ersättningsdagar och ökad mängd arbete eller tid i arbetsmarknadspolitisk åtgärd som villkor för en ny ersättningsperiod får konsekvenser bl.a. för AMS möjlighet att fullgöra sitt uppdrag att begränsa långtidslösheten.

Skälen för regeringens förslag: Alltsedan tillkomsten av ALF-lagen har ersättningsperiodernas längd i arbetslöshetsförsäkringen varit högst 300 ersättningsdagar (450 ersättningsdagar för den som fyllt 55 år). I KAS-lagen är ersättningsperioden högst 150 ersättningsdagar. Har stödtagaren fyllt 55 år är perioden i stället 300 dagar. Sedan stödtagaren uppnått 60 års ålder, är ersättningsperioden 450 dagar.

Regeringen anser att ersättningsperioden i normalfallet, i likhet med tidigare inom arbetslöshetsförsäkringen, skall vara högst 300 ersättningsdagar. Detta bör gälla oavsett om den sökande har kvalificerat sig till dagpenning i form av grundbelopp eller i form av inkomstrelaterad ersättning. När det gäller grundbeloppet innebär regeringens förslag alltså en förlängning av ersättningsperioden jämfört med KAS. Har den sökande fyllt 57 år bör ersättningsperioden vara 450 dagar både för grundbeloppet och den inkomstrelaterade ersättningen.

Att regeringen valt en ålder på minst 57 år för att få den längre ersättningsperioden beror dels på regeringens bedömning att långa ersättningsperioder riskerar att förlänga arbetslösheten, dels på att regeringen för gruppen långtidslösa över 55 år också skapat en särskild arbetsmarknadspolitisk åtgärd – offentligt tillfälligt arbete – som särskilt för de yngre inom denna grupp bör ge ökade möjligheter till återgång till reguljärt arbete.

7.7 Inkomstgränsen vid bisyssla

Regeringens förslag: Inkomstgränsen för vad som skall anses som bisyssla motsvarar sex grundbelopp per vecka.

Utredningens förslag och remissinstansernas synpunkter på utredningens förslag har redovisats i avsnitt 6.6.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen har i avsnitt 6.6 redovisat skälen för att införa begränsningar i rätten till arbetslöshetsersättning i samband med bisyssla. Detta bör gälla även för tiden från den 1 januari 1998. Från detta datum bör emellertid inkomstgränsen knytas till grundbeloppet. Det belopp som på så sätt utgör gräns för när ett arbete skall betraktas som bisyssla respektive reducera ersättningen bör fr.o.m. den 1 januari 1998 utgöra ett belopp som motsvarar sex grundbelopp per vecka. Vid ett grundbelopp på 240 kronor innebär detta 1 440 kronor per vecka eller ca 6 000 kronor per månad.

7.8 En enhetlig karenstid

Regeringens förslag: En karenstid om fem dagar gäller före varje ersättningsperiod.

Utredningens förslag: Utredningen har inte lämnat något förslag om karens vid studerandevillkoret.

Skälen för regeringens förslag: För närvarande gäller en karens på fem dagar inför varje ny ersättningsperiod om sökanden kvalificerat sig till ersättning genom arbetsvillkoret. För den som kvalificerat sig genom studerandevillkoret i KAS gäller i stället en kvalifikationstid om 90 dagar innan ersättning lämnas.

Regeringen föreslår, som en förenkling, att alla ersättningsperioder bör föregås av en karenstid om fem dagar. Detta bör således gälla även om den sökande beviljas ersättning med stöd av studerandevillkoret. Till kvalifikationstiden på 90 dagar läggs alltså fem dagars karens.

8 En ny lag om arbetslöshetskassor

8.1 Inledning

Den nya sammanhållna arbetslöshetsförsäkringen skall administreras av arbetslöshetskassor. Reformen innebär bl.a. att regler om en grundförsäkring motsvarande i stort dagens kontanta arbetsmarknadsstöd förs in i arbetslöshetsförsäkringen.

För att den reformen skall kunna genomföras fordras bl.a. att reglerna om arbetslöshetskassornas organisation ändras så att det blir möjligt att bilda en arbetslöshetskassa som kompletterar de traditionella arbetslöshetskassorna. I det följande lämnas förslag till sådana regeländringar.

I dag finns reglerna om ersättning enligt arbetslöshetsförsäkringen och om arbetslöshetskassornas organisation m.m. intagna i samma lag, ALF-lagen. Den nya arbetslöshetsförsäkringen bör enligt ARBOM-utredningen regleras i två separata lagar, en innehållande regler om ersättningsfrågor och en innehållande regler om arbetslöshetskassor och deras organisation m.m. Regeringen instämmer i utredningens överväganden härvidlag. En uppdelning av regelmaterialiet i två lagar ökar överskådligheten av hur arbetslöshetsförsäkringen är uppbyggd och underlättar handläggningen av ersättningsärenden för dem som administrerar försäkringen. I detta avsnitt lämnas förslag om regleringen av frågor rörande arbetslöshetskassornas organisation, m.m.

För *Lagrådet* har det inte omedelbart framstått som en förbättring att skilja de materiella reglerna om arbetslöshetsförsäkringen och de organisatoriska om arbetslöshetskassorna åt i två olika lagar. Lagrådet har bl.a. pekat på att organisationen för handhavandet av arbetslöshetsförsäkringen redan i stort sett är uppbyggd. Det behövs enligt Lagrådet inte en helt ny lag enbart för att introducera den nya kompletterande arbetslöshetskassan. Att båda de föreslagna nya lagarna kommer att innehålla regler om överklagande, omprövning och ändring skulle också, enligt Lagrådet, kunna medföra problem i den praktiska hanteringen, eftersom man lätt skulle kunna tänka sig fall där ett överklagande berör frågor för vilka det finns materiella regler i båda lagarna. I övrigt har dock Lagrådet ingen erinran mot att organisationsreglerna presenteras i en helt ny lag.

Regeringen har förståelse för den tveksamhet som Lagrådet uttrycker inför den föreslagna konstruktionen, men anser att de ovan nämnda fördelarna med två olika lagar i stället för en enda, mycket omfattande lag trots allt väger tyngst. De båda lagförslagen har för övrigt anpassats till varandra bl.a. vad gäller terminologi och utformningen av bestämmelserna om överklagande m.m.

8.2 En sammanhållen arbetslöshetsförsäkring administrerad av arbetslöshetskassor

Regeringens förslag: En sammanhållen arbetslöshetsförsäkring som består av både en grundförsäkring och en inkomstbortfallsförsäkring skall administreras av arbetslöshetskassor.

Arbetslöshetskassorna skall ha en lagfäst skyldighet att samverka med varandra i organisations- och utvecklingsfrågor. De skall också informera den enskilde om vilka andra kassor som är verksamma inom hans eller hennes yrkesområde.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag. Utredningen har föreslagit att den arbetslöshetskassa som bör bildas för att komplettera de nu befintliga kassorna på ett neutralt sätt skall informera den enskilde om vilka andra kassor som finns inom hans eller hennes yrkes- eller verksamhetsområde och som kan vara lämpliga att söka medlemskap i.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker utredningens förslag om att den sammanhållna arbetslöshetsförsäkringen skall administreras av arbetslöshetskassor. *SAF* har framfört att arbetslöshetsförsäkringen helt bör administreras av staten.

Bakgrunden till regeringens förslag: Den helt övervägande delen av det ekonomiska stödet vid arbetslöshet lämnas i dag i form av en inkomstrelaterad dagpenning som utbetalas av arbetslöshetskassorna enligt reglerna i ALF-lagen. Antalet arbetslöshetskassor uppgår i dag till 40. Av kassorna har 35 en nära anknytning till arbetstagarorganisationer och fem anknytning till intresseorganisationer för företagare. Det förhållande att en kassa har anknytning till en arbetstagarorganisation hindrar inte att även företagare kan få bli medlemmar i kassan i vissa fall. Kassornas verksamhetsområden följer ofta branschgränser eller gränser för yrkessektorer och ansökan om medlemskap sker normalt samtidigt med ansökan om inträde i en facklig organisation eller en branschorganisation. Med medlemskap i en facklig organisation följer ofta en automatisk anslutning till en arbetslöshetskassa. Det är emellertid möjligt att bli medlem i en arbetslöshetskassa även utan samtidigt medlemskap i någon intresseorganisation. En medlem som övergår till ett nytt arbete, som hör under en annan arbetslöshetskassas verksamhetsområde än den där han eller hon är medlem, kan normalt stanna kvar i sin tidigare kassa, om det nya arbetet kan anses som endast tillfälligt.

Arbetslöshetskassornas uppbyggnad och administration är inte helt enhetlig. Vissa kassor har vad som kan kallas en central administration och andra har en lokal administration. I en kassa med central administration fattas alla beslut som rör arbetslöshetsersättning av handläggare vid huvudkontoret, medan ansökningarna tas emot av de s.k. redogörarna vid respektive fackförbund. Om en kassa har lokal administration lämnas

ansökningarna in till kassans lokalkontor, där också ersättningsbesluten fattas. Samtliga arbetslöshetskassor är anslutna till Arbetslöshetskassornas Samorganisation, SO. Organisationen har till uppgift att företräda kassorna vid framställningar och yttranden till myndigheter och att medverka vid information om arbetslöshetsförsäkringen. Den verkar också för att utveckla gemensamma administrativa rutiner bl.a. genom nya datasystem. Tillsynen över arbetslöshetskassorna handhas av Arbetsmarknadsstyrelsen.

Den 31 december 1995 uppgick det totala antalet medlemmar i arbetslöshetskassorna till något över 3,8 miljoner. Under perioden 1986–1995 har antalet medlemmar ökat med ca 10 procent. Vissa arbetslöshetskassor har fått ett ökat antal enskilt anslutna medlemmar, dvs. medlemmar som inte tillhör en intresseorganisation.

Kontant arbetsmarknadsstöd enligt reglerna i KAS-lagen utgör i dag ett komplement till arbetslöshetsförsäkringen och lämnas i form av ett kontantstöd som är lika för alla. Stödet kan lämnas till personer som ännu inte har fått en tillräckligt stark anknytning till arbetsmarknaden för att omfattas av arbetslöshetsförsäkringen. Det gäller framför allt ungdomar och personer som visserligen är anslutna till en arbetslöshetskassa men vid arbetslöshetens inträde inte har varit medlemmar tillräckligt länge för att vara berättigade till en inkomstrelaterad dagpenning. Stödet kan vidare lämnas till personer som av olika skäl har valt att stå utanför arbetslöshetsförsäkringen och inte ansluta sig till någon av de befintliga arbetslöshetskassorna.

Liksom det kontanta arbetsmarknadsstödet skall grundförsäkringen inom den nya arbetslöshetsförsäkringen kunna omfatta alla som uppfyller krav på tillräcklig anknytning till arbetsmarknaden. Förslaget innebär i praktiken att det ekonomiska stödet vid arbetslöshet i form av kontant arbetsmarknadsstöd ersätts av en grundförsäkring inom arbetslöshetsförsäkringen. Som ett viktigt skäl för förslaget har utredningen framhållit att förekomsten av en grundförsäkring inom arbetslöshetsförsäkringens ram stimulerar anslutningen till den frivilliga inkomstbortfallsförsäkringen. Andra skäl som anförs är att regelverket bör vara enhetligt för att medge större överskådlighet och effektiv administration.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen delar utredningens bedömning beträffande fördelarna med en sammanhållen arbetslöshetsförsäkring. Ett enhetligt regelverk för ekonomiskt stöd vid arbetslöshet ger också större möjligheter att utforma försäkringen så att den stimulerar den enskilde att aktivera sig för att åter komma in på arbetsmarknaden. Arbetslöshetsförsäkringens roll att stödja arbetslinjen inom arbetsmarknadspolitiken förstärks därmed.

Utredningen har föreslagit att den sammanhållna arbetslöshetsförsäkringen skall administreras av arbetslöshetskassor. Regeringen delar denna bedömning. Förslaget har också tillstyrkts av den helt övervägande delen av remissinstanserna.

Även *Lagrådet* har berört denna fråga i sitt yttrande, och har konstaterat, med hänvisning till nivåerna på det statsbidrag som utbetalas, att det

utmärkande för kassorna är myndighetsutövning, dvs. administration av allmänna medel enligt regler som i allt väsentligt fastställts av statsmakterna. Lagrådet har ifrågasatt om inte lagstiftaren i ett läge då en helt ny lag övervägs bort inrätta offentliga myndigheter att handha försäkringen i stället för att bygga vidare på en tradition med i princip enskilda rättssubjekt. Därmed skulle enligt Lagrådets mening också ökad klarhet vinnas beträffande arten av verksamhet och inte minst skulle man få till stånd en traditionell insyn i denna verksamhet, en insyn som finns i annan offentlig verksamhet.

Som utredningen framhållit har vi i Sverige emellertid sedan länge en viktig tradition av ett gemensamt ansvarstagande från organisationer på arbetsmarknaden för arbetslöshetsförsäkringen. Detta engagemang från organisationernas sida har underlättat samspelet mellan arbetslöshetsförsäkringen och arbetsmarknadspolitiken i övrigt. Genom självförvaltning i föreningsform av arbetslöshetsförsäkringen understryks organisationernas och de till försäkringen anslutnas eget ansvar för försäkringen.

Genom sin mångåriga administration av dagens arbetslöshetsförsäkring har en stor kompetens i dessa frågor byggts upp hos arbetslöshetskassorna. Kassorna har vidare en väl fungerande organisation med kapacitet att hantera ett stort antal ersättningsärenden av olika slag.

Enligt regeringens mening talar således flera starka skäl för att administrationen av den framtida sammanhållna arbetslöshetsförsäkringen bör anförtros åt arbetslöshetskassorna. Genom att kassorna skall handha även frågor om ersättning enligt grundförsäkringen kan hanteringen av det ekonomiska skyddet vid arbetslöshet effektiviseras.

För att den sammanhållna arbetslöshetsförsäkringen skall vara tillgänglig för alla med en viss anknytning till arbetsmarknaden bör det kunna bildas en särskild kassa som komplement till dagens befintliga kassor. Förslag om detta lämnas i det följande.

Som framgått ovan förekommer det sedan länge ett frivilligt samarbete mellan kassorna i organisations- och utvecklingsfrågor genom Arbetslöshetskassornas Samorganisation, SO. Organisationen bedriver en omfattande kursverksamhet för arbetslöshetskassornas personal och har skapat ett system för beslutstöd åt kassorna. Systemet är datoriserat och innehåller uppgifter om författningar, hänvisningar till avgöranden i ersättningsfrågor m.m. Dessutom har man låtit utveckla ett nytt datasystem som nu utprovas av vissa kassor. Organisationen ger också ut ett nyhetsblad som distribueras, förutom till kassorna och intresseorganisationerna, till bl.a. arbetsförmedlingar och länsarbetsnämnder.

Mot bakgrund av arbetslöshetskassornas skiftande storlek och administrationsformer är det viktigt att kassorna samverkar med varandra i organisatoriska frågor. En sådan samverkan leder både till effektiviseringar och kostnadsbesparingar och en enhetligare tillämpning av regelverket. Den kompletterande arbetslöshetskassan som nu skall bildas bör ingå i detta samarbete. För att ytterligare understryka vikten av att det även i fortsättningen sker en samverkan mellan kassorna i

frågor som rör administration, service, information, utbildning och utveckling av kassornas verksamhet bör en regel med detta innehåll föras in i lagen. Kostnaden för åtgärder av detta slag får täckas genom medlemsavgifter.

Utredningen har ansett att den arbetslöshetskassa som bör bildas för att komplettera de nu befintliga arbetslöshetskassorna på ett neutralt sätt bör informera dem som söker anslutning till kassan om andra kassor. Även regeringen anser att den kompletterande arbetslöshetskassan bör informera dem som söker sig till kassan om andra kassor som personen i fråga kan söka medlemskap i. Denna informationskyldighet om andra för den sökande lämpliga arbetslöshetskassor bör emellertid inte åvila endast den kompletterande kassan, utan gälla generellt för alla arbetslöshetskassor.

8.3 En kompletterande arbetslöshetskassa

Regeringens förslag: En kompletterande arbetslöshetskassa skall kunna bildas av rikstäckande organisationer som företräder anställda respektive företagare på arbetsmarknaden. Den kompletterande kassan skall godkännas av regeringen. Enskilda som ansluter sig till kassan skall inte vara medlemmar i föreningen. Både arbetstagare och företagare skall kunna ansluta sig till kassan.

Utredningens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen har förordat att staten skall ha ett stort inflytande över den kompletterande kassan.

Remissinstanserna: Flertalet av remissinstanserna som har yttrat sig i denna fråga stödjer förslaget. *LO* och *SACO* har avstyrkt att det bildas en ny arbetslöshetskassa. *LO* har framhållit att om en sådan kassa ändå bildas bör det göras av riksorganisationer som företräder anställda respektive företagare på arbetsmarknaden. *TCO* har förklarat sig acceptera att en sådan kassa bildas. *TCO* har vidare anfört att en anslutning till en sådan kassa bör ske i någon annan form än genom ett medlemskap i kassan. En föreningsstämma i en sådan kassa bör enligt *TCO*:s mening hållas av organisationer som är verksamma över hela arbetsmarknaden. Det bör enligt *TCO* även övervägas om den styrelseledamot som kommer att utses av *AMS* ifall en sådan kassa bildas, också skall utses till ordförande i kassan. Både *LO* och *TCO* har understrukt att den nya kassan främst bör vara en övergångskassa för personer som inte uppfyller villkoren för att bli medlemmar i en traditionell arbetslöshetskassa. *AMS* har understrukt att staten bör få ett avgörande inflytande över den nya arbetslöshetskassan. Både *AMS* och *TCO* har framhållit att den organisatoriska grunden för den nya kassan bör vara den nu befintliga *KAS*-organisationen.

Skälen för regeringens förslag: Förslaget om att den sammanhållna

arbetslöshetsförsäkringen skall administreras av arbetslöshetskassorna innebär i sak att kassorna övertar även handhavandet av den grundförsäkring som kommer att motsvara dagens kontanta arbetsmarknadsstöd. Som framgått tidigare är detta ett stöd främst till dem som ännu inte har den anknytning till arbetsmarknaden som fordras för rätt till dagpenning enligt arbetslöshetsförsäkringen samt till dem som av olika skäl har valt att stå utanför de befintliga arbetslöshetskassorna.

För att alla med en viss anknytning till arbetsmarknaden i framtiden skall kunna omfattas av den sammanhållna arbetslöshetsförsäkringen bör det finnas en arbetslöshetskassa som kompletterar dagens befintliga kassor. Detta har också förordats av ARBOM-utredningen, som dessutom föreslagit att staten skall delta som part vid bildandet av kassan och ha ett avgörande inflytande över den. Flertalet av remissinstanserna som har yttrat sig i denna fråga har också tillstyrkt utredningens förslag. AMS har betonat att staten bör ha ett avgörande inflytande över den kompletterande kassan.

Enligt regeringens mening är en så stark statlig styrning inte erforderlig. I stället bör aktörerna på arbetsmarknaden ges en möjlighet att bilda en kompletterande arbetslöshetskassa som gentemot dem som vill ansluta sig till kassan är fristående från organisationerna som bildat kassan. De aktörer som kan komma i fråga här bör, såsom framhållits av LO och TCO, vara rikstäckande och företräda anställda respektive företagare på arbetsmarknaden. Den statliga styrningen kan i tillräcklig grad tillgodoses genom att en på detta sätt bildad förening får registreras som en kompletterande arbetslöshetskassa endast om den har godkänts av regeringen. Ett statligt inflytande kommer vidare att finnas genom att Arbetsmarknadsstyrelsen skall utse en av ledamöterna i kassans styrelse och genom den tillsyn som utövas av Arbetsmarknadsstyrelsen i dess egenskap av tillsynsmyndighet över samtliga arbetslöshetskassor.

Som ARBOM-utredningen föreslagit bör den kompletterande kassan verka på hela arbetsmarknaden, utan några begränsningar såvitt avser bransch- eller yrkestillhörighet, och vara öppen för både arbetstagare och företagare. Enligt utredningens mening bör kassans huvudsakliga uppgift vara att handlägga frågor om grundförsäkring för dem som inte är medlemmar i någon annan arbetslöshetskassa. Den skall också kunna erbjuda anslutning till inkomstbortfallsskyddet i arbetslöshetsförsäkringen för dem som vill ansluta sig till kassan.

Regeringen instämmer i utredningens överväganden om vad som skall utgöra den kompletterande kassans huvuduppgifter. Mot bakgrund av hur den är avsedd att verka kommer den främst att utgöra en övergångskassa till någon av de andra befintliga arbetslöshetskassorna. Vid tillgodoräkning av tid m.m. vid övergång till en annan kassa bör den tid som en person har varit ansluten till den kompletterande kassan räknas på samma sätt som medlemskap i vilken som helst av de övriga kassorna. Det skall dock vara möjligt att även för längre tid vara ansluten till den kompletterande arbetslöshetskassan för att där försäkra sig mot inkomstbortfall vid arbetslöshet.

Sammanfattningsvis innebär förslaget således, att arbetslöshetskassorna i fortsättningen skall administrera såväl grundförsäkringen som

försäkringen mot inkomstbortfall för sina medlemmar. Den kompletterande kassan skall administrera grundförsäkringen för dem som inte är medlemmar i någon annan arbetslöshetskassa samt tillhandahålla möjlighet för dem som av olika skäl inte vill bli medlemmar i någon annan kassa att genom anslutning till denna kassa få ersättning enligt inkomstbortfallsförsäkringen.

De fördelar som en enhetlig administration av arbetslöshetsförsäkringen genom arbetslöshetskassorna medför kan nås endast om organisationen för den kompletterande kassan så nära som möjligt ansluter till de bestämmelser som gäller för andra arbetslöshetskassor. Detta innebär att de föreningsrättsliga reglerna som gäller för arbetslöshetskassor i allmänhet i möjligaste mån bör gälla även för den kompletterande kassan.

Vissa modifieringar är emellertid nödvändiga. En sådan följer av att den förening som skall utgöra den kompletterande kassan skall bildas av organisationer, som därmed får ställning av *medlemmar* i kassan. Organisationerna innehar i denna sin egenskap alla de rättigheter och skyldigheter som normalt följer vid medlemskap i en arbetslöshetskassa när det t.ex. gäller rätt att föra talan mot vissa beslut m.m. Styrelseledamot skall dock kunna vara antingen medlem, förtroendevald eller anställd i en sådan organisation.

Däremot bör organisationerna naturligtvis inte omfattas av de regler som avser rätt att bli ansluten till kassan, uteslutning, rätt till utträde samt avgifter. Dessa regler och med dem förenade bestämmelser om överklagande m.m. skall i stället gälla dem som vill ansluta sig till kassan, de *anslutna*.

Den här föreslagna ordningen innebär att de som ansluter sig till den kompletterande arbetslöshetskassan kommer att sakna det medlemsinflytande som normalt följer med medlemskap i en arbetslöshetskassa. Detta är emellertid en ofrånkomlig följd av att arbetslöshetskassorna är organiserade i föreningsform. Det är också så att den som vill kunna utöva inflytande i sin arbetslöshetskassa normalt kan söka medlemskap i den kassa som handhar arbetslöshetsförsäkringen för det yrkesområde eller den bransch där han eller hon verkar.

8.4 Finansierings- och medlemsavgifter m.m.

8.4.1 Finansieringsavgift och kostnaden för tillsyn

Regeringens förslag: Arbetslöshetskassorna skall till staten betala en finansieringsavgift som skall avse del av statens kostnader för utbetald ersättning enligt inkomstbortfallsförsäkringen. Avgiften skall betalas för varje medlem eller, i en kompletterande arbetslöshetskassa, varje ansluten som fanns i kassan den 31 december det senast förflutna verksamhetsåret. Avgiften skall motsvara en viss procentandel av den under det löpande verksamhetsåret genomsnittligt utbetalade dagpenningen till medlemmar respektive anslutna.

Tillsynen av arbetslöshetskassornas utbetalning av arbetslöshetsersättning skall inte längre bekostas genom finansieringsavgiften, utan genom arbetsgivaravgiftsmedel enligt lagen (1981:691) om socialavgifter. Riksdagen bestämmer inför varje budgetår hur mycket av arbetsmarknadsavgiften som får användas för tillsynen.

Utredningens förslag: Ansvar för finansieringen av arbetslöshetsförsäkringen bör även i fortsättningen delas mellan arbetslöshetskassornas medlemmar, alla arbetstagare och staten. Arbetsmarknadsavgiften skall täcka kostnaderna för grundskyddet. Den inkomstrelaterade delen av försäkringen finansieras till 80 procent av arbetsmarknadsavgiften. Resterande 20 procent täcks av avgifter från arbetslöshetskassornas medlemmar. Medlen för tillsynsverksamheten anvisas under ett särskilt anslag som justeras varje budgetår och grundar sig på den ambitionsnivå på tillsynen som regeringen och riksdagen bestämmer.

Systemet med avgifter och bidrag som jämnar ut en del av kostnaderna för arbetslöshetskassornas administration avskaffas.

Remissinstanserna: Merparten av de remissinstanser som har berört frågan om att kostnaderna för arbetslöshetsförsäkringen bör fördelas på de nuvarande finansieringskällorna har inte något att erinra mot detta. *SAF* anser emellertid att arbetslöshetsförsäkringen till lika delar bör finansieras genom arbetsgivaravgifter och de försäkrades egenavgifter.

Majoriteten avvisar förslaget att 20 procent av den inkomstrelaterade ersättningen skall finansieras genom medlemsavgifter. *SACO* ställer sig dock bakom utredningens förslag såvitt gäller principerna för finansieringen. *Statskontoret* anser att en viss differentiering av avgifterna borde kunna övervägas för att öka försäkringsmässigheten och påverka lönebildningen. *RRV* anser att ett system med ett tydligare samband mellan lönepolitiken och medlemsavgifterna till finansieringen av arbetslöshetsförsäkringen ytterligare bör övervägas.

I fråga om avgiftsunderlaget för beräkningen av finansieringsavgiften

anser *LO* att underlaget bör utgöras av ersättningen utöver grundskyddet.

AMS framhåller i fråga om tillsynsverksamheten att medelstilledningen skall vara sådan att en stabilitet i verksamhetens omfattning kan upprätthållas.

Flertalet remissinstanser har inte någon erinran mot att systemet med utjämningsavgift och utjämningsbidrag tas bort. *SACO* anser dock att de totala kostnaderna för arbetslöshetsförsäkringen även fortsättningsvis bör utjämnas mellan arbetslöshetskassorna.

Skälen för regeringens förslag:

Finansieringsavgiften

För närvarande finansieras statens kostnader för arbetslöshetsersättning enligt *ALF-lagen* och *KAS-lagen* genom arbetsgivaravgifter i form av arbetsmarknadsavgift och, i fråga om ersättning från arbetslöshetsförsäkringen, med finansieringsavgifter från arbetslöshetskassorna. Om dessa avgifter inte räcker till utbetalningen av arbetslöshetsersättningen betalas den resterande delen med allmänna skattemedel.

Beräkningsgrunderna för finansieringsavgiften regleras i 57 § *ALF-lagen* och har redovisats i avsnitt 6.9.

Regeringen delar utredningens uppfattning att medlemmarna i arbetslöshetskassorna även fortsättningsvis skall finansiera en del av statens kostnad för den ersättning som lämnas vid arbetslöshet. Det bör ske på samma sätt som tidigare genom att kassorna betalar en finansieringsavgift till staten. Även den kompletterande arbetslöshetskassan skall betala finansieringsavgift för dem som har anslutit sig till kassan.

Den nuvarande ordningen har flera fördelar genom sin enkelhet och genom att den inte kräver slutregleringar i efterhand. Statsbidragsberäkningen är enkel. Beräkningen av finansieringsavgiften är likaså enkel. Den beräknas i praktiken på den senaste månadens utbetalningar varför förändringar i lönenivån inom en kassas verksamhetsområde snabbt får genomslag.

Enligt regeringens mening bör den nuvarande ordningen för finansiering av arbetslöshetsersättning därför bestå i sina huvuddrag. I fråga om på vilket avgiftsunderlag finansieringsavgiften skall beräknas liksom nivån på finansieringsavgiften föreslår regeringen emellertid vissa justeringar. I det förstnämnda avseendet innebär förslaget ingen ändring i ekonomiskt avseende för den enskilda arbetslöshetskassan utan endast en anpassning till den nya ordningen med en grundförsäkring och en inkomstbortfallsförsäkring. Finansieringsavgiften bör således beräknas på den genomsnittligt utbetalade dagpenningen till personer som har fått utbetalning enligt inkomstbortfallsförsäkringen. Eftersom denna dagpenning vid utbetalningen kommer att inkludera det belopp som lämnas enligt grundförsäkringen kommer avgiftsunderlaget att vara detsamma som gäller för närvarande.

Kostnaderna för tillsynen

Som har framgått av avsnitt 6.9 skall för närvarande enligt 57 § ALF-lagen finansieringsavgiften också bekosta tillsynen av arbetslöshetskassornas utbetalning av arbetslöshetsersättning. Fr.o.m. den 1 juli 1995 finansierar en procent av de inflytande finansieringsavgifterna AMS tillsyn av arbetslöshetskassorna. Mot bakgrund av att merparten av kostnaderna för den sammanhållna arbetslöshetsförsäkringen kommer att avse ersättning från grundförsäkringen, som helt finansieras genom arbetsmarknadsavgiften, bör tillsynen också bekostas genom denna avgift. Regeringens förslag avviker därmed i princip inte från utredningens eftersom medlen för tillsynsverksamheten i praktiken anvisas under anslaget för Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader. Motsvarande belopp förs nämligen för närvarande samtidigt från influtna finansieringsavgifter till statsbudgetens inkomstsida. Att föra över tillsynskostnaden till arbetsmarknadsavgiften kan ske utan att det innebär ökade kostnader för staten genom att en motsvarande sänkning av finansieringsavgiften inte genomförs. Hur mycket av arbetsmarknadsavgiften som får användas för tillsynen bör det ankomma på riksdagen att bestämma inför varje budgetår efter förslag av regeringen i budgetpropositionen.

Regeringens förslag i denna del föranleder en ändring i 4 kap. 7 § lagen (1981:691) om socialavgifter. Att tillsynen skall finansieras genom arbetsmarknadsavgiften bör skrivas in i paragrafen.

Utjämningsavgiften och utjämningsbidraget

Utjämningsavgiften och utjämningsbidraget infördes den 1 januari 1989 för att utjämna skillnaderna i nivån på medlemsavgifterna i de olika kassorna. Utjämningsavgiften beräknas enligt 57 § ALF-lagen för varje medlem som fanns vid utgången av det senaste förflutna verksamhetsåret i en arbetslöshetskassa och utgör tre procent av den gällande högsta dagpenningen. Avgiften betalas till staten, som i sin tur betalar ut utjämningsbidrag till de kassor som är berättigade till det.

ARBOM-utredningen har i sitt slutbetänkande (SOU 1996:150 s. 282) redovisat utfallet för 13 arbetslöshetskassor av utjämningsavgiften och utjämningsbidraget under år 1995. Av redovisningen framgår att nettot av utjämningsssystemet varierade från 3 till 15 kronor per medlem och månad för dessa kassor. För övriga arbetslöshetskassor innebar systemet att de betalade eller fick högst en krona per medlem och månad.

Utredningen har föreslagit att systemet med utjämningsavgift och utjämningsbidrag skall tas bort. Enligt regeringens bedömning har utjämningsssystemet visserligen som helhet betraktat begränsade effekter för arbetslöshetskassornas ekonomi, men med hänsyn till dess betydelse för vissa av kassorna bör systemet bibehållas.

8.4.2 Medlemsavgifter

Regeringens förslag: Arbetslöshetskassorna får besluta om olika medlemsavgifter för olika medlemskategorier, om det finns skäl för det.

Utredningens förslag: Utredningen har inte behandlat denna fråga.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 54 § ALF-lagen skall en arbetslöshetskassa ta ut fasta medlemsavgifter som skall vara så bestämda att de i förening med andra inkomster får antas förslå till betalning av kassans förvaltningskostnader, finansieringsavgift, utjämningsavgift och övriga utgifter. Av en medlem som inte samtidigt är medlem i en bakomliggande intresseorganisation (enskilt ansluten medlem) får i medlemsavgiften dessutom inkluderas ett belopp som täcker skäliga extra administrationskostnader för medlemskapet. Kassans beslut om avgifter skall godkännas av Arbetsmarknadsstyrelsen.

Under ärendets beredning har av företrädare för fackföreningsrörelsen framförts tanken att det borde vara möjligt att differentiera medlemsavgiften så att man t.ex. kan ta hänsyn till medlemmarnas försämrade ekonomiska situation under tider av arbetslöshet. Regeringen anser att denna tanke har fog för sig. Det kan anses rimligt att de medlemmar som inte har drabbats av arbetslöshet solidariskt får bära en större del av kostnaderna jämfört med dem vars inkomster utgörs av ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. En sådan differentiering innebär att en medlems ansvar för kostnaderna fördelas i tiden t.ex. så att medlemmen betalar en större andel när han eller hon har inkomster från en anställning och en lägre under tider av arbetslöshet. Likaså bör t.ex. den som blivit medlem genom att uppfylla studerandevillkoret kunna få lägre avgift under den tid då han eller hon endast är berättigad till ersättning enligt grundförsäkringen.

För att ett sådant system skall kunna godtas av alla medlemmar är det viktigt att avgifterna bestäms rättvist och att omotiverade skillnader mellan olika kategorier inte förekommer.

Det är viktigt att tillämpningen av den här föreslagna möjligheten till differentiering av medlemsavgiften följs upp av tillsynsmyndigheten. En arbetslöshetskassas beslut om medlemsavgifter bör därför även i fortsättningen, för att gälla, godkännas av Arbetsmarknadsstyrelsen. Någon särskild lagreglering av avgifterna för enskilt anslutna medlemmar torde inte längre vara behövlig.

8.4.3 Arbetslöshetskassornas eget fria kapital

Regeringens förslag: Begränsningar av arbetslöshetskassornas eget fria kapital tas bort.

Utredningens förslag: Utredningen har föreslagit att arbetslöshetskassorna bör få rätt att hålla ett större eget kapital än i dag.

Remissinstanserna: Utredningens förslag i denna del har berörts endast i remissyttrandena från *AMS*, *TCO* och *SACO*. Samtliga tillstyrker förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 56 § andra stycket ALF-lagen får en arbetslöshetskassas eget fria kapital inte överstiga ett belopp som motsvarar 15 procent av den högsta dagpenning som gällde vid utgången av det senast förflutna verksamhetsåret multiplicerat med antalet medlemmar i kassan. Bestämmelsen fick denna lydelse i samband med den översyn av ALF-lagen som genomfördes år 1991. Enligt tidigare bestämmelser fick det egna fria kapitalet inte överstiga 50 kronor per medlem.

ARBOM-utredningen har anfört att arbetslöshetskassorna får ett större ansvar för administrationskostnader genom reformen om den sammanhållna arbetslöshetsförsäkringen. Utredningen har ansett att detta bör leda till att kassorna får rätt att ha ett större eget fritt kapital än i dag. Syftet med förslaget är att kassorna inte skall behöva göra alltför kraftiga förändringar i sina medlemsavgifter.

Regeringen instämmer i utredningens överväganden att arbetslöshetskassorna bör ges större frihet att bestämma storleken på det egna fria kapitalet. Utredningen anser att det dock fortfarande bör regleras vilken den högsta nivån får vara. Enligt regeringens mening är detta inte nödvändigt. Den tillsyn över arbetslöshetskassorna som utövas av Arbetsmarknadsstyrelsen får anses utgöra en tillräcklig garanti för att kassorna även i fortsättningen har en sund förvaltning av sin ekonomi och att det inte sker en okontrollerad tillväxt av det egna fria kapitalet. Det sistnämnda hindras också av bestämmelserna om att kassans inkomster skall användas för löpande utgifter under verksamhetsåret, eller, om så inte sker, under följande verksamhetsår.

8.5 Vissa övriga frågor

8.5.1 Krav för medlemskap i en arbetslöshetskassa

Regeringens förslag: Det nuvarande kravet på anknytning till arbetsmarknaden för att bli medlem i en arbetslöshetskassa preciseras. Rätt att bli medlem i en arbetslöshetskassa har endast den som under en sammanhängande period av fyra veckor har förvärvsarbetat i genomsnitt minst 17 timmar i veckan och alltså arbetar i minst denna omfattning. Även den som uppfyller studerandevillkoret i den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring kan under vissa förutsättningar bli medlem i en arbetslöshetskassa. Kravet på 17 timmars arbete behöver då inte vara uppfyllt.

Utredningens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens vad gäller preciseringen av 17-timmarskravet. Utredningen, som bl.a. har föreslagit att ersättning enligt grundförsäkringen skall kunna lämnas till den som uppfyller ett studerandevillkor motsvarande det villkor som finns i KAS-lagen, har inte lämnat något förslag vad gäller möjligheten till undantag från 17-timmarskravet för sådana personer.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna har inte yttrat sig i fråga om 17-timmarskravet. *AMS*, *TCO* och *SACO* är positiva till förslaget, medan *LO* anser att regeln bör slopas.

Skälen för regeringens förslag:

17-timmarskravet

Enligt 47 § ALF-lagen har var och en som uppfyller villkor i kassans stadgar om arbete inom dess verksamhetsområde rätt att bli medlem i en arbetslöshetskassa. Detta gäller dock inte den som är medlem i en annan kassa, har fyllt 64 år eller förvärvsarbetat i genomsnitt mindre än 17 timmar per vecka. Det saknas en regel som anger under vilken ramtid en sådan genomsnittsberäkning skall ske.

Regeln om minst 17 timmars arbete har tillämpats på olika sätt av arbetslöshetskassorna. Det finns exempel på kassor som har godtagit att den inträdessökande har arbetat 17 timmar endast den vecka han eller hon ansökte om medlemskap. Någon enhetlig praxis finns inte.

Syftet med 17-timmarsregeln är att vidmakthålla kravet på att endast personer som har tillräcklig anknytning till arbetsmarknaden skall omfattas av arbetslöshetsförsäkringen. Regeln bör därför behållas. Däremot behöver den preciseras ytterligare. Som nämnts saknar regeln i dag uppgift om under vilken ramtid genomsnittsberäkningen av de 17 timmarna per vecka skall ske. Utredningen har ansett att tiden bör bestämmas till en månad och framhållit att det är ett rimligt krav att man skall ha arbetat i genomsnitt 17 timmar per vecka under en fyraveckorsperiod innan man beviljas medlemskap. Regeringen delar denna

bedömning. Mot bakgrund av det krav på tillräcklig anknytning till arbetsmarknaden som bestämmelsen har till uppgift att vidmakthålla bör tiden inte vara för kort. En period om fyra veckor uppfyller detta krav, men är samtidigt inte längre än att även de som är relativt nya på arbetsmarknaden skall kunna omfattas av arbetslöshetsförsäkringen.

Utredningen har föreslagit att regeln inte skall tolkas så att man rent faktiskt måste ha uppfyllt villkoret innan man ansöker om medlemskap. Enligt utredningen bör en person som kan uppvisa ett anställningsavtal som innebär att kravet kommer att uppfyllas omgående ha rätt att erhålla medlemskap. AMS anser dock inte att detta bör räcka, eftersom en anställning kan brytas i förtid. I likhet med AMS anser regeringen att villkoret bör vara uppfyllt innan medlemskap beviljas. Det bör dessutom erfordras att den sökande vid beslut om eventuellt medlemskap alltså arbetar i minst den angivna omfattningen.

Medlemskap för den som uppfyller studerandevillkoret

Utredningen har bl.a. föreslagit att personer som blivit arbetslösa efter att ha avslutat en utbildning bör ha rätt till ersättning enligt grundförsäkringen i den nya sammanhållna arbetslöshetsförsäkringen. Villkoren för en sådan ersättning skulle vara desamma som i dag gäller för rätten till kontant arbetsmarknadsstöd enligt KAS-lagen. Eftersom den nya arbetslöshetsförsäkringen har till utgångspunkt bl.a. att arbetslöshetskassorna får möjlighet att betala ut ersättning enligt grundförsäkringen även till denna kategori, utan att de har uppfyllt arbetsvillkoret, bör inte heller 17-timmarskravet hindra dem från att bli medlemmar i en sådan kassa. Den som till följd av att han eller hon uppfyller studerandevillkoret i den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring är ersättningsberättigad enligt grundförsäkringen bör alltså ha rätt att bli medlem i en arbetslöshetskassa utan att uppfylla 17-timmarskravet. En ytterligare förutsättning bör dock ställas upp. Kravet på anknytning till kassans verksamhetsområde bör komma till uttryck på något lämpligt sätt. I likhet med *Lagrådet* anser regeringen att det bör krävas att den som ansöker om medlemskap har utbildat sig för arbete inom kassans verksamhetsområde.

8.5.2 Ökad rättssäkerhet

Regeringens förslag: Reglerna om återkrav av statsbidrag förtydligas. Arbetsmarknadsstyrelsens beslut om återkrav och om att en arbetslöshetskassa inte skall ha rätt till statsbidrag helt eller delvis för en viss tid överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Vid återkrav får beloppet jämkas eller helt efterges, om det finns synnerliga skäl. Det klargörs att talan mot ett beslut av en föreningsstämma skall väckas vid tingsrätt. En bestämmelse om att rätt till utträde ur en arbetslöshetskassa inte får begränsas återinförs. Det införs vidare en bestämmelse varav framgår att när Arbetsmarknadsstyrelsen eller en arbetslöshetskassa vill överklaga ett beslut skall det ske inom två månader från beslutets dag.

Utredningens överväganden: Utredningen har framfört överväganden som överensstämmer med regeringens förslag när det gäller bestämmelser om återkrav av statsbidrag, men inte lämnat något eget förslag. Utredningen har inte berört regeringens övriga förslag.

Remissinstanserna: Utredningens överväganden har berörts endast av AMS och Statskontoret. De har inte haft några invändningar mot att beslut om återkrav skall överklagas till allmän förvaltningsdomstol. AMS har framfört att de situationer när återkrav skall ske bör komma till ett tydligare uttryck i lagtexten.

Skälen för regeringens förslag:

Återkrav av statsbidrag

Enligt nu gällande regler skall en arbetslöshetskassa som har fått statsbidrag utan att vara berättigad till det eller som har fått ett för stort bidrag betala tillbaka bidraget enligt 39 § andra stycket ALF-lagen. Arbetsmarknadsstyrelsen har utarbetat vägledande principer för tillämpningen av denna regel. Dessa innebär i korthet följande. Om en arbetslöshetskassa fattar ett beslut som uppenbart strider mot gällande lagstiftning eller av Arbetsmarknadsstyrelsen utfärdade föreskrifter återkräver Arbetsmarknadsstyrelsen statsbidraget till den ersättning som utbetalats till följd av beslutet. Om Arbetsmarknadsstyrelsen har framfört ett påpekande till en viss kassa, eller samtliga kassor, om t.ex. att vissa principer skall tillämpas och påpekandet inte följs, återkräver Arbetsmarknadsstyrelsen statsbidraget till de ersättningar som utbetalas i strid med påpekandet. I sådana fall där rättsläget framstår som oklart överklagar Arbetsmarknadsstyrelsen kassans beslut för att få vägledning för lagtolkningen. Statsbidrag till ersättningar som utbetalas i strid med den tolkning som domstolen har slagit fast återkrävs.

Som ARBOM-utredningen har framhållit är det inte tillfredsställande att lagen inte innehåller en närmare vägledning om när situationen är

sådan att ett återkrav är motiverat. Denna brist har påpekats även av riksdagen (bet. 1994/95:AU15 s. 29) och i remissyttrandet från Arbetsmarknadsstyrelsen. För att uppnå en enhetlig tillämpning av regelverket som rör arbetslöshetsförsäkringen är det viktigt att det finns tydliga regler om när återkrav av statsbidrag kan komma i fråga. Arbetslöshetskassorna skall kunna veta när ett ifrågasättande av ett beslut som fattats av kassan kan medföra att statsbidraget för ersättningen som lämnats till följd av beslutet kan komma att återkrävas. Tydliga regler på det här området ger också Arbetsmarknadsstyrelsen större möjligheter att bedriva tillsynsverksamheten på ett effektivt sätt. ARBOM-utredningen har ifrågasatt Arbetsmarknadsstyrelsens praxis att återkräva statsbidraget i det fall att en arbetslöshetskassa har fattat ett beslut i strid med ett av Arbetsmarknadsstyrelsen gjort påpekande om t.ex. vissa principer som borde tillämpas av kassorna. Utredningen har framhållit att ett sådant påpekande ibland kan grunda sig på en av Arbetsmarknadsstyrelsen gjord tolkning av rättsläget och att kassan kanske gör en annan tolkning för vilken det inte saknas fog. Enligt utredningens mening borde återkrav av statsbidraget därför inte få ske i dessa fall.

Regler om återkrav som är förutsebara och rättssäkra bör vara utformade så att ingen tvekan kan råda om när de är tillämpliga. Regeringen instämmer i utredningens överväganden att återkrav inte bör kunna ske när kravet grundas på en tolkning av rättsläget i en viss fråga som i och för sig med fog kan tolkas även på ett annat sätt. Återkrav av statsbidrag bör således endast kunna komma till stånd när en arbetslöshetskassas beslut klart strider mot reglerna som gäller för ersättning från arbetslöshetskassorna eller med stöd av dessa regler utfärdade föreskrifter. Regeringen delar utredningens uppfattning att Arbetsmarknadsstyrelsen bör ha möjlighet att jämka det belopp som skall återkrävas, eller, om det finns synnerliga skäl, efterge det helt.

Överklagande

Enligt nu gällande ordning får Arbetsmarknadsstyrelsens beslut om återkrav av statsbidrag överklagas hos regeringen med stöd av 51 § förordningen (1988:1139) med instruktion för Arbetsmarknadsverket. Detta gäller också för Arbetsmarknadsstyrelsens beslut att förklara en arbetslöshetskassa för viss tid förlustig rätten till statsbidrag helt eller delvis. Ett sådant beslut kan meddelas av Arbetsmarknadsstyrelsen med stöd av 96 § ALF-lagen. Så kan ske om en kassa inte efterkommer ett av Arbetsmarknadsstyrelsen med stöd av 95 § ALF-lagen meddelat föreläggande att vidta åtgärder för rättelse av ett förhållande som Arbetsmarknadsstyrelsen har anmärkt på.

ARBOM-utredningen har framhållit att lagen bör innehålla en uttrycklig regel om hur beslut om återkrav överklagas. Regeringen instämmer i utredningens bedömning härvidlag. Som utredningen pekat på bygger den nuvarande kompetensfördelningen när det gäller överklagande i allmänhet på principen att frågor som skall bedömas utifrån ändamålsen-

lighet och lämplighet överklagas till regeringen, medan frågor som huvudsakligen innefattar en prövning av rättsfrågor överklagas till en allmän förvaltningsdomstol. Utredningen har gjort bedömningen att en prövning av ett överklagande avseende återkrav av statsbidrag till övervägande del innefattar rättsliga bedömningar och att besluten därför bör överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Detta är även regeringens bedömning. Den stöds också av de remissinstanser som har yttrat sig i frågan.

Enligt regeringens mening kan samma bedömningar göras även beträffande Arbetsmarknadsstyrelsens beslut med stöd av 96 § ALF-lagen om att en arbetslöshetskassa skall vara förlustig rätten till statsbidrag helt eller delvis för en viss tid. En prövning av ett överklagande av ett sådant beslut innefattar i de allra flesta fall i huvudsak rättsliga bedömningar. Även sådana beslut bör därför i fortsättningen överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Talan mot föreningsstämmans beslut

Om ett beslut av en föreningsstämma inte har kommit till i behörig ordning eller i övrigt strider mot ALF-lagen eller mot arbetslöshetskassans stadgar, kan talan mot kassan om att beslutet skall upphävas eller ändras föras av medlem, styrelsen, styrelseledamot eller kassaföreståndare. En sådan talan skall enligt 79 § andra stycket ALF-lagen väckas inom tre månader från dagen för beslutet. En talan av detta slag skall väckas vid tingsrätt. Detta bör framgå uttryckligen av lagen, vilket inte är fallet i dag. Av 10 kap. 1 § rättegångsbalken följer att laga domstol i tvistemål i allmänhet är rätten på den ort där svaranden har sitt hemvist. Enligt andra stycket i samma paragraf gäller som en förenings hemvist den ort där styrelsen har sitt säte eller, om styrelse inte är bestämd eller inte finns, orten där förvaltningen förs.

Rätt till utträde

Före de ändringar i ALF-lagen som trädde i kraft den 1 januari 1992 innehöll lagen en uttrycklig bestämmelse om att en medlems rätt till utträde ur en arbetslöshetskassa inte fick begränsas. Regeln fanns då i 53 § första stycket ALF-lagen. Särskilt mot bakgrund av den större rörlighet mellan arbetslöshetskassorna som kan förväntas till följd av bildandet av en kompletterande kassa anser regeringen att en bestämmelse med detta innehåll åter bör föras in i lagen. Som tidigare anförts kommer den kompletterande kassan i många fall att vara en övergångskassa innan personen i fråga söker sig till någon av de övriga kassorna. Det är då viktigt att övergången kan ske smidigt och utan problem för den enskilde. Detta gäller naturligtvis även när en medlem i en arbetslöshetskassa vill bli medlem i en annan kassa eller ansluta sig till den kompletterande kassan.

Tid inom vilken Arbetsmarknadsstyrelsen eller en arbetslöshetskassa skall överklaga

ALF-lagen saknar i dag särskilda regler om inom vilken tid Arbetsmarknadsstyrelsen eller en arbetslöshetskassa har möjlighet att överklaga ett beslut. En bestämmelse härom bör nu införas. Enligt 99 § andra stycket ALF-lagen skall en enskild som vill överklaga ett beslut göra det inom två månader från det att han eller hon fick del av beslutet. Beslut delges emellertid normalt inte med Arbetsmarknadsstyrelsen eller arbetslöshetskassor. Tiden för överklagande bör därför i dessa fall bestämmas till två månader från beslutets dag.

8.5.3 Stärkt tillsyn

Regeringens förslag: Möjligheten för Arbetsmarknadsstyrelsen att vägra registrering av vissa uppgifter återinförs. Regeln om att arbetslöshetskassan skall föreslå den ledamot i en arbetslöshetskassas styrelse som företräder staten och som skall utses av Arbetsmarknadsstyrelsen tas bort.

Utredningens förslag: Utredningen har inte berört dessa frågor.

Skälen för regeringens förslag: Bestämmelserna om arbetslöshetskassornas organisation m.m. var tidigare knutna till 1951 års lag om ekonomiska föreningar. I ALF-lagens 90 § i den lydelse som gällde före den 1 januari 1992 förekom en hänvisning till lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar av innebörd att den lagens bestämmelser om rätt att vägra registrering av uppgifter i vissa fall skulle äga motsvarande tillämpning på arbetslöshetskassor. Arbetsmarknadsstyrelsen hade alltså, på samma sätt som länsstyrelsen enligt lagen om ekonomiska föreningar, möjlighet att vägra registrering bl.a. av stadgeändringar eller beslut som inte hade tillkommit i föreskriven ordning eller som stred mot ALF-lagen, annan lag eller författning, eller i något viktigare hänseende hade ett otydligt eller vilseledande innehåll. I sådana fall kunde Arbetsmarknadsstyrelsen förelägga kassan att inom viss tid avge yttrande eller vidta rättelse. Om kassan underlät att efterkomma föreläggandet hade Arbetsmarknadsstyrelsen rätt att avskryva ansökan om registrering. Om hinder mot registrering förelåg även efter att kassan yttrat sig, kunde Arbetsmarknadsstyrelsen vägra registrering, om kassan hade haft tillfälle att yttra sig över hindret.

Efter det att 1951 års lag år 1987 upphävts och ersatts av en ny lag om ekonomiska föreningar omarbetades ALF-lagen i syfte att separera reglerna om arbetslöshetskassornas organisation från andra föreningsrättsliga bestämmelser. I ALF-lagen intagna hänvisningar till den upphävda lagen togs bort och ersattes av föreskrifter som självständigt reglerade arbetslöshetskassornas verksamhet. De nya reglerna trädde i

kraft den 1 januari 1992 (prop. 1990/91:160, bet. 1990/91:AU24, rskr. 1990/91:306, SFS 1991:744). I samband med denna översyn lagfästes inte Arbetsmarknadsstyrelsens befogenhet att vägra registrering i vissa fall. Det skulle i och för sig kunna anses ligga i sakens natur att en registreringsmyndighet skall ha rätt att vägra registrering av uppgifter vars innehåll till exempel strider mot sådana bestämmelser som registreringen är avsedd att slå vakt om. För att det inte skall råda något tvivel om att Arbetsmarknadsstyrelsen har denna befogenhet, bör uttryckliga regler härom åter tas in bland de föreningsrättsliga bestämmelser som gäller för arbetslöshetskassor.

Genom att det av lagen direkt framgår, att Arbetsmarknadsstyrelsen kan vägra registrering av t.ex. ett föreningsstämmobeslut som strider mot de föreskrifter som meddelats av Arbetsmarknadsstyrelsen, understryks styrelsens roll som tillsynsmyndighet över samtliga arbetslöshetskassor. Detta ligger väl i linje med de regelförändringar avseende bl.a. överklagande som genomförts under senare år i syfte att stärka Arbetsmarknadsstyrelsens möjligheter att utöva tillsynen effektivt, samtidigt som tillsynsverksamheten tillförts ökade ekonomiska resurser (prop. 1994/95:218, bet. 1994/95:AU15, rskr. 1994/95:398, SFS 1995:708). Arbetslöshetskassorna är privaträttsliga subjekt som anförtrotts att handha myndighetsutövning. Till följd av arbetslöshetskassornas decentraliserade organisation uppgår antalet handlägningsställen till ca 300. Det är viktigt att reglerna är så utformade att de tillhandahåller de verktyg som Arbetsmarknadsstyrelsen kan behöva för att bedriva tillsynen över arbetslöshetskassornas verksamhet effektivt.

De nya reglerna i ämnet bör lämpligtvis utformas med motsvarande bestämmelser i 1987 års lag om ekonomiska föreningar som förebild. För att ytterligare understryka betydelsen av att arbetslöshetskassorna är skyldiga att rätta sig efter de regler som gäller för deras verksamhet, bör Arbetsmarknadsstyrelsen ha rätt att vägra registrering av ett föreningsstämmobeslut även om tiden för väckande av talan mot beslutet har gått ut.

I dag gäller att en av ledamöterna i en arbetslöshetskassas styrelse samt suppleanten för denne utses av Arbetsmarknadsstyrelsen efter förslag av kassan. I syfte att ytterligare betona vikten av effektiv tillsyn bör denna regel ändras så att statens representant i styrelsen i fortsättningen utses av Arbetsmarknadsstyrelsen utan krav på att det skall ske efter förslag av arbetslöshetskassan. Att ett samråd med kassan bör ske är däremot naturligt.

8.6 Ikraftträdande m.m.

De nya reglerna bör träda i kraft den 1 januari 1998, samtidigt med en ny lag om arbetslöshetsförsäkring, i vilken villkoren för rätt till ersättning regleras. Att ikraftträdandedagen bestäms på detta sätt hindrar naturligtvis inte att arbetet med att bilda den kompletterande arbetslöshetskassan påbörjas redan före detta datum.

Övergångsbestämmelser finns i den av regeringen i avsnitt 7.1 föreslagna lagen om införande av lagen om arbetslöshetsförsäkring och lagen om arbetslöshetskassor.

9 Vissa övriga organisationsfrågor

KAS-administrationen tas över av den kompletterande arbetslöshetskassan

Regeringens bedömning: Den nuvarande KAS-administrationen tas den 1 januari 1998 i huvudsak över av den kompletterande arbetslöshetskassan.

Utredningens förslag: ARBOM-utredningen har inte lämnat något förslag i denna fråga.

Remissinstanserna: AMS anser att den befintliga KAS-organisationen bör vara grunden för den nya arbetslöshetskassan. TCO anför att den nya arbetslöshetskassan bör ta över den personal och de resurser som finns vid de nuvarande KAS-regionerna. Försäkringskassaförbundet förordar, om statsmakterna stannar för att inrätta en obunden arbetslöshetskassa, att organisationen anförtros de allmänna försäkringskassorna.

Skälen för regeringens bedömning: Det kontanta arbetsmarknadsstödet (KAS) infördes år 1974 som ett ekonomiskt grundskydd vid arbetslöshet för dem som inte har rätt till ersättning från en arbetslöshetskassa. KAS administreras av Arbetsmarknadsverket (AMV) och Riksförsäkringsverket (RFV). AMV prövar och bifaller eller avslår ansökningar om KAS samt beslutar om bl.a. antalet stödbelopp som skall utbetalas. RFV, eller rättare de allmänna försäkringskassorna, beräknar stödbeloppet med hänsyn till bl.a. pensioner m.m. och gör skatteavdrag samt utbetalar stödet.

AMV:s administration av KAS är organisatoriskt uppdelad på fyra s.k. KAS-regioner. Dessa är *norra regionen* som omfattar Uppsala, Västmanlands, Dalarnas, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, *västra regionen* som omfattar Jönköpings, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands och Örebro län, *östra regionen* som omfattar Stockholms, Södermanlands, Östergötlands och Gotlands län samt *södra regionen* som omfattar

Kronobergs, Kalmar, Blekinge och Skåne län.

Administrationen av stödet inom respektive region handhas av länsarbetsnämnderna i Gävleborgs, Älvsborgs, Gotlands respektive Blekinge län. Självva ärendehantering är lokaliserad till fyra s.k. KAS-kontor belägna i Ljusdal, Borås, Hemse och Olofström. KAS-administrationen sysselsätter för närvarande ca 70 årsarbetare.

KAS-administrationen hanterar årligen mellan 80 000 och 100 000 nya ansökningar om stöd och 30 000 till 40 000 ansökningar om att återuppta en tidigare beviljad ersättningsrätt. Antalet ansökningar varierar över åren beroende på arbetsmarknadsläget och antalet nyttillträdande på arbetsmarknaden.

Av det genomsnittliga antalet stödtagare om ca 45 000 per månad för närvarande är ca 10 000 medlemmar i arbetslöshetskassor. Dessa får KAS därför att de ännu inte har uppfyllt medlemsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen.

Det finns således sedan länge en väl fungerande organisation vid sidan av de existerande arbetslöshetskassorna för hantering av ekonomiskt stöd vid arbetslöshet. Den nuvarande KAS-administrationen bör enligt regeringens mening därför utgöra grunden i den nu föreslagna kompletterande arbetslöshetskassans organisation. För detta talar också regionalpolitiska skäl.

En överföring av KAS-administrationen till en privaträttslig organisation är emellertid inte helt problemfri. Statligt anställd personal skall få en ny arbetsgivare. Statligt ägd utrustning skall överlåtas på den nya arbetslöshetskassan och hyresavtal m.m. skall föras över till den nya huvudmannen.

En ytterligare aspekt på denna fråga är vad som skall gälla för utbetalningen av ersättning från den kompletterande arbetslöshetskassan. För närvarande betalas KAS-ersättningen ut av de allmänna försäkringskassorna. Arbetslöshetskassorna har ett gemensamt utbetalningssystem som är väl samordnat med utbetalningen av statsbidraget. Enligt regeringens mening bör även övervägas om utbetalningarna av ersättningar från den kompletterande arbetslöshetskassan bör ske genom det för arbetslöshetskassorna gemensamma utbetalningssystemet.

AMV:s administration av KAS-ärenden kostar för närvarande ca 31 miljoner kronor per år. Kostnaden för hanteringen vid de allmänna försäkringskassorna uppgår till ca 41 miljoner kronor per år. Anslagen till AMV och de allmänna försäkringskassorna borde således kunna minska med sammanlagt ca 70–75 miljoner kronor. Denna kostnadsminskning torde emellertid inte kunna realiseras fullt ut under det närmaste budgetåret på grund av bl.a. avvecklingskostnaderna. Vidare torde den kompletterande arbetslöshetskassan inte fullt ut kunna täcka sin förvaltningskostnader i inledningsskedet. För nästa budgetår bör regeringen därför få disponera ett anslag för kostnader i samband med denna omställningsprocess. Under förutsättning av att riksdagen godkänner förslaget om en allmän och sammanhållen arbetslöshetsförsäkring återkommer regeringen i höstens budgetproposition med förslag till medelsanvisning för dessa ändamål samt med förslag i de övriga frågor som kräver beslut av riksdagen.

Merparten av de nuvarande medlen för administrationen av KAS bör dock, när omställningsfasen är avslutad och den kompletterande arbetslöshetskassan har vunnit ekonomisk stadga, återföras till arbetslöshetsförsäkringssystemet för att bl.a. säkra de ekonomiska förutsättningarna för att konkurrensneutralitet skall råda mellan de existerande arbetslöshetskassorna och den kompletterande arbetslöshetskassan.

Den allmänna och sammanhållna arbetslöshetsförsäkringen skall enligt regeringens förslag gälla fr.o.m. den 1 januari 1998. För att genomföra de åtgärder som skall möjliggöra detta kommer regeringen att tillkalla en särskild utredare.

Regeringen vill i detta sammanhang ta upp en fråga som gäller utbetalningen av utbildningsbidrag vid arbetsmarknadsutbildning m.m. Dessa bidrag betalas för närvarande ut av de allmänna försäkringskassorna. Det lämpliga i att lägga över denna utbetalningsrutin på någon annan instans, bl.a. för att förbilliga hanteringen, har utretts. Tänkbara andra utbetalningsinstanser har bl.a. varit arbetslöshetskassorna, KAS-regionerna och Centrala Studiestödsnämnden. Regeringen anser emellertid att de skäl som redovisats för en förändring i detta avseende inte är tillräckliga för ett byte av utbetalningsinstans. Den nuvarande ordningen bör därför bestå.

10 Statsbidrag, finansiering och kostnader

10.1 Statsbidragen till ersättningen – grundbeloppet och den inkomstrelaterade ersättningen

Regeringens bedömning: Arbetslöshetskassorna får statsbidrag för hela den utbetalade arbetslöshetsersättningen i den sammanhållna arbetslöshetsförsäkringen enligt samma principer som gäller för närvarande.

Statsbidragen finansieras genom arbetsmarknadsavgiften enligt lagen (1981:691) om socialavgifter och med finansieringsavgifter från arbetslöshetskassorna och i sista hand med allmänna skattemedel.

Arbetsmarknadsavgiften finansierar även i fortsättningen vissa arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Statsbidragen till arbetslöshetskassorna betalas ut månadsvis fr.o.m. oktober månad 1997.

Regeringens förslag: Arbetsmarknadsavgiften finansierar i första hand statsbidraget till grundbeloppet. I andra hand finansierar arbetsmarknadsavgiften tillsammans med finansieringsavgifter statsbidraget till den inkomstrelaterade ersättningen.

Förslagen gäller för ersättning som avser tid fr.o.m. den 1 januari 1998.

Utredningens förslag: Se under avsnitt 8.4.1.

Remissinstanserna: Se under avsnitt 8.4.1.

Skälen för regeringens bedömning och förslag:

Inledning

Arbetslöshetsersättning enligt ALF-lagen och KAS-lagen finansieras genom arbetsgivaravgifter i form av arbetsmarknadsavgift och, i fråga om ersättning från arbetslöshetsförsäkringen, med finansieringsavgifter från arbetslöshetskassorna. Om dessa avgifter inte räcker till utbetalningen av arbetslöshetsersättningen betalas den resterande delen med allmänna skattemedel.

Bestämmelser om arbetsmarknadsavgiften finns i lagen (1981:691) om socialavgifter. Arbetsmarknadsavgiften skall enligt vad där föreskrivs föras till staten för att finansiera arbetslöshetsersättningen i arbetslöshetsförsäkringen och stödbeloppet i KAS samt utbildningsbidrag till deltagare i arbetsmarknadsutbildning och yrkesinriktad rehabilitering som uppfyller medlems- och arbetsvillkoren i arbetslöshetsförsäkringen. Arbetsmarknadsavgiften uppgår sedan den 1 januari 1996 till 5,42 procent på lönesumman för förvärvsarbete. För den

som är skyldig att betala egenavgifter, dvs. som har inkomst av annat förvärvsarbete utan att betraktas som arbetsgivare, uppgår avgiften till 3,3 procent fr.o.m. den 1 januari 1997. De båda formerna av avgift beräknas att under budgetåret 1998 inbringa sammanlagt 39 miljarder kronor.

Bestämmelserna om finansieringsavgiften finns i 57 § ALF-lagen och har redovisats under avsnitt 6.9. Regeringen har där föreslagit att finansieringsavgiften skall höjas till 131 procent av avgiftsunderlaget fr.o.m. den 1 juli 1997. Höjningen av finansieringsavgiften beräknas öka statens inkomster med ca 819 miljoner kronor under budgetåret 1998.

Det finns således tre källor för finansieringen av arbetslöshetsersättningen: medlemsavgifter i form av finansieringsavgifter, statsbidrag i form av arbetsgivaravgifter (arbetsmarknadsavgift) och slutligen statsbidrag i form av allmänna skattemedel. Som framgår av avsnitt 8.4.1 anser regeringen att den nuvarande ordningen för finansieringen av arbetslöshetsersättningen bör bestå mot bakgrund av bl.a. sin enkelhet. Vissa justeringar bör dock göras. Förslag om dessa redovisas i det följande.

Statsbidraget till grundbeloppet

Uppdelningen av arbetslöshetsersättningen i ett grundbelopp och en frivillig inkomstrelaterad del innebär att ersättningen kommer att innehålla ett obligatoriskt inslag, grundbeloppet. Detta beräknas under budgetåret 1998 att svara mot ca 51 procent, eller ca 15,9 miljarder kronor, av den totala ersättningen på ca 30,9 miljarder kronor. Resterande del av ersättningen, ca 49 procent eller ca 15 miljarder kronor, kommer att avse den frivilliga inkomstrelaterade ersättningen till den del denna överstiger grundbeloppet. Med denna uppdelning ter det sig naturligt att arbetsmarknadsavgiften, som i princip betalas för samtliga förvärvsarbetande, i första hand skall gå till att betala kostnaderna för ersättning enligt grundförsäkringen.

Statsbidraget till den inkomstrelaterade ersättningen

Som framgått ovan bör statens kostnad för statsbidrag till den inkomstrelaterade ersättningen till den del ersättningen överstiger grundbeloppet i första hand finansieras genom de finansieringsavgifter som arbetslöshetskassorna betalar till staten. I den mån dessa avgifter inte räcker till utbetalningarna bör resterande del finansieras genom arbetsmarknadsavgiften och i sista hand genom allmänna skattemedel.

Kostnaderna för den del av den inkomstrelaterade ersättningen som överstiger grundbeloppet kan beräknas till ca 15 miljarder kronor under budgetåret 1998. Mot detta skall ställas intäkter i form av finansieringsavgifter på ca 2,6 miljarder kronor. Ca 83 procent av den inkomstrelaterade ersättningen kommer således att behöva täckas med medel från arbetsmarknadsavgiften.

Finansieringen av arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Regeringen delar inte ARBOM-utredningens uppfattning att finansieringen av arbetslöshetsersättningen konsekvent bör skiljas från finansieringen för alla arbetsmarknadspolitiska åtgärder. I fråga om arbetslöshetsersättningen är det naturligtvis möjligt att genom en ändrad nivå på arbetsmarknadsavgiften anpassa denna till behovet av medel för arbetslöshetsersättningen samtidigt som man inför en ny avgift för finansieringen av de arbetsmarknadspolitiska åtgärder som nu betalas genom arbetsmarknadsavgiften. Enligt regeringens mening innebär detta emellertid inte någon fördel eftersom medlen för både arbetslöshetsersättningen och de aktuella arbetsmarknadspolitiska åtgärderna anvisas över skilda anslag eller anslagsposter på statsbudgeten och dras inte direkt från inflytande arbetsmarknads- och finansieringsavgifter. Dessutom anser regeringen att det är rimligt att den ersättning i form av utbildningsbidrag som lämnas till kassamedlemmar som deltar i vissa arbetsmarknadspolitiska åtgärder, och som då ersätter kassaersättningen, bör finansieras i samma ordning som arbetslöshetsersättningen. Arbetsmarknadsavgiften bör således även i fortsättningen finansiera utbildningsbidragen till de medlemmar och anslutna i arbetslöshetskassorna som uppfyller villkoren för att få inkomstrelaterad ersättning vid arbetslöshet.

Utbetalningen av statsbidragen

Det finns ingen enhetlig ordning för när arbetslöshetskassorna skall betala ut ersättning till sina arbetslösa medlemmar. Varje kassa bestämmer själv när detta skall ske. I praktiken innebär detta att det sker utbetalningar varje vecka. Detta är också styrande för när utbetalning av statsbidrag skall ske. Statsbidrag till ersättningen betalas således också ut varje vecka. I syfte att bl.a. förbättra statens kassahållning kommer regeringen senare att besluta att utbetalningen av statsbidrag till arbetslöshetskassorna skall ske månadsvis fr.o.m. oktober månad 1997.

10.2 De ekonomiska effekterna av förslagen och beräknade kostnader för budgetåren 1997 och 1998

De ekonomiska effekterna

De nu föreslagna förändringarna innebär dels kostnadsökningar, dels inkomstförstärkningar och kostnadsminskningar. De absolut största kostnadsökningarna avser förslagen om en höjning av kompensationsnivån till 80 procent av den tidigare inkomsten och en höjning av den högsta dagpenningen till 580 kronor samt att grundbeloppet skall uppgå till 240 kronor per dag. Sammantaget innebär dessa förslag en kostnad på ca 2 miljarder kronor netto för budgetåret 1998. I detta ingår kost-

naderna för höjningen av utbildningsbidragen vid arbetsmarknadsutbildning och svux och svuxa och samt av det särskilda utbildningsbidraget.

Dessa kostnadsökningar finansieras främst genom en inkomstförstärkning i form av höjd finansieringsavgift och en kostnadsminskning till följd av ändrat arbetsvillkor. Knappt 600 miljoner kronor netto finansieras genom andra ändringar i ersättningsvillkoren. De budgetmässiga effekterna av de kostnadsminskande åtgärderna kommer att följas upp i särskild ordning.

Beräknade kostnader för budgetåren 1997 och 1998

Utifrån den antaganden om utvecklingen inom ekonomin och på arbetsmarknaden som redovisats i den reviderade finansplanen i budgetpropositionen för budgetåret 1997 (prop. 1996/97:1) beräknas kostnaderna för arbetslöshetsersättningar och utbildningsbidrag till följd av de nu redovisade förslagen att minska under budgetåret 1997 med ca 289 miljoner kronor samt att öka under budgetåret 1998 med ca 1 150 miljoner kronor. Anslagen för budgetåret 1997 för arbetslöshetsersättning och arbetsmarknadspolitiska åtgärder har justerats tidigare i samband med behandlingen av budgetpropositionen för innevarande budgetår. Det innebär att minskningen av anslagen för budgetåret 1997 blir större samtidigt som ökningen av anslagen för budgetåret 1998 blir mindre än den redovisade nettoeffekten. Nedanstående anslag kommer att under innevarande budgetår behöva öka eller minska med uppskattningsvis följande belopp (miljoner kronor).

<i>Utgiftsområde 13</i>	Minskning
A 1. Bidrag till arbetslöshetsersättning	273
<i>Utgiftsområde 14</i>	
A 2. Arbetsmarknadspolitiska åtgärder	58
<i>Utgiftsområde 15</i>	Ökning
A 3. Vuxenstudiestöd m.m.	9
A 6. Särskilt vuxenstudiestöd till studerande vid vissa lärarutbildningar	13
A 7. Särskilt vuxenstudiestöd till studerande vid vissa naturvetenskapliga och tekniska utbildningar	20

Regeringen återkommer, i förslaget till tilläggsbudget i april i år, till de mer exakta belopp för dessa anslag under innevarande budgetår.

Staten kommer emellertid samtidigt att tillföras ökade intäkter på statsbudgetens inkomstsida genom den höjda finansieringsavgiften fr.o.m. den 1 juli 1997. Dessa beräknas till ca 374 miljoner kronor under budgetåret 1997 och till ca 819 miljoner kronor under budgetåret 1998.

De beräknade totala kostnaderna och intäkterna under budgetåren 1997 och 1998 för arbetslöshetsersättningarna och vissa utbildningsbidrag som finansieras i samma ordning framgår av följande tabell (miljoner kronor).

	1997	1998
<i>Kostnader</i>		
Arbetslöshetsersättning	34 088	32 274
Utbildningsbidrag	14 470	12 759
<i>Intäkter</i>		
Arbetsmarknadsavgifter	37 000	39 000
Finansieringsavgifter	2 370	2 590

11 Författningskommentarer

11.1 Förslaget till lag om arbetslöshetsförsäkring

Vilka som omfattas av lagen

1 § Paragrafens *första stycke* anger omfattningen av arbetslöshetsförsäkringen. *Andra stycket* innehåller en hänvisning till de särskilda bestämmelser som finns för företagare.

2 § Bestämmelsen är ny. Den anger att lagen skall tillämpas på samma sätt för den som är ansluten till den kompletterande arbetslöshetskassan som för den som är medlem i en arbetslöshetskassa.

3 § En motsvarighet till vad som anges i *första stycket* har tidigare funnits i KAS-lagen. Bestämmelsen återinförs nu. Huvudregeln är att ersättningsvillkoren skall uppfyllas i Sverige. Förordningen (EEG) nr 1408/71 om tillämpning av system för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen kan dock innebära att villkor som uppfyllts utomlands kan komma att tillgodoräknas.

Andra stycket motsvarar nuvarande 3 § ALF-lagen. Bestämmelsen har endast bearbetats i språkligt hänseende och innebär inte någon ändring i sak.

Grundförsäkring och inkomstbortfallsförsäkring

4 § I paragrafen presenteras de delar som försäkringen består av. Försäkringen består numera av dels en grundförsäkring, dels en inkomstbortfallsförsäkring.

5 § Första meningen motsvarar 1 § första meningen ALF-lagen. Andra meningen innehåller en hänvisning till lagen (1997:000) om arbetslöshetskassor. I nämnda lagar anges vilka kassor som får lov att handha försäkringen.

Grundförsäkringen

6 § I *första stycket* anges villkoren för rätt till ersättning enligt grundförsäkringen. *Andra stycket* motsvarar 4 § andra stycket KAS-lagen.

Inkomstbortfallsförsäkringen

7 § Paragrafen anger till vilka ersättning enligt inkomstbortfallsförsäkringen lämnas. För såväl arbetstagare som företagare gäller en medlemstid på tolv månader för rätt till ersättning enligt inkomstbortfallsförsäkringen.

8 § Paragrafen motsvarar del av 10 § ALF-lagen. Att tid i annan kassa får tillgodoräknas för uppfyllande av arbetsvillkoret, framgår av 12 § andra stycket andra meningen. Paragrafen har justerats språkligt.

Allmänna villkor för rätt till ersättning

9 § Paragrafen motsvarar 4 § första stycket KAS-lagen. Den motsvarar i huvudsak även 4 § första stycket ALF-lagen. Paragrafen är den första av tre, som behandlar de allmänna villkor som gäller för rätt till ersättning vid arbetslöshet.

Första punkten behandlar villkoret att personerna skall vara arbetsföra och i övrigt oförhindrade att åta sig arbete för en arbetsgivares räkning minst tre timmar varje arbetsdag och i genomsnitt minst 17 timmar i veckan. De i bestämmelsen angivna tidsmått per arbetsdag och per vecka har sin motsvarighet i 4 § första stycket första punkten KAS-lagen.

Andra punkten motsvaras av 4 § första stycket andra punkten i såväl ALF-lagen som KAS-lagen. Bestämmelsen har bearbetats i språkligt hänseende men innebär inte någon ändring i sak.

Tredje punkten talar om villkoret att den arbetslöse skall vara anmäld som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen i den ordning som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Denna punkt motsvaras helt av 4 § första stycket tredje

punkten KAS-lagen. Den innehåller en viss ändring i förhållande till motsvarande bestämmelse i 4 § första stycket tredje punkten ALF-lagen, som endast riktar bemyndigandet till Arbetsmarknadsstyrelsen.

Fjärde punkten motsvaras av 4 § första stycket fjärde punkten KAS-lagen samt, efter språklig justering, av 4 § första stycket fjärde punkten ALF-lagen.

Paragrafen har bearbetats språkligt.

10 § I paragrafen regleras fall där ersättning inte lämnas. I *första styckets första punkt* regleras frågan om ersättning till den som deltar i utbildning. Bestämmelsen motsvaras i huvudsak av 4 § andra stycket förslaget till ändring i ALF-lagen och av 4 § tredje stycket förslaget till ändring i KAS-lagen. Bemyndigandet till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, som framgår av paragrafens andra stycke, har redan genom förslaget till ändring i ALF-lagen och i KAS-lagen utsträckts till att avse även regler för villkoren till ersättning. Bestämmelsen har i övrigt endast bearbetats i språkligt hänseende.

Andra punkten överensstämmer med 4 § tredje stycket sista meningen förslaget till ändring i ALF-lagen och 4 § fjärde stycket andra och tredje meningarna förslaget till ändring i KAS-lagen. *Tredje punkten* anger att ersättning inte lämnas till den som uteslutits från medlemskap under en tid av ett år från uteslutningen. Bestämmelsen motsvaras av del av 4 § fjärde stycket KAS-lagen.

Paragrafen har bearbetats språkligt.

11 § Paragrafen, som innehåller en definition av vilket erbjudet arbete som skall anses vara lämpligt, motsvaras efter språkliga förändringar i huvudsak av bestämmelserna i 5 § ALF-lagen och 5 § KAS-lagen. I *första punkten* har ordet "yrkesvana" mönstrats ut. Detta begrepp omfattas av begreppet "försäkrades förutsättningar" och ändringen innebär därför inte någon ändring i sak. Det är dock inte meningen att arbetslöshetsförsäkringen skall vara en yrkesförsäkring.

Andra-fjärde punkterna motsvaras av 5 § andra-fjärde punkterna ALF-lagen och 5 § andra-fjärde punkterna KAS-lagen. Punkterna har endast bearbetats i språkligt hänseende och någon förändring i sak är inte avsedd.

Övriga villkor för rätt till ersättning

Arbetsvillkoret

12 § Paragrafen behandlar bestämmelserna om arbetsvillkor. *Första stycket* motsvaras av 6 § första stycket andra punkten första och andra strecksatserna förslaget till ändring i ALF-lagen och av 6 § första stycket förslaget till ändring i KAS-lagen. Bestämmelsen har bearbetats språkligt.

Andra stycket reglerar arbetsvillkoret för rätt till inkomstrelaterad

ersättning. Bestämmelsen har sin motsvarighet i del av 6 § första stycket ALF-lagen och del av 10 § ALF-lagen. Den har bearbetats språkligt.

13 § Paragrafen reglerar de fall som jämföras med förvärvsarbete vid uppfyllande av arbetsvillkoret enligt 13 §. Paragrafen motsvaras av 6 § första stycket andra punkten andra meningen och andra stycket förslaget till ändring i ALF-lagen samt av 6 § andra och tredje styckena förslaget till ändring i KAS-lagen.

Paragrafen har bearbetats språkligt.

14 § Paragrafen motsvarar, efter språklig bearbetning, 6 § tredje stycket förslaget till ändring i ALF-lagen och 6 § fjärde stycket förslaget till ändring i KAS-lagen.

15 § I paragrafens första mening anges att förvärvsarbete endast får användas en gång för att uppfylla arbetsvillkoret. Bestämmelsen motsvaras, efter vissa språkliga justeringar, av 6 § sista stycket ALF-lagen och 6 § sista stycket KAS-lagen. Innehållet i andra meningen är nytt. Där regleras att arbete som använts för att uppfylla villkoret för dagpenning i form av grundbelopp kan användas igen för att uppfylla arbetsvillkoret för den inkomstrelaterade ersättningen. En förutsättning är dock att arbetet utförts efter det senaste inträdet i kassan.

Ramtiden

16 § Paragrafen, som behandlar beräkning av ramtid, överensstämmer i huvudsak med 8 § första stycket ALF-lagen och 8 § första stycket KAS-lagen. Den har bearbetats språkligt.

I ramtiden enligt 13 § räknas inte in tid när sökanden varit förhindrad att arbeta av vissa orsaker. De olika frånvaroorsakerna räknas upp i sju punkter. *Första punkten* motsvaras av 8 § första punkten ALF-lagen och 8 § första punkten KAS-lagen. *Andra punkten* motsvaras i huvudsak av 8 § andra punkten båda lagarna. Det har dock i sak införts den förändringen att det skall vara fråga om avslutad heltidsutbildning.

Punkterna 3 och 4 motsvaras av 8 § första stycket punkterna 3 och 4 ALF- och KAS-lagarna. *Punkten 5* överensstämmer med tidigare gjorda ändringar i ALF- och KAS-lagen. *Punkten 6* motsvaras av punkterna 6 i vardera nämnda lagrum i ALF-lagen och i KAS-lagen. *Punkten 7* innebär att inte heller tid när den sökanden följt med utlandsstationerad make i vissa fall skall medräknas i ramtiden.

17 § Paragrafen innehåller en uppräkningslista av ytterligare frånvarosituationer som inte skall räknas med när ramtiden bestäms. Det rör sig om tid med föräldrapenningförmån och tjänstgöring i totalförsvaret som överstiger två månader och således inte är återkvalificerande. Det rör sig även om arbetsmarknadsutbildning och yrkesinriktad rehabilitering som inte fullföljts och av den anledningen inte är återkvalificerande. Be-

stämelsen, som har sin motsvarighet i 8 § andra stycket ALF-lagen och 8 § andra stycket KAS-lagen, har endast bearbetats språkligt. *Punkten 4* motsvarar 8 § andra stycket fjärde punkten förslaget till ändring i ALF-lagen och 8 § andra stycket fjärde punkten förslaget till ändring i KAS-lagen. Till listan av frånvarosituationer läggs i denna punkt även frånvaro på grund av utbildning som finansierats med stöd av förordningen (1996:1654) om särskilt utbildningsbidrag men som inte fullföljts och därför inte är återkvalificerande.

Den begränsning av ramtiden till två år som finns i KAS-lagen återfinns inte i förslaget till ny lag.

Studerandevillkoret

18 § Bestämmelsen har sin motsvarighet i 9 § första stycket KAS-lagen men har bearbetats språkligt. Studerandevillkoret, som nu endast gäller vid kontant arbetsmarknadsstöd, föreslås överförd till den nya lagen och gälla beträffande grundförsäkringen. 9 § andra stycket KAS-lagen innehåller en bestämmelse om att den som fyller 60 år och utförsäkrats från arbetslöshetskassan vid tillämpningen av 9 § första stycket KAS-lagen skall anses ha fullgjort arbetsvillkoret. Någon motsvarighet till denna regel finns inte i den föreslagna lagen. De sextioåringar som utförsäkrats före ikraftträdandet fångas dock upp av övergångsreglerna till lagen.

Paragrafens andra mening ger anvisning om beräkning av ramtid. Den motsvarar 9 § första stycket andra meningen KAS-lagen med den ändringen att vård av adoptivbarn räknas i två år efter barnets ankomst i familjen i stället för som nu gäller, tid innan barnet fyllt två år.

Återkvalificeringsvillkoret

19 § Paragrafen, som behandlar återkvalificeringsvillkoret, överensstämmer i huvudsak med 7 § förslaget till ändring i ALF-lagen och 7 §, förutom det förslagets första punkt, förslaget till ändring i KAS-lagen. Bestämmelsen har bearbetats språkligt.

Första punkten överensstämmer med 7 § första punkten ALF-lagen och med andra punkten KAS-lagen. *Andra punkten* överensstämmer med 7 § andra punkten förslaget till ändring i ALF-lagen och 7 § tredje punkten förslaget till ändring i KAS-lagen. *Tredje punkten* motsvaras av 7 § tredje punkten förslaget till ändring i ALF-lagen och 7 § fjärde punkten KAS-lagen. *Fjärde punkten* motsvaras av 7 § fjärde punkten förslaget till ändring i ALF-lagen och 7 § femte punkten förslaget till ändring i KAS-lagen. *Femte punkten* motsvaras av 7 § femte punkten förslaget till ändring i ALF-lagen och 7 § sjätte punkten i förslaget till ändring i KAS-lagen.

Den tidigare möjligheten i KAS-lagen, att såsom förvärvsarbete jämställa tid då sökanden i enskilt hem vårdat åldring eller handikappad i sådan utsträckning att sökanden varit hindrad att stå till arbetsmarkna-

dens förfogande, finns inte med i förslaget till ny lag.

Ersättningens form

20 § Paragrafen behandlar ersättningens form. *Första strecksatsen* motsvaras av 11 § första stycket ALF-lagen och 11 § första meningen KAS-lagen. *Andra strecksatsen* motsvaras av 11 § andra stycket ALF-lagen och 11 § andra meningen KAS-lagen. *Tredje strecksatsen* motsvaras av 12 § första stycket båda lagarna. *Fjärde strecksatsen* motsvaras av 12 § andra stycket båda lagarna. *Femte strecksatsen* motsvaras av 24 § tredje stycket KAS-lagen och, såvitt avser första delen, av 21 § andra meningen ALF-lagen.

Bestämmelsen har bearbetats språkligt.

Karenstiden och ersättningstidens längd

21 § Paragrafen överensstämmer med 13 § första stycket ALF-lagen och 13 § första stycket KAS-lagen. I såväl ALF- som KAS-lagen finns bestämmelser om att de som anvisats ALU inte behöver uppfylla karensvillkoret. Någon motsvarighet till dessa bestämmelser finns inte i förslaget till ny lag. I KAS-lagen finns dessutom en bestämmelse om att sextioåringar som utförsäkrats (jfr kommentaren till 18 §) och de som kvalificerat sig genom studievillkoret inte behöver uppfylla karensvillkoret. Inte heller till dessa bestämmelser innehåller lagförslaget någon motsvarighet. Detta innebär att även de som kvalificerat sig genom studerandevillkoret måste uppfylla karensvillkoret innan de får ersättning.

Paragrafen har bearbetats språkligt.

22 § Paragrafen reglerar ersättningsperiodens längd och har sin utgångspunkt i 14 § ALF-lagen. Paragrafens *första stycke* motsvaras av 14 § första stycket ALF-lagen. Åldersgränsen för att erhålla den längre ersättningsperioden har dock höjts från 55 till 57 år. *Andra stycket* reglerar vilka aktiviteter som inte skall räknas in i ersättningsperiodens längd. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 14 § andra stycket båda lagarna. En nyhet är att inte heller deltagande i utbildning med utbildningsbidrag skall räknas in i ersättningsperioden.

Tredje stycket motsvarar 14 § tredje stycket ALF-lagen. *Fjärde stycket* motsvarar 14 § fjärde stycket ALF-lagen.

Paragrafen har bearbetats språkligt.

23 § Paragrafen har sin motsvarighet i 15 § ALF-lagen och 15 § första och andra styckena KAS-lagen. Den har bearbetats språkligt.

Dagpenningens storlek

Grundbelopp

24 § I paragrafen regleras dagpenningens storlek såvitt gäller grundbeloppet.

I paragrafens *första stycke* definieras begreppet "dagpenning i form av grundbelopp".

Paragrafens *andra stycke* motsvarar i huvudsak innehållet i 17 § första stycket ALF-lagen samt 18 § första stycket KAS-lagen.

Inkomstrelaterad ersättning

25 § Paragrafen behandlar inkomstrelaterad ersättning. I *första stycket* definieras begreppet "dagpenning i form av inkomstrelaterad ersättning". *Andra stycket* motsvaras i huvudsak av 17 § ALF-lagen. Någon motsvarighet till bestämmelserna har inte funnits tidigare.

26 § Bestämmelsen motsvarar 20 § första stycket första meningen förslaget till ändring i ALF-lagen.

27 § Paragrafen, som reglerar dagpenning till den som har vissa former av pension, motsvarar i huvudsak 20 § första stycket andra meningen förslaget till ändring i AFL-lagen. I paragrafen preciseras att det är dagsförtjänsten under normalarbetstiden, som skall ligga till grund för beräkningen.

28 § Paragrafen motsvarar 20 § tredje stycket förslaget till ändring i ALF-lagen.

29 § Paragrafens *första stycke* motsvaras av 20 § andra stycket ALF-lagen. Det har justerats språkligt. *Andra stycket* innehåller en hänvisning till särskilda regler för företagare.

30 § Bestämmelsen motsvaras av 20 § femte stycket ALF-lagen. Den har bearbetats språkligt.

31 § Paragrafen motsvaras av 20 § sjätte stycket ALF-lagen. Den har bearbetats språkligt.

Avdrag på dagpenningen

32 § Paragrafens *första mening* motsvaras av 21 § första meningen ALF-lagen. Innehållet i *andra meningen* är nytt. I nuvarande lagstiftning finns olika regler om pensionsavdrag i både ALF- och KAS-lagen. Vid en sammanslagning av de två systemen – arbetslöshetsförsäkring och kontant arbetsmarknadsstöd – till en sammanhållen försäkring har det ansetts välmotiverat att samordna reglerna om pensionsavdrag. Förslaget innebär att lika regler, dvs. de som nu tillämpas enligt ALF-lagen, skall

tillämpas såväl för avdrag på dagpenningen i form av inkomstrelaterad ersättning som för dagpenning i form av grundbelopp för den som uppbär ålderspension i form av folkpension allmän tilläggspension eller annan pension som lämnas på grund av förvärvsarbete.

33 § Paragrafen motsvarar 21 a § ALF-lagen.

Företagare

34 § Paragrafen motsvarar 4 § fjärde stycket ALF-lagen och 4 § femte stycket KAS-lagen. Den har justerats språkligt.

35 § I paragrafen definieras när en företagare skall anses vara arbetslös. Paragrafen motsvarar 4 § femte och sjätte styckena förslaget till ändring i ALF-lagen och 4 § sjätte och sjunde styckena förslaget till ändring i KAS-lagen.

36 § Bestämmelsen motsvarar 4 § sjunde stycket förslaget till ändring i ALF-lagen och 4 § åttonde stycket förslaget till ändring i KAS-lagen.

37 § Paragrafen, som behandlar hur företagares dagsförtjänst skall beräknas, överensstämmer med 20 § sjunde stycket förslaget till ändring i ALF-lagen.

Deltid och bisyssla

38 § *Första stycket* motsvaras, efter språklig justering, av 22 § första stycket andra meningen ALF-lagen. *Andra stycket* motsvaras av 22 § andra stycket ALF-lagen.

Paragrafen har justerats språkligt.

39 § Paragrafens *första stycke* motsvarar 23 § första stycket ALF-lagen. Innehållet har justerats språkligt.

Andra och tredje styckena motsvarar i princip 23 § andra och tredje styckena förslaget till ändring i ALF-lagen. Den beloppsgräns som där angivits för bisyssla, 1 400 kronor per vecka, föreslås i den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring vara sex grundbelopp per vecka.

40 § Bestämmelserna i 24 § ALF-lagen och 15 § tredje stycket KAS-lagen har efter språklig justering överförts till denna paragraf.

41 § Paragrafen har sin motsvarighet i 25 § första stycket första meningen ALF-lagen. Den behandlar hur sökandens arbetsutbud skall fastställas.

Paragrafen har bearbetats språkligt.

Begränsning vid säsongarbetslöshet

42 § Paragrafen har sin motsvarighet i 25 § KAS-lagen och 28 § ALF-lagen. I förhållande till dessa paragrafer innehåller dock förslaget följande ändringar. Delegationen att begränsa rätten till ersättning vid säsongarbetslöshet riktas till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Förutom att det skall vara fråga om yrke där årlig arbetslöshet förekommer, krävs särskilda skäl för att delegationen skall gälla.

Avstängning från rätt till ersättning

43 § Paragrafen innehåller regler för avstängning från rätt till ersättning. Den motsvarar i huvudsak 29 § ALF-lagen och 26 § KAS-lagen. I *punkten 3*, som behandlar avstängning när den sökande avvisat ett erbjudet lämpligt arbete har en komplettering gjorts. Avvisandet av det erbjudna arbetet skall ha skett utan godtagbart skäl för att avstängning skall kunna göras.

Paragrafen har också bearbetats språkligt.

44 § Paragrafen motsvaras av 30 § första stycket ALF-lagen och 27 § första stycket KAS-lagen. Den har bearbetats språkligt.

45 § Paragrafens *första stycke* motsvaras av 30 § andra stycket ALF-lagen och 27 § andra stycket KAS-lagen. *Andra stycket* motsvarar 30 § tredje stycket ALF-lagen och 27 § tredje stycket KAS-lagen. *Tredje stycket* motsvarar 30 § fjärde stycket ALF-lagen och 27 § fjärde stycket KAS-lagen. I andra stycket har, i enlighet med ändringen i 43 § tredje punkten, tillagts, såvitt avser avvisande av erbjudet arbete, "utan godtagbart skäl".

46 § Paragrafen har sin motsvarighet i 31 § ALF-lagen och 28 § KAS-lagen. Den har i förslaget även gjorts tillämplig på utbildningar med särskilt utbildningsbidrag.

Ansökan om ersättning och utfärdande av intyg

47 § *Första stycket* har sin motsvarighet i 32 § första och tredje styckena ALF-lagen och 30 § första och andra styckena KAS-lagen. *Andra stycket* motsvaras av 32 § andra stycket ALF-lagen. Paragrafen har bearbetats språkligt.

48 § Genom EES-fördraget och sedermera anslutningen till den Europeiska unionen har medborgare i fördragsslutande stater, som uppstår viss arbetslöshetsersättning, möjlighet att söka arbete i andra medlemsländer och där behålla – för Sveriges vidkommande – den

svenska arbetslöshetsersättningen under viss tid. Med anledning av detta utfärdar Arbetsmarknadsstyrelsen intyg om rätten till sådan ersättning.

Överklagande, omprövning och ändring

Överklagande i ärenden om rätt till ersättning

49 §. Paragrafens *första stycke* motsvarar 98 § första stycket första meningen ALF-lagen och 32 § första stycket första meningen KAS-lagen.

Andra stycket motsvarar 98 § tredje stycket ALF-lagen och 32 § fjärde stycket KAS-lagen.

50 § Paragrafen motsvarar 98 § andra stycket ALF-lagen och 32 § andra stycket KAS-lagen. Den har bearbetats språkligt.

51 § Paragrafen motsvarar i sak 98 a § tredje stycket ALF-lagen samt 32 a § tredje stycket KAS-lagen.

Överklagande i ärenden om utfärdande av intyg

52 § Bestämmelsen är ny. Den hänger samman med den nya bestämmelsen i 48 § om utfärdande av intyg.

Gemensamma bestämmelser om överklagande

53 § Paragrafen motsvarar 99 § första stycket ALF-lagen. Den har justerats språkligt.

54 § Paragrafen motsvarar i huvudsak 99 § andra stycket ALF-lagen och 33 § första stycket första meningen KAS-lagen. En nyhet är att tiden för överklagande för Arbetsmarknadsstyrelsen eller en arbetslöshetskassa alltid räknas från beslutets dag och inte från den dag styrelsen eller kassan delgavs beslutet.

55 § Paragrafen, som motsvarar 100 § ALF-lagen, har endast bearbetats språkligt.

56 § Paragrafen motsvarar i sak 101 § ALF-lagen.

57 § Paragrafen, som motsvarar 102 § ALF-lagen, och, i tillämpliga delar, 33 § tredje stycket KAS-lagen, har endast justerats språkligt.

58 § Paragrafen motsvarar i sak 98 a § andra stycket första meningen ALF-lagen.

59 § *Första stycket* motsvarar 98 a § andra stycket andra meningen

ALF-lagen och 32 a § andra stycket KAS-lagen. *Andra stycket* motsvarar 98 a § andra stycket tredje meningen ALF-lagen och 32 a § andra stycket andra meningen KAS-lagen.

60 § Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 98 § första stycket sista meningen ALF-lagen och 32 § första stycket sista meningen KAS-lagen.

Omprövning och ändring

61 § Paragrafen motsvarar, efter språklig bearbetning, 96 a § första stycket ALF-lagen samt 30 a § första stycket KAS-lagen.

62 § Paragrafen motsvarar 96 a § tredje stycket ALF-lagen och, i huvudsak, 33 § andra stycket KAS-lagen.

63 § Paragrafen motsvarar, efter språklig justering, 96 b § första och andra styckena ALF-lagen och 30 b § första och andra styckena KAS-lagen.

64 § Paragrafen motsvarar, efter språklig justering, 96 b § fjärde stycket ALF-lagen och 30 b § fjärde stycket KAS-lagen.

65 § *Första stycket* motsvarar 96 a § andra stycket ALF-lagen och 30 a § andra stycket KAS-lagen. *Andra stycket* motsvarar 96 b § tredje stycket ALF-lagen och 30 b § tredje stycket KAS-lagen. I stycket stadgas att omprövning enligt 63 §, dvs. på grund av skrivfel m.m., inte får ändras till den enskildes nackdel om det finns synnerliga skäl mot det. Förbudet mot ändring till den sökandes nackdel när den beslutade förmånen har förfallit till betalning har tagits bort.

Särskilda bestämmelser

66 § Paragrafen motsvarar i huvudsak 34 § ALF-lagen. Den har bearbetats språkligt.

67 § Bestämmelsen motsvarar i sak 35 § ALF-lagen.

68 § Paragrafen, som motsvarar 36 § ALF-lagen, har bearbetats språkligt.

69 § Paragrafen motsvarar 37 § ALF-lagen. Den har justerats språkligt.

11.2 Förslaget till lag om arbetslöshetskassor

Lagrådet, som vid sin granskning av lagrådsremissens lagförslag

konstaterat att förslaget i materiellt hänseende till huvudsakliga delar består av redan existerande bestämmelser för arbetslöshetskassorna, har påpekat att dessa bestämmelser vid sin ursprungliga tillkomst år 1973 inte blev föremål för lagrådsgranskning. Lagförslaget har därför granskats i sin helhet som om bestämmelserna varit helt nya. Lagrådet har funnit att förslaget är behäftat med vissa svagheter främst i systematiskt och redaktionellt hänseende. Beträffande några av de materiella reglerna har vissa smärre erinringar också gjorts.

Den omarbetning av lagförslaget som Lagrådet gjort innebär bl.a. att reglerna om den nya kompletterande arbetslöshetskassan brutits ut och placerats mot slutet av lagen under rubriken "Den kompletterande arbetslöshetskassan".

Lagrådet har också föreslagit att några av bestämmelserna i det remitterade förslaget helt skall utgå. Bland dessa kan nämnas 20 §, en regel som nu återfinns i 103 § ALF-lagen, som rör verkan av att uppgifter i Arbetsmarknadsstyrelsens register över arbetslöshetskassor har kommit till tredje mans kännedom. Regeln har enligt Lagrådet ett begränsat värde i detta sammanhang, men kan, om den behålls, skapa problem av olika slag. Lagrådet har också föreslagit att de regler som infördes år 1991 om ett s.k. modifierat fusionsförfarande utgår (92 § ALF-lagen). Den befogenhet som tilläggs Arbetsmarknadsstyrelsen genom dessa regler (94 och 95 §§ i det remitterade förslaget) är enligt Lagrådet alltför vittgående med hänsyn till att kassorna i princip utgör privaträttsliga subjekt. Vidare ställer sig Lagrådet tveksamt till det bemyndigande att meddela föreskrifter om vad som skall gälla vid val av ombud som regeringen kan ge Arbetsmarknadsstyrelsen. Det bör enligt Lagrådet utgå eftersom det är tveksamt huruvida det uppfyller regeringsformens krav. Bestämmelsen återfinns i dag i 73 § fjärde stycket ALF-lagen (63 § tredje stycket i det remitterade förslaget).

Regeringen delar Lagrådets uppfattning att dessa bestämmelser inte bör tas in i den nya lagen. Regeringen har även i övrigt godtagit de ändringar i och den omdisponering av den remitterade lagtexten som Lagrådet föreslagit.

För ytterligare kommentarer till vissa av lagens bestämmelser, utöver de som följer nedan, hänvisas därför till Lagrådets specialmotivering (se bilaga 5) beträffande de ändringar som gjorts i bestämmelserna i förhållande till lagrådsremissen.

Regeringen har därutöver i förhållande till lagrådsremissen gjort vissa andra ändringar i 41, 48, 49 och 95 §§. Dessa ändringar kommenteras särskilt under respektive paragraf. Några smärre redaktionella ändringar har också vidtagits.

Allmänna bestämmelser

1 §. I paragrafens *första stycke* slås fast att arbetslöshetsförsäkringen skall handhas av registrerade arbetslöshetskassor, och att sådana kassor är föreningar för vilkas bildande och verksamhet lagen innehåller be-

stämmelser.

I *andra stycket* anges att en kassa skall ha ett visst verksamhetsområde. Begreppet verksamhetsområde definieras, men någon ändring i den praxis som finns vad beträffar detta begrepp är inte avsedd.

2 § Paragrafens *första stycke* motsvarar 41 § och *andra stycket* 40 § ALF-lagen.

3 § Paragrafen motsvarar 38 och 42 §§ ALF-lagen.

4 § Paragrafen motsvarar 44 § ALF-lagen.

5 § Paragrafen motsvarar 43 § ALF-lagen. Vissa redaktionella ändringar har företagits.

6 § Paragrafen motsvarar 39 § tredje stycket ALF-lagen med vissa redaktionella ändringar.

Registrering av arbetslöshetskassor

7 § Paragrafen motsvarar i sak 45 § första och andra stycket ALF-lagen.

8 § Paragrafen motsvarar i sak 45 § tredje stycket ALF-lagen. Begreppet verksamhetsområde är definierat i 1 §.

9 § I paragrafen finns bestämmelser om vilka uppgifter som en arbetslöshetskassa skall anmäla för registrering. Innehållet motsvarar i sak 71 § första stycket ALF-lagen.

10 § Paragrafen motsvarar i sak 78 § tredje stycket första meningen ALF-lagen.

11 § Paragrafen motsvarar i sak 71 § andra stycket ALF-lagen, med den skillnaden att bestämmelsen numera även omfattar registrering av arbetslöshetskassans postadress och en ändring av kassans stadgar.

12 § Någon motsvarighet till denna paragraf finns inte i ALF-lagen. Paragrafen, vars utformning följer 15 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, LEF, ger Arbetsmarknadsstyrelsen möjlighet att i samband med att en arbetslöshetskassa lämnar en anmälan för registrering ge kassan ett föreläggande.

Av *första stycket*, som motsvarar 15 kap. 4 § första stycket LEF, framgår att Arbetsmarknadsstyrelsen får förelägga en arbetslöshetskassa att inom en viss tid avge yttrande eller vidta rättelse, om styrelsen finner att ett beslut som anmälts för registrering eller en handling som bifogats anmälningen är felaktig i formellt eller materiellt hänseende. Så kan ske om beslutet eller handlingen inte har tillkommit i behörig ordning, till

sitt innehåll strider mot den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring, denna lag eller med stöd av dessa lagar meddelade föreskrifter eller arbetslöshetskassans stadgar eller i något viktigare hänseende har formulerats otydligt eller vilseledande.

Om kassan underlåter att följa föreläggandet skall Arbetsmarknadsstyrelsen, enligt vad som framgår av *andra stycket*, avskryva anmälan. En underrättelse om denna påföljd skall tas in i föreläggandet. Motsvarande regel finns i 15 kap. 4 § andra stycket första och andra meningen LEF.

13 § Inte heller denna paragraf motsvaras av någon regel i ALF-lagen. Bestämmelsen har utformats med 15 kap. 4 § andra stycket sista meningen LEF som förebild. Bestämmelsen ger Arbetsmarknadsstyrelsen rätt att vägra registrering, om det finns hinder mot det även efter det att kassan har lämnat ett yttrande som avses i 12 §. För att registrering skall kunna vägras krävs att kassan har haft möjlighet att yttra sig över hindret och att det saknas anledning att ge ett nytt föreläggande.

Mot bakgrund av att arbetslöshetskassornas administration av arbetslöshetsförsäkringen utgör myndighetsutövning har det inte ansetts lämpligt att i lagen om arbetslöshetskassor ta in en regel av motsvarande innehåll som finns i 15 kap. 4 § tredje stycket LEF. Den bestämmelsen tillåter registrering av en föreningsstämmas beslut även om det är felaktigt på motsvarande sätt som sägs i 12 § i denna lag, om rätten till talan mot stämmans beslut har gått förlorad. En registrering av ett stämmobeslut som är behäftat med fel av det slag som sägs i 12 § första stycket 1–3 bör således inte i något fall få komma till stånd. Av 59 § andra stycket framgår att ett stämmobeslut om ändring av stadgarna inte får verkställas innan registrering har skett.

14 § Paragrafen motsvarar 46 § ALF-lagen, dock med vissa ändringar av redaktionell karaktär.

Arbetslöshetskassans ledning

Kassans styrelse

15 § Paragrafen motsvarar 58 § ALF-lagen. Av *andra stycket* framgår att den av ledamöterna och hans eller hennes suppleant som representerar staten skall utses av Arbetsmarknadsstyrelsen. Föreskriften om att dessa skall utses efter förslag av kassan har tagits bort. Ändringen är motiverad av en önskan att stärka den statliga tillsynen över arbetslöshetskassorna.

16 § Paragrafen motsvarar 60 § ALF-lagen.

Krav för att få vara styrelseledamot

17 § Paragrafen motsvarar i sak 59 § första och andra stycket ALF-lagen.

Styrelseledamöternas uppdragstid

18 § Paragrafen motsvarar i sak 59 § tredje stycket ALF-lagen.

19 § Paragrafen motsvarar i sak 61 § ALF-lagen.

20 § Paragrafen motsvarar 62 § ALF-lagen. Vissa redaktionella ändringar har vidtagits.

Poster inom arbetslöshetskassans ledning

21 § Paragrafen motsvarar 63 § ALF-lagen. Den har dock ändrats redaktionellt.

Ledningens uppgifter

22 § Paragrafen motsvarar 68 § ALF-lagen. Bestämmelsen har ändrats redaktionellt.

23 § Paragrafen motsvarar 64 § första stycket ALF-lagen, men har ändrats redaktionellt.

24 § Paragrafen motsvarar 64 § andra stycket ALF-lagen. Redaktionella ändringar har vidtagits. *Lagrådet* har kommenterat denna bestämmelse och konstaterat bl.a. att medelsförvaltningen är en central fråga för en normal försäkringsrörelse. Den medelsförvaltning som avses i bestämmelsen är emellertid numera av mycket begränsad omfattning. Det är i princip endast frågan om kassornas löpande förvaltningsutgifter. Det statsbidrag som utgår till kassorna för arbetslöshetsersättningen hanteras i praktiken inte direkt av kassorna. Det finns därför inte heller behov av att ge Arbetsmarknadsstyrelsen några befogenheter vad gäller den medelsförvaltning som denna bestämmelse tar sikte på.

Styrelsesammanträden

25 § Paragrafen motsvarar 65 § första stycket ALF-lagen. Den har dock ändrats redaktionellt.

26 § Paragrafen motsvarar 65 § andra stycket ALF-lagen. Redaktionella ändringar har vidtagits.

27 § Paragrafen motsvarar 66 § första stycket första och andra

meningen ALF-lagen. Redaktionella ändringar har vidtagits.

28 § Paragrafen motsvarar 66 § första stycket tredje och fjärde meningen ALF-lagen. Redaktionella ändringar har vidtagits.

29 § Paragrafen motsvarar 66 § andra stycket ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

Särskilda bestämmelser om arbetslöshetskassans ledning och ställföreträdare

30 § Paragrafen motsvarar i sak 67 § ALF-lagen.

31 § Paragrafen motsvarar i sak 69 § första stycket ALF-lagen.

32 § Paragrafen motsvarar 69 § andra stycket ALF-lagen, dock med vissa ändringar av redaktionell karaktär. En regel med samma innebörd finns i 6 kap. 13 § LEF. Som *Lagrådet* påpekar finns vissa oklarheter i utformningen av både denna bestämmelse och i dess förebild i LEF. Föreskriften innebär att en ställföreträdare inte får följa ogiltiga föreskrifter, och det krävs inte att ogiltigheten måste ha konstaterats av domstol. Regeln blir dock inte tillämplig om föreningsstämmans beslut till följd av preskription enligt 62 § blivit gällande.

33 § Paragrafen motsvarar i sak 70 § ALF-lagen.

Arbetslöshetskassans medlemmar

Rätt till medlemskap

34 § *Första stycket* i paragrafen motsvarar delvis 47 § ALF-lagen. Kravet på förvärvsarbete i genomsnitt 17 timmar per vecka har preciserats genom att det av bestämmelsen numera framgår under vilken tid detta villkor skall ha uppfyllts innan medlemskap i en arbetslöshetskassa kan komma i fråga. I fortsättningen gäller således att endast den som under en sammanhängande period om fyra veckor har förvärvsarbetat i genomsnitt minst 17 timmar per vecka och alltjämt arbetar i minst denna omfattning kan bli medlem i en arbetslöshetskassa. När medlemskap beviljas skall vid bedömningen av från vilken tid den skall gälla utgångspunkten vara tidpunkten då ansökan gjordes, förutsatt att förvärvsarbetet då hade påbörjats.

Bestämmelsen i *andra stycket* är ny. Där framgår att även den som inte förvärvsarbetat i den utsträckning som anges i första stycket kan bli medlem. En förutsättning är dock att personen är berättigad till ersättning enligt grundförsäkringen med stöd av det s.k. studerandevillkoret i 18 § i den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring samt har en utbildning för arbete inom kassans verksamhetsområde.

35 § Paragrafen motsvarar 52 § ALF-lagen. Bestämmelsen om att medlemsförteckningen skall föras av styrelsen har tagits bort. Numera gäller denna skyldighet arbetslöshetskassan.

36 § Paragrafen motsvarar 51 § andra stycket ALF-lagen.

Uteslutning av medlem

37 § Paragrafens *första stycke* motsvarar 48 § ALF-lagen.
Andra stycket är nytt.

Av tredje stycket framgår att uteslutningsgrunden i första stycket 1, som rör kravet på arbete inom visst verksamhetsområde, inte gäller den vars rätt till medlemskap grundar sig endast på att han eller hon på sätt som framgår av 34 § andra stycket uppfyllt det s.k. studerandevillkoret.

38 § Paragrafen motsvarar 49 § ALF-lagen, men har ändrats redaktionellt.

39 § Paragrafen innehåller en ny bestämmelse som utformats med 20 § förvaltningslagen (1988:233) som förebild. I övrigt motsvarar innehållet 50 § ALF-lagen med vissa redaktionella ändringar.

Rätt till utträde

40 § Paragrafen innehåller en regel som motsvarar 51 § första stycket ALF-lagen. Dessutom har det återinförts en bestämmelse om att en medlems rätt att utträda ur en arbetslöshetskassa inte får begränsas. En sådan bestämmelse gällde före de ändringar av ALF-lagen som trädde i kraft den 1 januari 1992.

Medlemsavgifter och särskild uttaxering

41 § Denna paragraf ersätter reglerna i 54 § första och andra stycket ALF-lagen.

I förhållande till *Lagrådets* lagförslag har ändringar gjorts som innebär att lydelsen av paragrafen närmare överensstämmer med vad som gäller i dag. Det är således kassans förvaltningskostnader som skall täckas, och inte kostnaderna för den del av försäkringen som avser inkomstbortfallsförsäkringen. De svårigheter det skulle kunna innebära att skilja ut denna del som Lagrådet påtalat saknar alltså betydelse med den utformning bestämmelsen nu fått. Enligt bestämmelsen i sin nya lydelse skall även betalningen av utjämningsavgiften täckas av medlemsavgifterna.

Arbetslöshetskassorna ges fortsättningsvis en möjlighet att differentiera medlemsavgiften. Kassan skall kunna besluta att olika medlemskategorier skall ha olika stor medlemsavgift. Någon särskild regel om att man i vissa fall får ta ut belopp som täcker skäligen extra

administrationskostnader för enskilt anslutna medlemmar behövs därför inte längre.

Med hänsyn till att möjligheten till differentiering innebär en avvikelse från den i föreningsrättsliga sammanhang allmänna principen om medlemmarnas likställighet är det viktigt att den tillämpas på ett sådant sätt att omotiverade skillnader i medlemsavgifter för olika medlemskategorier inte förekommer. Ansvaret för detta åvilar Arbetsmarknadsstyrelsen som enligt 43 § skall pröva kassans beslut om medlemsavgift och ge sitt medgivande till avvikelsen.

42 § Paragrafen motsvarar 55 § första meningen ALF-lagen, dock med vissa redaktionella ändringar. Att ett beslut om särskild uttaxering skall godkännas av Arbetsmarknadsstyrelsen framgår numera av 43 §.

43 § Paragrafen motsvarar i sak 54 § tredje stycket och 55 § andra meningen ALF-lagen.

44 § Paragrafen motsvarar 56 § första stycket ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

45 § Paragrafen motsvarar 53 § första stycket första och andra meningen ALF-lagen. Redaktionella ändringar har vidtagits.

46 § Paragrafen motsvarar 53 § första stycket sista meningen ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

47 § Paragrafen motsvarar 53 § andra stycket ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

Finansieringsavgift och utjämningsavgift

48 § Paragrafen motsvarar 57 § första stycket ALF-lagen. Den har ändrats i sak, förutom när det gäller avgiftens storlek, på så sätt att finansieringsavgift inte längre betalas för statens kostnader avseende tillsynen över arbetslöshetskassorna. Denna kostnad finansieras numera genom arbetsmarknadsavgifter.

I förhållande till *Lagrådets* lagförslag har den ändringen gjorts att finansieringsavgiften inte skall avse statens kostnader för administration av grundförsäkringen utan enbart ersättningen enligt inkomstbortfallsförsäkringen. Nivån har också ändrats. Utjämningsavgiften skall behållas.

49 § Paragrafen motsvarar i sak 57 § andra stycket ALF-lagen.

I förhållande till *Lagrådets* lagförslag har den ändringen gjorts att föreskrifterna, liksom i dag, även får avse utjämningsbidrag.

Föreningsstämma

50 § Paragrafen motsvarar 72 § första stycket ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

51 § Paragrafen motsvarar 72 § andra och tredje stycket ALF-lagen. Redaktionella ändringar har vidtagits.

52 § Paragrafen motsvarar 73 § första stycket ALF-lagen.

53 § Paragrafen, som ändrats redaktionellt, motsvarar 73 § tredje stycket och fjärde stycket första meningen ALF-lagen.

54 § Paragrafen motsvarar 73 § andra stycket ALF-lagen. Vissa redaktionella ändringar har vidtagits.

55 § Paragrafen motsvarar 74 § ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

56 § Paragrafen motsvarar 75 § ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

57 § Paragrafen motsvarar 76 § ALF-lagen.

58 § Paragrafen motsvarar 77 § ALF-lagen.

59 § Paragrafen motsvarar 78 § första och andra stycket och tredje stycket sista meningen ALF-lagen. Tidigare föreskriften i tredje stycket om att ett beslut om ändring av stadgarna genast skall anmälas för registrering framgår numera av 10 § andra stycket. Även redaktionella ändringar har vidtagits.

60 § Paragrafen motsvarar 72 § fjärde stycket ALF-lagen.

61 § Paragrafen motsvarar 80 § andra stycket första och andra meningen ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

Talan mot föreningsstämmans beslut

62 § Paragrafens *första* och *tredje stycke* motsvarar 79 § första och andra stycket ALF-lagen.

Bestämmelsen i *andra stycket* är ny och anger att talan i dessa fall skall väckas vid tingsrätt. Mål som rör rätt till medlemskap i en arbetslöshetskassa skall däremot föras till allmän förvaltningsdomstol, vilket framgår av 95 § första stycket.

Även redaktionella ändringar har vidtagits.

63 § Paragrafen motsvarar 79 § tredje stycket första meningen ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

64 § Paragrafen motsvarar 79 § tredje stycket andra och tredje meningen ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

65 § Paragrafen motsvarar 80 § första stycket och andra stycket sista meningen ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

Redovisning

66 § Paragrafen motsvarar 90 § första stycket ALF-lagen.

67 § Paragrafen motsvarar 88 § ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

68 § Paragrafen motsvarar 89 § första stycket ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

69 § Paragrafen motsvarar 89 § andra stycket ALF-lagen.

70 § Paragrafen motsvarar 89 § tredje stycket ALF-lagen.

71 § Paragrafen motsvarar 90 § andra stycket ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

Revision

72 § Paragrafen motsvarar 81 § första och fjärde stycket ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

73 § Paragrafen motsvarar 81 § tredje stycket ALF-lagen.

74 § Paragrafen motsvarar 81 § andra stycket och 83 § ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

75 § Paragrafen motsvarar 82 § första stycket ALF-lagen. Den har

ändrats redaktionellt.

76 § Paragrafen motsvarar 82 § andra stycket ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

77 § Paragrafen motsvarar 84 § ALF-lagen.

78 § Paragrafen motsvarar 85 § ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

79 § Paragrafen motsvarar 86 § första stycket ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

80 § Paragrafen motsvarar 86 § andra stycket ALF-lagen. Redaktionella ändringar har vidtagits.

81 § Paragrafen motsvarar 87 § ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

Fusion

82 § Paragrafen motsvarar 91 § första stycket ALF-lagen.

83 § Paragrafen motsvarar 91 § andra stycket ALF-lagen.

84 § Paragrafen motsvarar 91 § tredje stycket ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

Den kompletterande arbetslöshetskassan

85 § Bestämmelsen är ny. Av *första stycket* framgår att som ett komplement till traditionella arbetslöshetskassor som vanligen handhar arbetslöshetsförsäkringen inom ett visst verksamhetsområde, kan det finnas en kompletterande arbetslöshetskassa. En sådan kassa får bildas endast av rikstäckande organisationer som företräder anställda respektive företagare på arbetsmarknaden.

I en kompletterande arbetslöshetskassa är organisationerna som bildat föreningen medlemmar. I egenskap av medlemmar i den kompletterande arbetslöshetskassan innehar organisationerna alla de rättigheter och skyldigheter som normalt följer vid medlemskap i en arbetslöshetskassa när det gäller rätt att välja ombud till föreningsstämman, val av ledamöter i kassans styrelse, rätt att väcka talan mot stämmans beslut och rätt att överklaga vissa beslut m.m.

Den kompletterande arbetslöshetskassans huvudsakliga uppgift skall vara att handlägga frågor om grundförsäkringen inom arbetslöshetsförsäkringen för dem som inte är medlemmar i en traditionell arbetslös-

hetskassa eller anslutna till den kompletterande arbetslöshetskassan. Kassans skall emellertid kunna erbjuda även inkomstbortfallsförsäkring till dem som vill ansluta sig till denna kassa.

Då den kompletterande arbetslöshetskassan i normalfallet kommer att utgöra en övergångskassa för den som inte uppfyller villkoren för att bli medlem i någon av de andra befintliga arbetslöshetskassorna, skall det vara möjligt, på samma sätt som har gällt hittills för övergång från en arbetslöshetskassa till en annan, att lämna den för att bli medlem i någon annan arbetslöshetskassa. Vid tillgodoräknande av tid m.m. skall den tid som en person har varit ansluten till den kompletterande kassan räknas på samma sätt som medlemskap i vilken som helst av de övriga kassorna.

Av *andra stycket* framgår att det kan finnas endast en kompletterande arbetslöshetskassa och att den måste godkännas av regeringen.

86 § Den kompletterande arbetslöshetskassan skall verka på hela arbetsmarknaden och såväl arbetstagare som företagare skall kunna ansluta sig till kassan. En enskild som vill försäkra sig mot inkomstbortfall vid arbetslöshet genom att ansluta sig till den kompletterande arbetslöshetskassan benämns *ansluten* och är alltså inte medlem i kassan.

87 § I paragrafen anges i vilken utsträckning lagens bestämmelser i övrigt gäller för den kompletterande kassan.

I *andra stycket* anges de bestämmelser som inte alls är tillämpliga på den kompletterande kassan. Bland dessa finns bestämmelserna om att en kassa skall ha ett verksamhetsområde, och att detta skall anges i stadgarna. Den kompletterande arbetslöshetskassan kan alltså handha arbetslöshetsförsäkringen utan de slags begränsningar till ett visst verksamhetsområde som gäller för de övriga kassorna.

Av *tredje stycket* framgår att merparten av lagens övriga bestämmelser om medlemmar i en arbetslöshetskassa i stället är tillämpliga på dem som vill ansluta sig till den kompletterande kassan för att erhålla ersättning från inkomstbortfallsförsäkringen. Detta gäller till att börja med ändamålsregeln i 3 § och regeln i 5 § 12 om vad stadgarna skall innehålla. Därefter nämns reglerna under avsnittet "Arbetslöshetskassans medlemmar". Vad som där sägs om rätten till medlemskap, medlemsförteckning, medlemsavgift m.m. skall gälla på motsvarande sätt den som vill ansluta sig till den kompletterande kassan. I den kompletterande kassan benämns medlemsavgiften *anslutningsavgift*. Rätt att ansluta sig till den kompletterande kassan har alltså var och en som inte omfattas av undantagen i 34 § första stycket 1 och 2. Villkoret i 34 § första stycket första meningen beträffande verksamhetsområde gäller inte i den kompletterande kassan som skall verka utan en sådan begränsning. Inte heller grunden för uteslutning i 37 § första stycket 1 gäller i den kompletterande kassan.

Vad som skall gälla om rätt att bli ansluten till den kompletterande kassan, om uteslutning, om anslutningsavgifter etc. skall alltså i princip

överensstämma med vad som gäller för medlemskap etc. i övriga kassor. På samma sätt förhåller det sig med överklagande av rätt till anslutning samt omprövning och ändring av sådant beslut.

För den kompletterande kassan gäller också att finansieringsavgiften skall beräknas för varje ansluten i stället för varje medlem.

Det framgår också av detta stycke vilka av lagens bestämmelser som är tillämpliga på både medlemmar och anslutna.

Därefter regleras vissa avvikelser från reglerna om styrelse och föreningsstämma. Enligt 17 § tredje stycket gäller att endast den som är medlem i kassan får väljas till styrelseledamot. Eftersom medlemmarna i den kompletterande arbetslöshetskassa utgörs av de organisationer som har bildat föreningen, har regeln fått en annan utformning för denna kassa. Enligt *fjärde stycket* skall en styrelseledamot som väljs av föreningsstämman i en sådan kassa vara medlem, förtroendevald eller anställd i en av dessa organisationer. Det har också införts en bestämmelse för att undanröja risken för jäv eller att det annars uppstår situationer där en styrelseledamot kan misstänkas för obehöriga hänsyn. Av regeln framgår att en styrelseledamot inte får vara styrelseledamot, kassaföreståndare eller ombud vid föreningsstämma i en annan arbetslöshetskassa. Utan att det uttryckligen sägs i paragrafen får det anses följa av sakens natur att en styrelseledamot inte heller får vara suppleant för en styrelseledamot i en annan arbetslöshetskassa.

Av *femte stycket* framgår att bestämmelserna om styrelseledamöter i fjärde stycket också är tillämpliga på ombud som utses av föreningsstämman i den kompletterande arbetslöshetskassan. Ett ombud i den kompletterande arbetslöshetskassan skall alltså vara medlem, förtroendevald eller anställd i en av de organisationer som bildat kassan. Till ombud får inte heller väljas den som är styrelseledamot, kassaföreståndare eller ombud vid föreningsstämma i en annan arbetslöshetskassa. Förbudet får anses gälla även en suppleant för en styrelseledamot i en annan kassa.

Samverkan

88 § Bestämmelsen är ny. I *första stycket* lagregleras arbetslöshetskassornas samarbete i frågor som rör administrationen av arbetslöshetsförsäkringen. Samverkansskyldigheten skall avse frågor som rör administration, service, information, utbildning och utveckling av kassornas verksamhet.

Av *andra stycket* framgår att en arbetslöshetskassa har en informationsskyldighet gentemot dem som vänder sig till kassorna för att erhålla ersättning enligt grundförsäkringen eller för att ansöka om medlemskap eller anslutning. Kassan skall informera dessa personer om vilka andra arbetslöshetskassor som är verksamma inom deras bransch eller yrkesområde.

Paragrafen avser samtliga verksamma arbetslöshetskassor, således även den kompletterande kassan.

Tillsyn

89 § Första stycket motsvarar 93 § ALF-lagen såvitt avser bestämmelsen om att det är Arbetsmarknadsstyrelsen som utövar tillsyn över arbetslöshetskassorna.

Andra stycket motsvarar 98 a § första stycket ALF-lagen. Denna bestämmelse, enligt vilken Arbetsmarknadsstyrelsen skall verka för att reglerna i lagen om arbetslöshetsförsäkring tillämpas likformigt och rättvist, var i ALF-lagen intagen bland bestämmelser som rörde överklagande. Att bestämmelsen nu har intagits bland regler som rör tillsyn innebär ingen saklig förändring.

90 § Första stycket motsvarar 52 a § andra stycket ALF-lagen. I förhållande till den bestämmelsen ger paragrafen numera regeringen en möjlighet att bemyndiga Arbetsmarknadsstyrelsen att utfärda föreskrifter om vilka uppgifter en arbetslöshetskassa skall lämna för tillsyn och uppföljning av arbetslöshetsförsäkringen. I förhållande till 52 a § andra stycket har också vissa redaktionella ändringar vidtagits.

Andra stycket motsvarar 94 § ALF-lagen.

91 § Paragrafen motsvarar 95 § ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

92 § Paragrafen motsvarar 96 § ALF-lagen. Redaktionella ändringar har vidtagits.

Statsbidrag

93 § Paragrafen motsvarar 39 § andra stycket första meningen ALF-lagen.

94 § Regeln om återbetalning av statsbidrag i paragrafens *första stycke* motsvarar 39 § andra stycket andra meningen ALF-lagen med vissa redaktionella ändringar.

Andra stycket innehåller en lagreglering av Arbetsmarknadsstyrelsens rätt att återkräva statsbidraget i sådana situationer då återbetalningsskyldighet föreligger. När det gäller en arbetslöshetskassas beslut om ersättning får dock återkrav ske endast om beslutet uppenbart strider mot bestämmelserna i lagen om arbetslöshetsförsäkring eller denna lag eller med stöd av dessa lagar meddelade föreskrifter. I kravet på att det skall vara uppenbart att beslutet strider mot nämnda bestämmelser ligger att det förhållandet att beslutet är felaktigt på det angivna sättet framträder med tydlighet. Ett återkravsbeslut kan sålunda inte grundas

endast på en tolkning av ett rättsligt förhållande, som i och för sig lämnar utrymme även för en annan tolkning.

Tredje stycket innehåller en ny regel som ger Arbetsmarknadsstyrelsen möjlighet att jämka eller helt efterge det belopp som återkrävs. Den möjligheten har därmed även en domstol, som enligt 100 § överprövar ett återkravsbeslut som har fattats av Arbetsmarknadsstyrelsen. En jämkning eller eftergift bör normalt komma till stånd endast när det är fråga om avsevärda belopp vars betalning skulle äventyra arbetslöshetskassans ekonomiska situation.

Överklagande, omprövning och ändring

Överklagande i ärenden om rätt till medlemskap i en arbetslöshetskassa

Bestämmelserna om överklagande innehåller inte längre regler om överklagande av en arbetslöshetskassas beslut om arbetslöshetsersättning. Dessa bestämmelser finns numera i den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring.

95 § Paragrafens *första stycke* motsvarar bestämmelsen om rätt att överklaga en arbetslöshetskassas beslut om rätt till medlemskap i 98 § första stycket första meningen ALF-lagen. Av denna bestämmelse framgår bl.a. att beslut i ärende angående medlemskap i en arbetslöshetskassa överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Det innebär i första instans en länsrätt. När det gäller frågan om till vilken länsrätt överklagandet får ske regleras detta i 14 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar där det anges att ett beslut skall överklagas till den länsrätt inom vars län ärendet först prövats, om inte regeringen för ett visst slag av mål föreskriver något annat. I lagrådsremissen uttalades att detta innebär att det är länsrätten i det län där det första beslutet i ärendet har fattats som är den länsrätt som skall pröva ett överklagande. Om det första beslutet i ärendet har fattats av en arbetslöshetskassas lokalavdelning är det alltså fråga om länsrätten i det län där lokalavdelningen finns.

Som *Lagrådet* har påpekat har bestämmelsen i tillämpningen inte tolkats så entydigt som här sagts. Kammarrätterna har kommit till skilda bedömningar i forumfrågan, och ett avgörande väntas nu från Regeringsrätten.

Bestämmelsen i *andra stycket* om nämndemän som motsvarar 98 § tredje stycket ALF-lagen. I lagrådsremissens förslag hade denna regel utelämnats i syfte att anpassa reglerna efter en generell ändring som då förutsågs vara genomförd när denna lag trädde i kraft. Eftersom någon sådan ändring inte säkert kan förutses skall bestämmelsen finnas kvar.

Hänvisningen till lagen (1969:93) om begränsning av samhällsstöd vid arbetskonflikt som fanns i 98 § första stycket första meningen ALF-lagen har tagits bort såsom obehövlig i detta sammanhang. Den

bestämmelsen finns numera i den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring.

96 § Paragrafen motsvarar 98 § andra stycket ALF-lagen. Redaktionella ändringar har vidtagits.

97 § Paragrafen motsvarar bestämmelsen i 98 a § tredje stycket ALF-lagen om Arbetsmarknadsstyrelsens rätt att, även till förmån för en enskild part, överklaga en arbetslöshetskassas och en domstols beslut om rätt till medlemskap i en arbetslöshetskassa. Den har ändrats redaktionellt.

Överklagande i övriga ärenden

98 § Paragrafen motsvarar i sak 97 § första stycket ALF-lagen.

99 § Paragrafen motsvarar i sak 97 § tredje stycket ALF-lagen.

100 § Enligt bestämmelsen, som är ny, får Arbetsmarknadsstyrelsens beslut enligt 92 § om att en arbetslöshetskassa inte skall ha rätt till statsbidrag och enligt 94 § om återkrav av ett sådant bidrag överklagas av arbetslöshetskassan hos allmän förvaltningsdomstol. Tidigare överklagades dessa beslut hos regeringen med stöd av 51 § förordningen (1988:1139) med instruktion för Arbetsmarknadsverket. Mot bakgrund av att en överprövning av beslut i frågor om rätt till statsbidrag och om återkrav normalt innehåller till övervägande del rättsliga bedömningar har det ansetts lämpligt att besluten underställs en domstols prövning. Vid överklagande av dessa ärenden till kammarrätten krävs det, som framgår av 110 §, prövningstillstånd. Domstolen kan liksom Arbetsmarknadsstyrelsen jämka, eller om det finns synnerliga skäl, helt efterge beloppet.

Gemensamma bestämmelser om överklagande

101 § Paragrafen motsvarar 99 § första stycket ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

102 § Paragrafen motsvarar 99 § andra stycket ALF-lagen. Bestämmelsen om tiden för att överklaga Arbetsmarknadsstyrelsens beslut om att vägra registrering återfinns i 104 §.

Bestämmelsen i 99 § tredje stycket ALF-lagen om överklagande av beslut om föreskrifter som avses i 8 kap. regeringsformen har tagits bort såsom obehövlig i detta sammanhang. Överklagande av sådana beslut regleras i 23 § tredje stycket förvaltningslagen (1986:223).

103 § Bestämmelsen är ny. Av den framgår att när Arbetsmarknadsstyrelsen eller en arbetslöshetskassa överklagar ett beslut skall det ske inom två månader från beslutets dag.

104 § Av denna paragraf framgår tiden för överklagande av Arbetsmarknadsstyrelsens beslut enligt 8 § om att vägra registrering av en förening som en arbetslöshetskassa, 92 § om att en arbetslöshetskassa i vissa fall inte skall ha rätt till statsbidrag och 94 § om återkrav av statsbidrag. I samtliga dessa fall skall beslutet överklagas inom två månader från beslutets dag. När det gäller bestämmelserna om tiden för överklagande av ett beslut om att vägra registrering motsvarar paragrafen ALF-lagens 99 § andra stycket *in fine*.

105 § Paragrafen motsvarar 100 § ALF-lagen. Redaktionella ändringar har vidtagits.

106 § Paragrafen motsvarar 101 § ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

107 § Paragrafen motsvarar 102 § ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

108 § Paragrafen motsvarar 98 a § andra stycket första meningen ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

109 § Paragrafen motsvarar 98 a § andra stycket andra och tredje meningen ALF-lagen.

110 § Paragrafen motsvarar 98 § första stycket sista meningen ALF-lagen.

Omprövning och ändring

111 § Paragrafen motsvarar 96 a § första stycket ALF-lagen. Redaktionella ändringar har vidtagits.

112 § Paragrafen motsvarar 96 a § tredje stycket ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

113 § Paragrafen motsvarar 96 b § första och andra stycket ALF-lagen. Redaktionella ändringar har vidtagits.

114 § Paragrafen motsvarar 96 b § fjärde stycket ALF-lagen. Den har ändrats redaktionellt.

115 § Paragrafens *första stycke* motsvarar 96 a § andra stycket ALF-lagen.

Andra stycket innehåller en bestämmelse som återfinns i ALF-lagens 96 b § tredje stycket.

Staffbestämmelse

116 § Paragrafen motsvarar 104 § ALF-lagen. Redaktionella ändringar har vidtagits.

11.3 Förslaget till lag om införande av lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1997:000) om arbetslöshetskassor

1 § De nya lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1998. Samtidigt upphör ALF-lagen och KAS-lagen.

2 § ALF-lagen innehåller dels försäkringsbestämmelser, dels bestämmelser om arbetslöshetskassor. Bestämmelser om arbetslöshetskassor föreslås nu reglerade i en särskild lag, lagen om arbetslöshetskassor. Avsikten är att de arbetslöshetskassor som finns vid ikraftträdandet skall omfattas av den nya lagen utan krav på nyregistrering. *Lagrådet* har föreslagit att detta regleras i en övergångsbestämmelse av det innehåll som framgår av paragrafen. Regeringen delar Lagrådets bedömning.

3 § Både dagpenning från arbetslöshetsförsäkringen och det kontanta arbetsmarknadsstödet lämnas i dag i ersättningsperioder. Även i den föreslagna nya lagen om arbetslöshetsförsäkring kommer ersättningen lämnas i ersättningsperioder, men en viss justering av ersättningsperiodernas längd föreslås. Det kontanta arbetsmarknadsstödet kommer i den föreslagna nya lagen att motsvaras av grundförsäkringen. Stödet kommer att lämnas som dagpenning i form av grundbelopp. Paragrafen tar sikte på dem som vid ikraftträdandet är inne i en ersättningsperiod med kontant arbetsmarknadsstöd. Dessa skall enligt den föreslagna paragrafen ha rätt till fortsatt ersättning i perioden. Längden av ersättningsperioden beräknas enligt den nya lagen. Ersättningen skall lämnas i form av grundbelopp.

4 § Den ersättning som idag lämnas till medlemmar i en arbetslöshetskassa som uppfyllt medlemsvillkoret kommer i den föreslagna nya lagen om arbetslöshetsförsäkring att motsvaras av inkomstbortfallsförsäkringen. Ersättningen kommer att lämnas som dagpenning i form av inkomstrelaterad ersättning. Paragrafen tar sikte på de medlemmar i en arbetslöshetskassa som vid ikraftträdandet är inne i en ersättningsperiod. Dessa skall ha rätt till de återstående antalet dagar som följer av den gamla lagen. Ersättningen skall lämnas i form av inkomstrelaterad ersättning.

5 § I dag lämnas kontant arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet till den som efter fyllda 60 år utförsäkrats från en arbetslöshetskassa. Personen anses ha rätt till kontant arbetsmarknadsstöd utan att uppfylla något arbetsvillkor. Någon motsvarande särreglering föreslås inte i den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring. De 60-åringar som vid ikraftträdandet får ersättning på denna grund föreslås dock få behålla sin rätt till ersättning utan att uppfylla arbetsvillkoret. Ersättningen lämnas enligt den nya lagen i form av grundbelopp.

6 § I den föreslagna nya lagen om arbetslöshetsförsäkring finns bestämmelser om avstängning från rätt till ersättning för den som lämnat sitt arbete utan giltig anledning, skilts från arbetet på grund av otillbörligt uppförande, avvisat erbjudet lämpligt arbete eller utan att uttryckligen ha avvisat sådant arbete ändå genom sitt uppträdande uppenbarligen vållat att anställningen inte kom till stånd. Avstängningstiden varierar mellan 20 och 60 dagar. I den föreslagna lagen finns vidare bestämmelser om att en person som medvetet eller av grov vårdslöshet lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter angående förhållanden av betydelse för bedömning av hans eller hennes rätt till ersättning skall fränkännas rätt till ersättning under minst 130 dagar om det inte finns särskilda skäl att fränkännandet skall gälla under färre dagar.

Bestämmelser som motsvarar dessa finns i dag i ALF- och KAS-lagen. Fränkännandet benämns i KAS-lagen dock som indragning av rätt till ersättning.

Den föreslagna paragrafen tar sikte på beslut om avstängning, fränkännande eller indragning som fattats före ikraftträdandet och vars rättsverkningar gäller för tid efter ikraftträdandet. Sådana beslut jämföras med motsvarande beslut fattade med stöd av den nya lagen.

7 § I 13 § första stycket 3 i den föreslagna lagen om arbetslöshetsförsäkring anges att med förvärvsarbete avses även tid då den sökande får annan ersättning än pension på grund av anställningens upphörande (avgångsvederlag). I andra stycket samma paragraf anges riktlinjer för hur denna tid skall beräknas. Denna paragraf i införandelagen anger att den nu beskrivna bestämmelsen endast kan tillämpas på anställningar som upphört efter ikraftträdandet.

8 § Paragrafen anger att de äldre föreskrifterna ALF-lagen och KAS-lagen fortfarande gäller i fråga om omprövning och överklagande av beslut som meddelats före ikraftträdandet.

9 § Enligt lagen om kontant arbetsmarknadsstöd fattas beslut om rätt till ersättning av länsarbetsnämnden. En anvisning om utbetalning skickas sedan från länsarbetsnämnden till försäkringskassan. Utbetalning av stödet ombesörjs av försäkringskassan. Första meningen i paragrafen anger att en anvisning om utbetalning som kommit in till en försäkringskassa före ikraftträdandet skall verkställas av den kassan.

Andra meningen tar sikte på övriga fall av utbetalningar där ersättningen avser tid som ligger före ikraftträdandet. I dessa fall skall utbetalningen alltid ombesörjas av en arbetslöshetskassa. Bestämmelserna i den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring skall då tillämpas.

11.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring

4 §

Första stycket är inte ändrat.

Andra stycket

Enligt huvudregeln lämnas inte ersättning till den som deltar i utbildning. Om det finns särskilda skäl kan dock undantag göras. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av denna bestämmelse.

I 22 a § förordningen (1988:1400) om arbetslöshetsförsäkring har regeringen meddelat undantag i ett antal situationer, bl.a. för deltagande i arbetslivsutveckling och offentligt tillfälligt arbete för äldre arbetslösa.

Förslaget innebär att delegationen utvidgas till att gälla även villkoren för rätt till ersättning till den som deltar i utbildning. Regeringen föreslår (se avsnitt 6.5) att arbetslöshetsersättning som regel inte skall lämnas till den som bedriver studier och därvid uppbär någon form av studiestöd. Om en person studerat och arbetat vid sidan därav men sedan blir arbetslös, skall dock den arbetslöse, även om han eller hon får studiestöd, kunna få ersättning för inkomstbortfallet av arbetet under förutsättning att studierna inte utvidgas under arbetslösheten.

Tredje stycket

Ändringen innebär att ersättning som huvudregel inte längre skall lämnas till den som permitterats utan lön. Om det föreligger särskilda skäl skall dock regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kunna medge undantag från huvudregeln. De situationer som avses framgår av avsnitt 6.3.

Fjärde stycket är inte ändrat.

Femte stycket

Bestämmelsen behandlar när företagare skall anses arbetslösa. Förslaget innebär att ett alternativt arbetslöshetsbegrepp för företagare införs som ett komplement till huvudregeln att en företagare anses arbetslös när den personliga verksamheten i rörelsen har upphört annat än tillfälligt. Medan den *första strecksatsen* således handlar om när verksamheten upphör annat än tillfälligt behandlar *andra strecksatsen* den situationen att företagaren tillfälligt upphör med sin rörelse. För att

det alternativa arbetslöshetsbegreppet skall bli tillämpligt gäller dock att det tillfälliga uppehållet inte är av säsongkaraktär och att någon verksamhet under uppehållet inte bedrivs i rörelsen.

Ersättningen får dock inte bli en inkomstutfyllnad i företag med bristande lönsamhet eller med säsongmässiga variationer i verksamheten. Det får därför inte förekomma någon egentlig verksamhet i rörelsen, utan denna skall vara vilande.

Sjätte stycket

Arbetslöshetsbegreppet enligt 4 § femte stycket andra strecksatsen skall endast kunna användas en gång.

Sjunde stycket

Bestämmelsen motsvarar nuvarande 4 § sjätte stycket.

6 §

Första stycket

Paragrafen behandlar bestämmelserna om medlemsvillkor och arbetsvillkor. Bestämmelsen om medlemsvillkor föreslås inte ändrad.

Beräkningen av arbetsvillkoret utgår precis som enligt nu gällande regler från förhållandena under en ramtid av tolv månader omedelbart före arbetslöshetens inträde. I första stycket anges två alternativa villkor för hur lång tid förvärvsarbete skall ha utförts under dessa tolv månader. Enligt det ena alternativet skall den sökande ha haft förvärvsarbete i minst sex månader. Arbetet måste ha utförts under minst 70 timmar per kalendermånad. Enligt det andra alternativet skall förvärvsarbetet ha utförts i minst 450 timmar under en sammanhängande tid av 180 dagar. Ett ytterligare krav enligt detta alternativ är att arbetet skall ha utförts under sex perioder om 30 dagar vardera med en arbetad tid av minst 45 timmar i varje period.

Vid beräkning av arbetsvillkoret jämföras semester och viss annan frånvaro med förvärvsarbete. Detta är inte någon nyhet. Däremot innehåller förslaget den nyheten att även tid när den arbetslöse får avgångsvederlag från sin tidigare arbetsgivare skall jämföras med förvärvsarbete.

Andra stycket

Bestämmelsen innehåller anvisning för hur tid med avgångsvederlag skall beräknas. I stycket delegeras rätt till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela närmare föreskrifter om beräkningen.

Tredje stycket

Nu gäller enligt 6 § andra stycket ALF-lagen att arbete där arbetsgivaren får vikariatsstöd eller statsbidrag för beredskapsarbete inte får

beaktas vid beräkningen av arbetsvillkoret. Enligt förslaget skall inte heller sådant arbete som subventioneras genom rekryteringsstöd få räknas in i arbetsvillkoret.

Fjärde stycket

Detta stycke motsvarar 6 § tredje stycket AFL-lagen.

Femte stycket

Detta stycke, som motsvarar 6 § fjärde stycket AFL-lagen, innehåller en språklig justering.

7 § Paragrafen reglerar s.k. jämställd tid, dvs. tid i annan verksamhet än förvärvsarbete, som vid uppfyllande av nytt arbetsvillkor skall likställas med förvärvsarbete. *Andra punkten* är ny. Som jämställd tid i detta hänseende skall också avses utbildning med särskilt utbildningsbidrag.

Detta innebär att numreringen av följande punkter förskjuts. Nuvarande punkten 2 betecknas således 3, nuvarande punkten 3 betecknas 4 och nuvarande punkten 4 betecknas 5.

8 § Paragrafen behandlar s.k. överhoppningsbar tid. Vid bestämmande av ramtid skall vissa situationer, som hindrat den arbetslöse från att arbeta undantas vid beräkningen av ramtid. I *första stycket* punkten 5 görs en ändring som innebär att när det gäller adoptivbarn är det barnets ankomst i familjen som utgör grunden för beräkningen enligt denna punkt. I punkten 7, som är ny, regleras att tid som medföljande make eller maka vid utlandsvistelse inte heller i vissa fall skall medräknas i ramtiden. I *andra stycket* tillkommer en ny punkt 4 som tar upp tid i utbildning med särskilt utbildningsbidrag.

20 §

Första stycket

Förslaget innebär att kompensationsnivån höjs från 75 till 80 procent av den försäkrades dagsförtjänst, om beloppet ryms inom ramen för den högsta dagpenningen inom försäkringen.

Andra stycket är inte ändrat.

Tredje stycket

Ändringen hänger samman med förändringen av arbetsvillkoret. Om arbetsvillkoret har uppfyllts genom villkoret i 6 § första stycket andra punkten första strecksatsen, kan normalarbetstid gälla som den genomsnittliga arbetstiden i allt förvärvsarbete som utförts under hela ramtiden. För att en månad skall få medräknas måste arbete ha utförts under

minst 70 timmar.

Fjärde–sjätte styckena är inte ändrade.

Sjunde stycket

I paragrafen införs ett nytt stycke som behandlar beräkning av företagares dagpenning. Utgångspunkten är att dagpenning till företagare skall beräknas på grundval av den genomsnittliga inkomsten under de tre senaste åren före avvecklingsåret. Av sista meningen framgår att ersättningen i visst fall kan baseras på företagarens tidigare anställning.

23 §

Första stycket är inte ändrat.

Andra stycket

Bestämmelsen behandlar betydelsen av bisyssla vid beräkningen av deltidslöshet. Den nuvarande bestämmelsen om att hänsyn inte tas till bisyssla som sökanden "varaktigt" utför vid sidan av heltidsarbete har i förslaget preciserats till att avse bisyssla som utförs under minst "sex månader". Utöver nu gällande förutsättningar föreslås att inkomsten från bisysslan i genomsnitt inte får överstiga 1 400 kronor per vecka.

Tredje stycket

Bestämmelsen är ny. Här återfinns en regel om avdrag på dagpenning om bisysslan överstiger visst närmare angivet belopp.

31 § I paragrafen föreslås att avstängningsreglerna skall tillämpas även för utbildning med särskilt utbildningsbidrag.

57 §

Första stycket

Förslaget innebär att det finansieringsbidrag en arbetslöshetskassa har att betala för varje medlem skall höjas från och med den 1 juli 1997 till 131 procent av den under tiden den 1 juli – den 31 december 1997 genomsnittligt utbetalade dagpenningen i kassan.

Andra stycket innehåller inte någon ändring.

11.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd

4 § Ändringen i *tredje stycket* motsvarar den ändring som föreslås i 4 § andra stycket ALF-lagen.

Ändringen i *fjärde stycket* motsvarar den ändring som föreslås i 4 § tredje stycket ALF-lagen.

Sjätte och sjunde styckena

De här föreslagna ändringarna motsvarar de ändringar som föreslås i 4 § femte och sjätte styckena ALF-lagen.

6 § De ändringar som föreslås i denna paragraf överensstämmer med de ändringar som föreslås i 6 § ALF-lagen.

7 § Tredje punkten är ny. Ändringen överensstämmer med förslaget till ändring av 7 § första stycket andra punkten ALF-lagen. Femte punkten föreslås ändrad på samma sätt som görs i förslaget till ändring i 7 § första stycket fjärde punkten ALF-lagen. I övrigt innehåller paragrafen redaktionella ändringar i form av ändrad numrering.

8 § Den föreslagna ändringen överensstämmer med den ändring som föreslås i 8 § ALF-lagen.

28 § Den föreslagna ändringen överensstämmer med den ändring som föreslås i 31 § ALF-lagen.

11.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter

4 kap. 7 §

Paragrafen reglerar finansiering av arbetslöshetsersättning och utbildningsbidrag genom arbetsmarknadsavgifter. Förslaget innebär att även tillsynen av arbetslöshetskassornas utbetalning av arbetslöshetsersättning enligt den föreslagna lagen om arbetslöshetskassor skall finansieras genom arbetsmarknadsavgifter.

Vissa följdändringar har också gjorts i paragrafen.

11.7 Övriga lagförslag

Förslagen innebär att de i lagarna förekommande hänvisningarna till lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring och till lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd ändras.

Regeringens proposition 1996/97:107

Prop.
1996/97:107

En allmän och sammanhållen arbetslöshetsförsäk- ring

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 6 mars 1997

Göran Persson

Margareta Winberg
(Arbetsmarknadsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Innehållsförteckning

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

Sammanfattning SOU 1996:51

Syftet med detta delbetänkande är att redovisa idémässiga förslag till en ny arbetslöshetsförsäkring. En ny grundstruktur som syftar till att skapa en allmän och sammanhållen försäkring presenteras. I det fortsatta arbetet kommer förslaget att preciseras. Bara vissa av de frågeställningar som tas upp i utredningens direktiv finns behandlade i delbetänkandet. Bland annat behandlas inte frågan om företagares och uppdragstagares försäkring. Inte heller frågor som rör försäkringens finansiering tas upp i delbetänkandet.

I *kapitel 1* konstateras att ett stort antal utredningar arbetat med arbetslöshetsförsäkringen och andra ersättningsfrågor i samband med arbetslöshet. Valet mellan en obligatorisk eller en frivillig försäkring har hela tiden stått i fokus. Få av förslagen till reformeringar har genomförts. Utvecklingen på arbetsmarknaden under 1990-talets början kan emellertid ha medfört att det nu är möjligt att nå en långsiktigt stabil samsyn kring en reformerad arbetslöshetsförsäkring.

Utgångspunkterna för utredningens arbete redovisas i *kapitel 2*. Arbetslöshetsförsäkringen är en frivillig försäkring i privat regi. Samtidigt är den i huvudsak statligt finansierad. Försäkringen är en del i arbetsmarknadspolitiken och ska stärka arbetslinjen. Försäkringen har tillsammans med andra politiska åtgärder fungerat som ett stöd för näringslivets strukturomvandling. Löntagarna har via sina fackliga organisationer haft kontroll över arbetslöshetsförsäkringen vilket gett trygghet i omvandlingen. Försäkringen har alltid varit avsedd att stimulera omställning. Den har inte varit tänkt som en permanent försörjning.

Arbetslöshetsförsäkringen och arbetsmarknadspolitiken har ett nära samband med en rad andra politikområden. De viktigaste är utbildningspolitik, regional utveckling, näringspolitik, arbetslivsfrågor och socialpolitik liksom allmän ekonomisk politik. Dessa samband gör att avvägningar mellan renodling och samordning ständigt måste göras. Många olika mål kan leda till att politiken och regelverken inom ett område uppfattas som mindre effektiv.

En arbetsmarknadspolitik som gör att fler hamnar utanför arbetskraften leder till ett ökat ansvar för kommunerna. Striktare regler i arbetslöshetsförsäkringen kan få en sådan effekt.

I *kapitel 3* ges en historisk översikt med tyngdpunkt på förändringar i regelverket de senaste åren, dvs. efter den förra stora utredningen om en ny arbetslöshetsförsäkring (SOU 1993:52). Ett flertal förändringar i ersättningssystemet beslutades och genomfördes dessa år. Bland annat infördes andra halvåret 1994 en möjlighet att erhålla en inkomstrelaterad dagpenning inom KAS. Regeringsskiftet hösten 1994 ledde till att denna möjlighet avskaffades den 1 januari 1995 samtidigt som regelverket även i övrigt återställdes till vad som tidigare gällt. Under 1995 har ytterligare ett antal beslut fattats av riksdagen angående arbetslöshetsförsäkringen. Bland annat har kompensationsnivån fr.o.m.

den 1 januari 1996 sänkts från 80 till 75 procent av inkomstbortfallet.

Utvecklingen på arbetsmarknaden, arbetslösheten och arbetslöshetsersättningen beskrivs i *kapitel 4* med hjälp av statistiska uppgifter. I takt med att arbetslösheten vuxit har också ersättningstiderna blivit längre. De deltidsarbetslösa utgör nästan en tredjedel av samtliga hos arbetsförmedlingarna registrerade arbetslösa.

Under 1990-talet har antalet medlemmar i arbetslöshetskassorna ökat kraftigt trots att arbetskraften minskat. Av den totala arbetskraften omfattas ca 90 procent av dagens frivilliga arbetslöshetsförsäkring. Andelen enskilt anslutna medlemmar har också ökat kraftigt i vissa arbetslöshetskassor under samma period. Andelen av de arbetslösa med ersättning från arbetslöshetsförsäkringen har också vuxit under 1990-talet. Av de arbetslösa får ca en fjärdedel inte ersättning från arbetslöshetsförsäkringen eller KAS. Detta beror i huvudsak på att dessa arbetslösa inte uppfyller de arbetsvillkor och andra kvalifikationskrav som finns. Under 1995 lyfte nästan en miljon människor någon gång under året arbetslöshetsersättning. Genom det tak på ersättningsnivån som finns i försäkringen, är det stora grupper som vid arbetslöshet får mindre än 75 procent i ersättning. 1996 beräknas närmare tre fjärdedelar av de heltidsarbetande ha inkomster över taknivån.

Trots att forskningen om arbetslöshetsersättningens betydelse är ganska omfattande både i Sverige och i andra länder, så är resultaten långt ifrån entydiga. I forskningen behandlas både efterfrågans betydelse för arbetslöshetens storlek och hur ersättningens utformning påverkar lönebildning och utbudet av arbetskraft. På senare tid har ett antal svenska studier belyst de arbetslösas sökaktivitet i förhållande till hur länge de varit arbetslösa. *Kapitel 5* innehåller en översiktlig genomgång av olika studier och deras resultat.

Kapitel 6 ger en bred beskrivning av nuvarande system för arbetslöshetsersättning. Verksamheten inom arbetslöshetskassorna och deras utveckling redovisas. Antalet kassor är för närvarande 40 stycken varav fem är kassor för företagare. Samtliga kassor är medlemmar i den gemensamma samorganisationen (SO). Kassorna är privaträttsliga organ men deras beslut utgör myndighetsutövning. Administrationen av det kontanta arbetsmarknadsstödet (KAS) sker vid fyra länsarbetsnämnder.

I *kapitel 6* beskrivs också det nu gällande regelverket. Centrala begrepp som arbetsvillkor, överhoppningsbar tid och jämställd tid förklaras. Vidare beskrivs de avtalslösningar som finns inom olika förhandlingsområden, dvs. trygghets- och omställningsavtal. Dessa ger kompletterande ersättningar t.ex. avgångsbidrag samt stödåtgärder av olika slag, som kompletterar arbetsförmedlingens insatser. Slutligen beskrivs arbetslöshetsersättningens finansiering och de förändringar som skett över tiden. Det nya system som infördes 1989, med bl.a. en arbetsmarknadsfond som skulle balansera inbetalade arbetsmarknadsavgifter och utbetalade ersättningar över åren, klarade inte den starkt ökade arbetslösheten under början av 1990-talet. 1994

infördes en egenavgift som avskaffades 1995. Arbetsmarknadsfonden avskaffades den 30 juni 1995 och hade då ett underskott på 87 miljarder kronor. Arbetslöshetsersättningen finansieras numera över den reguljära statsbudgeten.

I *kapitel 7* tecknas konturerna av en ny allmän och sammanhållen arbetslöshetsförsäkring som ska ge inkomsttrygghet men också ställa höga krav på de arbetslösa att snabbt finna ett nytt arbete - en omställningsförsäkring. Försäkringen är tänkt att fungera inom ramen för en arbetsmarknadspolitik som är individuellt inriktad och där utbildning och kompetensutveckling är viktiga inslag. Ett större ansvar kommer som en följd härav att åvila den arbetslöse.

Försäkringen består av två delar. En obligatorisk del täcker alla förvärvsarbetande som uppfyller ett bestämt arbetsvillkor. Ersättningen är ett fast grundbelopp lika för alla. Försäkringen innehåller också en frivillig kompletterande inkomstbortfallsförsäkring. För att ha rätt till den måste den arbetslöse uppfylla ett arbetsvillkor samt vara ansluten till försäkringen. Anslutning sker genom medlemskap i en arbetslöshetskassa. Ersättningen från den nya försäkringen fungerar i stort enligt samma principer som i dagens system. Ersättningen - summan av grundbelopp och inkomstbortfallsersättning - uppgår till en bestämd andel av den tidigare inkomsten upp till ett tak. KAS avskaffas som en egen ersättningsform.

Den nya försäkringen föreslås administreras av befintliga arbetslöshetskassor. För att göra försäkringen heltäckande behöver en ny kassa skapas. Det finns idag ett antal personer som skulle ha möjlighet att ansluta sig till försäkringen men som inte gör det. Även om det finns möjlighet att vara medlem i en arbetslöshetskassa utan att vara med i den intresseorganisation som har nära samband med kassan, så finns det ett antal personer som av principiella skäl inte anser sig kunna ansluta sig till försäkringen p.g.a. den nära kopplingen till intresseorganisationer. En ny obunden kassa föreslås bli inrättad. Därmed ges den enskilde ett alternativ för att ansluta sig till den frivilliga inkomstbortfallsförsäkringen.

Den nya kassans huvudsakliga arbetsuppgift kommer dock att vara att administrera det obligatoriska grundbeloppet till de arbetslösa som inte är medlemmar i någon kassa. Den nya kassan föreslås bli utformad som övriga kassor, dvs. vara en förening och nära samverka inom ramen för den gemensamma samorganisationen. Därmed uppfylls kraven på enhetlighet och effektiv administration av arbetslöshetsförsäkringen. Staten föreslås utse en majoritet av ledamöterna i den nya kassans styrelse.

Den nya kassan är ett komplement till övriga kassor. Den kan komma att fungera som en uppsamlings- och genomgångskassa, en "transitkassa" till övriga kassor, vilka genom sin inriktning på olika yrkes- och verksamhetsområden kan ge en bättre service till sina medlemmar.

Ovanstående är utredningens två huvudförslag. I övrigt redovisas i *kapitel 7* överväganden kring ett antal inslag i försäkringen, utan att

slutlig ställning nu tas. Ersättningstidens längd behandlas, med särskild inriktning på frågan om en bortre gräns för den sammanlagda ersättningstiden. Utredningen bedömer att om en sådan bortre gräns införs, bör den inträda efter tre till fyra års ersättningstid. Hur lång tid detta i praktiken kommer att motsvara beror på hur regelverken konstrueras. En viktig fråga är om tid i arbetsmarknadspolitiska åtgärder ska räknas in i ersättningstiden eller inte. Möjligheterna att studera med arbetslöshetsersättning diskuteras, särskilt frågan om deltagande i längre reguljära utbildningar ska kunna finansieras av arbetslöshetsförsäkringen. Ett antal krav som i så fall bör ställas formuleras.

För att stärka inkomstryggheten övervägs höjning av ersättningsnivåerna, både när det gäller grundbeloppet och inkomstbortfallsersättningen. En avtrappning av ersättningen mot slutet av den maximala ersättningstiden diskuteras också, t.ex. att den arbetslöse under en sista delperiod enbart erhåller grundbeloppet.

Beträffande kvalificeringsreglerna övervägs en skärpning av arbetsvillkoret för full ersättning. Därmed stärks det försäkringsmässiga inslaget i försäkringen. För att inte stänga ute nytillträdande på arbetsmarknaden diskuteras en kompletterande möjlighet att vid ett lägre arbetsvillkor få rätt till grundbelopp under en begränsad tid. Detta skulle särskilt gynna ungdomar och andra nytillträdande med kort arbetslivserfarenhet i Sverige, t.ex. invandrare.

Om en bortre gräns införs i ersättningstiden, kommer utförsäkring att ske. Några alternativa händelseförlopp i en sådan situation kommenteras. Sannolikt kommer en viss övervältring av kostnader att ske, i första hand till kommunerna. Incitamentseffekten av en bortre gräns är svår att uppskatta på förhand. Arbetsmarknadsläget har här stor betydelse.

I *Kapitel 8* redovisas ett antal beräkningar av ekonomiska konsekvenser av förändringar i arbetslöshetsersättningen. Kalkylerna är avgränsade till statens kostnader för ersättningar av olika slag. Vissa begränsade analyser görs även av effekterna för den kommunala sektorn. Beräkningarna bygger delvis på ny statistik som tidigare inte funnits tillgänglig. Det innebär att resultaten är preliminära och måste tolkas med försiktighet. Tiden har varit alltför knapp för att göra genomarbetade kontrollberäkningar. Ett stort antal antaganden har också varit nödvändiga att göra vid konstruktionen av den använda beräkningsmodellen. Att utredningen, trots dessa osäkerheter, valt att publicera ett relativt stort antal beräkningar, motiveras av att det tidigare inte funnits möjlighet att göra den här typen av analyser. Det presenterade materialet kan därför förhoppningsvis ha ett visst allmänintresse och inspirera till fortsatt metodutvecklingsarbete. Utredningen kommer i sitt fortsatta arbete att fördjupa och komplettera sina analyser.

I kapitel 8 redovisas bl.a. ett antal kombinerade beräkningar där effekten av flera olika ändringar som införs samtidigt uppskattas. Dessa

analyser tyder på att det finns ett flertal olika möjligheter att inom försäkringens ram balansera kostnadshöjande inslag mot besparingsåtgärder. Beräkningarna ska i samtliga fall enbart ses som illustrationer, inte som förslag.

Sammanfattning SOU 1996:150

Utgångspunkter

Utredningens uppdrag är att föreslå en ny arbetslöshetsförsäkring. Syftet med försäkringen är att kompensera för förlorad arbetsinkomst vid ofrivillig arbetslöshet. Det krävs en fast anknytning till arbetsmarknaden för att omfattas av arbetslöshetsförsäkringen.

Reglerna betonar att det är en omställningsförsäkring. Försäkringsersättning ska inte få användas som inkomstutfyllnad eller för att täcka stilleståndskostnader.

Arbetslinjen gäller och de försäkrades ansvar ska vara stort. De försäkringsmässiga inslagen i reglerna ökas. Ersättningen är inte ett behovsprövat bidrag utan en rättighet som den försäkrade har, om han eller hon uppfyller vissa villkor.

Försäkringen ska bidra till flexibilitet på arbetsmarknaden. Anpassning ska ske till det framtida arbetslivet. Företagares, uppdragstagares, frilansares och liknande grupper ersättningsrätt klargörs.

Målet ska vara en stabil arbetslöshetsförsäkring som tål konjunktursvängningar och är långsiktigt finansierad. Den ska kunna ligga fast under en längre tid.

Den nya försäkringens huvuddrag

Utredningen har haft i uppdrag att försöka skapa en sammanhållen försäkring, dvs. att integrera arbetslöshetsförsäkringen och det kontanta arbetsmarknadsstödet (KAS). Den nya försäkringen måste ha en mycket hög täckningsgrad och vara allmän, samtidigt som den ska innehålla en frivillig del, där den enskilde själv bestämmer om han eller hon vill ansluta sig eller inte.

Utredningen föreslår att de nuvarande formerna för ekonomiskt stöd vid arbetslöshet, dvs. arbetslöshetsförsäkringen och KAS, ersätts av en sammanhållen arbetslöshetsförsäkring. Den nya arbetslöshetsförsäkringen består av två delar.

- 1) En obligatorisk del med ett fast *grundbelopp* lika för alla och som utgår till alla. Grundbeloppet föreslås för år 1998 ge en dagpenning på 295 kr fem dagar per vecka, vilket motsvarar 6 500 kr i månaden vid heltidsersättning.
- 2) En frivillig kompletterande *inkomstbortfallsersättning* som tillsammans med grundbeloppet ger en dagpenning motsvarande 80 procent av den förlorade arbetsinkomsten.

Vem har rätt till ersättning?

Alla förvärvsarbetande som uppfyller ett *arbetsvillkor* har rätt till ersättning från den obligatoriska - allmänna - delen av försäkringen. Utredningen föreslår att arbetsvillkoret ska vara 75 timmars reguljärt arbete per månad under nio månader. Detta motsvarar halvtidsarbete. Arbetet ska ha utförts under en ramtid av tolv månader omedelbart före det att den arbetslöse har anmält sig som arbetssökande hos arbetsförmedlingen. I vissa fall kan arbete som ligger upp till fyra år bakåt i tiden få medräknas.

Alla som uppfyller villkoren för grundbeloppet kan också erhålla ersättning från det frivilliga inkomstbortfallsskyddet. För detta krävs dessutom att de har varit medlemmar i minst tolv månader i någon av de arbetslöshetskassor som administrerar försäkringen.

Ersättningsnivå

Ersättningen ska beräknas på den genomsnittliga inkomsten under de senaste tolv kalendermånaderna omedelbart före arbetslösheten. I vissa fall kan inkomster som ligger upp till fyra år bakåt i tiden få påverka dagpenningen.

Den högsta dagpenningen för år 1998 föreslås vara 590 kr, vilket motsvarar två grundbelopp. Grundbeloppet och den högsta dagpenningen föreslås årligen skrivas upp med ett inkomstindex som motsvarar den genomsnittliga löneutvecklingen på arbetsmarknaden. Ändrade löneavtal ska leda till justering av dagpenningens storlek.

Tidsbegränsad ersättningsrätt

Rätten till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen begränsas till 600 ersättningsdagar, vilket utgör en *ersättningsperiod*. Denna består av tre *delperioder* om 200 ersättningsdagar. För att få en ny delperiod ska den arbetslöse uppfylla ett *återkvalificeringsvillkor*. Återkvalificeringsvillkoret utgörs av sex månaders förvärvsarbete eller motsvarande tid i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd. Även här är ramtiden tolv månader. Tid i arbetsmarknadspolitiska åtgärder ska inte räknas in i ersättningsperioden.

En kalendertidsbegränsning av ersättningsrätten införs också. Denna begränsning innebär att den arbetslöse endast har rätt att uppbära arbetslöshetsersättning under en sammanlagd tid av fyra år från första ersättningsdagen. Efter fyra års kalendertid upphör den påbörjade ersättningsperioden, oavsett hur många ersättningsdagar som förbrukats.

Den som förbrukat alla sina ersättningsdagar eller uppnått den

begränsning som följer av kalendertidsregeln måste uppfylla ett *nykvalificeringsvillkor* för att vara berättigad till en ny ersättningsperiod. Detta innebär att han eller hon ska ha förvärvsarbetat minst nio månader under en ramtid av tolv månader. Vidare krävs att den arbetslöse inte har uppburit någon arbetslöshetsersättning eller motsvarande under en sammanlagd tid av tolv månader.

Kalendertidsregeln löser en del av problemen med att arbetslöshetsersättning används som inkomstutfyllnad. Den bortre gränsen gör att nuvarande deltidsbegränsning inte längre behövs. Den föreslås därför bli slopad. Reglerna för säsongarbete stramas däremot upp. Även här får den bortre gränsen stor effekt.

Kompletterande ersättningar

Arbetslösa som förbrukat alla sina ersättningsdagar kan få ersättning i form av *efterskydd*. Efterskyddet ska utgå till aktivt arbetssökande som utförsäkrats från arbetslöshetsförsäkringen. Ersättningen består av dagpenning på grundbeloppsnivå under högst 200 ersättningsdagar. Utförsäkrade som har fyllt 58 år föreslås kunna få en arbetsmarknadspolitisk åtgärd eller motsvarande benämnd *förlängt efterskydd* under längre tid.

För nyttillträdande på arbetsmarknaden införs en rätt till ersättning vid arbetslöshet benämnd *nyttillträdandeersättning*. För att erhålla nyttillträdandeersättning krävs att den arbetslöse är 20 år och uppfyller ett arbetsvillkor på fyra månaders förvärvsarbete eller ett utbildningsvillkor. Vidare kan den arbetslöse erhålla nyttillträdandeersättning genom att uppfylla de särskilda krav som regeringen från tid till annan bestämmer, det s.k. *särskilda villkoret*. Nyttillträdandeersättning utgår under en period av 200 ersättningsdagar. Dagpenningen motsvarar grundbeloppet.

Företagare och uppdragstagare i försäkringen

Ett antal förändringar föreslås för att arbetslöshetsförsäkringen ska fungera bättre för företagare. Samma regler som för arbetstagare bör införas, när det gäller den tid en företagare måste ha varit med i försäkringen för att kunna få ersättning, dvs. tolv månader.

En företagare ska inte behöva lägga ned sitt företag helt och hållet första gången han eller hon blir arbetslös. Företaget ska kunna vara vilande en gång.

Anställda som blir egna företagare ska kunna få sin dagpenning beräknad på sin tidigare lön istället för på inkomsten från företaget. Detta ska gälla om arbetslösheten inträffar inom ett år från det att han eller hon blev företagare.

Uppdragstagare ska under vissa villkor kunna betraktas som arbets-

tagare, inte som företagare, i arbetslöshetsförsäkringen. För att få arbetslöshetsersättning behöver de då inte kunna visa att de lagt ner något företag.

Inom kulturområdet är det vanligt med uppdragsliknande verksamhet. Dispenser tillåter sedan länge att arbetstagarreglerna får tillämpas. Utredningen föreslår ingen förändring på denna punkt. Den nya arbetslöshetsförsäkringen, med ett arbetsvillkor på nio månader, kommer att medföra ökade svårigheter för kulturarbetare att kvalificera sig till ersättning, p.g.a. deras oregelbundna arbetsperioder.

Försäkringens administration

Utredningen föreslår att den nuvarande administrationen, som ombesörjs av *arbetslöshetskassor*, bibehålls. Det bör vidare utredas om arbetslöshetskassorna kan överta handläggningen av samtliga ersättningsärenden av arbetsmarknadspolitisk art, som berör de egna medlemmarna.

Utredningen föreslår att en *ny obunden arbetslöshetskassa* inrättas vid sidan av de nuvarande arbetslöshetskassorna. Den nya kassan ska i första hand handlägga ersättningsfrågor som rör arbetslösa som inte är eller inte kan vara medlemmar en arbetslöshetskassa, men som är berättigade till grundbeloppet. Den som av någon anledning inte vill bli medlem i någon av de övriga arbetslöshetskassorna ska kunna ansluta sig till inkomstbortfallsdelen i arbetslöshetsförsäkringen genom att bli medlem i den obundna arbetslöshetskassan. Staten ska ha ett avgörande inflytande över denna arbetslöshetskassa.

Ett antal reformförslag redovisas avseende kassaorganisationen, liksom förslag som syftar till att stävja fusk med arbetslöshetsersättningen.

Försäkringens kostnader

Tabell 1 redovisar utredningens beräkningar över utgifterna i den nya arbetslöshetsförsäkringen inklusive de kompletterande ersättningarna fram till år 2001. Beräkningarna antar att försäkringen införs den 1 januari 1998³³.

³³ Beräkningarna utgår från antagandena om löner, sysselsättning och arbetslöshet i huvudalternativet i 1997 års budgetproposition.

**Tabell 1 Utgifter i den nya arbetslöshetsförsäkringen
åren 1998-2001**

Miljarder kr, löpande priser

Utgifter	1998	1999	2000	2001
Grundbelopp	18,7	18,0	16,9	16,6
Inkomstbortfallsersättning	13,8	13,6	13,0	13,6
Nyttillträdandeersättning	0,5	1,0	1,3	1,4
Efterskydd	0,0	0,0	0,9	0,8
Administrationskostnader ¹⁾	0,8	0,8	0,8	0,8
Summa	33,8	33,4	32,9	33,2

¹⁾ Administrationen av samtliga ersättningar.

Källa: AMS samt egna beräkningar

De totala årliga utgifterna beräknas vara i stort sett oförändrade under perioden, trots att ersättningen i försäkringen följer den allmänna löneutvecklingen. Detta beror på att en del av besparingarna i utredningens förslag, som det förlängda arbetsvillkoret och den bortre gränsen för ersättningsrätten, ger full effekt först ett par år efter att försäkringen införts.

Utgifterna för nyttillträdandeersättningen växer från år 1998 i takt med att allt fler nya arbetslösa inte klarar av det förlängda arbetsvillkoret. Kostnaden för efterskyddet uppkommer först när den bortre gränsen för ersättning får effekt under 1999.

Utredningens förslag innebär både kostnadsökningar och besparingar jämfört med 1996 års gällande regler för arbetslöshetsförsäkringen och KAS.

Höjningen av den lägsta dagpenningen, grundbeloppet, beräknas kosta 700 milj kr brutto år 1998. Höjningen av inkomstbortfallsersättningen till 80 procent kostar 1,1 miljarder kr brutto år 1998. Höjningen av den högsta dagpenningen till 590 kr beräknas kosta 500 milj kr brutto år 1998. Nettokostnaderna efter skatt blir mindre.

Förlängningen av arbetsvillkoret till nio månader beräknas spara 1,5 miljarder kr brutto år 1998. Besparingen växer under de följande åren. Den bortre gränsen för ersättningsrätten beräknas spara 1,7 miljarder kr brutto, när den får genomslag år 2000.

Totalt innebär utredningens förslag till en början en viss kostnadsökning jämfört med de förväntade utgifterna för arbetslöshetsförsäkringen och KAS åren 1998 till 2001, enligt budgetpropositionen för år 1997.

Skillnaden i kostnad minskar dock under perioden i takt med att utredningens besparingsförslag ger effekt. Utredningen föreslår dessutom en förstärkt finansiering genom att medlemsavgiften höjs med ca 25 kronor i månaden. Detta ger drygt en miljard kr per år, vilket balanserar kostnadsökningen.

Försäkringens finansiering

Utredningen föreslår att ansvaret för finansieringen av den nya sammanhållna arbetslöshetsförsäkring och de kompletterande ersättningsformerna även i fortsättningen delas mellan arbetslöshetskassornas medlemmar, samtliga arbetstagare och staten.

Ryggrad i finansieringen är den *allmänna arbetsmarknadsavgiften*, som utgör en viss procent av lönesumman från alla arbetstagare³⁴. Arbetsmarknadsavgiften ska finansiera administration av och ersättning från de obligatoriska delarna av försäkringen, dvs. grundbeloppet, nytillträdsersättningen och efterskyddet.

Den frivilliga inkomstbortfallsersättningen ska delvis finansieras av *medlemsavgifter* från arbetslöshetskassornas medlemmar. Utredningen föreslår att medlemmarnas direkta bidrag till försäkringen blir större än i dag. Medlemsavgifterna föreslås täcka kostnaden för administration av inkomstbortfallsdelen i försäkringen samt en femtedel av inkomstbortfallsersättningen. Återstoden av inkomstbortfallsersättningen täcks av arbetsmarknadsavgiften.

Enligt utredningens beräkningar³⁵ kommer arbetslöshetsförsäkringen och de kompletterande ersättningarna att vara långsiktigt finansierade vid en arbetsmarknadsavgift på 4,0 procent av lönesumman och en genomsnittlig medlemsavgift till arbetslöshetsförsäkringen på 66 kr i månaden, jämfört med 42 kr i månaden år 1995. De totala medlemsavgifterna till arbetslöshetskassorna kommer att öka till ca 3 miljarder kr om året jämfört med 1,9 miljarder kr år 1995.

³⁴ Arbetsmarknadsavgiften är 5,42 procent av lönesumman år 1996. Avgiften är en del av arbetsgivaravgifterna.

³⁵ Beräkningarna utgår från budgetpropositionens antaganden om löner, sysselsättning och arbetslöshet fram till år 2001 (Prop 1996/97: I).

Tabell 2 Inkomster i den nya arbetslöshetsförsäkringen åren 1998-2001

Miljarder kronor, löpande priser

Inkomster	1998	1999	2000	2001
Arbetsmarknadsavgiften ¹⁾	28,9	30,4	32,0	33,4
Medlemsavgifter ²⁾	3,0	3,0	2,9	3,0
Summa	31,9	33,4	34,9	36,4

1) Antas vara 4,0 procent av lönesumman hela perioden.

2) Finansierar administrationen av inkomstbortfallsersättningen, som antas kosta 0,3 miljarder kr om året, samt finansieringsavgiften som uppgår till 20 procent av inkomstbortfallsersättningen.

Källa: Finansdepartementet samt egna beräkningar

Vid perioder av högre arbetslöshet kan det uppstå tillfälliga underskott i finansieringen av försäkringen och de kompletterande ersättningarna. Dessa underskott föreslås täckas med allmänna budgetmedel. Tillfälliga överskott från perioder av låg arbetslöshet tillfaller i gengäld automatiskt statsbudgeten.

Utjämning mellan kassor

Varje enskild arbetslöshetskassa får bära den fulla kostnaden för *administrationen* av inkomstbortfallsdelen av försäkringen. De speciella bidrag och avgifter som idag utjämnar en del administrationskostnaderna mellan arbetslöshetskassornas föreslås bli avskaffade.

Kostnaden för *ersättningen* från inkomstbortfallsdelen av försäkringen jämnas dock även i fortsättningen ut mellan arbetslöshetskassorna enligt samma principer som gäller i dag.

Sociala konsekvenser

Utredningens förslag innebär att arbetslöshetsförsäkringen ger ett bättre skydd vid arbetslöshet än dagens system. Samtidigt skärps kraven för ersättning. Personer som har förvärvsarbetat en kort tid, eller som är arbetslösa regelbundet eller under mycket långa tider kommer inte att få

ersättning från arbetslöshetsförsäkringen enligt samma villkor som idag.

Utredningen uppskattar t.ex. att närmare 40 000 långtidsarbetslösa kommer att beröras av den borte gränsen för ersättningsrätten när den får fullt genomslag år 2000. Äldre män bosatta i stödområdena utgör en stor andel av de som riskerar att utförsäkras från arbetslöshetsförsäkringen. Utredningen uppskattar också att runt 10 000 nyanmälda arbetslösa kommer att beröras varje år av det förlängda arbetsvillkoret till försäkringen. De flesta av dessa är med säkerhet unga.

Genom speciella ersättningar för nytillträdande, efterskydd för utförsäkrade och ett förlängt efterskydd för äldre långtidsarbetslösa har utredningen försökt att garantera en viss grundtrygghet vid arbetslöshet för alla.

Förteckning över remissinstanser som har lämnat skriftliga synpunkter över betänkandet (SOU 1996:51) Grundläggande drag i en ny arbetslöshetsförsäkring – alternativ och förslag. Delbetänkande av Utredningen om ersättning vid arbetslöshet och omställning (ARBOM-utredningen)

Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS)
Centrala studiestödsnämnden (CSN)
Sveriges akademikers centralorganisation (SACO)
Tjänstemännens centralorganisation (TCO)
Riksförsäkringsverket (RFV)
Svenska arbetsgivareföreningen (SAF)
Socialstyrelsen
Centrala studiestödsnämnden (CSN)
Svenska kommunförbundet

Förteckning över remissinstanser som har lämnat skriftliga synpunkter över betänkandet (SOU 1996:150) En allmän och en sammanhållen arbetslöshetsförsäkring. Slutbetänkande av Utredningen om ersättning vid arbetslöshet och omställning (ARBOM-utredningen)

Kammarrätten i Göteborg
Länsrätten i Stockholms län
Riksförsäkringsverket
Riksrevisionsverket
Arbetsmarknadsstyrelsen
Arbetsgivarverket
Statskontoret
Uppsala universitet, Nationalekonomiska institutionen
ILO-kommittén
Svenska kommunförbundet
Landstingsförbundet
Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF)
Landsorganisationen i Sverige (LO)
Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO)
Tjänstemännens centralorganisation (TCO)
Företagarnas Riksorganisation (FR)
Arbetslöshetskassornas samorganisation (SO)
Försäkringskassförbundet
Fackföreningsrörelsens Institut för Ekonomisk Forskning (FIEF)

Svenska konstnärsförbundet
Svenska rese- och turistindustrins samarbetsorganisation
Svenska teaterförbundet
Sveriges yrkesmusikerförbund
Försäkringskassan Stockholms län
Västernorrlands Åkeriförening
Teatrarnas Riksförbund
Göteborgs Lokala Samorganisation
Sveriges Fiskares Riksförbund
Riksförbundet för personal vid invandrarbyråer
Småföretagarnas arbetslöshetskassa
Köpmännens arbetslöshetskassa
Sveriges köpmannaförbund
Schaktcentralen
LO-sektionen i Karlskrona
Östervåla lokala samorganisation
Försäkringsförbundet
Sveriges tolkförbund
Maskinentreprenörerna
Skandia
Lantbrukarnas riksförbund
SSU Dalarna
Riksantikvarieämbetet
Syndikalisterna
Föreningen kooperativ utveckling i Sverige
Konstnärernas riksorganisation
Socialstyrelsen
Stockholms lokala samorganisation (SAC)

Lagrådsremissens lagförslag

Förslag till lag om arbetslöshetskassor

Härigenom föreskrivs följande.

Arbetslöshetskassornas uppgifter och verksamhet

1 § En arbetslöshetskassas uppgift är att handha arbetslöshetsförsäkringen, som består av dels en grundförsäkring, dels en frivillig inkomstbortfallsförsäkring.

Bestämmelser om arbetslöshetsförsäkringen finns i lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring.

2 § För en arbetslöshetskassas förbindelser svarar endast kassans tillgångar. I tillgångarna räknas in avgifter och andra belopp som har förfallit till betalning, även om de ännu inte har betalats.

3 § En arbetslöshetskassa skall registreras enligt bestämmelserna i 13–19 §§.

En arbetslöshetskassa som har registrerats kan förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter samt föra talan inför domstolar och andra myndigheter.

4 § En arbetslöshetskassa har rätt till statsbidrag för kostnader för ersättning som betalas ut enligt bestämmelser i lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring.

5 § Arbetslöshetskassor som registrerats enligt denna lag skall samverka med varandra i frågor som rör administration, service, information, utbildning och utveckling av kassornas verksamhet.

Arbetslöshetskassorna skall lämna information till sökanden om vilka andra arbetslöshetskassor som är verksamma inom den sökandes yrkesområde.

6 § En arbetslöshetskassa skall för tillsyn och uppföljning av arbetslöshetsförsäkringen lämna uppgifter enligt vad regeringen eller efter regeringens bemyndigande Arbetsmarknadsstyrelsen föreskriver.

Bildandet av en arbetslöshetskassa

7 § En förening måste ha minst 10 000 medlemmar och i enlighet med bestämmelserna i denna lag ha antagit stadgar samt utsett styrelse och revisorer, om den vill verka som en arbetslöshetskassa enligt denna lag.

8 § Rikstäckande organisationer som företräder anställda och företagare på arbetsmarknaden får bilda *en kompletterande arbetslöshetskassa*. Den skall främst utgöra en övergångskassa till någon av de andra kassorna. Kassan skall ha till uppgift att handha

1. grundförsäkringen till arbetslösa som inte är medlemmar i någon arbetslöshetskassa,
2. den frivilliga inkomstbortfallsförsäkringen till dem som är anslutna till den kompletterande kassan.

Av 13 § andra stycket framgår att en förening som vill verka som en kompletterande arbetslöshetskassa får registreras enligt denna lag endast om den har godkänts av regeringen.

9 § I den kompletterande arbetslöshetskassan är organisationerna som bildat föreningen medlemmar. Kravet i 7 § på ett minsta antal medlemmar gäller inte en sådan arbetslöshetskassa. En enskild som hos kassan vill försäkra sig mot inkomstbortfall vid arbetslöshet benämns *ansluten*.

Både arbetstagare och företagare kan ansluta sig till den kompletterande arbetslöshetskassan.

Av 55, 57 och 126 §§ framgår vilka bestämmelser i denna lag som inte gäller medlemmar i den kompletterande arbetslöshetskassan.

10 § En arbetslöshetskassas firma skall innehålla ordet *arbetslöshetskassa*.

Firman skall tydligt skilja sig från andra verksamma arbetslöshetskassors firma.

Endast arbetslöshetskassor enligt denna lag får i sin firma använda benämningen *arbetslöshetskassa* eller en förkortning därav.

11 § En arbetslöshetskassas stadgar skall avfattas enligt normalstadgar som fastställs av Arbetsmarknadsstyrelsen.

Stadgarna skall ange följande:

1. arbetslöshetskassans firma,
2. kassans verksamhetsområde,
3. uppgift om kassan är avsedd för anställda eller företagare eller båda kategorierna,
4. den ort i Sverige där kassans styrelse skall ha sitt säte,
5. villkor som skall gälla för inträde i och för uteslutning ur kassan när det gäller antingen medlemskap i en kassa som sägs i 7 § eller rätten att vara ansluten till en kassa som sägs i 8 §,
6. betalningssätt för arbetslöshetsersättning,
7. betalningssätt för avgifter,
8. påföljden för försummelse att till kassan betala avgift eller särskilt uttaxerat belopp,
9. antalet styrelseledamöter och revisorer samt deras suppleanter, sättet att tillsätta dem och tiden för deras uppdrag,

10. bestämmelser om föreningsstämma,
11. antalet ombud som skall utses till föreningsstämman, sättet att utse dem och tiden för deras uppdrag,
12. tid för ordinarie föreningsstämma,
13. den tid inom vilken föreningsstämman skall sammankallas, hur den skall sammankallas och hur andra meddelanden skall ges till känna för ombuden, medlemmarna eller de anslutna, och
14. den tid inom vilken en medlem som vill få ett ärende behandlat vid en föreningsstämma skall begära det och hur det skall göras.

Andra stycket 9 gäller inte arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för privatanställda.

Arbetsmarknadsstyrelsen får medge att en arbetslöshetskassas stadgar innehåller annat än det som anges i andra stycket, om det finns särskilda skäl.

12 § En arbetslöshetskassa får inte utöva annan verksamhet än sådan som avses i 1 § eller använda medel för ändamål som är främmande för sådan verksamhet. Regeringen eller efter regeringens bemyndigande Arbetsmarknadsstyrelsen får medge undantag från denna föreskrift, om det finns särskilda skäl.

Registrering av en arbetslöshetskassa

13 § En förening som vill verka som en arbetslöshetskassa registreras hos Arbetsmarknadsstyrelsen.

En förening får registreras som en kompletterande arbetslöshetskassa endast om den har godkänts av regeringen.

Registreringen gäller från den dag ansökan om registrering kom in till Arbetsmarknadsstyrelsen.

14 § Om en arbetslöshetskassas verksamhetsområde sammanfaller helt eller till övervägande del med en redan verksam arbetslöshetskassas verksamhetsområde får registrering vägras.

Endast en arbetslöshetskassa får vara registrerad som en kompletterande arbetslöshetskassa.

Vad som sägs i första stycket gäller inte den kompletterande arbetslöshetskassan.

15 § En arbetslöshetskassa skall för registrering anmäla

1. sin postadress,
2. de personer som har utsetts till
  - styrelseledamot,
  - kassaföreståndare,
  - suppleant,
  - firmatecknare,
  - revisor, och
3. de utseddas postadress och personnummer.

Om en arbetstagarrepresentant har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda skall det anges.

16 § En arbetslöshetskassa skall för registrering anmäla hur kassans firma tecknas.

Kassan skall också för registrering anmäla varje ändring av stadgarna som beslutats av en föreningsstämma.

17 § En anmälan som sägs i 15–16 §§ görs första gången när arbetslöshetskassan ansöker om registrering enligt 13 §. Därefter skall det göras en anmälan genast efter det att det har inträffat en ändring i ett förhållande som tidigare anmälts eller skall anmälas enligt 15–16 §§.

Även den som anmälan gäller har rätt att göra anmälan.

18 § Arbetsmarknadsstyrelsen skall förelägga arbetslöshetskassan att inom en viss tid avge yttrande eller vidta rättelse, om styrelsen finner att ett beslut som anmäls för registrering eller en handling som bifogas anmälningen

1. inte har tillkommit i behörig ordning,
2. till sitt innehåll strider mot lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring, mot denna lag, mot föreskrifter som har meddelats med stöd av dessa lagar eller mot arbetslöshetskassans stadgar,
3. i något viktigare hänseende har formulerats otydligt eller vilseledande.

Om en arbetslöshetskassa inte följer ett sådant föreläggande, skall anmälan avskrivas. En underrättelse om att så kan ske skall tas in i föreläggandet.

19 § Finns det något hinder mot registrering även efter det att ett yttrande som sägs i 18 § första stycket har avgetts och arbetslöshetskassan har haft tillfälle att yttra sig över hindret, skall Arbetsmarknadsstyrelsen vägra registrering, om det inte finns anledning att ge ett nytt föreläggande.

20 § Det som har blivit infört i Arbetsmarknadsstyrelsens register över arbetslöshetskassor skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om det inte av omständigheterna framgår att tredje man varken kände till eller borde ha känt till det som registrerats.

21 § För en förpliktelse som uppkommit före registrering svarar de solidariskt som företagit handlingen genom vilken förpliktelsen uppkommit. Genom registreringen övergår ansvaret på arbetslöshetskassan, om förpliktelsen uppkommit efter det att föreningen bildats.

Arbetslöshetskassans ledning

Kassans styrelse

22 § En arbetslöshetskassa skall ha en styrelse med minst tre ledamöter.

En av ledamöterna och ledamotens suppleant skall som statens representant utses av Arbetsmarknadsstyrelsen efter samråd med arbetslöshetskassan. Övriga ledamöter och deras suppleanter väljs av föreningsstämman.

Ledamoten och suppleanten som utsetts av Arbetsmarknadsstyrelsen har rätt till ersättning för uppdragets fullgörande med det belopp som regeringen eller efter regeringens bemyndigande Arbetsmarknadsstyrelsen fastställer.

23 § Vad som sägs i denna lag om styrelseledamöter gäller även suppleanter.

Bestämmelser om arbetstagarrepresentanter finns i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Krav för att få vara styrelseledamot

24 § Styrelseledamöter skall vara bosatta i Sverige, om inte regeringen eller efter regeringens bemyndigande Arbetsmarknadsstyrelsen i ett särskilt fall tillåter annat.

Den som är underårig, i konkurs eller har en förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte vara styrelseledamot.

Styrelseledamöter som väljs av föreningsstämman skall vara medlemmar i kassan eller, i den kompletterande arbetslöshetskassan, medlemmar, förtroendevalda eller anställda i de organisationer som är medlemmar i föreningen. De får inte vara styrelseledamöter, kassaföreståndare eller ombud vid föreningsstämma i en annan arbetslöshetskassa.

Styrelseledamöternas uppdragstid

25 § En styrelseledamots uppdrag gäller för den tid som anges i arbetslöshetskassans stadgar. Uppdragstiden får inte omfatta mer än fyra räkenskapsår och skall bestämmas så att den upphör vid slutet av den ordinarie föreningsstämma på vilken styrelseval förrättas.

26 § Ett uppdrag som styrelseledamot upphör i förtid, om ledamoten eller den som utsett ledamoten begär det. Anmälan om avgång skall göras hos arbetslöshetskassans styrelse och, om en ledamot inte är vald av föreningsstämman, även hos Arbetsmarknadsstyrelsen.

27 § Om en styrelseledamots uppdrag upphör i förtid eller det uppkommer hinder enligt 24 § för honom eller henne att vara

styrelseledamot och en suppleant inte kan träda i ledamotens ställe, skall övriga styrelseledamöter vidta åtgärder för att en ny styrelseledamot tillsätts för den återstående mandattiden.

Sådana åtgärder behöver inte vidtas om den ledamot vars uppdrag upphört var en arbetstagarrepresentant som avses i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Valet av en ny ledamot som skall väljas på föreningsstämma får anstå till nästa ordinarie stämma vid vilken styrelseval förrättas trots vad som sägs i 22 § första stycket, om styrelsen är beslutför med kvarstående ledamöter och suppleanter.

Poster inom arbetslöshetskassans ledning

28 § Styrelsen utser inom sig en ordförande och en vice ordförande. Den som är anställd hos arbetslöshetskassan får inte vara ordförande.

Styrelsen utser även en kassaföreståndare och en sekreterare. Bestämmelserna i 24 § andra stycket gäller också kassaföreståndaren.

Vid lika röstetal avgörs valet genom lottnings.

Ledningens uppgifter

29 § Styrelsen företräder arbetslöshetskassan och tecknar dess firma. Styrelsen får bemyndiga en styrelseledamot, kassaföreståndaren eller någon annan att ensam eller i förening med någon eller några andra företräda arbetslöshetskassan och teckna dess firma, om det inte är förbjudet enligt stadgarna. Bemyndigandet får när som helst återkallas.

Inga andra bemyndiganden att företräda arbetslöshetskassan och teckna dess firma får ges.

Bestämmelserna i 24 § andra stycket och 37 § gäller också den som bemyndigas enligt andra stycket.

30 § Styrelsen svarar för arbetslöshetskassans organisation och förvaltningen av kassans angelägenheter.

Kassaföreståndaren ansvarar för den löpande förvaltningen enligt de riktlinjer och anvisningar som styrelsen meddelar.

31 § Styrelsen skall se till att organisationen av bokföringen och medelsförvaltningen innefattar en tillfredsställande kontroll.

Kassaföreståndaren skall ombesörja att bokföringen fullgörs i överensstämmelse med lag och att medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt.

Styrelsesammanträden

32 § Styrelsens ordförande skall se till att styrelsesammanträden hålls när det behövs. Styrelsen skall sammankallas om någon av styrelseledamöterna eller kassaföreståndaren begär det.

Kassaföreståndaren har rätt att närvara och yttra sig vid styrelsesammanträden även om kassaföreståndaren inte är styrelseledamot, om inte styrelsen bestämmer något annat i ett särskilt fall.

33 § Vid styrelsesammanträden skall det föras protokoll som undertecknas av ordföranden och justeras av den ledamot som styrelsen utser.

Styrelseledamöter och kassaföreståndaren har rätt att få en avvikande mening antecknad till protokollet.

Protokollen skall föras i nummerföljd och förvaras på ett betryggande sätt.

34 § Styrelsen är beslutför om mer än hälften av det totala antalet ledamöter eller det högre antal som föreskrivs i stadgarna är närvarande.

Beslut i ett ärende får inte fattas om inte, såvitt möjligt, samtliga styrelseledamöter har fått tillfälle att delta i ärendets behandling och fått tillfredsställande underlag för att avgöra det.

35 § Om en styrelseledamot inte kan närvara vid ett styrelsesammanträde skall ledamotens suppleant ges tillfälle att delta i sammanträdet.

Suppleanten för den arbetstagarledamot som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda skall alltid få underlag för styrelsesammanträdena och ges tillfälle att delta vid sammanträden på samma sätt som en styrelseledamot.

36 § Om inte stadgarna föreskriver en särskild röstmajoritet, gäller som styrelsens beslut den mening för vilken fler än hälften av de närvarande röstar eller, vid lika röstetal, den mening som ordföranden stöder. Är styrelsen inte fulltalig skall de som röstar för beslutet utgöra mer än en tredjedel av det totala antalet styrelseledamöter, om inte något annat föreskrivs i stadgarna.

Vad arbetslöshetskassans ledning eller ställföreträdare inte får göra

37 § Styrelseledamöter eller kassaföreståndaren får inte handlägga frågor som rör avtal mellan dem och arbetslöshetskassan. De får inte heller handlägga frågor om avtal mellan kassan och tredje man, om de i frågan har ett väsentligt intresse som kan strida mot kassans intressen. Med avtal jämställs rättegång eller annan talan.

38 § Styrelsen eller andra ställföreträdare för en arbetslöshetskassa får inte företa en rättshandling eller någon annan åtgärd som kan bereda en otillbörlig fördel åt en medlem, en ansluten eller någon annan och som är till nackdel för arbetslöshetskassan, en medlem eller en ansluten.

39 § En ställföreträdare för en arbetslöshetskassa får inte följa en sådan föreskrift av en föreningsstämma eller ett annat organ hos arbetslöshetskassan som inte gäller därför att den står i strid med lagen

(1997:000) om arbetslöshetsförsäkring, med denna lag, med föreskrifter utfärdade med stöd av dessa lagar eller med kassans stadgar.

40 § Om en ställföreträdare har överskridit sin befogenhet när ställföreträdaren företog en rättshandling för en arbetslöshetskassa gäller inte rättshandlingen mot kassan, om den mot vilken rättshandlingen företogs insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds.

Detta gäller också om en kassaföreståndare vid företagande av en rättshandling har överskridit sin behörighet att vidta åtgärder på arbetslöshetskassans vägnar enligt 30 § andra stycket och 31 § andra stycket.

Arbetslöshetskassans medlemmar respektive anslutna

Rätt till medlemskap

41 § Rätt att bli medlem i en arbetslöshetskassa har var och en som uppfyller villkoren i kassans stadgar om arbete inom dess verksamhetsområde. Medlemskap får dock beviljas endast den som under en sammanhängande period av fyra veckor har förvärvat arbetat i genomsnitt minst 17 timmar per vecka och alltjämt arbetar i minst denna omfattning. Rätt att bli medlem har inte den som

1. är medlem i en annan arbetslöshetskassa,
2. har fyllt 64 år.

Rätt att bli medlem har även den som till följd av att han eller hon uppfyller studerandevillkoret enligt lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring är berättigad till ersättning enligt grundförsäkringen och som söker arbete inom kassans verksamhetsområde.

42 § Arbetslöshetskassan skall föra en medlemsförteckning. Förteckningen skall innehålla uppgift om

1. varje medlems namn, personnummer, postadress och tid för inträde i kassan, och
2. de avgifter och andra belopp som medlemmen har betalat in.

43 § Medlemskapet i en arbetslöshetskassa upphör utan uppsägning den dag medlemmen fyller 65 år.

Uteslutning av medlem

44 § Arbetslöshetskassans styrelse får utesluta en medlem som

1. inte uppfyller och inte heller under de senaste sex månaderna har uppfyllt bestämmelsen i kassans stadgar om arbete inom kassans verksamhetsområde, eller

2. medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat oriktig eller vilseledande uppgift om något förhållande av betydelse för hans eller

hennes rätt till medlemskap eller ersättning.

Första stycket 1 gäller inte sådan medlem som endast grundar sitt medlemskap på förhållanden som avses i 41 § andra stycket.

45 § Ett ärende om uteslutning av en medlem får inte avgöras utan att medlemmen har underrättats om att en uppgift har tillförts ärendet av någon annan och medlemmen har fått tillfälle att yttra sig över den. Medlemmen skall anses ha fått underrättelse om uppgiften, om den har sänts i ett rekommenderat brev under medlemmens vanliga adress.

46 § I ett beslut om uteslutning av en medlem skall anges från och med vilken dag uteslutningen gäller.

Om ett beslut om uteslutning fattas med stöd av 44 § 1 under tid då medlemmen har rätt till ersättning, gäller uteslutningen från och med dagen efter det att medlemmens rätt till ersättning upphör.

Rätt till utträde

47 § En medlems rätt att träda ut ur en arbetslöshetskassa får inte begränsas.

Utträde ur en arbetslöshetskassa sker efter uppsägning. Uppsägningen skall göras skriftligen och innehålla uppgift om när utträdet skall ske.

Medlemsavgifter och särskild uttaxering

48 § En arbetslöshetskassa skall ta ut medlemsavgifter som i förening med andra inkomster får antas täcka kassans förvaltningskostnader för den del av försäkringen som avser inkomstbortfallsförsäkring, betalningen av finansieringsavgift och övriga utgifter. En arbetslöshetskassa får besluta om olika medlemsavgifter för olika medlemskategorier.

49 § Även om stadgarna inte medger det, får en arbetslöshetskassa besluta om särskild uttaxering, om arbetslöshetskassans tillgångar är otillräckliga för verksamhetens behöriga utövande.

50 § En arbetslöshetskassas beslut om medlemsavgifter och om särskild uttaxering skall godkännas av Arbetsmarknadsstyrelsen.

51 § En arbetslöshetskassas inkomster som inte används för löpande utgifter under verksamhetsåret, skall användas för sådana utgifter följande verksamhetsår.

52 § En medlem skall anses ha trätt ut ur arbetslöshetskassan, om medlemmen vid utgången av andra månaden efter den tid på vilken en medlemsavgift eller ett särskilt uttaxerat belopp belöper inte har betalat avgiften eller beloppet till kassan och inte heller har anmält ett för-

hållande på vilket befrielse från betalningsskyldighet kan grundas. Medlemmen skall anses ha trätt ut ur kassan vid den tidpunkten.

I en arbetslöshetskassa med en längre avgiftsperiod än en kalendermånad skall en medlem som inte inom tre månader från periodens början har betalat medlemsavgiften anses ha trätt ut ur kassan efter den tiden.

53 § Om det finns särskilda skäl får Arbetsmarknadsstyrelsen medge utträde vid en senare tidpunkt än vad som sägs i 52 §, dock senast vid utgången av sjätte månaden.

54 § En arbetslöshetskassas styrelse får medge att en medlem får fortsätta att vara medlem, även om medlemmen låtit bli att inom den tid som framgår av 52 § anmäla ett förhållande som befrielse från betalningsskyldighet kan grundas på.

Om det finns särskilda skäl, får styrelsen även i andra fall än som sägs i första stycket besluta att en medlem får fortsätta att vara medlem även om medlemmen inte inom den tid som framgår av 52 § betalat medlemsavgiften eller ett särskilt uttaxerat belopp.

Medlemmar i den kompletterande arbetslöshetskassan

55 § Vad som sägs i 41–54 §§ gäller inte medlemmar i den kompletterande arbetslöshetskassan.

Anslutna till den kompletterande arbetslöshetskassan

56 § Vad som sägs i 41–54 §§ om rätten till medlemskap, medlemsförteckning, medlemsavgift m.m. gäller i den kompletterande arbetslöshetskassan på motsvarande sätt den som vill ansluta sig eller är ansluten till kassan för att erhålla skydd mot inkomstbortfall vid arbetslöshet. I en sådan kassa benämns avgiften som motsvarar medlemsavgiften *anslutningsavgift*.

Finansieringsavgift

57 § Arbetslöshetskassorna skall till staten betala ett visst belopp för varje medlem eller, i den kompletterande arbetslöshetskassan, varje ansluten som fanns i kassan den 31 december det senaste förflutna verksamhetsåret. Beloppet skall avse finansiering av del av statens kostnader för

1. utbetald ersättning avseende inkomstbortfallsförsäkringen, och
2. administration av grundförsäkringen.

Beloppet skall motsvara en viss procentandel av den under det löpande verksamhetsåret genomsnittligt utbetalade dagpenningen till medlemmar respektive anslutna som har fått utbetalning enligt inkomstbortfallsförsäkringen. Procentandelen är 158 procent, varav

1. 135 procentenheter för betalning av beloppet under första stycket

- 1, och
2. 23 procentenheter för betalning av beloppet under första stycket 2.

58 § Regeringen får meddela närmare föreskrifter om när och på vilket sätt betalningarna enligt 57 § skall göras.

Föreningsstämma

59 § En arbetslöshetskassa skall hålla ordinarie föreningsstämma före den 1 juli varje år.

Arbetsmarknadsstyrelsen får medge att stämman hålls vid en senare tidpunkt eller att den hålls endast vartannat år.

60 § Medlemmars rätt att besluta i kassans angelägenheter utövas vid föreningsstämman genom valda ombud eller, i den kompletterande arbetslöshetskassan, av ombud som utsetts av medlemsorganisationerna. Varje ombud har en röst.

Om en arbetslöshetskassa är nybildad och val av ombud inte har hunnit anordnas, får Arbetsmarknadsstyrelsen medge att medlemmarna får besluta i kassans angelägenheter vid föreningsstämman. Vad som sägs om ombud i 64 och 65 §§ gäller i ett sådant fall på motsvarande sätt medlemmar som beslutar vid stämman.

61 § Samtliga medlemmar i en arbetslöshetskassa har rätt att delta i val av ombud.

62 § Föreningsstämman fastställer antalet ombud som skall väljas eller utses.

Föreningsstämman kan bemyndiga styrelsen att fastställa antalet ombud. Ett sådant bemyndigande blir giltigt, om det godkänns av Arbetsmarknadsstyrelsen.

63 § Ett ombud får inte väljas eller utses för längre tid än fem år.

Till ombud får väljas eller utses endast en person som är medlem i arbetslöshetskassan eller, i den kompletterande arbetslöshetskassan, medlemmar, förtroendevalda eller anställda i de organisationer som är medlemmar i föreningen. Till ombud får inte väljas den som är styrelseledamot, kassaföreståndare eller ombud vid föreningsstämma i en annan arbetslöshetskassa.

Regeringen eller efter regeringens bemyndigande Arbetsmarknadsstyrelsen meddelar närmare föreskrifter om vad som skall gälla vid val av ombud.

64 § Ett ombud får inte rösta genom ett annat ombud.

Ett ombud får inte själv rösta i en fråga som rör

1. talan mot ombudet,
2. ombudets befrielse från skadeståndsansvar eller någon annan

förpliktelse mot arbetslöshetskassan, eller

3. talan eller befrielse som avses i 1 eller 2 som rör någon annan, om ombudet i frågan har ett väsentligt intresse som kan strida mot kassans intressen.

65 § Om en bestämmelse i denna lag eller i arbetslöshetskassans stadgar som rör kallelse till föreningsstämma eller tillhandahållande av handlingar har åsidosatts i ett ärende, får stämman inte besluta i ärendet utan samtycke av alla närvarande ombud. Även utan ett sådant samtycke får föreningsstämman avgöra ett ärende som inte har tagits upp i kallelsen, om ärendet enligt stadgarna skall förekomma på stämman eller omedelbart föranleds av ett annat ärende som skall avgöras. Stämman får också besluta att en extra föreningsstämma skall sammankallas för behandling av ärendet.

66 § Föreningsstämman öppnas av styrelsens ordförande eller av den som styrelsen har utsett.

Ordföranden vid föreningsstämman utses av stämman.

67 § Föreningsstämmans beslut utgörs av den mening som har fått mer än hälften av de avgivna rösterna eller, vid lika röstetal, den mening som stämmans ordförande stöder.

Vid val anses den vald som har fått de flesta rösterna. Vid lika röstetal avgörs valet genom lottning, om inte något annat beslutas av stämman innan valet förrättas.

68 § Föreningsstämman beslutar om ändring av stadgarna. Beslutet är giltigt, om minst tre fjärdedelar av samtliga röstberättigade vid stämman har förenat sig om det. Om arbetslöshetskassans stadgar innehåller ytterligare villkor för ändring av stadgarna, gäller det villkoret.

Beslutet får inte verkställas innan registrering har skett enligt 16 § andra stycket.

69 § Föreningsstämman får uppdra åt styrelsen att fatta beslut om medlemsavgifter eller, i den kompletterande arbetslöshetskassan, anslutningsavgifter.

70 § Ett förbehåll i stadgarna om att tvister mellan arbetslöshetskassan och styrelsen, styrelseledamöterna, kassaföreståndaren, medlemmarna eller de anslutna skall lämnas över till skiljemän har samma verkan som ett skiljeavtal.

Om styrelsen begär skiljemannaförfarande mot arbetslöshetskassan, tillämpas 74 §.

Talan mot föreningsstämmans beslut

71 § Om ett beslut av en föreningsstämma inte har kommit till i

behörig ordning eller i övrigt strider mot lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring, denna lag eller mot arbetslöshetskassans stadgar, kan talan mot arbetslöshetskassan om att beslutet skall upphävas eller ändras föras av en medlem, styrelsen, en styrelseledamot eller kassaföreståndaren.

Talan skall väckas vid tingsrätten i den ort där arbetslöshetskassan har sitt hemvist enligt 10 kap. 1 § rättegångsbalken.

Talan skall väckas inom tre månader från dagen för beslutet. Väcks inte talan inom denna tid, är rätten till talan förlorad.

72 § En dom som upphäver eller ändrar en föreningsstämmas beslut gäller även för medlemmar som inte har fört talan.

73 § Rätten kan ändra en föreningsstämmas beslut endast om det kan fastställas vilket innehåll beslutet rätteligen borde ha haft.

Skall föreningsstämmans beslut enligt denna lag anmälas för registrering, skall rätten underrätta Arbetsmarknadsstyrelsen för registrering, om beslutet har upphävts eller ändrats genom en dom som vunnit laga kraft eller om rätten genom beslut under rättegången har förordnat att beslutet inte får verkställas.

74 § Om styrelsen vill väcka talan mot arbetslöshetskassan, skall den sammankalla en föreningsstämma vid vilken det skall väljas ställföreträdare som kan föra kassans talan i tvisten. Stämning delges den valde ställföreträdaren.

Vid klandertalan av styrelsen mot föreningsstämmans beslut är rätten till talan inte förlorad enligt 71 § tredje stycket, om styrelsen inom den där angivna klandertiden har kallat till föreningsstämma enligt första stycket.

Redovisning

75 § Räkenskapsavslutning skall göras för kalenderår.

76 § Styrelsen skall avge årsredovisning för varje räkenskapsår. Årsredovisningen skall bestå av resultaträkning, balansräkning och förvaltningsberättelse.

Resultaträkningen och balansräkningen skall upprättas i enlighet med bestämmelserna i bokföringslagen (1976:125). Förvaltningsberättelsen skall upprättas med iakttagande av god redovisningssed.

77 § Årsredovisningen skall skrivas under av samtliga styrelseledamöter och av kassaföreståndaren.

Om det har antecknats en avvikande mening om årsredovisningen till styrelsens protokoll, skall den avvikande meningen fogas till redovisningen.

78 § Årsredovisningen för det förflutna räkenskapsåret skall avlämnas till revisorerna senast den 31 mars.

79 § Senast en månad efter det att resultaträkningen och balansräkningen har blivit fastställda, skall en kopia av årsredovisningen och revisionsberättelsen hållas tillgängliga hos arbetslöshetskassan för dem som vill ta del av dessa handlingar.

80 § Regeringen eller efter regeringens bemyndigande Arbetsmarknadsstyrelsen får utfärda närmare föreskrifter om arbetslöshetskassans bokföring, årsbokslut och årsredovisning. Om det finns särskilda skäl, får föreskrifterna avvika från vad som följer av bokföringslagen (1976:125).

Revision

81 § En arbetslöshetskassa skall ha minst två revisorer och personliga suppleanter för dem. Vad som i denna lag sägs om revisorer gäller även revisorssuppleanter.

Revisorerna väljs av föreningsstämman, om det inte föreskrivs i stadgarna att de skall utses på ett annat sätt.

82 § Minst en av revisorerna skall vara en auktoriserad eller en godkänd revisor.

Till revisor kan utses även ett registrerat revisionsbolag.

83 § Revisor får inte

1. vara underårig,
2. ha en förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken,
3. vara i konkurs,
4. vara underkastad näringsförbud,
5. vara styrelseledamot eller kassaföreståndare i arbetslöshetskassan eller hjälpa till vid kassans bokföring eller medelsförvaltning eller kontrollen över den,
6. vara anställd hos arbetslöshetskassan, eller
7. vara gift eller sambo med en person som avses i 5, syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till en sådan person, eller besvägrad med en sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon.

84 § En revisors uppdrag gäller för den tid som anges i stadgarna. Om uppdraget inte skall gälla tills vidare, skall tiden bestämmas så att

uppdraget upphör vid slutet av den ordinarie föreningsstämma på vilken revisorsval förrättas.

85 § Om en revisors uppdrag upphör i förtid eller om revisorn enligt 83 § eller enligt stadgarna inte får fortsätta att vara revisor och inte har någon suppleant, skall styrelsen vidta åtgärder för att en ny revisor tillsätts för den återstående mandattiden.

86 § Revisorerna får när som helst inventera arbetslöshetskassans tillgångar och granska dess böcker, räkenskaper och andra handlingar.

Arbetslöshetskassans styrelse och kassaföreståndaren skall lämna de upplysningar och det biträde som revisorerna begär.

87 § Revisorerna skall i den omfattning som följer av god revisionsred granska arbetslöshetskassans årsredovisning och räkenskaper samt styrelsens och kassaföreståndarens förvaltning. Efter att granskningen har slutförts, skall revisorerna skriva en hänvisning till revisionsberättelsen på årsredovisningen. Om revisorerna finner att balans- eller resultaträkningen inte bör fastställas, skall även det antecknas.

88 § Revisorerna skall för varje räkenskapsår till föreningsstämman avge en revisionsberättelse som skall innehålla

1. ett uttalande om årsredovisningen har gjorts enligt gällande lag och arbetslöshetskassans stadgar,
2. ett uttalande i frågan om ansvarsfrihet för styrelseledamöterna, och
3. ett förslag i frågan om fastställande av balansräkning och resultaträkning.

89 § Revisionsberättelsen skall lämnas till arbetslöshetskassans styrelse senast en månad efter det att revisorerna har fått redovisningshandlingarna. Dessa skall samtidigt lämnas tillbaka till styrelsen.

90 § Revisorerna har rätt att närvara vid en föreningsstämma. De är skyldiga att närvara vid en stämma, om det med hänsyn till ärendena anses nödvändigt.

Fusion

91 § Genom ett avtal om fusion kan en arbetslöshetskassa (*den överlåtande kassan*) gå upp i en annan arbetslöshetskassa (*den övertagande kassan*). En sådan fusion innebär att medlemmarna i den överlåtande kassan blir medlemmar i den övertagande kassan, att den överlåtande kassan upplöses samt att dess tillgångar och skulder övertas av den övertagande kassan.

En fusion kan också verkställas genom att en överlåtande kassa går upp i två eller flera övertagande kassor.

92 § Genom ett avtal om fusion kan två eller flera arbetslöshetskassor (*de överlåtande kassorna*) förenas genom att bilda en ny arbetslöshetskassa. En sådan fusion innebär att medlemmarna i de överlåtande kassorna blir medlemmar i den nya kassan, att de överlåtande kassorna upplöses samt att deras tillgångar och skulder övertas av den nya kassan.

93 § Ett avtal om fusion skall för att bli giltigt godkännas av föreningsstämman i den överlåtande arbetslöshetskassan samt av Arbetsmarknadsstyrelsen. Bestämmelserna i 68 § skall tillämpas i fråga om en föreningsstämmas beslut att godkänna en fusion.

94 § Om en arbetslöshetskassa önskar upplösas genom en fusion, men enighet om genomförandet av fusionen inte kan uppnås vid överläggning med en annan kassa, får Arbetsmarknadsstyrelsen besluta mellan vilka kassor och hur fusionen skall genomföras.

95 § En arbetslöshetskassa skall upplösas genom fusion, om dess medlemsantal har sjunkit under det minsta antal som enligt denna lag eller kassans stadgar skall gälla för kassan eller om det finns ett annat särskilt skäl.

I sådana fall beslutar Arbetsmarknadsstyrelsen om fusionen och mellan vilka kassor och hur den skall genomföras.

96 § Arbetsmarknadsstyrelsen skall bereda samtliga arbetslöshetskassor tillfälle att yttra sig innan den fattar beslut om fusion enligt 94 eller 95 §§.

97 § Bestämmelserna i 91–95 §§ gäller inte den kompletterande arbetslöshetskassan.

Tillsyn

98 § Arbetsmarknadsstyrelsen utövar tillsyn över arbetslöshetskassorna.

Arbetsmarknadsstyrelsen skall verka för att bestämmelserna i lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring och i denna lag tillämpas likformigt och rättvist.

99 § En arbetslöshetskassa är skyldig att följa Arbetsmarknadsstyrelsens föreskrifter.

En arbetslöshetskassa är skyldig att lämna Arbetsmarknadsstyrelsen eller dess ombud tillträde till föreningsstämman och styrelsesammanträdena.

100 § Arbetsmarknadsstyrelsen får meddela de påpekanden i fråga om en arbetslöshetskassas verksamhet som styrelsen finner behövliga.

101 § Arbetsmarknadsstyrelsen skall förelägga en arbetslöshetskassa att inom en viss tid vidta de åtgärder som behövs för rättelse, om

1. en avvikelse har gjorts från kassans stadgar, denna lag, lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring eller de författningar och föreskrifter i övrigt som gäller för kassans verksamhet,
2. stadgarna inte längre uppfyller kraven enligt 11 §,
3. kassans tillgångar inte är tillräckliga, eller
4. någon annan allvarlig anmärkning kan riktas mot kassans verksamhet.

102 § Om ett föreläggande enligt 101 § inte har följts inom den tid som angetts i föreläggandet och det förhållandet mot vilket anmärkningen riktats inte heller har undanröjts på något annat sätt, får Arbetsmarknadsstyrelsen bestämma att arbetslöshetskassan helt eller delvis under en viss tid inte skall ha rätt till statsbidrag.

Återbetalning och återkrav av statsbidrag

103 § Om en arbetslöshetskassa har fått statsbidrag utan att vara berättigad till det eller har fått för stort bidrag, skall kassan betala tillbaka bidraget. Arbetsmarknadsstyrelsen får besluta om återkrav. I fråga om en arbetslöshetskassas beslut om ersättning gäller att ett sådant beslut måste uppenbart strida mot lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring, mot denna lag eller med stöd av dessa lagar meddelade föreskrifter, för att Arbetsmarknadsstyrelsen skall kunna återkräva statsbidraget för den ersättning som har betalats ut till följd av beslutet.

Vid återkrav får beloppet jämkas eller, om det finns synnerliga skäl, helt efterskänkas.

Bestämmelser om överklagande av beslut om återkrav finns i 113 §.

Överklagande, omprövning och ändring

Överklagande i ärenden om rätt till medlemskap i eller anslutning till en arbetslöshetskassa

104 § Beslut av en arbetslöshetskassa i ärenden om rätt till medlemskap eller rätt att vara ansluten enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

105 § Arbetslöshetskassans beslut får inte överklagas innan kassan har omprövat sitt beslut enligt 121 §. Om ett beslut överklagas innan det har

omprövats, skall överklagandet anses som en begäran om omprövning.

106 § I ett mål där en enskild part överklagar en arbetslöshetskassas beslut är kassan den enskildes motpart.

107 § Arbetsmarknadsstyrelsen får överta en arbetslöshetskassas uppgift att i länsrätt och kammarrätt föra det allmännas talan.

Arbetsmarknadsstyrelsen för det allmännas talan i Regeringsrätten.

108 § Arbetsmarknadsstyrelsen får, även till förmån för en enskild part, överklaga en domstols och en arbetslöshetskassas beslut i ärenden som avses 104 §.

109 § Vid överklagande till kammarrätt krävs det prövningstillstånd.

Överklagande i övriga ärenden

110 § Beslut av en arbetslöshetskassa i ärenden som inte avses i 104 § får överklagas hos Arbetsmarknadsstyrelsen, om inte annat följer av lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring.

Arbetsmarknadsstyrelsens beslut i ett sådant ärende överklagas hos regeringen.

111 § Arbetsmarknadsstyrelsens beslut om fusion får överklagas endast av en arbetslöshetskassa som berörs av beslutet.

112 § Styrelsen för en förening som vägrats registrering får överklaga Arbetsmarknadsstyrelsens beslut i ärendet om registrering trots vad som sägs i 3 § andra stycket.

113 § Arbetsmarknadsstyrelsens beslut enligt 102 § om att en arbetslöshetskassa inte skall ha rätt till statsbidrag eller enligt 103 § om återkrav av sådant bidrag får överklagas av arbetslöshetskassan hos allmän förvaltningsdomstol. Vid överklagande till kammarrätt krävs det prövningstillstånd.

Vid prövning av talan om återkrav får beloppet jämkas eller, om det finns synnerliga skäl, helt efterskänkas.

Gemensamma bestämmelser om överklagande

114 § Ett beslut skall överklagas skriftligt.

I skrivelsen skall anges vilket beslut som överklagas och den ändring av beslutet som begärs.

115 § Skrivelsen med överklagandet skall ges in till den instans som har meddelat beslutet. Skrivelsen skall, om inte annat anges i 116 och 117 §§, ha kommit in till den instansen inom två månader från den dag

klaganden fick del av beslutet.

Prop. 1996/97:107
Bilaga 4

116 § Om överklagandet anförts av Arbetsmarknadsstyrelsen eller en arbetslöshetskassa skall överklagandet ha kommit in till den instans som meddelat beslutet inom två månader från beslutets dag.

117 § Arbetsmarknadsstyrelsens beslut skall överklagas inom två månader från beslutets dag, om det har fattats enligt

1. 14 § om att vägra registrering av en förening som en arbetslöshetskassa,
2. 94 och 95 §§ om fusion,
3. 102 § om en arbetslöshetskassas rätt till statsbidrag, eller
4. 103 § om återkrav av statsbidrag.

118 § Den instans som har meddelat det överklagade beslutet prövar om överklagandet har kommit in i rätt tid.

Om skrivelsen har kommit in för sent, skall den avvisas utom när

1. förseningen beror på att den instans som har fattat det överklagade beslutet har lämnat klaganden en felaktig underrättelse om hur man överklagar, eller

2. skrivelsen inom tiden för överklagande har kommit in till den instans som skall pröva överklagandet.

I fall som avses i 2 skall den instans dit överklagandet kommit vidarebefordra skrivelsen till den instans som har meddelat beslutet och samtidigt lämna uppgift om vilken dag skrivelsen kom in till den högre instansen.

119 § Om överklagandet inte avvisas enligt 118 § andra stycket, skall den instans som har meddelat det överklagade beslutet lämna över skrivelsen och övriga handlingar i ärendet till den instans som skall pröva överklagandet.

120 § En arbetslöshetskassas, Arbetsmarknadsstyrelsens eller en domstols beslut enligt denna lag gäller omedelbart, om inte något annat har angetts i beslutet eller bestämts av den instans som skall överpröva beslutet.

Omprövning och ändring

121 § Beslut av en arbetslöshetskassa i ärenden som sägs i 104 § skall omprövas av kassan, om det begärs av den enskilde som beslutet angår.

Detta gäller inte, om arbetslöshetskassan redan har ändrat beslutet med stöd av 123 §.

122 § Bestämmelserna i 114–119 §§ om överklagande skall tillämpas i fråga om en begäran om omprövning.

123 § En arbetslöshetskassa skall utan begäran ändra sitt beslut i ärenden som sägs i 104 § och som inte har överprövats av en högre instans, om

1. beslutet på grund av skrivfel, räknefel eller något annat sådant förbiseende innehåller en uppenbar oriktighet,
2. beslutet har blivit oriktigt på grund av att det har fattats på uppenbart felaktigt eller ofullständigt underlag, eller
3. beslutet har blivit oriktigt på grund av en uppenbart felaktig rättstillämpning eller någon annan liknande orsak.

En ändring enligt första stycket behöver inte göras, om oriktigheten är av ringa betydelse.

124 § En ändring med stöd av 123 § av ett beslut får inte göras sedan mer än två år förflutit från den dag då beslutet meddelades.

Ett beslut får ändras även efter det att den tiden har gått ut, om det först därefter har kommit fram att beslutet har fattats på uppenbart felaktigt eller ofullständigt underlag eller om det finns andra synnerliga skäl.

125 § Vid omprövning enligt 121 § får beslutet inte ändras till den enskildes nackdel.

Vid ändring enligt 123 § får beslutet inte ändras till den enskildes nackdel, om det finns synnerliga skäl mot det.

Medlemmar i den kompletterande arbetslöshetskassan

126 § Vad som sägs i 104–109 och 121–125 §§ gäller inte medlemmar i den kompletterande arbetslöshetskassan.

Straffbestämmelse

127 § Om en förening eller en annan organisation utan att vara registrerad enligt denna lag handhar frågor om ersättning enligt lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring, döms den som på föreningens eller organisationens vägnar deltar i en åtgärd eller ett beslut i sådan verksamhet till böter eller fängelse i högst sex månader.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.
  2. Äldre föreskrifter i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring gäller fortfarande i fråga om det minsta antalet medlemmar i en arbetslöshetskassa, om kassan har registrerats före ikraftträdandet.
  3. Äldre föreskrifter i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd gäller fortfarande i fråga om omprövning och överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

Lagrådets yttrande

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1997-02-27

Närvarande: f.d. regeringsrådet Göran Wahlgren, justitierådet Gertrud Lennander, regeringsrådet Kjerstin Nordborg.

Enligt en lagrådsremiss den 12 februari 1997 (Arbetsmarknadsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om arbetslöshetskassor.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Inga Åkerlund.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Allmänna synpunkter

I lagrådsremissen föreslås en ny lag om arbetslöshetskassor, som enligt lagen skall administrera en ny allmän sammanhållen arbetslöshetsförsäkring. Denna avses skola bestå av en grundförsäkring och en frivillig inkomstbortfallsförsäkring.

Den föreslagna lagen innehåller i skilda avsnitt bestämmelser om arbetslöshetskassornas uppgifter och verksamhet, om bildandet av en arbetslöshetskassa, om registrering av en arbetslöshetskassa, om arbetslöshetskassans ledning, om arbetslöshetskassans medlemmar respektive anslutna, om finansieringsavgift, om föreningsstämma, om redovisning, om revision, om fusion, om tillsyn, om återbetalning och återkrav av statsbidrag, om överklagande, omprövning och ändring, samt slutligen en straffbestämmelse. Däremot finns i den föreslagna lagen inga egentliga materiella regler om arbetslöshetsförsäkringen. Avsikten är att dessa skall tas in i en fristående ny lag om arbetslöshetsförsäkring. Förslaget till lag om arbetslöshetsförsäkring skall enligt uppgift vid lagrådsföredragningen underställas riksdagen tillsammans med det nu remitterade lagförslaget, men kommer såvitt upplysts inte att undergå lagrådsgranskning. Lagrådet har inte heller haft tillgång till ett utarbetat förslag till lag om arbetslöshetsförsäkring, vilket vid granskningen omöjliggjort en kontroll av bl.a. en enhetlig terminologi inom arbetslöshetsförsäkringssystemet.

Det förtjänar att påpekas att lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring, som enligt vad som upplysts avses skola upphävas i samband med antagandet av de båda här omnämnda lagförslagen,

innehåller såväl de grundläggande bestämmelserna om arbetslöshetsförsäkringen enligt den lagen som föreskrifter om den organisation som handhar denna försäkring, dvs. de redan existerande arbetslöshetskassorna. Det har vid lagrådsföredragningen upplysts att de nuvarande kassorna i princip skall bestå, men att vissa nyheter beträffande deras verksamhet skall införas. Så t.ex. skall de handha grundförsäkringen, som i stort avses motsvara det kontanta arbetsmarknadsstödet enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd. Avsikten är att även sistnämnda lag skall upphävas, och bestämmelser om grundskydd tas in i den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring. En annan nyhet är tillskapandet av en särskild kassa, som i förslaget benämns "kompletterande arbetslöshetskassa". Denna kassas huvuduppgift sägs skola vara att handha den nya grundförsäkringen till arbetslösa som inte är medlemmar i någon arbetslöshetskassa.

För Lagrådet framstår det inte omedelbart som en förbättring att skilja de materiella reglerna om arbetslöshetsförsäkringen och de organisatoriska om arbetslöshetskassorna åt i två olika lagar. Arbetslöshetskassorna avses i princip inte få utöva annan verksamhet än att handha arbetslöshetsförsäkringen (se 12 § i det remitterade förslaget). Dessutom förefaller det i övrigt vara en ambition att i det remitterade förslaget ta in så mycket fullständig lagtext som möjligt även där det kunde vara ett fullgott alternativ att hänvisa till annan lagstiftning, så t.ex. beträffande många av de regler som rör föreningsverksamheten och redovisningen liksom det som tagits in i lagförslaget med förvaltningslagen (1986:223) som förebild. Härtill kommer att handhavandet av den nya arbetslöshetsförsäkringen avses bli en uppgift för en organisation som i stort sett redan är uppbyggd. Enbart för att introducera den nya kompletterande arbetslöshetskassan behövs inte en helt ny lag. Det remitterade lagförslaget innehåller inga övergångsbestämmelser som kan reglera de redan existerande kassornas verksamhet. Å andra sidan är det inte tänkt att de redan existerande kassorna skall behöva etablera sig på nytt, genomgå förnyad registreringsprövning etc.

Vidare framgår av det remitterade förslaget att lagen är tänkt att innehålla åtskilliga bestämmelser om överklagande, omprövning och ändring, vilka bestämmelser överensstämmer med vad som för närvarande gäller och som dessutom i många hänseenden men inte helt och hållet har sin motsvarighet i förvaltningslagen (1986:223). Det har under föredragningen av det remitterade förslaget upplysts att även förslaget till ny lag om arbetslöshetsförsäkring kommer att innehålla ett avsnitt med regler om överklagande, omprövning och ändring med i princip samma innehåll som hos dem i det remitterade förslaget. Detta förefaller att vara en onödig dubblyr som inte underlättar den praktiska hanteringen av reglerna om rättsmedel. Detta är så mycket mer påfallande som man lätt kan tänka sig fall där ett överklagande berör frågor beträffande vilka det finns materiella regler i båda lagarna. Under

alla förhållanden är det då viktigt att föreskrifterna i här avhandlade ämnen i de båda lagprodukterna får en såvitt möjligt alldeles parallell avfattning, något som Lagrådet med den uppläggnings som lagrådsärendet fått inte kan kontrollera.

Lagrådet, som inte har någon annan erinran mot att organisationsreglerna presenteras i en helt ny lag än vad som framgår av det nu anförda, har med hänsyn till vad som upptagits beträffande förhållandet att en organisation för handhavande av arbetslöshetsförsäkring redan existerar funnit sig föranlåtet yttra följande beträffande de föreslagna övergångsbestämmelserna. Enligt vad som upplysts vid lagrådsföredragningen finns i departementet mycket långt gångna planer på att samla övergångsbestämmelserna till denna lag och den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring i en särskild lag. Lagrådet har därför inte funnit det meningsfullt att närmare granska de övergångsbestämmelser som tagits in i förevarande lagförslag. Eftersom avsikten är att de redan vid ikraftträdandet fungerande arbetslöshetskassorna skall omfattas av den nya lagen om arbetslöshetskassor utan krav på nyregistrering, bör i den särskilda lagen med övergångsbestämmelser tas in en punkt med följande innehåll. Arbetslöshetskassor, som registrerats med stöd av äldre lagstiftning och som bedriver verksamhet enligt sådan lagstiftning vid utgången av år 1997, skall anses registrerade med rätt att enligt lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring handha arbetslöshetsförsäkringen.

I fråga om det remitterade förslaget i sak är följande att anmärka.

Arbetslöshetsförsäkringen är redan i sin nuvarande stöpningsform en alldeles särskild försäkringsform. Den omfattas inte av lagen (1927:77) om försäkringsavtal (se 1§ andra stycket nämnda lag). Inte heller följer dess handhavande lagen (1982:713) om försäkringsrörelse, eftersom handhavandet regleras i särskild lag (se 1 kap. 2 § nämnda lag). Arbetslöshetsförsäkringen är, noga taget, egentligen inte någon försäkring i detta ords vedertagna bemärkelse. Således synes arbetslöshetskassorna inte på länge ha utövat någon självständig försäkringsrörelse. En sådan utmärks av ansvaret för jämte beräkningar av försäkringsrisker liksom av noga i grunder beskrivna finansieringsformer, vari ingår främst premiesättning och förvaltning av olika slags försäkringsfonder uppbyggda av premiemedel. Den del av arbetslöshetskassornas verksamhet som kommer närmast försäkringsrörelse i vedertagen mening är skaderegleringen, dvs. den verksamhet som går ut på att fastställa försäkringsersättningen i de enskilda försäkringsfallen.

I följande tablå redovisas utvecklingen i arbetslöshetskassorna åren 1974-1995.

Utvecklingen i arbetslöshetskassorna 1974-1995

År	Antal er- Statsbidrags- dagar per årsmedlem (5-dagars- vecka)	Genom- sättnings- ersätt- ningsbe- lopp kro- nor	Utbetald snittligt per års- medlem kronor	Erlagda ersättning per års- medlem kronor	avgifter 1) och 4)	procent
1974 ²⁾		3,3	78,64	263	87,45	77,4
1975	3,2	75,00	242	90,17	77,3	
1976	2,9	93,81	274	94,42	79,9	
1977	2,8	124,34	354	88,24	87,3	
1978	3,7	140,69	518	84,22	90,2	
1979	3,6	153,13	557	79,34	90,9	
1980	3,4	162,20	557	78,99	90,8	
1981	4,6	179,17	821	79,40	92,4	
1982	6,2	193,80	1 208	99,27	89,9	3)
1983	7,2	225,80	1 634	132,26	94,9	
1984	7,3	239,86	1 761	137,83	95,3	
1985	7	254,62	1 786	162,20	95	
1986	7,1	276,30	1 958	170,07	95,1	
1987	7	307,28	2 135	176,80	94,9	
1988	5,8	330,74	1 906	180,92	94	
1989	4,7	360,62	1 682	195,06	92,5	
1990	4,6	402,07	1 844	223,87	92,3	
1991	7,5	445,32	3 353	239,94	95,4	
1992	13,7	478,16	6 562	429,14	95,1	
1993	20,6	475,81	9 788	468,53	96,9	
1994	21,1	458,37	9 659	194,07	100,0	5)
1995	20,7	461,29	9 559	507,49	97,0	

1) Statsbidrag till försäkringsersättning i procent av summa utbetalt belopp.

2) Ersättningen vid preliminär skatt från och med 1974-01-01

3) I statsbidraget ingår även förvaltningsbidrag för tiden 1982-01-01--06-30

4) Fr.o.m. 1989 är statsbidragsprocenten formellt 100%. Om finansieringsavgiften, som är a-kassornas bidrag till utbetald ersättning, drages av sänks procenten till angivet värde.

5) Under 1994 betalade a-kassorna ingen finansieringsavgift.

(Källa: Arbetslöshetskassornas verksamhet och det kontanta arbetslöshetsstödet 1995, broschyr utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen).

Av denna tablå framgår bl.a. att arbetslöshetskassornas verksamhet ända sedan slutet av 1970-talet bedrivits med statsbidrag som de flesta verksamhetsåren överstigit 90 procent av det totala belopp som kassorna betalat ut i arbetslöshetsersättning. Det utmärkande draget för kassornas verksamhet är i stället myndighetsutövning, dvs. administration av allmänna medel enligt regler som i allt väsentligt fastställts av statsmakterna. I det remitterade förslaget förekommer ingenting som skulle kunna föranleda intrycket av att arbetslöshetskassornas verksamhet är avsedd att förändras i riktning mot mer traditionell försäkringsrörelse. Tvärtom blir uppfattningen att statsmakternas engagemang i denna form av försäkringsverksamhet blir ännu djupare. Inte heller synes någon avgörande förändring i här avsett hänseende på längre sikt kunna skönjas. Man måste då fråga sig om inte lagstiftaren i ett sådant läge, när nu en helt ny lag övervägs, i stället för att bygga vidare på traditionen med i princip enskilda rättssubjekt - arbetslöshetskassorna är konstruerade som ett slags ekonomiska föreningar, dock utan att i egentlig mening uppfylla de lagligen uppställda kriterierna på sådana - bort inrätta offentliga myndigheter att handha försäkringen. En förebild hade stått att få i organisationen av den allmänna försäkringen. Man hade därmed kunnat vinna ökad klarhet beträffande arten av verksamhet samt inte minst utan vidare få till stånd en traditionell insyn i denna verksamhet, en insyn av samma slag som finns i annan offentlig verksamhet. Det är emellertid inte Lagrådets uppgift att utöva något inflytande på valet av organisationsform för handhavandet av arbetslöshetsförsäkringen. Detta val är uteslutande av politisk natur. Orsaken till att Lagrådet över huvud tar upp detta spørsmål är att få en bakgrund till påpekandet att även i fortsättningen arbetslöshetskassornas verksamhet måste betraktas främst som myndighetsutövning, med de konsekvenser för lagstiftningen på detta område som det för med sig och till vilka, åtminstone några av dem, Lagrådet återkommer i det följande. Redan nu kan nämnas att en sådan konsekvens består i övervägande av frågan vilka regler som är nödvändiga för att den standard som förvaltningslagen (1986:223) sätter för offentlig förvaltning skall uppnås för kassornas myndighetsutövning. Vägen att endast lämna en hänvisning till förvaltningslagens föreskrifter har av olika skäl nämligen inte beträffats. I stället har många föreskrifter förts över från förvaltningslagen med i sak oförändrat innehåll, under det att andra förvaltningsregler, avvikande från förvaltningslagens men av tradition typiska för kassornas verksamhet, tagits in i lagförslaget.

Det remitterade förslaget utgör i materiellt hänseende till huvudsakliga delar ett överförande av redan existerande bestämmelser för arbetslöshetskassorna. Det förtjänar kanske att påpekas att dessa bestämmelser vid sin ursprungliga tillkomst 1973 inte blev föremål för lagrådsgranskning. Så har emellertid varit fallet med vissa ändringar

som företogs år 1991. Dessa ändringar syftade främst till en anpassning till de nya reglerna om ekonomiska föreningar. Med hänsyn härtill har Lagrådet ansett det nödvändigt att granska lagförslaget i sin helhet som om bestämmelserna varit helt nya, detta med hänsyn till konsekvenskravet vid ny lagstiftning. Denna granskning har givit vid handen att det remitterade förslaget är behäftat med vissa svagheter främst i systematiskt och redaktionellt hänseende. Vissa smärre erinringar måste också göras beträffande en och annan materiell regel.

I 20 § i det remitterade förslaget föreslås att det som blivit infört i Arbetsmarknadsstyrelsens register över arbetslöshetskassor skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om det inte av omständigheterna framgår att tredje man varken kände till eller borde ha känt till det som registrerats. Bestämmelsen, som tillkom i samband med 1991 års ändringar, har 15 kap. 3 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 19 § handelsregisterlagen (1974:157) och 18 kap. 3 § aktiebolagslagen (1975:1385), i dess lydelse före 1995, som förebild. En väsentlig skillnad är emellertid att den rättsverkan, som enligt förslagets 20 § knutits till själva införandet i registret, enligt de bestämmelser som utgör dess förebild knutits också till förutsättningen att det som registrerats blivit kungjort i Post- och Inrikes Tidningar. Det sistnämnda innebär, att ett förhållande som registrerats, men inte blivit kungjort, inte kan åberopas mot annan än den som kan visas ändå ha känt till förhållandet. Det undantag som görs för fall, där det framgår att tredje man varit i god tro, har i lagen om ekonomiska föreningar, handelsregisterlagen och aktiebolagslagen en starkt begränsad räckvidd och syftar på situationer där det på grund av faktiska förhållanden, t.ex. avbruten postgång, varit omöjligt för tredje man att få del av kungörelsen (se t.ex. rättsfallet NJA 1995 s. 654 med hänvisningar). Undantaget i 20 § måste däremot tilläggas en annan och betydligt vidsträcktare innebörd. Enligt Lagrådets mening kan bestämmelsen på grund härav ifrågasättas av två skäl. Det första är därför att rättsverkan knutits enbart till den omständigheten att en uppgift förts in i registret, något som både är tvivelaktigt i sak och avviker från motsvarande reglering i andra lagar. Det andra är därför att undantaget - trots identisk konstruktion - har en annan innebörd än undantaget i motsvarande regler i de andra lagarna. Eftersom behovet av en bestämmelse, vars egentliga funktion är att underlätta affärstransaktioner i näringslivet, i förevarande sammanhang torde vara mindre framträdande än de problem av olika slag som den kan skapa, bör bestämmelsen enligt Lagrådets mening utgå.

Granskningen har föranlett Lagrådet att göra en rätt omfattande omarbetning av förslaget. Ett inslag att kanske lägga märke till i denna omarbetning är att de allra flesta av de föreslagna reglerna om den kompletterande kassan brutits ut och placerats tillsammans under rubriken "Den kompletterande arbetslöshetskassan". Denna omdisposition har föranlett åtskilliga konsekvensändringar av redaktionell natur, vilket inte alltid omnämns i det följande. Lagrådets omarbetning

presenteras i Bilaga 1 till detta yttrande. I Bilaga 2 till detta yttrande lämnas en nyckel till dispositionen som utvisar hur de olika paragraferna i det remitterade förslaget återfinns i det omarbetade förslaget. Det följande upptar en specialmotivering till det av Lagrådet omarbetade förslaget.

Specialmotivering

Rubriken före 1 § (samt rubriken före 7 § i det remitterade förslaget)

Med hänsyn till vad Lagrådet tagit upp i det omarbetade förslaget finns anledning att som rubrik före 1 § sätta "Inledande bestämmelser". Vidare synes rubriken före 7 § i det remitterade förslaget helt kunna avvaras.

1 §

Motsvarar i princip 1 § och 3 § första stycket i det remitterade förslaget. I det remitterade förslaget saknas emellertid en närmare presentation av den juridiska karaktären av det rättssubjekt som avses skola handha arbetslöshetsförsäkringen. Av 7 § i det remitterade förslaget framgår att en förening måste ha minst 10 000 medlemmar och i enlighet med lagen ha antagit stadgar samt utsett styrelse, om den vill verka som arbetslöshetskassa enligt lagen. En sådan beskrivning är emellertid inte tillräcklig. Avsikten synes vara att endast föreningar av det slag som beskrivs i lagen skall kunna handha den typ av arbetslöshetsförsäkring som statsmakterna avses skola stå bakom enligt förslaget till den nya lag om arbetslöshetsförsäkring som är tänkt att företas till riksdagsbehandling samtidigt med det remitterade förslaget. Detta bör komma till tydligt uttryck redan i 1 §.

Av 14 § första stycket i det remitterade förslaget framgår att registrering kan vägras om en arbetslöshetskassas verksamhetsområde helt eller till övervägande del sammanfaller med en redan verksam arbetslöshetskassas verksamhetsområde. Det bör framhållas att med uttrycket "verksamhetsområde" i detta sammanhang inte skall förstås ett geografiskt definierat område utan en verksamhet som genom tradition eller på grund av arbetsmarknadsförhållanden kan hänföras till viss eller vissa sammanhållna yrkeskategorier eller branscher. Lagrådet vill påpeka att en på sådant sätt bestämd begränsning i den verksamhet som en arbetslöshetskassa har rätt att bedriva kan leda till svårigheter när det gäller att utröna vad som skall anses utgöra ett intrång "till övervägande del" på annan kassas verksamhetsområde. Lagrådet har emellertid inhämtat att principen med på detta sätt bestämda verksamhetsområden redan har vuxit sig fast i praxis och att några allvarigare svårigheter i rättstillämpningen inte förspors. I varje fall bör denna princip, som är av grundläggande betydelse för kassornas verksamhet, konstitutivt fastslås i lagen och inte bara komma till uttryck som ett registreringshinder. Föreskriften synes ha sin

givna plats i 1 § som ett andra stycke.

Övriga ändringar i förhållande till texten i det remitterade förslaget är av redaktionell natur.

2 §

Motsvarar 3 § andra stycket respektive 2 § i det remitterade förslaget med vissa smärre redaktionella jämkningar. Så t.ex. har uttrycket "och andra belopp" i det remitterade förslaget ansetts kunna utgå som onödigt.

3 §

Motsvarar i sak närmast 7 § i det remitterade förslaget. Lagrådet föreslår att förening som vill verka som arbetslöshetskassa också uttryckligen anger detta ändamål i sin registreringsansökan. En sådan regel finns f.ö. i 38 § i gällande lag om arbetslöshetsförsäkring. Ett stadgande härom kan lämpligen få sin plats i denna paragraf.

4 §

Motsvarar 10 § i det remitterade förslaget. Det däri (i andra stycket) förekommande uttrycket "verksamma" bör bytas ut mot "bestående" för att förbättra skyddet i det fall att en annan kassa fortfarande finns registrerad men kanske inte längre bedriver någon verksamhet.

5 §

Motsvarar 11 § i det remitterade förslaget. Något skäl att särskilt föreskriva att stadgarna skall avfattas enligt normalstadgar som fastställs av Arbetsmarknadsstyrelsen synes inte föreligga, eftersom det tydligen ändå är styrelsen som enligt paragrafens tredje stycke i sista hand har att medge avvikelser från lagens bestämmelser. Arbetsmarknadsstyrelsen kan självfallet även i avsaknad av särskild lagbestämmelse i egenskap av tillsynsmyndighet rekommendera normalstadsbestämmelser.

Under punkt 5 i det remitterade förslagets andra stycke föreskrivs att stadgarna skall ange villkor som skall gälla för inträde i och för uteslutning ur kassa. Lagrådet har erfarit att stadgarna inte bör tillåtas innehålla andra villkor i dessa hänseenden än vad som framgår av lagen (se 41-46 §§ i det remitterade förslaget). Under sådana förhållanden förefaller det onödigt och kanske till och med missvisande att föreskriva skyldighet att ta in sådana villkor i stadgarna. Lagrådet föreslår därför att denna punkt utgår.

6 §

Motsvarar helt 12 § i det remitterade förslaget.

Rubriken före 7 §

Motsvarar med en redaktionell ändring rubriken före 13 § i det remitterade förslaget.

7 §

Motsvarar med en redaktionell ändring 13 § första och tredje styckena i det remitterade förslaget.

8 §

Motsvarar i sak 14 § första stycket i det remitterade förslaget. Lagrådet har redan under 1 § ovan i korthet behandlat den materiella innebörden av föreskriften. En praktisk tillämpning av föreskriften när det gäller registreringsfrågan kan kanske underlättas om orden "till övervägande del" byts ut mot "i väsentligt hänseende".

9 §

Motsvarar helt 15 § samt 16 § första stycket (vilket tagits in som punkt 4) i det remitterade förslaget.

10 §

Motsvarar efter smärre redaktionella ändringar 16 § andra stycket i det remitterade förslaget.

11 §

Motsvarar efter vissa redaktionella ändringar 17 § i det remitterade förslaget.

12 §

Motsvarar i sak 18 § i det remitterade förslaget. Det remitterade förslaget är utformat som en skyldighet för Arbetsmarknadsstyrelsen att i de närmare angivna fallen utfärda förelägganden. Det kan anmärkas att styrelsen i egenskap av tillsynsmyndighet kan tillämpa ett mjukare förfaringssätt och inleda en dialog med en felande kassa innan föreläggande utfärdas. Detta bör komma till synes i lagtexten genom att paragrafen utformas som en behörighetsföreskrift.

13 §

Motsvarar i sak helt 19 § i det remitterade förslaget.

14 §

Motsvarar i sak 21 § i det remitterade förslaget. Vissa redaktionella ändringar i förtydligande syfte har gjorts. Så, t.ex. har genom orden "en åtgärd på en förenings vägnar" skett en tydligare avgränsning av det solidariska ansvaret. Den av Lagrådet föreslagna lydelsen ansluter f.ö. närmare till lydelsen i den motsvarande föreskriften i 46 § gällande lag om arbetslöshetsförsäkring.

15 §

Motsvarar i sak 22 § i det remitterade förslaget. Föreskriften om samråd med arbetslöshetskassan vid Arbetsmarknadsstyrelsens

utseende av styrelseledamot och suppleant synes inte behövlig. Ett sådant samråd kan givetvis ändå ske.

16 §

Motsvarar helt 23 § i det remitterade förslaget.

17 §

Motsvarar i sak 24 § i det remitterade förslaget. Eftersom det inte direkt följer av lagen (1986:436) om näringsförbud att den som har näringsförbud enligt den lagen inte får vara styrelsemedlem i arbetslöshetskassan bör en materiell regel av denna innebörd tas in i denna paragraf. Vidare synes det Lagrådet att, med bortseende från reglerna för den kompletterande kassan, som enligt vad Lagrådet framhållit i det föregående samlats i hop till särskilda föreskrifter om denna kassa, onödigt att föreskriva att medlemmarna i en kassa inte får vara styrelseledamöter eller ombud vid föreningsstämma i en annan arbetslöshetskassa, eftersom sådana måste vara medlemmar i en kassa och det enligt 34 § första stycket (41 § första stycket i det remitterade förslaget) inte går att vara medlem i mer än en kassa. Beträffande kassaföreståndaren har reglerna tagits upp i 21 §.

18 §

Motsvarar med en smärre redaktionell ändring 25 § i det remitterade förslaget.

19 §

Motsvarar i sak 26 § i det remitterade förslaget. Vissa redaktionella ändringar har skett i syfte att förtydliga föreskrifterna.

20 §

Motsvarar med en smärre redaktionell ändring 27 § i det remitterade förslaget.

21 §

Motsvarar i sak 28 § samt 24 § tredje stycket andra meningen i det remitterade förslaget. En fördel synes vara att samtliga regler rörande kassaföreståndarskapet samlats i denna paragraf.

22 §

Motsvarar i sak 29 § i det remitterade förslaget. En del redaktionella ändringar har skett. Den av Lagrådet föreslagna texten ansluter närmare till motsvarande föreskrifter i 68 § gällande lag om arbetslöshetsförsäkring.

23 §

Motsvarar helt 30 § i det remitterade förslaget.

24 §

Motsvarar helt 31 § i det remitterade förslaget. Lagrådet kan emellertid inte underlåta att påpeka att föreskrifterna i andra stycket är mycket vagt formulerade. Sålunda är innebörden av regeln att medelsförvaltningen skall skötas "på ett betryggande sätt" egentligen helt innehållslös. Den säger ingenting närmare om rätten till placering av likvida medel. Man kan t.ex. fråga sig om placering i börsnoterade aktier kan godtas som "ett betryggande sätt" att sköta medelsförvaltning. Med tanke på den utomordentlig snabba förvandlingen och utvecklingen av våra dagars kapitalmarknad borde kanske lagstiftaren ägna större uppmärksamhet åt detta spörsmål. För normal försäkringsrörelse är medelsförvaltningen en central fråga. Häremot kunde kanske invändas att huvuddelen av kassans medel består av statsbidrag och att reglerna för handhavandet av dessa medel finns på annat håll än i den nu föreslagna lagen. Vidare kunde framhållas att kassorna står under tillsyn av Arbetsmarknadsstyrelsen som kan övervaka medelsförvaltningen. Det förefaller emellertid enligt Lagrådets mening inte riktigt och möjligen inte heller helt förenligt med föreskrifterna i 8 kap. 2 § regeringsformen att utan närmare av riksdagen beslutade grunder överlåta åt en statlig myndighet att lägga sig i ett privatsubjekts medelsförvaltning.

25 §

Motsvarar efter en smärre redaktionell ändring 32 § i det remitterade förslaget.

26 §

Motsvarar efter en smärre redaktionell ändring 33 § i det remitterade förslaget.

27 §

Motsvarar helt 34 § i det remitterade förslaget.

28 §

Motsvarar helt 35 § i det remitterade förslaget.

29 §

Motsvarar helt 36 § i det remitterade förslaget

30 § samt underrubriken närmast före paragrafen

Motsvarar i sak underrubriken före 37 § och 37 § i det remitterade förslaget. Vissa redaktionella ändringar har gjorts i såväl underrubriken som texten.

31 §

Motsvarar i sak 38 § i det remitterade förslaget. De ändringar som gjorts är av redaktionell art och är bl.a. föranledda av den

omdisposition beträffande reglerna för den kompletterande kassan som Lagrådet berört i det föregående.

32 §

Motsvarar helt 39 § i det remitterade förslaget. Det finns f.ö. en förebild i bl.a. 6 kap. 13 § andra stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar. Lagrådet kan emellertid inte underlåta att påpeka att föreskriften är oklar i sin utformning. Oklarheten vidlåder bestämningen "föreskrift --- som inte gäller därför att den står i strid med" osv. Enligt 62 § (71 § i det remitterade förslaget) kan bl.a. styrelsen och kassaföreståndaren föra talan mot lagstridiga föreningsstämmobeslut. Sådan talan går dock enligt nämnda föreskrifter förlorad om talan inte väckts inom tre månader från dagen för beslutet (att denna tid inte alltid måste iakttas framgår av 65 § andra stycket - 74 § i det remitterade förslaget - men detta stadgande saknar betydelse för det här förda resonemanget). Det särskilda rättsmedel mot olagliga föreningsstämmobeslut som finns i klandertalan medför att lagstiftaren tänker sig att även olagliga beslut kan bli gällande, nämligen om reglerna för klandertalan försummas. Men fastställande av att ett beslut är ogiltigt till följd av olaglighet tillkommer domstol (tingsrätt i första hand). Att då i den här avhandlade paragrafen skriva att ställföreträdare inte får följa en föreskrift som inte gäller därför att den på visst sätt är olaglig kan föranleda tolkningen att ogiltigheten måste vara konstaterad av domstol. En sådan snäv tolkning torde emellertid inte vara avsedd. Fastmer torde avsikten vara att ställföreträdaren själv kan konstatera ogiltighet, och detta t.o.m. efter det att möjligheter till klandertalan inte längre föreligger. Därför borde egentligen orden "inte gäller därför att den" få utgå. Resultatet skulle emellertid bli bristande överensstämmelse med förebilden i lagen om ekonomiska föreningar, vilket kanske även det vore olyckligt.

33 §

Motsvarar efter smärre redaktionella ändringar 40 § i det remitterade förslaget.

Huvudrubriken före 34 §

Huvudrubriken motsvarar huvudrubriken före 41 § i det remitterade förslaget. Den har ändrats redaktionellt på grund av vad tidigare anförts beträffande omdispositionen av bestämmelserna om den kompletterande kassan.

34 §

Motsvarar i sak 41 § i det remitterade förslaget. Utöver en redaktionell ändring i första stycket har den ändringen gjorts i andra stycket att uttrycket "söker arbete" ersatts med uttrycket "utbildat sig för arbete i yrkeskategori eller bransch", vilket vid föredragningen visat sig bättre svara mot förslagets intentioner.

35 §

Motsvarar helt 42 § i det remitterade förslaget.

36 §

Motsvarar helt 43 § i det remitterade förslaget.

37 §

Motsvarar i sak 44 § i det remitterade förslaget. I nämnda förslag är första stycket utformat som en fakultativ regel, dvs. arbetslöshetskassan "får" under de föreskrivna villkoren utesluta medlem. Det har vid föredragningen upplysts att reglerna inte är fakultativa i den meningen att andra uteslutningsregler får beslutas av kassan t.ex. i stadgarna. Därmed blir fråga om en myndighetsutövning som i princip bör ske utan diskretionär rätt för kassan att behålla medlem som inte längre uppfyller förutsättningarna för medlemsskap enligt paragrafen. Detta understryks genom att uttrycket "får" byts ut mot uttrycket "skall". Härjämte förefaller det emellertid rimligt att föreskriva möjligheter att där särskilda skäl föreligger ändå avstå från uteslutning. En sådan regel föreslås av Lagrådet. Som paragrafens andra stycke har upptagits en regel som f.n. finns i 34 § första stycket den gällande lagen om arbetslöshetsförsäkring. I tredje stycket återfinns med en redaktionell ändring regeln i det remitterade förslagets andra stycke.

38 §

Motsvarar efter redaktionella ändringar 45 § i det remitterade förslaget.

39 §

Motsvarar i sak 46 § i det remitterade förslaget. Lagrådet har redan i det föregående anmärkt att huvuddelen av arbetslöshetskassans verksamhet är av myndighetsutövningsskaraktär. Detta reser naturligtvis frågan om inte en så viktig bestämmelse i förvaltningslagen (1986:223) som regeln i 20 § nämnda lag i sakligt hänseende bör inflyta i en ny lag om arbetslöshetskassor. Ett förslag till lydelse finns i 39 § första stycket.

40 §

Motsvarar i sak 47 § i det remitterade förslaget. Innehållet i sistnämnda paragraf har lagts i ett enda stycke. Vidare har ordet "uppsägning" bytts ut mot ordet "anmälan", eftersom det inte tycks vara avsikten att någon uppsägningstid skall få förekomma. I ett andra stycke har tagits in en erinran om de ytterligare bestämmelser om utträde som finns i 45-46 §§ (52 och 53 §§ i det remitterade förslaget).

41 §

Motsvarar i sak 48 § i det remitterade förslaget. Bestämmelserna i denna paragraf, tillsammans med bestämmelserna i 42 § (49 § i det remitterade förslaget) om särskild uttaxering, bildar grundvalen för arbetslöshetskassornas ekonomi. Lagrådet har redan erinrat om att

kassorna knappast kan sägas bedriva försäkringsrörelse i egentlig mening på grundval av de medlemsavgifter de tar in. I stället är de för sin egentliga verksamhet så gott som uteslutande hänvisade till statsbidrag. Begreppet "förvaltningskostnader" är därför att uppfatta som den del av rörelsekostnaderna som är hänförlig till kassornas organisation. Det kan möjligen vara av intresse för kassorna att även utan den nu föreslagna föreskriften skilja ut vad som hänför sig till delar av handhavandet av arbetslöshetsförsäkringen som hänför sig till inkomstbortfallsförsäkringen, men detta är inte säkert. I varje fall framstår det som svårt att göra en sådan åtskillnad utan närmare lagföreskrifter om hur en uppdelning skall ske. Detta måste ske uppskattningsvis. Frågan är av rätt stor betydelse, eftersom uppdelningen är väsentlig för beräkningen av medlemsavgiftens storlek. Lagrådet saknar emellertid underlag för ett närmare angivande av hur uppdelningen bör ske. I fråga om föreskriften i sista meningen att differentierade medlemsavgifter får beslutas bör anges i lagen att skäl skall finnas för det, eftersom det inte kan anses acceptabelt med en godtycklig differentiering av medlemmarnas skyldigheter gentemot föreningen.

42 §

Motsvarar med en språklig ändring 49 § i det remitterade förslaget. Ändringen syftar till att bättre klargöra att inte bara stadgarnas tystnad på denna punkt utan även ett direkt förbud i dessa mot ytterligare uttaxeringar inte skall hindra en arbetslöshetskassa från att besluta om särskilda uttaxeringar.

43 §

Motsvarar helt 50 § i det remitterade förslaget.

44 §

Motsvarar helt 51 § i det remitterade förslaget. Innebörden är inte helt klar. Framför allt stadgas här ingenting om användningen av likvida medel, jämför vad Lagrådet anför vid 24 §. Med uttrycket "följande verksamhetsår" torde i första hand avses nästföljande verksamhetsår.

45 §

Motsvarar helt 52 § i det remitterade förslaget.

46 §

Motsvarar helt 53 § i det remitterade förslaget.

47 §

Motsvarar helt 54 § i det remitterade förslaget.

48 §

Motsvarar med vissa redaktionella ändringar 57 § i det remitterade förslaget.

49 §

Motsvarar med en konsekvensändring helt 58 § i det remitterade förslaget.

50 §

Motsvarar helt 59 § i det remitterade förslaget.

51 §

Motsvarar med vissa redaktionella ändringar 60 § i det remitterade förslaget. Kravet på medgivande av Arbetsmarknadsstyrelsen i förslagets andra stycke har strukits, eftersom det inte synes fylla någon egentlig funktion.

52 och 53 §§

Motsvarar efter en smärre redaktionell ändring 61 och 62 §§ i det remitterade förslaget.

54 §

Motsvarar i sak 63 § första och andra styckena i det remitterade förslaget. Sista meningen i andra stycket har ansetts onödig och har därför utgått (jfr kommentaren till 17 § ovan).

För att regeringen skall kunna ge Arbetsmarknadsstyrelsen ett sådant bemyndigande, som anges i 63 § tredje stycket i det remitterade förslaget, fordras antingen att bemyndigandet enbart avser sådana verkställighetsföreskrifter som regeringen får besluta med stöd av 8 kap. 13 § regeringsformen - varvid gäller att den lagbestämmelse som föreskriften skall komplettera måste vara så detaljerad att regleringen inte tillförs något väsentligt nytt genom föreskriften (se prop. 1973:90 s. 211) - eller också att bemyndigandet avser ett rättsförhållande vilket ligger helt utanför området för 8 kap. 2 § regeringsformen, som omfattar bl.a. civilrättsliga föreskrifter om föreningar. Det kan enligt Lagrådets mening vara tveksamt om detta krav är uppfyllt. Tredje stycket har därför uteslutits.

55 §

Motsvarar efter mindre redaktionella ändringar 64 § i det remitterade förslaget.

56-60 §§

Motsvarar efter en konsekvensändring 65-69 §§ i det remitterade förslaget.

61 §

Motsvarar efter en redaktionell ändring 70 § i det remitterade förslaget.

62 §

Motsvarar 71 § i det remitterade förslaget. Forumbestämmelsen i förslagets andra stycke har utgått, eftersom det som där sägs följer av rättegångsbalkens regler om laga domstol.

63 och 64 §§

Motsvarar helt 72 och 73 §§ i det remitterade förslaget.

65 §

Första stycket motsvarar helt 74 § första stycket i det remitterade förslaget.

Eftersom det i 71 § (62 § i Lagrådets förslag), till vilken 74 § andra stycket i det remitterade förslaget hänvisar, endast omnämns fall av klander och inte, såsom i bestämmelsens förebild i lagen om ekonomiska föreningar och aktiebolagslagen, även nullitetsfall saknar det mening att i förevarande bestämmelse uttryckligen göra en begränsning till klandertalan. Andra stycket har ändrats i enlighet härmed.

66 §

Motsvarar 75 § i det remitterade förslaget. Paragrafen har omformulerats så att det framgår att arbetslöshetskassans verksamhetsår är kalenderår.

67 §

Motsvarar 76 § i det remitterade förslaget. "Räkenskapsår" har ändrats till "verksamhetsår".

68 §

Motsvarar 77 § i det remitterade förslaget.

69 §

Motsvarar 78 § i det remitterade förslaget. "Räkenskapsår" har ändrats till "verksamhetsår".

70-81 §§

Motsvarar med vissa redaktionella ändringar 79-90 §§ i det remitterade förslaget.

82-84 §§

Motsvarar med viss konsekvensändring 91-93 §§ i det remitterade förslaget.

I det remitterade förslaget har i 94 och 95 §§ tagits in bestämmelser om att Arbetsmarknadsstyrelsen kan besluta om fusion, bl.a. i fall då enighet inte kan uppnås mellan arbetslöshetskassor om genomförandet av en fusion eller då en arbetslöshetskassas medlemsantal har gått

ned under det minsta antal som föreskrivs enligt lagen.

Lagrådet har vid föredragningen upplysts om att hittills genomförda fusioner har skett i enighet mellan berörda arbetslöshetskassor och att det aldrig hänt att en kassa kommit på obestånd så att konkurs, likvidation eller upplösning har blivit aktuell. Detta förklaras främst av systemet med statsbidrag till kassorna, vilket i sin tur utgör en garanti för medlemmarnas rätt till ersättning vid arbetslöshet.

Det bör också framhållas att arbetslöshetskassorna i princip utgör privaträttsliga subjekt som till en del - om än ringa - finansierar sin verksamhet med medlemsavgifter. Det är med hänsyn härtill enligt Lagrådets mening tveksamt om Arbetsmarknadsstyrelsen utan närmare grunder angivna av riksdagen tilläggs befogenhet att fatta beslut som skulle kunna innebära att staten tvångsvis disponerar över medlemmarnas medel. Med hänsyn till de sinsemellan mycket olika situationer som kan uppstå saknar Lagrådet underlag för att föreslå mer detaljerade regler.

Mot den angivna bakgrunden föreslår Lagrådet att bestämmelserna utgår, vilket innebär att de föreslagna reglerna i 96 och 111 §§ i det remitterade förslaget blir obehövliga. Skulle mot förmodan någon sådan situation inträffa som beskrivs i 94 och 95 §§ i det remitterade förslaget, synes den enda möjliga lösningen vara att lagstifta särskilt för det fallet.

Rubriken före 85-87 §§

Som tidigare nämnts föreslår Lagrådet att de bestämmelser om den kompletterande arbetslöshetskassan som tagits in i det remitterade förslaget samlas under en särskild rubrik i lagen.

85 §

Motsvarar med vissa redaktionella ändringar 8 §, 9 § första stycket första meningen samt 13 § andra stycket i det remitterade förslaget. Avsikten är att det skall finnas endast en kompletterande arbetslöshetskassa (jfr 14 § andra stycket i det remitterade förslaget). Den skall vidare godkännas av regeringen innan den med vissa angivna undantag omfattas av den föreslagna lagen. Med dessa utgångspunkter skulle det, som Lagrådet föreslår i andra stycket, direkt kunna slås fast att "den" kompletterande arbetslöshetskassan skall godkännas av regeringen.

86 §

Motsvarar i sak 9 § första stycket tredje meningen och andra stycket i det remitterade förslaget.

87 §

Motsvarar till sitt innehåll 9 § första stycket andra meningen samt tredje stycket, 11 § andra stycket 13, 14 § tredje stycket, 24 § tredje stycket, 38 §, 55-57 §§, 60 §, 63 § andra stycket, 70 §, 97 § och 126 § i det remitterade förslaget. Den omdisposition och de föreskrifter som Lagrådet har föreslagit har föranlett en rad redaktionella ändringar.

Rubriken före 88 §

Enligt Lagrådets mening bör kunna övervägas att, efter de i huvudsak konstitutiva och föreningsrättsliga reglerna samt bestämmelserna om medlemskap, ta in de bestämmelser om samverkan m.m. som återfinns i 5 § i det remitterade förslaget. De skulle därmed placeras under en särskild rubrik omedelbart före bestämmelserna om tillsyn.

88 §

Motsvarar 5 § i det remitterade förslaget med vissa smärre redaktionella ändringar. Sålunda har uttrycket "som registrerats enligt denna lag" bedömts kunna utgå såsom obehövt, eftersom endast arbetslöshetskassor som har registrerats skall omfattas av lagen. Ordet "sökanden" är inte definierat och förekommer inte heller i övrigt i lagen. Lagrådet föreslår att det byts ut mot "den enskilde" - ett begrepp som finns i lagförslaget - med följdändringen "hans eller hennes".

89 §

Motsvarar 98 § i det remitterade förslaget, dock med ett tillägg om att Arbetsmarknadsstyrelsen också bör följa upp försäkringen. Det kanske inte kan anses helt klart hur omfattande Arbetsmarknadsstyrelsens tillsynsfunktion är. Med hänsyn härtill kan behövas ett klargörande av att även en uppföljning av försäkringen ingår bland styrelsens skyldigheter. Detta har gjorts även för att få korrespondens med bestämmelserna i 90 § (6 § i det remitterade förslaget) om arbetslöshetskassornas uppgiftsskyldighet.

90 §

Motsvarar 6 § och 99 § andra stycket i det remitterade förslaget. Lagrådet föreslår i det sammanhanget att den bestämmelse som tagits in i 99 § första stycket i förslaget om att arbetslöshetskassa är skyldig att följa Arbetsmarknadsstyrelsens föreskrifter får utgå. Motivet till detta är att det ligger i sakens natur att en kassa är skyldig att följa de föreskrifter som Arbetsmarknadsstyrelsen kan utfärda med stöd av delegation, medan kassan inte kan vara skyldig att följa föreskrifter som Arbetsmarknadsstyrelsen kan ha utfärdat som går utöver delegationen. Slutligen har bestämmelsen om Arbetsmarknadsstyrelsens ombud ansetts kunna utgå såsom obehövt.

91 §

Motsvarar 100 och 101 §§ i det remitterade förslaget med vissa

smärre ändringar. Sålunda föreslås att man i stället för ordet "påpekanden" i första stycket återgår till ordet "erinringar" som finns i den nu gällande lagen och som också har ett annat innehåll än ordet "påpekanden". Eftersom Arbetsmarknadsstyrelsen inte torde ha en ovillkorlig skyldighet att utfärda förelägganden, föreslås att "skall" i andra stycket ändras till "får".

92 §

Motsvarar med viss konsekvensändring 102 § i det remitterade förslaget.

Rubriken före 93 §

Rubriken föreslås få ändrad lydelse till följd av Lagrådets förslag om att flytta en grundläggande bestämmelse om statsbidrag i 4 § i det remitterade förslaget.

93 §

Motsvarar helt 4 § i det remitterade förslaget.

94 §

Motsvarar i sak 103 § första och andra styckena i det remitterade förslaget. I förtydligande syfte föreslås dock vissa redaktionella ändringar. Bestämmelsen i tredje stycket i det remitterade förslaget har ansetts kunna avvaras.

95 §

Motsvarar 104 § i det remitterade förslaget. Lagrådet vill i detta sammanhang erinra om följande. Iförfattningskommentaren till 104 § har, med hänvisning till 14 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar, uttalats att det är länsrätten i det län där det första beslutet i ärendet har fattats som är den länsrätt som skall pröva ett överklagande. Bestämmelsen i 104 §, som har sin motsvarighet i 98 § gällande lag om arbetslöshetsförsäkring, har emellertid i tillämpningen inte tolkats så entydigt. Mot bakgrund bl.a. av att det är omprövningsbeslutet som är det beslut som kan överklagas, har hävdats att rätt forum bör vara länsrätten i det län där omprövningsbeslutet är fattat. Då det visat sig att man i kammarrätterna har kommit till skilda bedömningar i forumfrågan, har Regeringsrätten nyligen meddelat prövnings-tillstånd i ett mål som rör denna fråga. F.ö. kan anmärkas att bindande föreskrifter i forumfrågan inte kan lämnas genom motivuttalanden till denna paragraf.

96 §

Motsvarar 105 § i det remitterade förslaget. Enligt 111 § (121 § i det remitterade förslaget) skall arbetslöshetskassan ompröva sitt beslut, om det begärs av den enskilde som beslutet angår. Dels för att få överensstämmelse med den bestämmelsen, dels för att tydliggöra att

förhållandet är ett annat om Arbetsmarknadsstyrelsen överklagar (se 97 §-108 § i det remitterade förslaget) föreslås att orden "en enskild" förs in i förevarande paragraf.

97 §

Motsvarar efter en konsekvensändring 108 § i det remitterade förslaget.

98 §

Motsvarar i huvudsak 110 § i det remitterade förslaget. Lagrådet föreslår dock att bestämmelsen formuleras om och att en hänvisning tas in till 62 §, som rör ärenden som avses överklagade till allmän domstol. Vidare bör hänvisningen till den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring utgå, eftersom avsikten är att där uttömmande reglera rätten till överklagande enligt den lagen.

99 §

Motsvarar med viss redaktionell ändring 112 § i det remitterade förslaget.

100 §

Motsvarar delvis 113 § första stycket i det remitterade förslaget. Bestämmelsen om prövningstillstånd i kammarrätt som därutöver återfinns i 113 § första stycket torde inte vara erforderlig, eftersom en sådan bestämmelse också återfinns i 110 §. Även andra stycket i 113 § skulle kunna utgå, eftersom jämningsbestämmelsen redan finns i 94 § tredje stycket.

101 och 102 §§

Motsvarar efter konsekvensändring 114 och 115 §§ i det remitterade förslaget.

103 §

Motsvarar 116 § i det remitterade förslaget med vissa redaktionella ändringar.

104 §

Motsvarar 117 § i det remitterade förslaget efter omformulering och ändring till följd av Lagrådets förslag rörande fusionsreglerna.

105 och 106 §§

Motsvarar med viss redaktionell ändring 118 och 119 §§ i det remitterade förslaget.

107 §

Motsvarar helt 120 § i det remitterade förslaget.

108 §

Motsvarar helt 106 § i det remitterade förslaget. Denna bestämmelse, liksom de båda följande, har bedömts lämpligen höra hemma under gemensamma bestämmelser om överklagande.

109 §

Motsvarar 107 § i det remitterade förslaget med undantag för orden "det allmännas" som föreslås utgå som oklara, eftersom talan om t.ex. medlemskap inte alltid är att betrakta som "det allmännas" talan.

110 §

Motsvarar helt 109 § i det remitterade förslaget.

111-115 §§

Motsvarar efter konsekvensändringar 121-125 §§ i det remitterade förslaget.

116 §

Motsvarar helt 127 § i det remitterade förslaget.

Förslag till lag om arbetslöshetskassor

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Arbetslöshetsförsäkringen enligt lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring handhas av arbetslöshetskassor som har registrerats enligt 7 – 14 §§. Arbetslöshetskassor är föreningar för vilkas bildande och verksamhet det finns närmare bestämmelser i denna lag.

En arbetslöshetskassas verksamhet skall omfatta ett visst verksamhetsområde. Ett verksamhetsområde omfattar en viss yrkeskategori eller bransch eller vissa närbesläktade sådana.

2 § En arbetslöshetskassa kan förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter samt föra talan inför domstolar och andra myndigheter sedan den registrerats.

För en arbetslöshetskassas förbindelser svarar endast kassans tillgångar. I tillgångarna räknas in avgifter som har förfallit till betalning, även om de ännu inte har betalats.

3 § En förening kan registreras som arbetslöshetskassa endast om den har minst 10 000 medlemmar, har till ändamål att ge sina medlemmar ersättning vid arbetslöshet samt har antagit stadgar och utsett styrelse och revisorer enligt denna lag.

4 § En arbetslöshetskassas firma skall innehålla ordet *arbetslöshetskassa*.

Firman skall tydligt skilja sig från andra bestående arbetslöshetskassors firma.

Endast arbetslöshetskassor enligt denna lag får i sin firma använda benämningen *arbetslöshetskassa* eller förkortningar därav.

5 § En arbetslöshetskassas stadgar skall ange följande:

1. arbetslöshetskassans firma,
2. kassans verksamhetsområde,
3. uppgift om kassan är avsedd för anställda eller företagare eller båda kategorierna,
4. den ort i Sverige där kassans styrelse skall ha sitt säte,
5. betalningssätt för arbetslöshetsersättning,
6. betalningssätt för avgifter,
7. påföljden för försummelse att till kassan betala avgift eller

särskilt uttaxerat belopp,

8. antalet styrelseledamöter och revisorer samt deras suppleanter, sättet att tillsätta dem och tiden för deras uppdrag,

9. bestämmelser om föreningsstämma,

10. antalet ombud som skall utses till föreningsstämman, sättet att utse dem och tiden för deras uppdrag,

11. tid för ordinarie föreningsstämma,

12. den tid inom vilken föreningsstämman skall sammankallas, hur den skall sammankallas och hur andra meddelanden skall ges till känna för ombuden och medlemmarna, samt

13. den tid inom vilken en medlem som vill få ett ärende behandlat vid en föreningsstämma skall begära det och hur det skall göras.

Första stycket 8 gäller inte arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för privatanställda.

Arbetsmarknadsstyrelsen får medge att en arbetslöshetskassas stadgar innehåller annat än det som anges i första stycket, om det finns särskilda skäl.

6 § En arbetslöshetskassa får inte utöva annan verksamhet än sådan som avses i 1 § eller använda medel för ändamål som är främmande för sådan verksamhet. Regeringen eller efter regeringens bemyndigande Arbetsmarknadsstyrelsen får medge undantag från denna föreskrift, om det finns särskilda skäl.

Registrering av arbetslöshetskassor

7 § En förening som vill verka som arbetslöshetskassa registreras hos Arbetsmarknadsstyrelsen.

Registreringen gäller från den dag ansökan om registrering kom in till Arbetsmarknadsstyrelsen.

8 § Om en arbetslöshetskassas avsedda verksamhetsområde skulle helt eller i väsentligt hänseende sammanfalla med en redan verksam arbetslöshetskassas verksamhetsområde får registrering vägras.

9 § En arbetslöshetskassa skall för registrering anmäla

1. sin postadress,
2. de personer som har utsetts till
  - styrelseledamot,
  - kassaföreståndare,
  - suppleant,
  - firmatecknare,
  - revisor,
3. de utseddas postadress och personnummer, och
4. hur kassans firma tecknas.

Om en arbetstagarrepresentant har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda skall det anges.

10 § En arbetslöshetskassa skall också för registrering anmäla varje ändring av stadgarna som beslutats av föreningsstämman.

11 § En anmälan som sägs i 9 § görs första gången när arbetslöshetskassan ansöker om registrering enligt 7 §. Därefter skall en anmälan göras genast efter det att en ändring inträffat i något förhållande som tidigare anmälts eller borde ha anmälts enligt 9–10 §§.

Även den som anmälan gäller har rätt att göra anmälan.

12 § Arbetsmarknadsstyrelsen får förelägga arbetslöshetskassan att inom en viss tid avge yttrande eller vidta rättelse, om styrelsen finner att ett beslut som anmäls för registrering eller en handling som bifogas anmälningen

1. inte har tillkommit i behörig ordning,
2. till sitt innehåll strider mot lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring, mot denna lag, mot föreskrifter som har meddelats med stöd av dessa lagar eller mot arbetslöshetskassans stadgar,
3. i något viktigare hänseende har formulerats otydligt eller vilseledande.

Om en arbetslöshetskassa inte följer ett sådant föreläggande, skall anmälan avskrivas. En underrättelse om att så kan ske skall tas in i föreläggandet.

13 § Finns det något hinder mot registrering även efter det att ett yttrande som sägs i 12 § första stycket har avgetts och arbetslöshetskassan har haft tillfälle att yttra sig över hindret, skall Arbetsmarknadsstyrelsen vägra registrering, om det inte finns anledning att ge ett nytt föreläggande.

14 § För en förpliktelse som genom en åtgärd på en förenings vägnar uppkommit före registreringen svarar de solidariskt som har beslutat eller deltagit i åtgärden. Genom registreringen övergår ansvaret på arbetslöshetskassan, om förpliktelsen uppkommit efter det att föreningen bildats.

Arbetslöshetskassans ledning

Kassans styrelse

15 § En arbetslöshetskassa skall ha en styrelse med minst tre ledamöter samt suppleanter.

En av ledamöterna och hans eller hennes suppleant skall som statens representant utses av Arbetsmarknadsstyrelsen. Övriga ledamöter och suppleanter väljs av föreningsstämman.

Den ledamot och den suppleant som utsetts av Arbetsmarknadsstyrelsen har rätt till ersättning för uppdragets fullgörande med det belopp som regeringen eller efter regeringens bemyndigande Arbetsmarknadsstyrelsen fastställer.

16 § Vad som sägs i denna lag om styrelseledamöter gäller även suppleanter.

Bestämmelser om arbetstagarrepresentanter finns i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Krav för att få vara styrelseledamot

17 § Styrelseledamöter skall vara bosatta i Sverige, om inte regeringen eller efter regeringens bemyndigande Arbetsmarknadsstyrelsen i ett särskilt fall tillåter annat.

Den som är underårig, i konkurs, har en förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken eller är underkastad näringsförbud får inte vara styrelseledamot.

Till styrelseledamot får föreningsstämman välja endast den som är medlem i kassan.

Styrelseledamöternas uppdragstid

18 § En styrelseledamots uppdrag gäller för den tid som anges i arbetslöshetskassans stadgar. Uppdragstiden får inte omfatta mer än fyra verksamhetsår och skall bestämmas så att den upphör vid slutet av den ordinarie föreningsstämma på vilken styrelseval förrättas.

19 § Ett uppdrag som styrelseledamot upphör i förtid om ledamoten begär det. Ett sådant uppdrag upphör i förtid även i det fall att den som utsett ledamoten eller, i fråga om vald styrelseledamot, föreningsstämman beslutar det. Anmälan om att uppdrag upphört i förtid skall göras hos arbetslöshetskassans styrelse och hos Arbetsmarknadsstyrelsen.

20 § Om en styrelseledamots uppdrag upphör i förtid eller det uppkommer hinder enligt 17 § för honom eller henne att vara styrelseledamot och en suppleant inte kan träda i ledamotens ställe, skall övriga styrelseledamöter vidta åtgärder för att en ny styrelseledamot tillsätts för den återstående mandattiden.

Sådana åtgärder behöver inte vidtas om den ledamot vars uppdrag upphört var en arbetstagarrepresentant som avses i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Valet av en ny ledamot som skall väljas på föreningsstämma får anstå till nästa ordinarie stämma vid vilken styrelseval förrättas utan hinder av 15 § första stycket, om styrelsen är beslutför med kvarstående

ledamöter och suppleanter.

Poster inom arbetslöshetskassans ledning

21 § Styrelsen utser inom sig en ordförande och en vice ordförande. Den som är anställd hos arbetslöshetskassan får inte vara ordförande.

Styrelsen utser även en kassaföreståndare och en sekreterare. Bestämmelserna i 17 § andra stycket gäller också kassaföreståndaren. Kassaföreståndaren får inte vara styrelseledamot eller kassaföreståndare i en annan kassa.

Vid lika röstetal avgörs frågan genom lottning.

Ledningens uppgifter

22 § Styrelsen företräder arbetslöshetskassan och tecknar dess firma. Styrelsen får bemyndiga en styrelseledamot, kassaföreståndaren eller någon annan att företräda arbetslöshetskassan och teckna dess firma, om det inte är förbjudet enligt stadgarna. Styrelsen kan föreskriva att rätten att företräda arbetslöshetskassan och teckna dess firma får utövas endast av två eller flera personer i förening. Ingen annan inskränkning får registreras.

Bestämmelserna i 17 § andra stycket och 30 § gäller också den som bemyndigas enligt andra stycket.

Styrelsen kan när som helst återkalla ett bemyndigande som avses i andra stycket.

23 § Styrelsen svarar för arbetslöshetskassans organisation och förvaltningen av kassans angelägenheter.

Kassaföreståndaren ansvarar för den löpande förvaltningen enligt de riktlinjer och anvisningar som styrelsen meddelar.

24 § Styrelsen skall se till att organisationen av bokföringen och medelsförvaltningen innefattar en tillfredsställande kontroll.

Kassaföreståndaren skall ombesörja att bokföringen fullgörs i överensstämmelse med lag och att medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt.

Styrelsesammanträden

25 § Styrelsens ordförande skall se till att styrelsesammanträden hålls när det behövs. Styrelsen skall sammankallas om någon av styrelseledamöterna eller kassaföreståndaren begär det.

Kassaföreståndaren har rätt att närvara och yttra sig vid styrelsesammanträden även om han eller hon inte är styrelseledamot, om inte styrelsen bestämmer något annat i ett särskilt fall.

26 § Vid styrelsesammanträden skall föras protokoll som undertecknas

av ordföranden och justeras av den ledamot som styrelsen utser.

Styrelseledamöter och kassaföreståndaren har rätt att få en avvikande mening antecknad till protokollet.

Protokollen skall föras i nummerföljd och förvaras på ett betryggande sätt.

27 § Styrelsen är beslutför om mer än hälften av det totala antalet ledamöter eller det högre antal som föreskrivs i stadgarna är närvarande.

Beslut i ett ärende får inte fattas om inte, såvitt möjligt, samtliga styrelseledamöter har fått tillfälle att delta i ärendets behandling och fått tillfredsställande underlag för att avgöra det.

28 § Om en styrelseledamot inte kan närvara vid ett styrelsesammanträde skall ledamotens suppleant ges tillfälle att delta i sammanträdet.

Suppleanten för den arbetstagarledamot som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda skall alltid få underlag för styrelsesammanträdena och ges tillfälle att delta vid sammanträden på samma sätt som en styrelseledamot.

29 § Om inte stadgarna föreskriver en särskild röstmajoritet, gäller som styrelsens beslut den mening för vilken fler än hälften av de närvarande röstar eller, vid lika röstetal, den mening som ordföranden stöder. Är styrelsen inte fulltalig skall de som röstar för beslutet utgöra mer än en tredjedel av det totala antalet styrelseledamöter, om inte något annat föreskrivs i stadgarna.

Särskilda bestämmelser om arbetslöshetskassans ledning och ställföreträdare

30 § Styrelseledamöter eller kassaföreståndaren får inte handlägga frågor som rör avtal mellan dem och arbetslöshetskassan. De får inte heller handlägga frågor om avtal mellan kassan och tredje man, om de i frågan har ett väsentligt intresse som kan strida mot kassans intressen. Vad som sägs om handläggning av frågor som rör avtal gäller även rättegång eller annan talan.

31 § Styrelsen eller andra ställföreträdare för en arbetslöshetskassa får inte företa en rättshandling eller någon annan åtgärd som kan bereda en otillbörlig fördel åt medlem eller någon annan, om rättshandlingen eller åtgärden är till nackdel för arbetslöshetskassan eller någon av dess medlemmar.

32 § En ställföreträdare för en arbetslöshetskassa får inte följa en sådan föreskrift av en föreningsstämma eller ett annat organ hos arbetslöshetskassan som inte gäller därför att den står i strid med lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring, med denna lag, med

föreskrifter utfärdade med stöd av dessa lagar eller med kassans stadgar.

33 § Om en ställföreträdare har överskridit sin befogenhet när han eller hon företog en rättshandling för en arbetslöshetskassa gäller inte rättshandlingen mot kassan, om den mot vilken rättshandlingen företogs insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds.

Detta gäller också om en kassaföreståndare vid företagande av en rättshandling har överskridit sin behörighet att vidta åtgärder på arbetslöshetskassans vägnar enligt 23 § andra stycket och 24 § andra stycket.

Arbetslöshetskassans medlemmar

Rätt till medlemskap

34 § Rätt att bli medlem i en arbetslöshetskassa har var och en som uppfyller villkoren i kassans stadgar om arbete inom kassans verksamhetsområde. Medlemskap får dock beviljas endast den som under en sammanhängande period av fyra veckor har förvärvat arbetat i genomsnitt minst 17 timmar per vecka och alltså arbetar i minst denna omfattning. Rätt att bli medlem har inte den som

1. är medlem i en annan arbetslöshetskassa,
2. har fyllt 64 år.

Rätt att bli medlem har även den som till följd av att han eller hon uppfyller studerandevillkoret enligt lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring är berättigad till ersättning enligt grundförsäkringen och som har utbildat sig för arbete i yrkeskategori eller bransch inom kassans verksamhetsområde.

35 § Arbetslöshetskassan skall föra en medlemsförteckning. Förteckningen skall innehålla uppgift om

1. varje medlems namn, personnummer, postadress och tid för inträde i kassan, och
2. de avgifter och andra belopp som medlemmen har betalat in.

36 § Medlemskapet i en arbetslöshetskassa upphör utan uppsägning den dag medlemmen fyller 65 år.

Uteslutning av medlem

37 § Arbetslöshetskassans styrelse skall, om inte särskilda skäl talar mot det, utesluta en medlem som

1. inte uppfyller och inte heller under de senaste sex månaderna har uppfyllt bestämmelsen i kassans stadgar om arbete inom kassans verksamhetsområde, eller
2. medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat oriktig eller vilseledande uppgift om något förhållande av betydelse för hans eller

hennes rätt till medlemskap eller ersättning.

Om särskilda skäl föreligger skall styrelsen, i stället för att utesluta medlemmen, fränkänna honom eller henne rätten till ersättning enligt bestämmelser härom i lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring.

Första stycket 1 gäller inte sådan medlem som grundar sitt medlemskap endast på förhållanden som avses i 34 § andra stycket.

38 § Har i ett ärende om uteslutning av medlem uppgift som inte saknar betydelse för frågan om uteslutning tillförts ärendet av någon annan får ärendet inte avgöras utan att medlemmen har underrättats om det och fått tillfälle att yttra sig över uppgiften. Medlemmen skall anses ha fått underrättelse om uppgiften, om den har sänts i ett rekommenderat brev under medlemmens vanliga adress.

39 § Ett beslut varigenom en medlem uteslutits skall innehålla de skäl som bestämt utgången, om det inte är uppenbart obehövt. I beslutet skall även anges från och med vilken dag uteslutningen gäller.

Om ett beslut om uteslutning fattas med stöd av 37 § 1 under tid då medlemmen har rätt till ersättning, gäller uteslutningen från och med dagen efter det att medlemmens rätt till ersättning upphör.

Rätt till utträde

40 § Utträde ur en arbetslöshetskassa sker efter anmälan. Sådan anmälan skall göras skriftligen och innehålla uppgift om när utträdet skall ske. En medlems rätt att träda ut ur en arbetslöshetskassa får inte begränsas.

Ytterligare bestämmelser om utträde finns i 45–46 §§.

Medlemsavgifter och särskild uttaxering

41 § En arbetslöshetskassa skall ta ut medlemsavgifter som i förening med andra inkomster får antas täcka kassans förvaltningskostnader för den del av försäkringen som avser inkomstbortfallsförsäkring, betalningen av finansieringsavgift och övriga utgifter. En arbetslöshetskassa får besluta om olika medlemsavgifter för olika medlemskategorier, om det finns skäl för det.

42 § Trots vad stadgarna föreskriver, får en arbetslöshetskassa besluta om särskild uttaxering, om arbetslöshetskassans tillgångar är otillräckliga för verksamhetens behöriga utövande.

43 § En arbetslöshetskassas beslut om medlemsavgifter och om särskild uttaxering skall godkännas av Arbetsmarknadsstyrelsen.

44 § En arbetslöshetskassas inkomster som inte används för löpande utgifter under verksamhetsåret, skall användas för sådana utgifter

följande verksamhetsår.

45 § En medlem skall anses ha trätt ut ur arbetslöshetskassan, om medlemmen vid utgången av andra månaden efter den tid på vilken en medlemsavgift eller ett särskilt uttaxerat belopp belöper inte har betalat avgiften eller beloppet till kassan och inte heller har anmält ett förhållande på vilket befrielse från betalningsskyldighet kan grundas. Medlemmen skall anses ha trätt ut ur kassan vid den tidpunkten.

I en arbetslöshetskassa med en längre avgiftsperiod än en kalendermånad skall en medlem som inte inom tre månader från periodens början har betalat medlemsavgiften anses ha trätt ut ur kassan efter den tiden.

46 § Om det finns särskilda skäl får Arbetsmarknadsstyrelsen medge utträde vid en senare tidpunkt än vad som sägs i 45 §, dock senast vid utgången av sätte månaden.

47 § En arbetslöshetskassas styrelse får medge att en medlem får fortsätta att vara medlem, även om medlemmen låtit bli att inom den tid som framgår av 45 § anmäla ett förhållande som befrielse från betalningsskyldighet kan grundas på.

Om det finns särskilda skäl, får styrelsen även i andra fall än som sägs i första stycket besluta att en medlem får fortsätta att vara medlem även om medlemmen inte inom den tid som framgår av 45 § betalat medlemsavgiften eller ett särskilt uttaxerat belopp.

Finansieringsavgift

48 § Arbetslöshetskassorna skall till staten betala en avgift för finansiering av del av statens kostnader för

1. utbetald ersättning avseende inkomstbortfallsförsäkringen, och
2. administration av grundförsäkringen.

Betalningen skall ske med ett belopp för varje medlem som fanns i kassan den 31 december det senaste förflutna verksamhetsåret beräknat till 158 procent av den under det löpande verksamhetsåret genomsnittligt utbetalade dagpenningen till medlemmar enligt inkomstbortfallsförsäkringen. Härav utgör

1. 135 procentenheter betalning av kostnader hänförliga till första stycket 1, och
2. 23 procentenheter betalning av kostnader hänförliga till första stycket 2.

49 § Regeringen får meddela närmare föreskrifter om när och på vilket sätt betalningarna enligt 48 § skall göras.

Föreningsstämma

50 § En arbetslöshetskassa skall hålla ordinarie föreningsstämma före

den 1 juli varje år.

Arbetsmarknadsstyrelsen får medge att stämma hålls vid en senare tidpunkt eller att den hålls endast vartannat år.

51 § Medlemmars rätt att besluta i arbetslöshetskassans angelägenheter får utövas vid föreningsstämman genom valda ombud. Varje ombud har en röst.

Om en arbetslöshetskassa är nybildad och val av ombud inte har hunnit anordnas, får medlemmarna besluta i kassans angelägenheter vid föreningsstämman. Vad som sägs om ombud i 55 och 56 §§ gäller i ett sådant fall på motsvarande sätt medlemmar som beslutar vid stämman.

52 § Samtliga medlemmar i en arbetslöshetskassa har rätt att delta i val av ombud.

53 § Föreningsstämman fastställer antalet ombud som skall väljas.

Föreningsstämman kan bemyndiga styrelsen att fastställa antalet ombud. Ett sådant bemyndigande blir giltigt endast om det godkänns av Arbetsmarknadsstyrelsen.

54 § Ett ombud får inte väljas för längre tid än fem år.

Till ombud får väljas endast en person som är medlem i arbetslöshetskassan.

55 § Ett ombud får inte rösta genom ett annat ombud.

Ett ombud får inte rösta i en fråga som rör

1. talan mot ombudet,
2. ombudets befrielse från skadeståndsansvar eller från någon annan förpliktelse mot arbetslöshetskassan, eller
3. talan eller befrielse som avses i 1 eller 2 som rör någon annan, om ombudet i frågan har ett väsentligt intresse som kan strida mot kassans intressen.

56 § Om en bestämmelse i denna lag eller i arbetslöshetskassans stadgar som rör kallelse till föreningsstämma eller tillhandahållande av handlingar har åsidosatts i ett ärende, får stämman inte besluta i ärendet utan samtycke av alla närvarande ombud. Även utan ett sådant samtycke får föreningsstämman avgöra ett ärende som inte har tagits upp i kallelsen, om ärendet enligt stadgarna skall förekomma på stämman eller omedelbart föranleds av ett annat ärende som skall avgöras. Stämman får också besluta att en extra föreningsstämma skall sammankallas för behandling av ärendet.

57 § Föreningsstämman öppnas av styrelsens ordförande eller av den som styrelsen har utsett.

Ordföranden vid föreningsstämman utses av stämman.

58 § Föreningsstämmans beslut utgörs av den mening som har fått mer än hälften av de avgivna rösterna eller, vid lika röstetal, den mening som stämmans ordförande stöder.

Vid val anses den vald som har fått de flesta rösterna. Vid lika röstetal avgörs valet genom lottning, om inte något annat beslutas av stämman innan valet förrättas.

59 § Föreningsstämman beslutar om ändring av stadgarna. Beslutet är giltigt, om minst tre fjärdedelar av samtliga röstberättigade vid stämman har förenat sig om det. Om arbetslöshetskassans stadgar innehåller ytterligare villkor för ändring av stadgarna, gäller det villkoret.

Beslutet får inte verkställas innan registrering har skett enligt 10 §.

60 § Föreningsstämman får uppdra åt styrelsen att fatta beslut om medlemsavgifter.

61 § Ett förbehåll i stadgarna om att tvister mellan arbetslöshetskassan och styrelsen, styrelseledamöterna, kassaföreståndaren eller medlemmarna skall hänskjutas till skiljemän har samma verkan som ett skiljeavtal.

Om styrelsen begär skiljemannaförfarande mot arbetslöshetskassan, tillämpas 65 §.

Talan mot föreningsstämmans beslut

62 §. Om ett beslut av en föreningsstämma inte har kommit till i behörig ordning eller i övrigt strider mot lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring, denna lag eller mot arbetslöshetskassans stadgar, kan talan mot arbetslöshetskassan om att beslutet skall upphävas eller ändras föras av en medlem, styrelsen, en styrelseledamot eller kassaföreståndaren.

Talan skall väckas vid tingsrätten.

Talan skall väckas inom tre månader från dagen för beslutet. Väcks inte talan inom denna tid, är rätten till talan förlorad.

63 § En dom som upphäver eller ändrar en föreningsstämmas beslut gäller även för medlemmar som inte har fört talan.

64 § Rätten kan ändra en föreningsstämmas beslut endast om det kan fastställas vilket innehåll beslutet rätteligen borde ha haft.

Skall föreningsstämmans beslut enligt denna lag anmälas för registrering, skall rätten underrätta Arbetsmarknadsstyrelsen för registrering, om beslutet har upphävts eller ändrats genom en dom som vunnit laga kraft eller om rätten genom beslut under rättegången har förordnat att beslutet inte får verkställas.

65 § Om styrelsen vill väcka talan mot arbetslöshetskassan, skall den sammankalla en föreningsstämma vid vilken det skall väljas ställföreträdare som kan föra kassans talan i tvisten. Stämning delges den valde ställföreträdaren.

För styrelsen talan mot föreningsstämmans beslut är rätten till talan inte förlorad enligt 62 § tredje stycket, om styrelsen inom den där angivna tiden har kallat till föreningsstämma enligt första stycket.

Redovisning

66 § Arbetslöshetskassans verksamhetsår är kalenderår.

67 § Styrelsen skall avge årsredovisning för varje verksamhetsår. Årsredovisningen skall bestå av resultaträkning, balansräkning och förvaltningsberättelse.

Resultaträkningen och balansräkningen skall upprättas i enlighet med bestämmelserna i bokföringslagen (1976:125). Förvaltningsberättelsen skall upprättas med iakttagande av god redovisningssed.

68 § Årsredovisningen skall skrivas under av samtliga styrelseledamöter och av kassaföreståndaren.

Om det har antecknats en avvikande mening om årsredovisningen till styrelsens protokoll, skall den avvikande meningen fogas till redovisningen.

69 § Årsredovisningen för det förflutna verksamhetsåret skall avlämnas till revisorerna senast den 31 mars.

70 § Senast en månad efter det att resultaträkningen och balansräkningen har blivit fastställda, skall en kopia av årsredovisningen och revisionsberättelsen hållas tillgängliga hos arbetslöshetskassan för dem som vill ta del av dessa handlingar.

71 § Regeringen eller efter regeringens bemyndigande Arbetsmarknadsstyrelsen får utfärda närmare föreskrifter om arbetslöshetskassans bokföring, årsbokslut och årsredovisning. Om det finns särskilda skäl, får föreskrifterna avvika från vad som följer av bokföringslagen (1976:125).

Revision

72 § En arbetslöshetskassa skall ha minst två revisorer och personliga suppleanter för dem. Vad som i denna lag sägs om revisorer gäller även revisorssuppleanter.

Revisorerna väljs av föreningsstämman, om det inte föreskrivs i stadgarna att de skall utses på ett annat sätt.

73 § Minst en av revisorerna skall vara en auktoriserad eller en godkänd revisor.

Till revisor kan utses även ett registrerat revisionsbolag.

74 § Revisor får inte

1. vara underårig,
2. ha en förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken,
3. vara i konkurs,
4. vara underkastad näringsförbud,
5. vara styrelseledamot eller kassaföreståndare i arbetslöshetskassan eller hjälpa till vid kassans bokföring eller medelsförvaltning eller kontrollen över den,
6. vara anställd hos arbetslöshetskassan, eller
7. vara gift eller sambo med en person som avses i 5, syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till en sådan person, eller besvägrad med en sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon.

75 § En revisors uppdrag gäller för den tid som anges i stadgarna. Om uppdraget inte skall gälla tills vidare, skall tiden bestämmas så att uppdraget upphör vid slutet av den ordinarie föreningsstämma på vilken revisorsval förrättas.

76 § Om en revisors uppdrag upphör i förtid eller om revisorn enligt 74 § eller enligt stadgarna inte får fortsätta att vara revisor och inte har någon suppleant, skall styrelsen vidta åtgärder för att en ny revisor tillsätts för den återstående mandattiden.

77 § Revisorerna får när som helst inventera arbetslöshetskassans tillgångar och granska dess böcker, räkenskaper och andra handlingar.

Arbetslöshetskassans styrelse och kassaföreståndaren skall lämna de upplysningar och det biträde som revisorerna begär.

78 § Revisorerna skall i den omfattning som följer av god revisionsred granska arbetslöshetskassans årsredovisning och räkenskaper samt styrelsens och kassaföreståndarens förvaltning. Efter att granskningen har slutförts, skall revisorerna skriva en hänvisning till revisionsberättelsen på årsredovisningen. Om revisorerna finner att balans- eller resultaträkningen inte bör fastställas, skall även det antecknas.

79 § Revisorerna skall för varje verksamhetsår till föreningsstämman avge en revisionsberättelse som skall innehålla

1. ett uttalande om årsredovisningen har gjorts enligt gällande lag och arbetslöshetskassans stadgar,
2. ett uttalande i frågan om ansvarsfrihet för styrelseledamöterna,

och

3. ett förslag i frågan om fastställande av balansräkning och resultaträkning.

80 § Revisionsberättelsen skall lämnas till arbetslöshetskassans styrelse senast en månad efter det att revisorerna har fått redovisningshandlingarna. Dessa skall samtidigt lämnas tillbaka till styrelsen.

81 § Revisorerna har rätt att närvara vid en föreningsstämma. De är skyldiga att närvara vid en stämma, om det med hänsyn till ärendena anses nödvändigt.

Fusion

82 § Genom ett avtal om fusion kan en arbetslöshetskassa (*den överlåtande kassan*) gå upp i en annan arbetslöshetskassa (*den övertagande kassan*). En sådan fusion innebär att medlemmarna i den överlåtande kassan blir medlemmar i den övertagande kassan, att den överlåtande kassan upplöses samt att dess tillgångar och skulder övertas av den övertagande kassan.

En fusion kan också verkställas genom att en överlåtande kassa går upp i två eller flera övertagande kassor.

83 § Genom ett avtal om fusion kan två eller flera arbetslöshetskassor (*de överlåtande kassorna*) förenas genom att bilda en ny arbetslöshetskassa. En sådan fusion innebär att medlemmarna i de överlåtande kassorna blir medlemmar i den nya kassan, att de överlåtande kassorna upplöses samt att deras tillgångar och skulder övertas av den nya kassan.

84 § Ett avtal om fusion skall för att bli giltigt godkännas av föreningsstämman i den överlåtande arbetslöshetskassan samt av Arbetsmarknadsstyrelsen. Bestämmelserna i 59 § skall tillämpas i fråga om en föreningsstämmas beslut att godkänna en fusion.

Den kompletterande arbetslöshetskassan

85 § Rikstäckande organisationer som företräder anställda och företagare på arbetsmarknaden får bilda *en kompletterande arbetslöshetskassa*. I den kompletterande arbetslöshetskassan är organisationerna som bildat föreningen medlemmar. Denna kassa skall ha till ändamål att främst övergångsvis handha arbetslöshetsförsäkring åt enskilda. Såvitt avser grundförsäkringen omfattar kassans verksamhet arbetslösa som inte är medlemmar i någon arbetslöshetskassa. Såvitt avser den frivilliga inkomstbortfallsförsäkringen omfattar verksamheten

dem som är anslutna till den kompletterande kassan.

Den kompletterande arbetslöshetskassan skall godkännas av regeringen.

86 § Såväl arbetstagare som företagare kan hos kassan försäkra sig mot inkomstbortfall. Sådan försäkrad benämns *ansluten*.

87 § För den kompletterande kassan gäller i övrigt bestämmelserna i denna lag med följande undantag.

Bestämmelsen i 3 § om minsta antal medlemmar, bestämmelsen i 8 § om att registrering i vissa fall får vägras samt bestämmelserna i 82–84 §§ om fusion gäller inte.

Såvitt avser bestämmelserna i 3 §, 5 § första stycket 12 och 34–47 §§ samt 60 § om medlemskap, medlemsförteckning, medlemsavgift m.m., i 48 § om finansieringsavgift, och i 95–97 §§ och 111–115 §§ om överklagande, omprövning och ändring gäller bestämmelserna för de anslutna i stället för medlemmarna. Vad som sägs i 31 och 61 §§ om medlem gäller även ansluten till den kompletterande arbetslöshetskassan.

I stället för vad som sägs i 17 § tredje stycket gäller för den kompletterande arbetslöshetskassan följande. Till styrelseledamot får utses medlemmar, förtroendevalda eller anställda i de organisationer som är medlemmar i föreningen. Styrelseledamöterna får inte vara styrelseledamöter, kassaföreståndare eller ombud vid föreningsstämma i en annan arbetslöshetskassa.

Bestämmelserna i 51–54 §§ om val av ombud och valda ombud gäller i den kompletterande arbetslöshetskassan på motsvarande sätt ombud som utses av medlemsorganisationerna. För sådana ombud gäller vad som i tredje stycket sägs om styrelseledamot i den kompletterande kassan.

Samverkan

88 § Arbetslöshetskassorna skall samverka med varandra i frågor som rör administration, service, information, utbildning och utveckling av kassornas verksamhet.

Arbetslöshetskassorna skall lämna information till den enskilde om vilka andra arbetslöshetskassor som är verksamma inom hans eller hennes yrkesområde.

Tillsyn

89 § Arbetsmarknadsstyrelsen utövar tillsyn över arbetslöshetskassorna och gör uppföljning av arbetslöshetsförsäkringen.

Arbetsmarknadsstyrelsen skall verka för att bestämmelserna i lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring och i denna lag tillämpas lik-

formigt och rättvist.

90 § En arbetslöshetskassa skall för tillsyn och uppföljning av arbetslöshetsförsäkringen lämna uppgifter enligt vad regeringen eller efter regeringens bemyndigande Arbetsmarknadsstyrelsen föreskriver.

En arbetslöshetskassa är skyldig att lämna Arbetsmarknadsstyrelsen tillträde till föreningsstämman och styrelsesammanträdena.

91 § Arbetsmarknadsstyrelsen får meddela de erinringar i fråga om en arbetslöshetskassas verksamhet som styrelsen finner behövliga.

Arbetsmarknadsstyrelsen får förelägga en arbetslöshetskassa att inom en viss tid vidta de åtgärder som behövs för rättelse, om

1. en avvikelse har gjorts från kassans stadgar, denna lag, lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring eller de författningar och föreskrifter i övrigt som gäller för kassans verksamhet,

2. stadgarna inte längre uppfyller kraven enligt 5 §,

3. kassans tillgångar inte är tillräckliga, eller

4. någon annan allvarlig anmärkning kan riktas mot kassans verksamhet.

92 § Om ett föreläggande enligt 91 § inte har följts inom den tid som angetts i föreläggandet och det förhållandet mot vilket anmärkningen riktats inte heller har undanröjts på något annat sätt, får Arbetsmarknadsstyrelsen bestämma att arbetslöshetskassan helt eller delvis under en viss tid inte skall ha rätt till statsbidrag.

Statsbidrag

93 § En arbetslöshetskassa har rätt till statsbidrag för kostnader för ersättning som betalas ut enligt bestämmelser i lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring.

94 § Om en arbetslöshetskassa har fått statsbidrag utan att vara berättigad till det eller har fått för stort bidrag, skall kassan betala tillbaka bidraget.

I frågor om återkrav beslutar Arbetsmarknadsstyrelsen. Grundas återkravet på att beslut om ersättning enligt lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring är felaktigt, får dock statsbidraget återkrävas endast om beslutet om utbetalning av ersättning uppenbart strider mot nämnda lag, denna lag eller med stöd av dessa lagar meddelade föreskrifter.

Vid återkrav får beloppet jämkas eller, om det finns synnerliga skäl, helt efterges.

Överklagande, omprövning och ändring

Överklagande i ärenden om rätt till medlemskap i en arbetslöshetskassa

95 § Beslut av en arbetslöshetskassa i ärenden om rätt till medlemskap enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

96 § Arbetslöshetskassans beslut får inte överklagas av en enskild innan kassan har omprövat sitt beslut enligt 111 §. Om ett beslut överklagas innan det har omprövats, skall överklagandet anses som en begäran om omprövning.

97 § Arbetsmarknadsstyrelsen får, även till förmån för en enskild part, överklaga en domstols och en arbetslöshetskassas beslut i ärenden som avses i 95 §.

Överklagande i övriga ärenden

98 § Beslut som en arbetslöshetskassa fattar med stöd av denna lag får i andra fall än som avses i 62 och 95 §§ överklagas hos Arbetsmarknadsstyrelsen.

Arbetsmarknadsstyrelsens beslut i ett sådant ärende överklagas hos regeringen.

99 § Utan hinder av vad som sägs i 2 § första stycket får styrelsen för en förening som vägrats registrering överklaga Arbetsmarknadsstyrelsens beslut i ärendet om registrering.

100 § Arbetsmarknadsstyrelsens beslut enligt 92 eller 94 § får överklagas av arbetslöshetskassan hos allmän förvaltningsdomstol.

Gemensamma bestämmelser om överklagande

101 § Ett beslut skall överklagas skriftligt.

I skrivelsen skall anges vilket beslut som överklagas och den ändring av beslutet som begärs.

102 § Skrivelsen med överklagandet skall ges in till den instans som har meddelat beslutet. Skrivelsen skall, om inte annat anges i 103 och 104 §§, ha kommit in till den instansen inom två månader från den dag klaganden fick del av beslutet.

103 § Om överklagandet görs av Arbetsmarknadsstyrelsen eller av en arbetslöshetskassa skall skrivelsen med överklagandet ha kommit in till den instans som meddelat beslutet inom två månader från beslutets dag.

104 § Arbetsmarknadsstyrelsens beslut i frågor som avses i 8, 92 och 94 §§ skall överklagas inom två månader från beslutets dag.

105 § Den instans som har meddelat det överklagade beslutet prövar om skrivelsen med överklagandet har kommit in i rätt tid.

Om skrivelsen har kommit in för sent, skall den avvisas utom när

1. förseningen beror på att den instans som har fattat det överklagade beslutet har lämnat klaganden en felaktig underrättelse om hur man överklagar, eller

2. skrivelsen inom tiden för överklagande har kommit in till den instans som skall pröva överklagandet.

I fall som avses i 2 skall den instans dt skrivelsen kommit vidarebefordra den till den instans som har meddelat beslutet och samtidigt lämna uppgift om vilken dag skrivelsen kom in till den högre instansen.

106 § Om skrivelsen med överklagandet inte avvisas enligt 105 § andra stycket, skall den instans som har meddelat det överklagade beslutet lämna över denna och övriga handlingar i ärendet till den instans som skall pröva överklagandet.

107 § En arbetslöshetskassas, Arbetsmarknadsstyrelsens eller en domstols beslut enligt denna lag gäller omedelbart, om inte något annat har angetts i beslutet eller bestämts av den instans som skall överpröva beslutet.

108 § I ett mål där en enskild part överklagar en arbetslöshetskassas beslut är kassan den enskildes motpart.

109 § Arbetsmarknadsstyrelsen får överta en arbetslöshetskassas uppgift att i länsrätt och kammarrätt föra talan.

Arbetsmarknadsstyrelsen för sådan talan i Regeringsrätten.

110 § Vid överklagande till kammarrätt krävs det prövningstillstånd.

Omprövning och ändring

111 § Beslut av en arbetslöshetskassa i ärenden som sägs i 95 § skall omprövas av kassan, om det begärs av den enskilde som beslutet angår.

Detta gäller inte, om arbetslöshetskassan redan har ändrat beslutet med stöd av 113 §.

112 § Bestämmelserna i 101–106 §§ om överklagande skall tillämpas i fråga om en begäran om omprövning.

113 § En arbetslöshetskassa skall utan begäran ändra sitt beslut i ärenden som sägs i 95 § och som inte har överprövats av en högre instans, om

1. beslutet på grund av skrivfel, räknefel eller något annat sådant förbiseende innehåller en uppenbar oriktighet,

2. beslutet har blivit oriktigt på grund av att det har fattats på uppenbart felaktigt eller ofullständigt underlag, eller

3. beslutet har blivit oriktigt på grund av en uppenbart felaktig rättstillämpning eller någon annan liknande orsak.

En ändring enligt första stycket behöver inte göras, om oriktigheten är av ringa betydelse.

114 § En ändring med stöd av 113 § av ett beslut får inte göras sedan mer än två år förflutit från den dag då beslutet meddelades.

Ett beslut får ändras även efter det att den tiden har gått ut, om det först därefter har kommit fram att beslutet har fattats på uppenbart felaktigt eller ofullständigt underlag eller om det finns andra synnerliga skäl.

115 § Vid omprövning enligt 111 § får beslutet inte ändras till den enskildes nackdel.

Vid ändring enligt 113 § får beslutet inte ändras till den enskildes nackdel, om det finns synnerliga skäl mot det.

Straffbestämmelse

116 § Om en förening eller en annan organisation, utan att vara registrerad enligt denna lag handhar frågor om ersättning enligt lagen (1997:000) om arbetslöshetsförsäkring, döms den som på föreningens eller organisationens vägnar deltar i en åtgärd eller ett beslut i sådan verksamhet till böter eller fängelse i högst sex månader.

Bestämmelse i lagrådsremissen

1 §
2 §
3 § första stycket
3 § andra stycket
4 §
5 §
6 §
7 §
8 §
9 §

10 §
11 §
12 §
13 § första och tredje stycket
13 § andra stycket
14 § första stycket
14 § andra stycket
14 § tredje stycket
15 §
16 § första stycket
16 § andra stycket
17 §
18 §
19 §
20 §
21 §
22 §
23 §
24 §
25 §
26 §
27 §
28 §
29 §
30 §
31 §
32 §
33 §
34 §
35 §

Bestämmelse i lagrådets lagförslag

1 §
2 § andra stycket
1 §
2 § första stycket
93 §
88 §
90 § första stycket
3 §
85 § första stycket
85 § första stycket andra meningen
86 §
87 § andra stycket
4 §
5 § och 87 § tredje stycket
6 §
7 §
85 § andra stycket
8 §
saknar motsvarighet
87 § andra stycket
9 §
9 § första stycket 4
10 §
11 §
12 §
13 §
saknar motsvarighet
14 §
15 §
16 §
17 § och 87 § fjärde stycket
18 §
19 §
20 §
21 §
22 §
23 §
24 §
25 §
26 §
27 §
28 §

36 §	29 §
37 §	30 §
38 §	31 § och 87 § tredje stycket
39 §	32 §
40 §	33 §
41 §	34 §
42 §	35 §
43 §	36 §
44 §	37 §
45 §	38 §
46 §	39 §
47 §	40 §
48 §	41 §
49 §	42 §
50 §	43 §
51 §	44 §
52 §	45 §
53 §	46 §
54 §	47 §
55 §	87 § tredje stycket
56 §	87 § tredje stycket
57 §	48 § och 87 § tredje stycket
58 §	49 §
59 §	50 §
60 §	51 § och 87 § femte stycket
61 §	52 §
62 §	53 §
63 § första stycket	54 § första stycket
63 § andra stycket	54 § andra stycket och 87 § femte stycket
63 § tredje stycket	saknar motsvarighet
64 §	55 §
65 §	56 §
66 §	57 §
67 §	58 §
68 §	59 §
69 §	60 §
70 §	61 § och 87 § tredje stycket
71 §	62 §
72 §	63 §
73 §	64 §
74 §	65 §
75 §	66 §
76 §	67 §
77 §	68 §
78 §	69 §
79 §	70 §

80 §	71 §
81 §	72 §
82 §	73 §
83 §	74 §
84 §	75 §
85 §	76 §
86 §	77 §
87 §	78 §
88 §	79 §
89 §	80 §
90 §	81 §
91 §	82 §
92 §	83 §
93 §	84 §
94 §	saknar motsvarighet
95 §	saknar motsvarighet
96 §	saknar motsvarighet
97 §	87 § andra stycket
98 §	89 §
99 § första stycket	saknar motsvarighet
99 § andra stycket	90 § andra stycket
100 §	91 § första stycket
101 §	91 § andra stycket
102 §	92 §
103 § första stycket	94 § första och andra stycket
103 § andra stycket	94 § tredje stycket
103 § tredje stycket	saknar motsvarighet
104 §	95 §
105 §	96 §
106 §	108 §
107 §	109 §
108 §	97 §
109 §	110 §
110 §	98 §
111 §	saknar motsvarighet
112 §	99 §
113 § första stycket	100 §
113 § andra stycket	saknar motsvarighet
114 §	101 §
115 §	102 §
116 §	103 §
117 §	104 §
118 §	105 §
119 §	106 §
120 §	107 §
121 §	111 §
122 §	112 §

123 §
124 §
125 §
126 §
127 §

113 §
114 §
115 §
87 § tredje stycket
116 §

Arbetsmarknadsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 6 mars 1997

Närvarande: statsrådet Hjelm-Wallén, ordförande, och statsråden Peterson, Freivalds, Wallström, Tham, Åsbrink, Schori, Blomberg, Winberg, Uusmann, Ulvskog, Lindh, Johansson, von Sydow, Klingvall, Åhnberg, Pagrotsky, Östros, Messing

Föredragande: statsrådet Winberg

Regeringen beslutar proposition 1996/97:107 En allmän och sammanhållen arbetslöshetsförsäkring.

Rättsdatablad

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Lag om arbetslöshetsförsäkring	7, 10, 13, 33, 36, 38, 40, 42 §§	
Lag om arbetslöshetskassor	6, 15, 49, 71, 90 §§	
Lag om ändring i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring	4, 6 §§	
Lag om ändring i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd	4, 6 §§	

